

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

OL 25464.81

HARVARD
COLLEGE
LIBRARY

﴿فهرست الكتاب﴾

صفحة	Page	TABLE DES MATIÈRES
في حروف الهجاء	٩	9 L'alphabet
في الاسماء باداءات التعريف	٣٤	34 Noms déterminés
في الاشياء المشاهدة	٣٥	35 Le monde visible
في حوادث الجو	٣٦	36 Des phénomènes
في العناصر الاربعة والحواس الخمسة	٣٧	37 Des éléments et des sens
في أيام الاسبوع	٣٧	37 Jours de la semaine
في أسماء الشهور والفصول	٣٨	38 Les noms des mois et des saisons
في أجزاء الجسم	٣٩	39 Parties du corps
في الفواكه	٤٢	42 Des fruits
في الاشجار	٤٣	43 Des arbres
في أدوات السفرة	٤٥	45 Ustensiles de table
في الاطعمة	٤٥	45 Des repas
في أدوات المدرسة	٤٧	47 Objets classiques
في البيت وتعلقاته	٤٨	48 De la maison
في الملابس	٤٩	49 Des habillements
في أرباب الصنائع والتجار	٥٠	50 Artisans et commerçants
في الخدم	٥١	51 Des domestiques
في الحيوانات	٥١	51 Des animaux
في الطيور	٥٣	53 Des oiseaux
في الحشرات	٥٥	55 Des insectes
في الصفات والخصال كثيرة الاستعمال	٥٥	55 Des qualités les plus usitées
في الاهل والاقراب	٦٠	60 Des parents

(فهرست)	صفحه
در بیان حروف هجاء	۹
در بیان اسمها که با ادات تعریف است	۳۴
در بیان اشیاء و علامات که مشاهد میشود	۳۵
در بیان حوادث جو هوا	۳۶
در بیان اخشیان و حواس خمس	۳۷
در بیان روزهای آذینه	۳۷
در بیان نام ماهها و فصول چهارگانه	۳۸
در بیان اجزای جسم	۳۹
دائرة مودهها	۴۲
دائرة رختها	۴۳
دائرة ادوات سفره	۴۵
در بیان طعامات	۴۵
در بیان ادوات مدرسه	۴۷
در بیان خانه و اشیاءش	۴۸
دائرة بلباصها	۴۹
در بیان ارباب صنعت و تجارت	۵۰
دائرة نوکر و خدمتکارها	۵۱
دائرة بچوانات	۵۱
در بیان مرغها	۵۳
در بیان حشرات	۵۵
در بیان صفات و اخلاق که بسیار استعمال میشود	۵۵
در بیان خویش و اقارب	۶۰
حروف هجاء دائر	
ادات تعریفه متصل اسمایانته در	
مشاهده اولنه جق اشیاء دائر	
جوهوایه دائر	
عناصر اربعه ایله حواس خمس به دائر	
جعه کونربنه دائر	
آیلرک اسمیله فصول اربعه به دائر	
جسمک اجزاسنه دائر	
یشلره دائر	
اغاجلره دائر	
سفره ادواتنه دائر	
ما کولانه دائر	
مدرسه ادواتنه دائر	
او و اشیاسنه دائر	
مالبوسانه دائر	
صنعت و تجارت اربابنه دائر	
خدمتکارلره دائر	
حیواناتنه دائر	
قوشلره دائر	
بوچکلره دائر	
چوق استعمال اولان اخلاق و صفاتنه دائر	
خصم و اقربالره دائر	

صفحة	Page	
في أقسام المدينة	٦١ 61	La ville et ses parties
في المعادن والاحجار الثمينه	٦٣ 63	Métaux et pierres précieuses
في أنواع الارض والاحجار	٦٤ 64	Des pierres, des terres, etc.
في ما يتعلق بالامراض والعوارض	٦٥ 65	Accidents et maladies
في بعض العلوم والفنون	٦٦ 66	Des sciences et arts
حروف ظرف وحروف عطف مركبه	٧٠ 70	Locutions adverbiales
في أسماء الاشارات	٨٢ 72	Des adjectifs démonstratifs
في الصفات الملكيه	٨٨ 88	Des adjectifs possessifs
في أسماء الاعداد	٩٤ 94	Des adjectifs numéraux
في الصفات المبهمه	١٠٠ 100	Des adjectifs indéfinis
في الضمائر	١٠٤ 104	Du pronoms
في الضمائر الملكيه	١٣٨ 138	Des pronoms possessifs
في الضمائر الموصولة	١٤٢ 142	Des pronoms relatifs
في الضمائر المبهمه	١٤٨ 148	Des pronoms indéfinis
في الفعل	١٥٠ 150	Du verbe
في ابواب التصريف	١٩٢ 192	Des conjugaisons
محاورة * تتضمن بيان من تولى الحكم بمصر من عائلة محمد علي باشا الى الان	٢٠٤ 204	Dialogue. l'Egypte sous le règne de la Famille Mohamed Ali pacha.
في الطلب	٢١٠ 210	Pour demander
في الشكر	٢١٢ 212	Pour remercier
في التصديق والانكار	٢١٢ 212	Pour affirmer et nier
في الاحتمال	٢١٤ 214	De la probabilité

صفحه	
۶۱	در بیان اقسام ملکات
۶۳	در بیان معدنهای سنگهای گران بها
۶۴	در بیان انواع زمین و سنگها
۶۵	در بیان بیماری دناخوشی
۶۷	در بیان بعض علوم و فنون
۷۱	در بیان حروف ظرف و جبر و عطف مرکبه
۸۳	در اسماء اشارات
۸۸	در بیان صفات ملکیه
۹۴	در بیان اسمهای حساب
۱۰۱	در بیان صفات مبهمه
۱۰۵	در بیان ضمائر
۱۳۹	در بیان ضمیرهای ملکیه
۱۴۳	در بیان ضمائر موصوله
۱۴۹	در بیان ضمائر مبهمه
۱۵۱	در بیان فعل
۱۹۳	در بیان بابهای تصریف
	مخاوره و دایره بتا داران خاندان بلندایوان
	فردوس آشیان محمد علی پاشا که تا حال در دیار مصر
۲۰۵	محکمداری نموده اند
۲۱۱	در خواستن
۲۱۳	در شکر و سپاس
۲۱۳	در تصدیق و انکار
۲۱۵	در احتمال و امکان
	جنتمکان محمد علی پاشا نیک خاندان جلیل
	العنوان لرزیدن و تاراج دکن خطه مصره حکم
	ایدن ذوات عظام و کر امه دایر
	استه که دایر
	تشکره دایر
	تصدیق و انکار دایر
	احتمال و امکان دایر

صفحة	Page	
في الفرح	٢١٦	216 De la joie
في النعم والحزن	٢١٨	218 De l'affliction
في الاستشارة	٢١٨	218 Pour consulter
في الحوادث	٢٢٠	220 Des nouvelles
في السن	٢٢٢	222 De l'âge
في الساعة	٢٢٢	222 De l'heure
في الوقت والهواء	٢٢٤	224 Du temps
في الاكل	٢٢٦	226 Manger
في الشرب	٢٣٠	230 Boire
في الذهاب	٢٣٢	232 Aller
في المجي	٢٣٤	234 Venir
في التكلم	٢٣٦	236 Parler
في القول	٢٣٨	238 Dire
في المطالعة والتعلم	٢٤٠	240 Étudier, apprendre
في السؤال والجواب	٢٤٠	240 Demander et répondre
أقوال مثلية *	٢٤٦	246 Locutions proverbiales
في أصحاب المناصب الجليلة	٢٦٤	264 Dignités
في المجالس	٢٧٠	270 Conseils
في المحاكم	٢٧٢	272 Tribunaux
في العنوان واللقاب الى السلطان وأصحاب		Adresse et titre pour un Empereur, Gouverneur, et pour toutes les personnes de dignités.
المناصب الجليلة مع بعض التعبيرات	٢٧٢	272
رقاع الدعوات	٢٧٨	278 Billets d'invitation

صحیفه	
در فرج و شادی	۲۱۷
در غصه و اندوه	۲۱۹
در مشورت	۲۱۹
در بیان حوادث	۲۲۱
در بیان عمر	۲۲۳
در بیان ساعت	۲۲۳
در وقت و هوا	۲۲۵
در بیان خوردن	۲۲۷
در بیان نوشیدن	۲۳۱
در بیان رفتن	۲۳۳
در آمدن	۲۳۵
در سخن گفتن	۲۳۷
در سخن	۲۳۹
در مطالعه و آموختن	۲۴۱
در سؤال و جواب	۲۴۱
در ضرب امثال	۲۴۷
در بیان اصحاب جاه و مراتب	۲۶۵
در بیان مجالس	۲۷۱
در بیان محکمه	۲۷۳
در بیان عنوان و القاب و بعضی تعبیرات که پادشاه و ارباب مراتب و جاه نوشته میشود	۲۷۳
دعوت نامهها	۲۷۹
پادشاه و اصحاب مناصب و مراتب جلیله یا زیله	
حق عنوان و القاب و بعضی تعبیرات	
دعوت تذکره لری	

صفحة	Page	
جواب	٢٧٨ 278	Réponse
غيره	٢٧٨ 278	Autre
جواب	٢٧٨ 278	Réponse
صورة أخرى	٢٨٨ 278	Autre
جواب	٢٨٢ 282	Réponse
صورة استعفاء من الدعوة	٢٨٢ 282	Refuser une invitation
في طلب المواجهة	٢٨٢ 282	Demander une entrevue
صورة أخرى	٢٨٤ 284	Autre
جواب	٢٧٤ 284	Réponse
للاعتذار	٢٨٦ 286	Pour s'excuser
صورة أخرى	٢٨٦ 286	Autre
لاداء الشكر	٢٨٨ 288	Pour remercier
الى تاجر أو صنايعي	٢٨٨ 288	A un marchand; un ouvrier
صورة أخرى	٢٨٨ 288	Autre
في استكتاب وصايه	٢٩٠ 290	Pour demander des lettres de recommandation
في التحويلات والكمبيالات وما أشبهها	٢٩٠ 290	Lettre de change, billets
في سير الملوك	٢٩٤ 294	Sur la conduite des rois
في فوائد الصمت	٣٠٤ 304	Sur les avantages du silence
في تأثير التربية	٣٠٦ 306	Sur l'effet de l'éducation
في آداب العصبية	٣١٢ 312	Sur les convenances de la société

صفحه	
۲۸۱	جواب ..... جواب
۲۸۱	نوع دیگر ..... در صورت دیگر
۲۸۱	جواب ..... جواب
۲۸۱	نوع دیگر ..... صورت دیگر
۲۸۱	جواب ..... جواب
۲۷۳	دعوتدن عفو دیلک ..... صورت عفو طلب کردن از دعوت
۲۸۲	کورشک استمکه دائر ..... در دیدنی خواستن
۲۸۳	نوع دیگر ..... در صورت دیگر
۲۸۵	جواب ..... جواب
۲۸۷	عذر دیلک ..... پوش خواستن
۲۸۷	نوع دیگر ..... در صورت دیگر
۲۸۹	تشکر نامه ..... شکرانه گزارشی تشکر نامه
۲۸۹	تاجر و یا خودار باب صنایع تذکره ..... نامه تجار یا صنعت کار
۲۸۹	نوع دیگر ..... صورت دیگر
۲۹۱	توصیه نامه استدعاسنه دائر ..... در توصیه نامه خواستن
۲۹۱	محو یلات و سندات و کبیالانته دائر ..... در محو یلات و تمسک و برات
۲۹۵	پادشاهلرک عادت و اخلاقی بیانه دائر ..... در سیرت پادشاهان
۳۰۵	فوائد سکونه دائر ..... در فوائد خاموشی
۳۰۷	تربیتک تأثیری بیانه دائر ..... در تأثیر تربیت
۳۱۳	صحبتک آداب بیانه دائر ..... در آداب صحبت

Ettuhfat-el-Abbassia lil
Madrassat-el-Ahiyet Ettewfikieh

Par MOHAMED MIHRY

تأليف
(محمد مهدي)

فلایسوغ لاحد طبع هذا الكتاب بدون اذن

三

(محمد علی)

داخلیہ نظارت جلیلہ سنک امتیاز مخصوصی حائر اولمغلہ مؤلف رکخصی اولمقصرین
دیگری طرفہ دن اشو کتاب طبع و تفسیل اولمغہ جقدر

LE CAIRE, IMPRIMERIE NATIONALE DE BOULAQ 1884.

(الطبعة الاولى)

بالمطبعة الميرية يولاق مصر المحمية

سنة ١٣٠١ هجرية

پروفیسر محمد رفیع (پروفیسر) سلطان علی شاہ، جامعہ اسلامیہ

پروفیسر محمد رفیع (پروفیسر) سلطان علی شاہ، جامعہ اسلامیہ

والمات اليك الرسم (تصوير)

المات اليك الرسم (تصوير)

برون اولو رسم (تصوير)

DÉDICACE

LOUANGE A DIEU ! Toutes les langues le glorifient dans un éloquent concert ; et la diversité des idiomes ne met nul obstacle dans ses rapports avec ses serviteurs.

Ce livre intitulé **Tuhufat el Abbassia lil Madrasatil aliet taufigia**, composé en quatre langues : le Français, l'Arabe, le Persan, et le Turc, est dédié à Son Altesse le prince **Abbas**, fils de S. A. **Mouhamed Tewfik** Khédive d'Egypte, protecteur des lettres et des arts, dont la justice, la science et la bonté sont connues de tous.

Puisse ce livre servir à l'instruction et au développement des qualités du prince Abbas. Tel est le vœu le plus ardent de notre cœur.

Mouhamed-Mihri.

خطبة الكتاب بالعربية

الحمد لله المعبود بكل لسان وان اختلف التعبير عن ذاته الاقدس باختلاف اللغات والاسماء وتفاوت بين قصاد حضرة الايضاح والبيان الذي علم بالقلم علم الانسان ما لم يعلم اختصه بالمنطق العذب الخزل والبيان المعجم الفصل فأعلى بذلك رتبة وأعلى بلطفه قيمته والصلوة والسلام على سيدنا محمد المختص من حسن البيان بالمنصب الاعلى والمظهر الاجلى وعلى آله وأصحابه ومحبيه وأحرابه (اما بعد) فيقول راجي سوابغ الاحسان من فضل مولاه الكريم المنان الفقير اليه تعالى (محمد مهري) أفاض الله عليه بحال انعامه العلني والسري لا تكمل محاسن الانسان الا بالتأمل في أخلاق العالم على اختلافها واكتساب الفضائل والاداء من أهلها ولا يتم ذلك الا بالرحلة والانتقال من جهة الى جهة من أفاصى وأداني البلدان (كمثال)

تنقل فلذات الهوى في التنقل * ورد كل صاف لا تقف عند منهل

وكما قال الطغراني ان العلاء حدثني وهي صادقة * فيما تحدث ان العز في النقل

فخرجت من بلدى كركوك احدى مدن عراق العرب المشهورة بولاية بغداد عام احد وثمانين بعد المائتين والالف من الهجرة النبوية فرحلت الى الاستانة العلمية ذات المحاسن البهية فأقت بها في ظل ملاذ الغرباء وملجأ الفضلاء عيم الخيرات كثير المبرات المتوفى

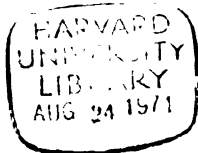
(١ التحفة العباسية)

الى رحمة مولاه المتسم في حظائر قربه ورضاه (مصطفى باشا فاضل) أسبل الله عليه غيث احسانه المتواصل عم الحضرة الخديوية التوفيقية ونجل ذى الهمة العلية والنجدة والشجاعة المشهورة والفخر الجلى ابراهيم باشا ابن عمه الدرة المصرية محمد على فقابلني رحمه الله بجزيل الاكرام وأقامني في تعليم أنجاله الفخام فأثبت في ذلك مدة ثم أدخلني بهيمته الى قلم الترجمة بالباب العالي فكنت به مع اتصالى بذاترته لتعليم أنجاله نحو تسع سنين ثم عينت من لدن الحضرة السلطانية قونصلًا بالدولة الابرانية فأثقت بركم المكين وقت باعباها مدة أربع سنين ثم عدت الى الاستانة العلية فوجدت عائلة المرحوم المشار اليه انتقلت الى الديار المصرية فتوجهت الى مصر فاصدازيارة هذه العائلة لمالى عليهم سابقا من المحسوبة ولارى بهجة الموارد النيلية بعد أن رويت من سلسيل لطائف الرومية فرحلت الى مصر شائقا وشربت من رحيق نيلها عذبا زالا لرائقا وشاهدت من لطائف أمرائها وظرائف كبرائهم ونبلائها ما يستلب العقول لطفا ويستل الالباب عطفًا فلذلى بها المقام وسكن لذلك الجاش وبرده حرا الاوام ولما رأيت من أهلها اخواصهم وعوامهم مزيد الرغبة فى اقتناء العلوم والمعارف والهمة العلية فى حيازة التالدمنها والطارف ولا سيما اللغات الاجنبية تعلقت همى بانشاء مؤلف مقتطف بعضه من كثير من الكتب البهية يشتمل على بيان أحسن اللغات الاوروباوية وهى اللغة الفرنسية وأحسن اللغات الشرقية وهى اللغة العربية والفارسية والتركية رغبة فى عموم نفع أهل هذا الوطن الشريف وخدمة لانجال الجنب الفخيم المنيف ذى الطلعة التى تبهى الشمس بها وكلا وتحضع لها الوجوه هيبة وجلالا حضرة من تلك الرقاب بهيم احسانه واسترق الاباب بعفوه وامتنانه

* همام له فى العز أرفع منزل * واحسانه يربو على العدو والحصر *

* خديونا الاسمى العظيم قدره * مطاع لدينا فى النواهي وفى الامر *

وزير الديار المصرية وحامى حى الحوزة النيلية . من هو يجميل النمام جميع الانام حرى حقيق افندينا (محمد توفيق) أدام الله علينا أيامه ومكن من رقاب أعدائه حسامه وحفظ أنجاله الكرام وأشباله الفخام فأطلقت زمام اليراع حتى وصل الى غاية ما أودت بخاءه على أحسن ترتيب وأبدع اختراع وسميته بـ (التحفة العباسية للمدرسة العلية التوفيقية) راجبانه حصول النفع العميم وأن تشمله أنظارولى أمرنا ذى القلب الرحيم وقد أجدت فيه الوضع وأمعنت النظر والتحرير وان كان الانسان لا يخلو عن سهو أو تقصير وقد عرضت بضاعتى على ذوى النظر السديد الاحرار رجاء ان يصلحوا ما عثروا عليه من غلط وأن يسبلوا عليه جيل الاستار وهما أأذا أشرع فى المقصود فأقول بعون الملك المعبود *

فرمانفرمای خطه ناصوت جلوه بیای زیتسرای ملکوت محمد مصطفی افضل التحایا و نیز در دنا محمد و بر آل طاهرین
 و اصحاب کزین اویاد اما بعد این حقیر خاکسار (محمد مهدی) ذره مقدار که ولد و مستطی رأسش بلده کرکوک
 که یکی از شهرهای عراق عرب که خطه بغداد بهشت آباد است در سال هزار و دوصد و هشتاد و یکم تاریخ
 هجری بدر السلطنه قسطنطنیه رحلت نمود و ببارگاه معالی دستگاه عرفانیه مرحوم منخور جنمکان خلد
 آشیان (مصطفی ذصل) پاشا که عم مکرم حضرت خدیو اعظم (محمد توفیق) انغم که حال فرمانفرمای دیار
 مهر است رخت اقامت انداخت (قطعه)

<p>آن کر مکار زمان آن فاضل فرخ شعار *</p> <p>آن امیر ابن امیر ابن امیر نامدار *</p> <p>بر روان انور آن داور عالی تبار *</p>	<p>هرگز بانرا اشنا و واقف هر مسلم بود *</p> <p>عدل پرور بود و هم کان کرم بحر هم *</p> <p>رحمت و غفران خلاق ازل با ادا ام *</p>
---	--

بسی از مدت اقامت بد رس دادن انجال کرامش مشغول شده و بمساعدۀ عنایت عاده چاکر پروریش
 کترین بنده را بقلم ترجمه باب عالی شرفیاب گردانید و در انجا قرین نه سال بادای وظیفه ترجمه کرمی طوط و مأمور
 و بعد از ان بمأموریت کار پرداز بی بافرمان والاشان ذات حضرت پادشاهی بجانب دولت ایران تعیین و هم چهار
 سال در انجا بدان وظیفه مشغول و پس از انجام مأموره مذکوره و حسن ختام آن باستانه علیه عودت
 و بنا بمحسوسیت و مقبوسیت دیرینه بنده که بخانه ان بلند ایوان مرحوم مشارالیه بود بار زوی زیارت عالمه بزرگوارش
 از در سعادت نفوس و عازم دوار دیار مهر شده و تقاضای زمان زیارت را باقامت تمویل و تشدید میل گردانید و چون
 خواص و عوام این دیار را بتعلیم السنه مختلفه راغب و مائل و طالب دیدم بنا بران و نیز با مصل و از زوی خدمتی
 نمودن بابنائی وطن بر ترتیب و تالیف کتابی که شامل بر بهتر و لطیفترین لغت از لغات ادب و پاکه لغت فرانسوی
 بود و نیز از لغات شرقیه که عربی و فارسی و ترکی باشد صرفیاری مقدرت نموده و بنام نامی میر فرخ نژاد مجتهد
 و نجلت همراه و بلعده عالی نهاد (عباس) مطرز و مزین و (تحفه العباسیه للمدرس العلیه التوفیقیه)
 تسمیه و ممنون گردانید (قصیده)

❖ چه میر کو هر کان گال در شد ورنه ناد ❖	❖ چه میر عالی نسب بختیار پاک نهاد ❖
❖ چه میر بدر درخشان آسمان نرژاد ❖	❖ چه میر مهر سپهر ذکا و دوش و شعور ❖
❖ کز دست رونق مهر و از جهان دلشاد ❖	❖ چه میر نجل خدیو کزین روشن رای ❖
❖ کبیر عارف و دانا کبار عهد و عباد ❖	❖ خدیو اعدل و اکرم امیر اعظم و انجم ❖
❖ مکان زمین و یانش بعدل و رونق و داد ❖	❖ زمان زامن و امانش برب و زینت و فر ❖
❖ شود بگلشن کویان نهال خشک و جماد ❖	❖ رود بامرش پویان جبال سخت و ظلال ❖
❖ همان کناد چو صحر بقوم ملت عاد ❖	❖ ای اسپاه شکو هت بجای خاین ملک ❖
❖ چو شیر از کف حیدر بیک دور و جهاد ❖	❖ بهم فتنه ز هراست قلاع اهل نفاق ❖
❖ تر زلی که فلاخن بستک ریزه رما د ❖	❖ صلابت تو بجای عدوی ملک فکند ❖
❖ بصحن گلشن این ملک فار جور و نساد ❖	❖ سبیل عدل تو نازم که بر کند زحروق ❖
❖ ز ضبط حکم تو بازار ظلم و جور کساد ❖	❖ زربط عدل تو قلم علم و فضل رواج ❖
❖ امور غیب که ثبت است در زمان معاد ❖	❖ بخشش فکر بخوانی ز مبداه همه کار ❖
❖ ز بارگاه نساگاه جمله خلق و عباد ❖	❖ در کونو (مهری) دعایش ناز روی نیاز ❖

❖ بخرج تا که مقرر بود شکوه و جلال ❖

❖ جلال و حشمت و حکمت بر روز حشر رما د ❖

❖ (تنبیه) ❖

معلوم زبان آشنایان دوران و شاکردان پر زهین و از خان بادا که این کتاب را اثر باصول خواندن لغات فرانسوی و تعریف و بیسان مفردات و قواعد نحو صرف و انواع مکالمات و محاورات و ضرب امثال و اسامی دوادین و مجالس و محاکم و عنوان و القاب اصحاب و مراتب و صورت انواع مراعات و ستمات و حکایات و نصیحت و پند حکم امیز است ❖

(ترجمه دیباج)

* اول خالق لم یزل خدایه *	* شکر الیه سپاس بی‌نهایه *
* خللاق زمین و آسماندر *	* قیوم و قدیر و بی‌نشاندر *
* لا خالق غـیره هو الله *	* سرسوره و صنی قل هو الله *
* فرمانبری اولدی جمله عالم *	* اولاد مکه اولدی خلق آدم *
* بریسی به طوروب نیازه *	* بریسی قیام ایدوب غمازه *
* بری دخی (تکری) بری (منان) *	* بری (دی) دیر بریده (یزدان) *
* اول خالق ذکر ایدر شب و روز *	* هر بری بر آدایله دل افروز *
* هریر ده تجلیسی عیساندر *	* هر چند نظر دن اول نهاندر *
* علی دخی هر مکانه واصل *	* فیض و کرمی جویانه شامل *
* علیه تمام خلق دلشاد *	* فیضیه بتون جهان آباد *
* احسانی محیط جمله ناسه *	* محروم دکل درنده کیسه *
* فرقان شریف الیه فتوحات *	* انجیل و زبور و داخی تورات *
* تاریخ جهان و حقوق دواوین *	* تفسیر و احادیث و قوانین *
* وحدانیتن بیان ایدر لر *	* کوردم اوقودم که جمله یکسر *
* سبحانک الحق ماعرفناک *	* حقنده بیوردی شاه لولاک *
* وصفنده کمال عجز اظهار *	* بریده ایده نبی مختار *
* (خاقانی) و (نفعی) سخن ران *	* فائده فایده (مهری) الیه (همچنان) *
* اول بنده ناتوان وزاره *	* مهری حقیر خاکساره *
* ای خالق مهر و ماه و ماهی *	* عطف نظر الیه ای الهی *
* خنکار و خدیو شهر یاری *	* یوقدرا کاسندن اوز که یاری *

و درود نامحدود اول مظهر خطاب لولاک * مسند پیرای و ما ارسلناک * حکمران ملکیت بهشت *
 دیهم افروز تحت کاه رسالت * منظره آرای لقد رأی من آیات ربه الکبری * ناطقه پیرای ان هو
 الا وحی یوحی * منزل رس فکان فاب قوسین اوادنی * بیت *

* خاتم و شاه رسل خسرو ملک تمکین * خاتمش راد و جهان آمده دوز بر کنین *

محمد مصطفی علیه افضل الصلوات افتد من حضرت تلمیذیه و دخی ال طاهرین و اصحاب کریمین اوله *
 (اما بعد) مولود مسقط رأس عاجزی خطه بغداد داخلند، کرکوک ولایاتی اولوب تاریخ هجریه نیک بینک
 ایکی یوز سکان برسنه سنه در سعادته عزیت و خدیو اعظم (محمد توفیق) انجم افند من
 حضرت تلمیذیه عم مکریمی جنت کن فردوس آشیان (مصطفی فاضل) پاشانک ملجأ الغربا و ملاز
 العرفا اولان دائرة عالیله الیجاو مدت مدید انجبال و الابار لرینک امر تدریس لریده مشغول اولدینم
 حاله مشار الیه (قطعه)

* الطاف و فضل و همی احسان و وجود نعمتی	* کائنات فوق العلم * هب عالمه ایدی جلی *
* صغیر شناسی کفنه قسط اس فہم و فکر نہ	* کان کرم بحر ہم ایدی انک دست و دلی *
* اول خالق موت و حیات تانسیق ساز کائنات	* ایدہ غریق بلحہ رجت روان فاضلی *

مساعدتہ عنایت عبادتہ بندہ پرور یلر بلہ باب عالی ترجمہ او طہ سی خلفا کی سلک نہ داخل و طقوز سنہ
 اورادہ مترجک مأموریتندہ بولنوب مؤخر ابا فرمان ذات حضرت پادشاهی شہنشاہی کله دولت ایران
 جانیہ تعیین بیورلشیدم و درت سنہ دخی اولحوالیدہ اجرای حسن خدمت و ختام مأموریتلہ آستانہ
 علیہ بہ رجعت و عودت ایدوب مر حوم مغفورک خاندان بلند اوانلری سنہ اولان محسویت قدیمہ
 و منسویت دیرینہ بند کلام اقتضا بحجہ فاملیای عالیلری زیارتی واجبہ ذمت و متحم عہدہ
 عبودیت یلرک مصرہ کلد کدہ پورہ اہالیسنک السنہ اجنبیہ قلعنہ انہ مالک و کثرت میل رغبتلری
 مشاہدہ ایلدیکمدہ مالک اسلامیه نکر ہر بر نقطہ سی نقطہ نظر و مر دمک بصر قدر زرد عاجزانہ مدہ عزیز
 و قیمتلی بولنش اولغلہ ابنای و طہ بر خدمت و چیزہ دہ بولنق امیدوار و وسیلہ اور و بانک لغاتندن
 الک لطیف و ظریف فرانسز لغتی و لغات ممالک اسلامیه دن دخی الک مر غوب و مقبول عربی و ترکی
 و فارسی لغاتنی شامل اشبوکاب متعدد کتب دن اقتداف و ترجمہ و تالیف اولنوب ولی عہد خطہ
 مصر برنس (عباس) بلک افندی حضرت تلمیذینک نام نامیلر بلہ تذہیب و تزیین و التحفۃ العباسیہ
 للمدرسة العلیۃ التوفیقیہ عنوانیلہ معنون قلندی (قصیدہ)

* کیمدر او کو هر صدف نسل نامدار *	* کیمدر او میر مسعدت اثار و بختیار *
* کیمدر او نور حدیقه نظر حرم افتخار *	* کیمدر او کابن حدیقه انساب عالیشان *
* عقل و ذکا و فہم و یکاستلہ باردار *	* کیمدر او نونہال باغ نجابت نژاد کیم *
* اوج صباحت اوزرہ او در بدر تابدار *	* برج سعادت اوزرہ او در فہم تابانک *
* عدل و عنایتیلہ جہان شاد و برمسار *	* نجل خدیو اعظم دارا مقام کیم *
* دارای داد پرور و جشید کامکار *	* اولدر عزیز مصر و عزیز جہانیاں *

* مطلوب ملک وملت و مختار خاص و عام
 * توفیق حق رفیق اولوب باوری دخی
 * توفیق حق رفیق اولنجنه بالک و خوف
 * عصر نده کیمکه عاصی اوله عاقبت اولور
 * مقهور قهر قاهر قهار ذوالجلال
 * دست عدو ظلم ایرشمز رعیت
 * صغزی یانه مدحله وصفی اودا ورک
 * یارب بحق عرش و دخی اسم اعظمک
 * جاه و جلال و دولتی ایله مستدام
 * انجبال امجدیه وزیران صادقن

* مدوح شیخ و عالم و مقبول روزگار
 * نخرسل محمد محبوب کرد کار
 * عصیان ایتسه بر نیچه اقوام نابکار
 * اول طافی شیر بر باغی بی شرم و نیک و عار
 * منفور جله عالم و مطرود هر دیار
 * عدلی چکوب جواننه سورا ستوار
 * زیرا که حسن خلقنه یوق (مهریا) کنار
 * یارب بحق احمد مختار و چار یار
 * شان و شکوه و شوکتی ایله پایدار
 * ایله کمال دولت و عزتله برقرار *

تنبیه

مظاهر فضل بی نهایت اولان اهل نهایه نهان و لغات و لسان مختلفه به اشنا اولان ارباب عرفانه مستور و پوشیده اولیه که اشبو کتاب فرانسز لغاتنت اصول قرائتی و مفرداتنک بیانی و قواعد نحو و صرف ایله انواع مکالمات و محاوراتی و سوال و جوابات و ضروب امثالی حاری و اسامی دواوین و مجالس و محاسن و اصحاب مراتب جلیله نک عنوان و القابریله مر اسلات و پولیجه و سندات صورتلری و حکایات و نصاب حکم امیزی مختویدر

اخطار

اکثر فرانسز کلملرینک صوت تلفظنی حرکت سزتر کچه حرفله تعریف ایتک کوج اولدیغندن فارینه موجب سهولت اولقی اوزره بر وجه آتی بعض حرفلرینه حرکت و علامت وضع و تخریر اولمشدر مثلا V حرفنک صوتنی کوسترمک ایچون دخی وایله کوسترلشدر مثلا ح و د معناسنه اولان Envieux (آقشوی) (آن وویو) و بجیل معناسنه اولان Avare (آقار) (آوار) کلملرینده اولدینی کبی و برده بعض برده کاف فارسی کبی تلفظ اولسان G و دخی دائمزای فارسی کبی اوقتان J حرفلری عریبده بولمید یغندن کاف مذکور هجیم مصری ایله یزلیش وزای هر قوم دخی چیم فارسی ایله کوسترلشدر مثلا (بیولک) معناسنه اولان Grand (جران) (کران) و (سورم) معناسنه اولان J'aime (چیم) (زیم) کلملرینده اولدینی مثلا و فقهه و کسره ایله کوستریلان حرف دخی فقهه و کسره ارا سنده خفیجه اوقنور (الکم صاغه) معناسنه اولان Arc-en-ciel (ارکانه سیل) و رفع و نصبه ایله کوستریلان حرف دخی فقهه و نصبه ارا سنده اوقنور (ایو) معناسنه اولان Bonté (بون تیه) کلملرینده اولدینی کبی و هکذا

L'ALPHABET

(حروف الہجاء)

			الاسماء	الحروف	NOM	PRONUNCIATION
.....	.....	.....	أ	ا	A a	a
.....	.....	.....	ب	ب	B b	be
.....	.....	.....	س	س	C c	ce
.....	.....	.....	د	د	D d	de
.....	.....	.....	ی	ی	E e	e
.....	.....	.....	ف	ف	F f	ef
.....	.....	.....	ج	ج	G g	ge

فی الحروف الهجائية والحروف
المرکبة
وانما ترکیبها باعتبار الخط
لا باعتبار اللفظ وهی

حروف هجائية ومركبة دائر در
* حروف مركبة نك ترکیبی
تلفظ اعتباریله اولیوب خط
اعتباریله در (مثال)

در بیان عروض هجائیة و مرکبة *
و ترکیب حروف مرکبة باعتبار خط
است نه باعتبار لفظ (مثال)

ش	Ch
ت	Th
ف	Ph

ثم ان هذه الحروف تنقسم الى
Consonnes ای حروف
صحيحة والى
Voyelles ای حروف العلة وحروف
العله خمسة وهی a, e, i, o, u
ومن هذه الحروف ما يوضع
عليه حركة تسمى
accent وهي ثلاثة أنواع الاول
aigu وهذا شكله (٢) فهو bonté
كرم

بس ا بخر فيما تقسيم يثبوت
ب (قوسون) یعنی بحروف صحیح
و ب (دوایل) یعنی بحروف عله
و حرف عله پنج است که اینها اند
a, e, i, o, u و این حرفها
که بر حرف که گذارند (اقسان)
نام میشود و ایشان سه نوعند
نوع اول را (ایکو) گویند
و شکلش اینست (٢) چنانچه
در کلمه (بونی) که بمعنی سخاست

اشبوح فلر (قوسون) ه یعنی
حروف صحیحیه و (وایل)
یعنی حروف عله تقسیم
اولنور و حروف علت بشدرکه
بونلدر a, e, i, o, u و بو
حرفلرک اوزرینه وضع اولته
جق حرکتلره (اقسان) تسمیه
اولنور و بوده اوج نوعدر
نوع اولک شکل (٢)
بودرکه (ایکو) دیرلر سخاوت
معناسنه اولان (بونی) کلمه
سندله اولدیغی کبی

الثانی grave ای رزین وهذا
شکله (١) فهو Progrès تقدم

دوم را (کراویم) گویند که شکلش
اینست (١) چون (بروکری)
که بمعنی فراموش رفتن

ایکینجی علامته (کراو)
دینلورن شکل بودر (١) ایلر
یکمک معناسنه اولان
(بروکری) کلمه سندله اولدیغی کبی

.....	.....	.....	آتش	ه	H h	ache
.....	.....	.....	ای	ی	I i	iy
..... ژ	..... ژ	.....	ج	J j	J j	ji
.....	.....	.....	ک	K k	K k	kà
.....	.....	.....	ل	L l	L l	el
.....	.....	.....	م	M m	M m	em
.....	.....	.....	ن	N n	N n	en
.....	.....	.....	و	O o	O o	o
پای فارسی کبیدر	چون (پ) است	بی الفارسیة	ب	P p	P p	pè
.....	.....	.....	ک	Q q	Q q	qu
.....	.....	.....	ر	R r	R r	er
سین و یا خودزی کبیدر	چون سین و یا خودزی	سین او زای	س	S s	S s	esse
تی و یا خود سین کبیدر	چون تی و یا خود سین	تا اوسین	ت	T t	T t	tè
.....	.....	.....	و	U u	U u	u
فایه ممزوج و او کبیدر	چون دو آمیخته بها باشد	واو الممتزجة بالفاء	ف-وو-فی	V v	V v	vè
.....	.....	.....	کس-آکس	X x	X x	ix
اَرَک	اَرَک	.....	ی-اِجَرین	Y y	Y y	ygrec
.....	.....	.....	ز	Z z	Z z	zed

فی الحروف الهجائية والحروف
المركبة
وانما تركيبها باعتبار الخط
لا باعتبار اللفظ وهي

در بیان عروض هجائیة و مرکبة *
و ترکیب حروف مرکبة باعتبار خط
است نه باعتبار لفظ (مثال)

حروف هجائیة و مرکبة یا دائر در
* حروف مرکبة نك ترکیبی
تلفظ اعتباریله اولیوب خط
اعتباریله در (مثال)

ش	Ch
ت	Th
ف	Ph

ثم ان هذه الحروف تنقسم الى
Consonnes ای حروف
صحيحة والى
Voyelles ای حروف العلة وحروف
العله خمسة وهي a, e, i, o, u
ومن هذه الحروف ما يوضع
عليه حركة تسمى
accent وهي ثلاثة أنواع الاول
aigu وهذا شكله (٢) نحو bonté
كرم

بس اینخرفها تقسیم میشوند
بـ (قنسون) یعنی بحروف صحیح
و بـ (دوایل) یعنی بحروف عله
و حروف عله پنج است که اینها اند
a, e, i, o, u و ازین حرفها
که بروم که گذارند (اقسان)
نام میشود و ایشان سه نوعند
نوع اول را (ایکو) گویند
و شکلش اینست (٢) چنانچه
در کلمه (بونتی) که بمعنی سخاست

اشبوحرفلر (قونسون) یعنی
حروف صحیحیه و (وویل)
یعنی حروف علتیه تقسیم
اولنور و حروف علت بشدرکه
بونلدر a, e, i, o, u و بو
حرفلرک اوزرینه وضع اولته
حق حرکتله (اقسان) تسمیه
اولنور و بوده اوج نوعدر
نوع اولک شکلگی (٢)
بودرکه (ایکو) دیرلر سخاوت
معناسنه اولان (بونتی) کلمه
سندله اولدینی کبی

الثاني grave ای رزین و هذا
شکله (١) نحو Progrès تقدم

دوم را (کراود) گویند که شکلش
اینست (١) چون (بروکری)
که بمعنی فراموش رفتن

ایکینجی علامته (کراود)
دینلور شکلگی بودر (١) ایلر
یکمک معناسنه اولان
(بروکری) کلمه سندله اولدینی کبی

الثالث Circonflexe وهو
مركب من الاثني وهذا شكله
(١) نحو âge (عمر) وقد يوضع
على بعض الالفاظ دلالة على
حذف حرف في الغالب (نحو)

علامت سوم را (سیر قونفلکس)
گویند که مرکب از دو قسامان است
و شکلش (١) اینست چنانچه در کلمه
(آژ) که بمعنی عمراست
و اغلب بر بعض الفاظ دلالت بر
حذف حرف وضع میشود (مثال)

او چنی علامته (سیر قونفلکس)
دینلور شکلی بود که (١) ایکی
اقساندن مرکبدر (عمر) معناسنه
اولان (آژ) کلمه سنده اولدیی
مثالو و بعض الفاظده حرفک
حذفنه دلالة وضع اولنور
(مثال)

Fête فِیت

عید

جنس

بیرام

Apôtre آپوتره

حواریون

حواریون

حواریون

Flûte فِلوت

زماره

نی

دودک - قوال

ومن هذه الحروف أيضا ما تليه
علامة تسمى Apostrophe
نحو l'homme الرجل
وهذا شكله (١) فان أصل الكلمة
le homme

و نیز ازین حرفهاست آنچه علامت
(آپوتره) بر او وضع میشود
و شکلش (١) l'homme مرد
که اصل کلمه le homme اینست

ودخی بو حرفلرک اوزرینه
وضع اولنه جق علامته
(آپوتره) دینلور و شکلی
بو (١) در که آدم معناسنه اولان
(لوم) کلمه سنده اولدیی
مثالو که کلمه نک اصلی (لواوم) در

وحرف يوضع تحته علامة
تسمى cédille وهذا
شكلها (b) کافی Français
فرنساوی

و حرفیت زیر او علامت که سمي
بـ (سیدیل) بود و وضع میشود
و شکلش (b) اینست چنانچه در کلمه
Français فرانسیلی

و حرفذ السنه وضع اولنه جق
علامته (سیدیل) دینلور
و شکلی بو (b) در که فرانسه لی
کلمه سنده اولدیی مثالو

وقد يوضع نقطتان على بعض
حروف العلة وهي e, i, ü
(نحو)

و کاهی دو نقطه بر بعض حروف عله
وضع میشود (مثال)

و بعض کره حروف علتک
بعضرینه ایکی نقطه وضع
اولنور (مثال)

شعر سويليان	شاعر	شاعر	بُؤَابِتْ	Poëte
آدم	نبا	جَد	اُؤُلْ	Aïeul
يولك بابا - دده				

ويقال لهذه العلامة tréma واین علامت را (تری ما) و بوعلامته (تری ما) دینلور کوشند

وقد يوضع بين اللفظين خطٌ وکاسے در بین دو لفظ خطی که
 یسمى Trait d'union کافی (تری دونیون) کوشند وضع
 و بعض وقت (تری دونیون) تسمیه اولنان حرکی ایکی لفظ
 اراسنده وضع اولنور آتیده کی
 کله لرده اولدیغی کبی

بایقوش	جند - کوف	بوم	شاوان	Chat-huant
الکم صاعمه	تیراره - کان آسمان	قوس قزح	آرکان سبیل	Arc-en-ciel

فی التلفظ در میان (پرونون سیاسیون) (پرونون سیاسیون) دایر یعنی
 De la prononciation یعنی تلفظ حروفات حروفانک تلفظنه

A

لفظه لفظ الالف اذا كان فوقه اگر این (ا) علامت بر او باشد چون
 هذه العلامة (ا) نحو حرف الف خوانده میشود (مثال)
 واکرا وزرنده بو (ا) علامت
 بولنور سه الف کبی تلفظ
 اولنور (مثال)

خور	خمیر	عجین	پات	Pâte
زجت چکملک	آزار کشیدن	تأذی	پاتیر	Pâtir
قلم طاملا تیبسی	چکالغامه	رشحه القلم	پاتی	Pâté
اوتلاق	چراگاه	مرعی	پاتی	Pâtis

B ب

لفظه كالباء غالباً وقد يشتم صوت الباء الفارسية في الكلمات الآتية وهي	اقله او بالغلب چون با است و گاهی نزدیک بیای فارسی صدامیدر چنانچه در کلمات آتیه	اکثریاً با کبی صدا ویر رایسه ده آتیده کی کلمه لرده پای فارسی به قریب صدا ویرر
--	--	---

آبسی	دمله	اماسی - ریشدار	چبان
سُوبَسْتَانَش	جوهر	کوهر	جوهر
سُوبَسْتَنِي قُوِي	مبادله	مبادله کردن	دکشمک
Abcès			
Substance			
Substituer			

C س

لفظه كالسين اذا لم يتقدم a, u, o, (نحو)	اگر در پیش این حرفها a, o, u, نباشد چون سین تلفظ میشود (مثال)	وا کرا و کنده a, o, u, حرفی بولنور سه سین کبی تلفظ اولنور (مثال)
--	---	--

سی سی	هذا	این - همین	بو - شو
سِيزُو	مقص	دوکار د	مقاص
سِيسْتِيَه	عمی	نا بی نای	کورلک
سِيدِيَه	ترک	کذاشتن	براقی
Ceci			
Ciseaux			
Cécité			
Céder			

وأيضاً اذا كان تحته هذه العلامة (b) نحو	وا کرد در زیرش این علامت (b) باشد نیز چون سین خوانده میشود (مثال)	وا کرا التنده (b) اشبعو علامت بولنور سه دخی سین کبی اوقونور (مثال)
--	---	--

جَارَسُونْ کَارَسُونْ	غلام	بنده	قول
فَاسُونْ	اسلوب	روش - منوال	طرز
رِی سُو	سند القبض	مقبوضنامه	مقبوض سندی
لِی سُونْ	درس	درس	دزس
Garçon			
Façon			
Reçu			
Leçon			

Grand homme	کرائنت اوم	رجل عظیم	مرد بزرگ	بیول آدم
Froid extrême	فروآت ایکس تریم	برد عارم - شدید	سرمای سخت	غایت صوغوق

(واذا وقع آخر کلمة یکتب ولا یلفظ (نحو) | و اگر در آخر کلمه واقع کرد و تلفظ نمیشود (منال) | و کلمه نک آخر ند و واقع اول و رسه تلفظ اولنر (مثال)

Grand	جران - کران	کبیر	بزرگ	بیول
Pied	پیه	رجل	پای	ایاق
Chaud	شو	سجن	کرم	صیجاق

E

لفظه غالباً کالضمة (نحو) | در اغلب چون ضمه تلفظ میشود (منال) | اکثر یا ضمه کبی تلفظ اولنر (منال)

Je	جو - زو	أنا	من	بن
Jeter	چوتیه - زوتیه	رحی - القا	انداختن	آتق
Jet d'eau	جدو - زیدو	فواره	فواره	فسقیه

وقد یکون کالفتحۃ الی تشم الیکسزوله جینڈ ثلاث علامات الاولى ۛ ویقال لها Accent aigu (نحو) | و گاه چون فتح که نزدیک یکسره بود تلفظ میشود و درین حال سه علامت دارد * علامت اول را (آقسان نه کو) کویند (منال) | و بعض کره کسره یی او قشر فتحه کبی تلفظ اولنر و بوحالده اوج علامتی وارد * برنجی علامته (اقسان نه کو) دینلور (مثال)

Santé	سآنتیه	صحۃ	تن درستی	وجود صاعلفی
Charité	شارتیه	مرحۃ	مرحمت	مرحمت
Café	کافیه	قهوه	قهوه	قهوه

والثانیة ۛ ویقال لها Accent grave (نحو) | و علامت دوم را (اکسان کرادو) کویند (مثال) | ایکنی علامته (اکسان کرادو) دینلور (مثال)

دعوی - قضیہ	دعوا	دعوا - قضیہ	برُوسِیہ	Procès
ظفر بولق	ظفر یاب شدن	فجاح	سُوکِسیہ	Succès

و اوچنی علامتہ (اکسان سرکون فلیکس) دینلور (مثال)	علامت سوم را (اکسان سر کون فلیکس) کویند (مثال)	و يقال لها Accent circonflexe (نحو)
--	---	--

تبت	رأس	سر	باش	Tête
آتر	کون - کائن	ہستی	وارلق	Être
چیت - ژٹ	ماوی - مکان	جای	یر - یورد	Gîte

و تلفظ کردن در مثال اول خفیف تراز دیگر است و این حرف در آخر فعل تلفظ نمیشود (مثال)	و مثال اولہ حرف مذکور الہ نطقاً بتکدید کردن دہا خفیف در و اشبوح حرف فعلک آخرندہ تلفظ اولنر (مثال)	و النطق بها في المثال الاول أخف من غيره ولا يلفظ هذا الحرف في آخر الفعل (نحو)
--	--	---

جیم - ژیم	احب	دوستدارم	سورم	J'aime
چی - زی بوسید	امک	من دارم	بنم وار	Je possède
چوفر - ژوفر	اقدّم	من عرض میکنم	بن عرض ایدرم	J'offre

و نیز اگر در آخر غیر این کلمات واقع کرد و تلفظ نمیشود و ازین سبب اورالال تسمیه میکنند و اما در الفانی که باین ent حرف نهایت باید چون فتح تلفظ میشود (مثال)	و بونلردن بشقه دیگر کله نک اخرندہ واقع اولور سمدخی تلفظ اولنر بونک ایچون حرف ابکم تسمیه اولنور انجق حروف ent الیہ انتہا بولان لفظلردہ قحہ کی اوقنور (مثال)	و کذا اذا وقع آخر افي غير ذلك ولهذا يسمى الآخر سفا مافي اللفاظ التي تنتهي بحروف ent فانه يلفظ كالفتحة (نحو)
---	---	--

(۳ التحفه العباسیہ)

دِیَسَنَ	لائی	سزنا	یا قشقی	Décent
اَنُوسَنَ	بری	یکناه	قباحترسز	Innocent
اَیْشِدَنَ	واضح	بدیدار - اشکارا	آجق - بللو	Evident
واذا وقع قبل خروف f, t, c, x, r, واکریش ازین f, t, c, x, r حرفها				
یلفظ کالفتحہ (مثال) واقع کرد چون فتحہ تلفظ میشود				
واکر - حرفلک اولنده واقع اولورسه فتحہ کبی تلفظ اولنور (مثال)				

اَی فاسیه	احما - ازاله	ناود کردن	یوقا یتک	Effacer
اَی مِبِه	حب	دوستی	سومئ	Aimer
اَفِه	نتیجه	فامه	ثمره - نتیجه	Effet
اَی کُرامَن	فحص	پزدوش	اراشدرمه	Examen
وقد یکتب ولا یلفظ اذا تقدم حرف g واکرین g حرف تقدم نماید				
حرف g وذلك في الفاظ قبله نوشته کرد و خوانده نمیشود				
(نحو) مکرر در بعض الفاظ خوانده میشود				
واکر g حرفی اناک اولنده واقع اولورسه یازیلوب اوقغز انجق شاذ قبیلندن اوله رق بعض کلمه لرده اوقغز (مثال)				

جُولیه - زُولیه	سجّان	پاسبان زندان	حبسجی	Geôlier
جَاجُور - کازُور	رهن	کرد	رهن	Gageur

F ف

لفظه کالفاء مطرُدا وقد لا یلفظ	اقتطش چون فاء است و خوانده نمیشود در کلمه های آتی	عادتا فاکبی ایسه ده کلمات	آیه ده اوقغز
کافی			
Chef-d'œuvre	شَی ثَوْتَر	صنع بدیع	صنعت غریب
Cerf-volant	سِر دُولَن	خفسماء ذات قرن	فاسیه
		اوصورغان بوجکی	نادیده ایش

و یلفظ فی

و در کلماتی آتی تلفظ میشود

و آتی که در کلمه تلفظ اول نور

Cerf	سَرف	اَیل	کوزن	کیک
Chef	شَیف	رَیس	مردار	باش
Neuf	نُوف	تسعة	نه	طقوز

G چ ک

اذا وقع قبل a, o, u فانه	اگر در اول او این a, o, u حرفها	اگر a, o, u حرفها	اگر a, o, u حرفها
یلفظ کالجیم المصریه ای کاف	واقع شود چون کاف فارسی خوانده	واقع اولورسه کاف فارسی	واقع اولورسه کاف فارسی
الفارسیه (نحو)	میشود (مثال)	کبی او قنور (مثال)	کبی او قنور (مثال)

Gâteaux	جَاوْ - کَاوْ	کعکة	کاک	بورک
Gomme	جُوم - کُوم	صمغ	صمغ	صمغ
Guide	جید - کید	هاد - دلیل	رهنا - رهبر	قلاغوز

واذا تقدم e, i, y فیکون	واگر در اول e, i, y این حرفها	واگر e, i, y این حرفها	واگر e, i, y این حرفها
لفظه کالجیم ای زای الفارسیه	واقع گردد چون (ر) خوانده میشود	واقع اولورسه زای فارسی	واقع اولورسه زای فارسی
(نحو)	(مثال)	کبی او قنور (مثال)	کبی او قنور (مثال)

Geôlier	جُولیه - زُولیه	سجان	باسان زندان	حبسخانه بکچیس
Gibier	جینه زنده	صید	شکار	آو
Gynécée	جی - زنی سبه	بیت النسوان	خانه زنان - جرمسرا	حرم دایره سی

واذا وقع آخر فلا یلفظ	واگر در آخر کلمه واقع گردد خوانده	و کلمه نک اخرنده واقع اولورسه	و کلمه نک اخرنده واقع اولورسه
(نحو)	نمیشود (مثال)	او قنور (مثال)	او قنور (مثال)

Sang	سان	دم	خون	قان
Rang	ران	درجه - منصب	پایه - جاه	مقام - رتبه
Long	لُون	طویل	دراز	اوزن

ولکن اگر خواننده حرف عله و یا خود ابکم h حرفی واقع اولورسه کافی کبی او قنور (مثال)	ولکن اگر در آخرش حرف عله و یا حرف h لال واقع گردد آن وقت چون کاف خوانده میشود (مثال)	فاما اذا جاء بعده حرف عله أو حرف h غیر ملفوظ فیکون لفظه کالکاف (نحو)
---	---	--

قویو قان	خون کند	دم غلیظ	اَوْنُ سَانْکِ پِ	Un sang épais
رتبه عالی	پایه بلند	درجه رفیعه	اون رانک ایلقیه	Un rang élevé
اوزن قیش	زستان دراز	شتاء طویل	اون لونک ایقیه	Un long hiver

H

ها کبی تلفظ اول نور و لکن بعض کلمه لرده تلفظ اول نمیدهند ابکم h تسمیه اول نور و تلفظ اولنه جق کلمه لرده (مثال)	چون با خوانده میشود و اما در بعض کلام خوانده نمیشود و ازین سبب h لال تسمیه کرده اند و در کلمههایی که خوانده میشود (مثال)	لفظه کالهاموقد لا یلفظ فی بعض الکلام و یسمی جینشد h اخرس مثال ما یلفظ فیهِ
---	---	--

دلال	دلال	منادی	هَی رُو	Héraut
کرپی	خارپشت	قنفذ	هَی رُسُون	Hérisson
دشمنک	کینه	بغض	هَین	Haine

و تلفظ اول نمیه جق کلمه لرده (مثال)	و در کلمات که تلفظ نمیشود (مثال)	و مثال ما لا یلفظ فیهِ
--	----------------------------------	------------------------

او بیغونلق	همسازي با هم دیگر	اتفاق	آرْمُونِی	Harmonie
چار ساعت	ساعت خود زن	ساعة دفاقة	اَوْرُلُوْج-اَوْرُلُوْز	Horloge
اوت	کیسه	نبات-حشیش	آیْرَبْ	Herbe
مسافر	مهمان	ضیف	اَوْت	Hôte

وقد یکتب ولا یلفظ وان لم تکن فی ابتداء الکلمة (نحو)	واکر در اول کلمه واقع نکرد تلفظ نمیشود (مثال)	واکر کلمه نک ابتداء سنده واقع اولماز سه تلفظ اولنمز (مثال)
--	--	--

Chœur	گُورْ	جماعة مغنین	کر وه نو اکرا ن	خواننده طاقی
Anachorète	اَنَا گُورِیتْ	راهب	در پسند - وحدتگزین	تارک دنیا
Philosophe	فِیلُوزُوفْ	فیلسوف	فیلسوف	فیلسوف

ی

لفظه غالباً کالیا او کالکسرة (نحو)	اغلب چون یا ویا کسره تلفظ میشود (مثال)	اکثراً یا ویا خود اسره کبی تلفظ اولنور (مثال)
---------------------------------------	---	--

Ami	ای - ام	حبیب	دوست - یار	دوست - محب
Chéri	شَریّ	محبوب	دلپذیر	سوکلو
Nourri	نُوریّ	ربیّ	پرورده	بسلّمش

وقد یكون لفظه کالالف اذا تقدم ۵ خاصة (نحو)	واکر در اولش حرف ۵ باشد فقط چون الف خوانده میشود (مثال)	وما قبلنده ۵ حرفی واقع اولورسه انجق الف کبی تلفظ اولنور (مثال)
---	---	--

Boîte d'or	بُوات دُورْ	علبة من ذهب	درج زرین	التوندن قوطی
Croire	کُرُوار	صدق - ظن	باور نمودن	اینانق
Froid	فُرُوا	برد - بارد	سرما	صوغوق

J جی ژ

لفظہ کلجیم مطردًا (نحو) | چون (ژ) خوانده میشود (مثال) | ژای فارسی کبی اوقنور (مثال)

Jeune	جُون - ژُون	شاب	جوان	کنج
Jeu	چُو - ژُو	لعب	بازی	اویون
Jeûne	جُون - ژُون	صوم	روزہ	اوروج

K ك

لفظہ کالکاف (نحو) | چون کاف خوانده میشود (مثال) | کاف کبی اوقنور (مثال)

Kiosque	کیوسک	قصر	کاخ	کوشک
Kystéotomie	کَسْ تُو تُو مِی	شق المثانة	شکافتن آبدان	قاوئی یارمق

L ل

لفظہ کاللام ولا یكون ملفوظا | چون لام تلفظ گردد واکن در | لام کبی تلفظ اولنوز و لکن
فی هذه الكلمات الاتیة وهی | کلمهای آتی تلفظ نمیشود | آتیده کی کلمہ لردہ تلفظ اولنوز

Outil	اُوتِی	آلة	آلت	آلت
Soûl	سُو	سکران	مست	سرخوش
Sourcil	سُورِسی	حاجب	ابرود	قاش
Gentil	جَنتِی - زَنتِی	ظریف - لطیف	دلکش	جان سوده جن

وقد یکتب مضاعفا و یلفظ غیرمشتد	و دو بار نوشته کرد و بی شده تلفظ میشود (مثال)	و ایکی کر میاز یلور و غیرمشتد تلفظ اول نور (مثال)
-----------------------------------	--	---

Imbécille	آم یسِل	احق - ابله	کول	بودله
Ville	فیل - وویل	مدینه	شهر	شهر
Mille	مل	الف	هزار	بیك
Allumer	الوَمِیه	شعله	زبان آتش	علو

وقد یکتب مضاعفا و لا یلفظ (نحو)	و دو بار نوشته کرد و خوانده نمیشود (مثال)	ایکی دفعه یاز یلوب تلفظ اول نر (مثال)
------------------------------------	--	--

Cueillir	کُویِر	قطف	چیدن	قوپارمق
Ecaille	آی کای	فلس السمک	بنیز ماهی	بالق پوی
Paille	پای	تب	کاه	صمان

M م

لفظه کلیم الا اذا کان قبله a,i,e,o, و بعده h أو p خینشد یکون لفظه کالنون (نحو)	و اگر در اولش a,i,e,o, و در آخرش h یا p نباشد چون میم تلفظ گردد و اگر باشد چون نون خوانده میشود (مثال)	و اگر مقابلنده a,i,e,o, و اخرنده h و یا خرد p بولنیز سه میم کبی او قنور و بولندی فی حالده نون کبی او قنور (مثال)
---	--	--

Embonpoint	آن بون پوان	سمین - غلیظ الجثه	فریه - تناور	سمیز - طرغونلق
Empêcher	آن پیشیه	منع	بازداشتن	ایقوتق
Impie	آن پی	کافر	بی کیش	دینسز
Ombre	اوتبر	ظل	سایه	کولکه

وقد لا يلفظ (نحو) | در کلمه‌هایی که تلفظ نمی‌شود (مثال) | و تلفظ اولنز کلمه‌لرده (مثال)

Damner	دائنه	تعذیب بنارالحیم	عذاب دوزخ دادن	جهنمه قویق
Condamner	کون دانه	اصدار الحکم علیه	بر خلاف حکم گذراندن	برینک علیهنده حکم ایتمک

وقد یکتب مضاعفا ویلفظ (نحو) | ددوبار نوشته گردد و خفیف تلفظ میشود (مثال) | مکرریا زیور و خفیف تلفظ اولنور (مثال)

Pomme	پوم	تفاح	سیب	الما
Femme	فام	امراه	زن	قاری
Flamme	فلام	لهب - لسان النار	زبان آتش	شعله - علو

وقد یلفظ مشدداً فی (نحو) | در کلمه‌های آتی مشدد تلفظ میشود | و آئیده کی کلمه‌لرده مشدد تلفظ اولنور

Emmener	آئینه	قاد - أخذ معه	برابر گرفتن	برابر آلمق
Emmagasiner	ای ما جازینه - ما کازینه	تخزین	در انبار کردن	در انبار ایتمک
Emmaigrir	ای مجیر - ای مکیر	تهزیل - تخفیف	لاغر کردن	آرقلمق

N ن

لفظه کالنون وقد یکتب مضاعفا | چون نون خوانده شود واکردوبار | نون کی تلفظ اولنور و مکرر
ویکون لفظه مخففاً نحو | نوشته گردد خفیف خوانده میشود | یازیور سه خفیف او قنور
(مثال)

Honneur	أونور	شرف	ارجمندی	ناموس
Connaitre	کونی تر	عرفان	شناسیدن	طانیق
Sonnette	سونیت	جوس	ناقوس	چاک

ر

لفظه يقارب الضمة نحو | نزدیک بضمه تلفظ میشود (مثال) | ضمه به یقین تلفظ اول نور مثال

اِو	خوب - نگو	طیبه - جیل	بُون تَبَه	Bonté
او	خانه	دار - بیت	مَی زُون	Maison
اگر بگویم - قبل ایتمک	خریشت کردن	تسним - تحذیب	بومبیه	Bomber

ولا یلفظ فی | و در کلمه های آتی خوانده نمیشود | و آتی ده کی کلمه لرده اول نور

طاوس قوشی	طاوس	طاوس	بَان	Paon
کید یاوریسی	بچه کوزن	رشاء	فان	Faon

P

لفظه کالباء الفارسیه نحو | چون با خوانده میشود (مثال) | بای فارسی کی تلفظ اول نور (مثال)

کاغذ	کاغذ	قرطاس - ورق	پاپیه	Papier
پاریس (فرانسه)	پاریس	باریس	پاری	Paris
پایتختی (صوی)	نزداد	نسب - نسل	پاراج - پاراز	Parage

وقد لا یلفظ فی | و درین کلمه تلفظ نمیشود | و بکلمه لرده تلفظ اول نور

حساب	حساب	حساب	کُونْت	Compte
یدی	هفت	سبعة	سِت	Sept
وقت	هنگام - اوان	وقت	تَان	Temps
چوق	بسیار	کثیر	بُوکُو	Beaucoup

(۴ التحفه العباسیه)

واکراولنده حرف غلہ واقع اولورسہ او وقت دخی تلفظ اولنور (مثال)	واکر در اولش حرف علہ واقع کرد آن زمان نیز تلفظ میشود (مثال)	وانما یلفظ اذا ولی اللفظة حرف علہ ویلفظ أيضا فی
---	--	--

باش	سر	راس	کَاف	Cap
برفوع شروب	نوی از شروب	جلاب	جَوَکِب - زُکِب	Julep
زبور شریف	زبور	مرمور	پَسوم	Psaume

Ph ف

لفظه کالفاء (نحو) | چون ف تلفظ میشود (مثال) | فاکبی تلفظ اولنور (مثال)

اجزایی	دار و فروش	بائع الادویه	فارما سین	Pharmacien
غریب حادثه	حادثه مشکفت آور	حادثه جویه	فِی نَوَمین	Phénomène
بتون	همه	جمله	فراز	Phrase

Q ک

لفظه کالکاف (نحو) | چون کاف تلفظ میشود (مثال) | کاف کی تلفظ اولنور (مثال)

دوت ایاقلی	چار پا	ذو اربع قوائم	کادرُ پَد	Quadrupède
لقب	کنیه	صفة	کالِیقَه	Qualité
وقت - قیغن	آنکه - که	لما - متى - اذا	کان	Quand
جکشمه	ستیز - اشتم	نزاع - جدال	کِیرِ بِل	Querelle

ولابدان یکون بعده حرف u	ودر آخرش همیشه حرف u واقع	ودائما آخرنده u حرفی بولغسی
ولایکون ملفوظا الا فی بعض	کردد واکن تلفظ نمیشود مکرر	لازمدر فقط بعض کله لرده تلفظ
کلمات (نحو)	بعض کلمات (مثال)	اولنیز (مثال)

Equestre	آیکستِر	مثال شخص علی حصان	بت مردم سوار	آتلاو آدم رسمی
Liquéfaction	لیکِ فاکسیون	ذوبان - انحلال	کدامتن	اریه
Quintuple	کن توپل	خمسۂ اضعاف	پنجتا	بش قات

R ر

لفظه کلراء (نحو) | چون ر تلفظ میشود (مثال) | را کبی تلفظ اولنور (مثال)

Radeau	رَادَو	طوف - رمث	کلک	صال
Raconter	راکوتیه	قص - حدث	داستان گفتن	حکایه ایتمک
Récent	ریسان	جدید	نو	یکی
Remarquer	ریمارکیه	ملاحظه	مطالعہ	دوشمنک

ولایلفظ فی آخر المصدر (نحو) | ودر آخر مصدر تلفظ نمیشود (مثال) | ومصدرک آخرنده تلفظ اولنیز (مثال)

Manger	مانجیه - مانتزی	الاکل	خوردن	ییمک
Aimer	ایمیه	الحب	محببت کردن	محببت ایتمک
Se promener	سوبرومیی	التمشی - التنزه	گشت وگزار کردن	کرمک

S س

لفظه کالسین غالباً (نحو) | اغلب چون سین تلفظ میشود (مثال) | اکثر سین کبی تلفظ اولنور (مثال)

طلب ایدیچی	خواهنده - خواشگر	طالب	پُرسویشقان	Poursuivant
بختلو	فرخنده	سعید - مقبل	پروشن پیر	Prospère
اعلا تنامه	بیان نامه	اعلان	پروشن پیکتوس	Prospectus

وحیما کن مضاعفاً لفظه | واکرد و بار نوشته شود نیز همیشه | وایکی دفعه یاز یلور سه دخی | دائماً کالسین (نحو) | چون سین خوانده میشود (مثال) | دائماً سین کبی اوقنور (مثال)

تنبل	تقبل	کسلان	پَارِیسُو	Paresseux
قول اولوق	بنده شدن	استخدام	آسیر فی - آسیر ووی	Asservir
اطاعتلو	فرمانبردار	مطیع	اَوْبِیْسَان	Obéissant
قوز	کرد	غبار	پُوسِیَر	Poussière

ویلفظ کالزای اذا وقع بین | واکر میان دو حرف عله واقع کرد دآن | واکرایکی حرف عله ارا سنده واقع حرف عله (نحو) | زمان چون زی خوانده میشود (مثال) | اولور سه زی کبی اوقنور (مثال)

نسنه	چیز	شیء	شُوز	Chose
کرسی	کرسی	کرسی	شَیز	Chaise
فقیرک	بی توانی - درماندگی	فاقة - مسکنة	مِیزِز	Misère

ولا يلفظ في الصيغة الاولى	و در صيغه اولی از افعال تلفظ نمیشود	و اگر فعل مخاطب باشد (مثال)	و اگر فعل مخاطب اولورسه صیغه
من الافعال اذا كان الفعل للمخاطب (نحو)	اگر فعل برای مخاطب باشد (مثال)	اولی ده تلفظ اولنر (مثال)	

Tu joues	تُوْجُوْ - تُوْزُوْ	تلعب	بازی کنی	اوینا پورسک
Tu aimes	تُوْ اَیْمَ	تحب	دوستداری	سورسک

و کذا لا یلفظ فی جمع الاسماء (نحو)	و نیز در اسماء که برای جمع باشد تلفظ نمیشود (مثال)	و دخی جمع ایچون اولان اسملرده تلفظ اولنر (مثال)
------------------------------------	--	---

Filles	فیل	بنات	دختران	قزلر
Hommes	اَوَمَ	رجال	مردان	ارلر - ادملر
Enfants	اَنفَانْ	اولاد	بچگان	چو بچلر

و کذا فی الاسم المنسوب (نحو)	و نیز در اسم منسوب خوانده نمیشود (مثال)	و اسم منسوبه دخی اوقتمز (مثال)
------------------------------	---	--------------------------------

Français	فَرَانْسِيَّةَ	فرنسوی	فرانسوی	فرانسه لی
Anglais	اَنجَلِيّی - اَنکَلِی	انگلیزی	انگلیزی	انگلیرلی
Maltais	مَالِیّی	مالطی	مالطی	مالطه لی

T ن

لفظه کالتاء غالبا (نحو)	اغلب چون ناخوانده میشود (مثال)	اکتیرا تاکی اوقنور (مثال)
-------------------------	--------------------------------	---------------------------

Tableau	تَابَلُوْ	صورة	مثال - تکار	تصویر
Trainer	تَرْيِيبِيه	بَحرَ	کشیمن	چکمن
Travail	تَرَاوای - تَرَاوای	شغل	کار	ایش

واکر حروف عله دن i حرفی	واکر در مابعدش از حروف عله	ویکون غالباً کالسین اذ اوقع
اوکنده کلورسه اکثر یا سین	حرف i باشد اغلب چون سین	قبل حرف عله i (نحو)
کبی تلفظ اول نور (مثال)	خوانده میشود (مثال)	

طمع	آز - طمع	طمع - حرص	آم یسیون	Ambition
بول کوستومل	راه نمودن	ارشاد	دیر یکسیرن	Direction
دنه ملک - آزدومه	آز نمودن کمر اه سازی	تجارب - اغوا	تان تاسیون	Tentation

و فعل مرفوعه تلفظ اولنخا اگر	و در فعل مرفوع تلفظ نمیکرد اگر	ولا یلفظ فی الفعل المرفوع
جمع غایب ایچون اولورسه (مثال)	برای جمع غایب باشد (مثال)	اذا کان لجمع الغائب (نحو)

سورلر	دوستدارند	یحبون	الزیم	Ils aiment
قبول ایدرلر	قبول میکنند	یقبلون	ال ریسواف	Ils reçoivent
کیرو و پرلر	پس میدهند	یردون	ال راند	Ils rendent

وماضی غیر تامده دخی تلفظ	و نیز در ماضی غیر تام تلفظ نمیشود	و كذلك فی الماضی غیر التام
اولنخا اگر مفرد و جمع غایب	اگر برای مفرد و جمع غایب باشد	اذا کان للمفرد الغائب و لجمعه
ایچون اولورسه (مثال)	(مثال)	(نحو)

سوردی	دوست میداشت	کان یحب	ال آی مبه	Il aimait
سورلردی	دوست میداشتند	کانوا یحبون	ال زی مبه	Ils aimaient

ت Th

تاکبی تلفظ اول نور (مثال)	چون تا خوانده میشود (مثال)	لفظها کالتاء (نحو)
اویون بری	ملعب - مرسم	تباتر
چای	شای	تی
		Théâtre
		Thé

U و

بو حرفك عربیسه ونه ده فارسیده امثالی اولیوب انجق ضمه دن صکر بولسان و او ساکنه به مشاهد (مثال)	این حرف نه در عربی و نه در فارسی مقابل ندارد و لکن مشابهت دارد با و ساکنه که پس از ضمه واقع شود (مثال)	هذا الحرف ليس له في العربية ولا في الفارسية ما يقابل له وهو أشبه بالواو الساكنة المسبوقة بضمة (نحو)
--	---	--

برواز - کنار	برواز	حاشیه	بُورْدُورْ	Bordure
یشلاک	سبز	خضرة	فِرْدُورْ و بِرْدُورْ	Verdure

ولا یلفظ مع حرف q نحو | و با حرف q خوانده نمیشود (مثال) | و q حرفی ایله اوقمز (مثال)

اون بش	پانزده	خمسة عشر	کاتزْ	Quinze
راحت	آسودگی	سکون	کِیْ نُودْ	Quiétude

وقد یكون لفظه كالواو في | و درین کلمه ها چون واو خوانده میشود | و بو کلمه لرده و او کی اوقنور

مانی	آبی	مانی	اَشْوَائِنْ	Aquatique
خط استوا	مدار استوا	خط الاستواء	لِیکْوَائُورْ	L'équateur
درت گوشه لی	چار گوشه	مربع الزوايا	کادرانْ جَوَائِرْ	Quadrangulaire

V ف - وو

بو حرف فرنک لغتسه مخصوص اولوب و او وفا اراسنده اوقنور (مثال)	میان واو وفا تلفظ میشود و این حرف خاص است بلفظ فرنک (مثال)	لفظه بین الواو والفاء خاص باللغات الافرنجية (نحو)
--	--	--

باقی - باقیه	تماشا - نگاه	نظر - النظر	فوار - و ووار	Voir
بارداق	بیاله	کاش	فیر - و ویر	Verre

X کس

مرکب من حرفی الکاف والسین (نحو)	مركب است از حرف کاف و سین (مثال)	کاف و سین حرف زدن مرکب (مثلا)
------------------------------------	-------------------------------------	----------------------------------

Alexandre	آلِکساندر	اسکندر	اسکندر
Sexe	سِکس	جنس	جنس - نوع
Maxime	مَکسیم	قاعده	قاعده

وقد یلفظ کالکاف الاعرابیه أو کالجیم المصبریه مع الزای فی نحو	و چون قاف که باز بود تلفظ میشود (مثال)	وقاف ایله زادن مرکب کبی تلفظ اولنور (مثلا)
---	---	---

Examen	آی قزامن - آی جزامن	فحص	استجواب	اراشدرمه
Exil	آی قزیل - آی جزیل	نقی - ابعاد	از دیار بیرون رانی	سورکون
Exaucer	لای قزوی - لای جزوی	استجاب	باسخ دادن	جواب ویرمک
Exhorter	آی قزورتی - لای قزورتیه	وعظ	بند هدایت آمیز	ایلمکه تشویق ایتمک

وقد یكون کالسین (نحو)	وگاه چون سین تلفظ میشود (مثال)	وبعضا سین کبی تلفظ اولنور (مثال)
-----------------------	--------------------------------	-------------------------------------

Bruxelles	بروسیل	اسم مدینه	نام شهریت	بر شهر ادیدر
Soixante	سواسانت	ستین	شصت	الشمس
Soixante et dix	سواسانت آی دیز	سبعین	هفتاد	یتمش

Y ی

لفظه کالباغ نحو | چون یا خوانده میشود (مثال) | یا کبی اوقنور مثلا

پای زان	فلاح - قروی	بزرگ - دهمان	اکنجی - کوبلی
Paysan			
مَوَیْنِ	واسطه	سبب	واسطه
Moyen			
پای	بلده - خطه	کشور - دیار	الکا - ولایت
Pays			
فَرَاوَرُ	خوف - رعب	یم - ترس	قورقو
Frayeur			

Z ز

لفظه کالای نحو | چون زی خوانده میشود (مثال) | زی کبی اوقنور مثلا

زَی فِیر	نسیم - ریح صبا	باد برین - باد صبا	لطیف یل
Zéphir			
زِیل	غیره	غیرت	حیت
Zèle			
زِیرُو	صفر	صفر	صفر
Zéro			

ولا یلفظ فی (نحو) | در کلمه های آتی خوانده نمیشود | و اتیده کی کلمه لرده اوقنور (مثلا)

نَی	انف	ینی	بورون
Nez			
شَی	عند	نزد	یان - قت
Chez			
آسی	یکفی	بس	یتشور
Assez			

ولا یلفظ ایضا فی الفعل اذا | و نیز خوانده نمیشود در فعلی که برای | و جمع مخاطب ایچون اولان
 کان لجمع مخاطب نحو | جمع مخاطب باشد (مثال) | فعلده دخی تلفظ اولنمز مثلا
 (ه التحفه العباسیه)

او قورسکز	مخوانید	تقرون	قُولِزِيه - وُولِزِيه	Vous lisez
ترکی سويلرسکز	اداره مخوانید	تغنون	قوشان تيه	Vous chantez
اوررسکز	میزنید	تضربون	قوفرايينه	Vous frappez
يازپورسکز	ينويسيد	تکسبون	قوزا يکريشه	Vous écrivez

ادات تعريفه متصل	در بيان اسمها که	في الاسماء بادان	(Noms déterminés)
اسما بيانته مدر	بادات تعريف است	التعريف	(par l'article)

تکري	خدا - ايزد	الله	دِئو	Dieu
يراديجي	آفريننده	الخالق	لوکربا نور	Le créateur
حضرت عيسائک	ياران حضرت عيسى	الحواريون	لي زابوتز	Les apôtres
رسوللری				
ملائکه	سروشها	الملائكة	لي زانچ - ليزانز	Les anges
روح القدس	روح القدس	روح القدس	لويست آسپري	Le saint-esprit
اقانيم ثلاثه	اقانيم ثلاثه	الثالوث المقدس	لاست تری ني تيه	La sainte-trinité
حضرت عيسى	عيسى عليه السلام	المسيح	لوکريست	Le christ
حضرت مريم	حضرت مريم	مريم العذراء	لاست فيرج	La sainte vierge
پيغمبرلر	پيبران	الانبياء	لي بروفيت	Les prophètes
اوليالر	اولياها	الاولياء	لي سينت	Les saints
شهيدلر	شهيدان	الشهداء	لي مارتير	Les martyres
جنت	بهشت	الجنة	لوبارادي	Le paradis
جهنم	دوزخ	الجحيم	لانفير	L'enfer

شیطان	عزیزیل - دیو	الشیطان	لو دیابُل	Le diable
ابلیس	اهرمین	ابلیس	لو دَعِیُون	Le démon

(فی الاشیاء المشاهده)

Le monde visible

عرش اعظم	کر زمان - آسمان نهم	الارض - فلک الافلاک	لوفر مامان	Le firmament
کونک	آسمان	السماء	لوسیل	Le ciel
کوکړ	آسمانها	السموات - الافلاک	لی سیو	Les cieux
یر	زمین	الارض	لا تیر	La terre
کون طوغیسی	خاور	الشرق	لوزیان	L'orient
کون باطیسی	باختر	الغرب	لوکسیدن	L'occident
پویراز	جست جب آفتاب	الشمال	لونور	Le nord
جنوب جهتی	طرف راست آفتاب	الجنوب	لومیدی	Le midi
کونش	آفتاب	الشمس	لوسولای	Le soleil
آی	ماه	القمر	لا لون	La lune
یکی آی	ماه یکشنبه - ماه نو	الهلال	لوکرواسان	Le croissant
آیک اون دردی	ماه چارده شب	البدر	لابلین لون	La pleine-lune
یلدزلر	ستارها	التجوم	لیزاستر	Les astres

(في حوادث الجو)

(Des phénomènes)

آیدنلق	فروغ	النور	لا لُومِیرَ	La lumière
قراکلق	تاریکی	الظلام	لُوبَسْکُورِیْتِه	L'obscurité
الکَم صاغِه - علايم سما	{ تیرازه - رنگین کان - کان کردون }	قوس قزح	لا رْکان سِیلَ	L'arc-en-ciel
پوصی - سیس			لو برویارَ	Le brouillard
بوره	کردباد	التلججه	لا بُورْراسْکَ	La bourrasque
بلوت	ابر	السحاب	لی نواج - لی نُوارَ	Les nuages
یل - روز کار	باد	الريح	لَوْقَن - لَووونَ	Le vent
سجاق	کرم	الحر	لا شَالُوْ	La chaleur
صوغق	سرد	البرد	لوفروا	Le froid
یغور	باران	المطر	لا بِلُوْیَ	La pluie
قار	برف	الثلج	لا نِیْجَ - لا نِیْزَ	La neige
شمشک	درخش - بختونه	البرق	لِکْکِیرَ	L'éclair
کوله کورلدبسی	تندر - غریدن آسمان	الرعد	لَووْئِیرَ	Le tonnerre
قاصرغه	کردباد	الريح العاصف	لُوراج - لُورازَ	L'orage
کوله	سایه	الظل	لُومِیرَ	L'ombre
چه	شبنم	النداء - القطر	لا رُوزِیْه	La rosée
هوانک کیفیتی	کیفیت هوا	درجة الحرارة	لاتان ییراوتَ	La température
کسکین فورطنه	تنیداد	الزوابع	لاتان ییتَ	La tempête
لطیف یل	باد برین	النسيم	لُوزِیْفِرَ	Le zéphyr
کون طوتلسی	کرنگی آفتاب	الکسوف	لِکْکِیسَ دُوسُلایَ	L'éclipse du soleil
آی طوتلسی	کرنگی ماه	الخسوف	لِکْکِیسَ دُولالُونَ	L'éclipse de la lune

(Des éléments) (فی العناصر الاربعه) (در بیان اشیایان) (عناصر اربعه به دائر)

لَیْرَ	الهوا	باد - روزگار	هوا - یل
لَوْقُو	النار	آتش	اتش - اود
لَو	الماء	آب	صو
لَا تَیْرَ	التراب	خاک	طبراق

(Des sens) (فی الحواس الخمس) (در بیان حواس خمس) (حواس خمس به دائر)

لَوْجُو - لَوْکُو	حاسة الذوق	قوة ذائقة - مزه	طالت
لَوِی	حاسة السمع	قوة سامعه - شنوایی	ایشدیش
لَوْدُورَا	حاسة الشم	قوة شامه - بویدن	قو قولق
لَوْتُوشِیَه	حاسة اللمس	قوة لامسه - تماس کردن	مسرا تلمک - طوفنق
لَاوُو - لاوُو	حاسة البصر	قوة باصره - بینش	کودیش

(Jours de la semaine) (فی ايام الاسبوع) (در بیان روزهای آذینه) (جمعه کوندرینمداثر)

دِیْمَنْشْ	يوم الاحد	روز یکشنبه	پازار کونی
لَوْنْدِی	يوم الاثنين	روز دوشنبه	پازار ایرتسی کونی
مَارْدِی	يوم الثلاثاء	روز سه شنبه	صالی کونی
مَیْرَکْرِی	يوم الاربع	روز چهارشنبه	چارشنبه کونی
جَوْدِی - زَوْدِی	يوم الخیس	روز پنجشنبه	پنجشنبه کونی
فَندَرْدِی	يوم الجمعة	آذینه - جمعه	جمعه کونی
سَامْدِی	يوم السبت	روز شنبه	جمعه ایرتسی

(Les noms des mois) (فی اسماء الشهور) (در بیان نام ماه‌ها) (ایرلک اسمنه داتر)

کانون ثانی	بهمن	ینایر	جَانِفِیْمَه - زَانِوَوِیَه	Janvier
شباط	سفندار	فبرایر	فِیْقِرِیَه - فِیْوَوِیَه	Février
مارت	فروردین	مارث	مارس	Mars
نیسان	اردبهشت	ابریل	اَفْرِیْل - اَوَوْرِیْل	Avril
مایس	ایار	مایو	مِیَه	Mai
حزیران	تیر	یونیه	جَوَان - زَوَان	Juin
تموز	مرداد	یولیہ	جَوِیْیَه - زَوِیْیَه	Juillet
اغستوس	ماه آب	أغسطس	اَوْتُ	Août
ایلول	مهر	سبتمبر	سِیْب - تَانِبَر	Septembre
تشرین اول	آبان	اکتوبر	اَوْتُکْتُوْبَر	Octobre
تشرین ثانی	آذر	نوغبر	نَوْفَانِبَر - نَوَوَانِبَر	Novembre
کانون اول	دی - شب افرا	دسمبر	دِیْسِنِبَر	Décembre

(Les saisons) (فی الفصول) (در بیان فصول چهارگانه) (فصول اربعه به داتر)

ایلک بهار	بهار	الربیع	لَوْبَرَن تَان	Le printemps
یاز	تابستان	الصیف	لِی تِیَه	L'été
کوز - صول بهار	بایز - خزان	الخریف	لَوُوْن	L'automne
قیش	زمستان	الشتا	لِی قِیْم - لِی وَوِیَه	L'hiver

(Parties du corps) (فی اجزاء الجسم) (در بیان اجزای جسم) (جسمک اجزاسنه دایر)

یاش	سر	الرأس	لَا تَيْتْ	La tête
قیلار	موها	الاشعار	لِي شَيْفُو	Les cheveux
آلن	بیشتان	الجبهة	لَوْفَرُون	Le front
قولاقلر	کوشها	الاذنان	لِيزُورَآیْ	Les oreilles
بوز	رو	الوجه	لَوْفِرَاج-لُووَوِرَازْ	Le visage
کوز	چشم	العين	لَوَى	L'œil
کوزلر	چشمان - چشمها	العيون	لِيزَبُو	Les yeux
برون	بینی	الانف	لَوِنَه	Le nez
کوزقباقی	بلک - بام چشم	الحنف	لِي بُوَيَّيزْ	Les paupières
کرپک	مره کان - مره	الهدب - رمش	لِي سِيل	Les cils
اغز	دهن	القم	لَا بُوَشْ	La bouche
دوداق	لب	الشفة	لَا لَيْفَر-لَا لِي وَوزْ	La lèvre
دل	زبان	اللسان	لَا لَآفَج - لَا لَانَك	La langue
دیشلر	دنه ائها	الاسنان	لِي دَن	Les dents
یقلر	سبلتها	الشوارب	لِي مُوسْتَشْ	Les moustaches
صقال	ریش	الليجه	لَا بَارَبْ	La barbe
یکاق	رخ - رخسار	الخد - العارض	لَا جُو - زُو	La joue
چکه	زنج	الذقن	لَوْمَاتُون	Le menton
بیون	کردن	الرقبة	لَوُكُو	Le cou
بوغاز	کلو	الزور	لَا جُورج-لَا کورزْ	La gorge
اوموز	دوش	الكتف	لِي سُول	L'épaule

قولتی	بزل	الابط	لَي سَبَل	L'aisselle
ارقه	بشت	الظهر	لودو	Le dos
قول	بازو	الذراع - العضد	لوبرا	Le bras
ال	دست	اليد	لامن	La main
پارمقلر	انگشتها	الاصابع	لَي دوا	Les doigts
طرقاقلر	ناخنها	الانظفار	لَي زونجل - لَي زونكل	Les ongles
كوكس	سينه	الصدر	لاپواترين	La poitrine
قبورغهر - ايكولر	پهلويها	الاضلاع	لَي كوت	Les côtes
يورك - كوكل	دل	القلب - القواد	لوگوز	Le cœur
قورساق	معهه	المعهه	لَيستوما	L'estomac
قارن	سكم	البطن	لوفانتر - لوورانتز	Le ventre
اشكنبه	شكنبه	الكروش	لاتريب	Les tripes
بغرمقلر	رودها	المصران	لَي بوايو	Les boyaux
اود	زهره	المرارة	لايل	La bile
قره جكر	جكر	الكبد	لوفوا	Le foi
بوركلر	كرچما - كردبا	الكلاوى	لَي دون يون	Les rognons
كوبك	ناف	السرة	لُونوم بربل	Le nombril
بود - اويلق	ران	الفخذ	لاكويس	La cuisse
ديز	زانو	الركبة	لوجنو - لوزينو	Le genoux
بجاق - بالدير	پوز	الساق	لاچانب - لازانب	La jambe

طپوق	مرد با	الكعب	لاستراجال. لاستراكال	L'astragale
اوکچه	باشنه - بل	العقب - مؤخرالقدم	لوتالون	Le talon
ایاق	پای	الرجل	لویبیه	Le pied
جان	جان - روان	الروح	لام	L'âme
قان	خون	الدم	لوسان	Le sang
سالیار	آب دهن	الريق	لاسا لفسالیو	La salive
تر	غوی	العرق	لاساوور	La sueur
کیکلر	استخوانها	العظام	لیزو	Les os
سمول	مړک - حلم	المخاط	لامورف - موروو	La morve
ات	گوشت	اللحم	لاشیر	La chair
باش پارمق	انگشت سترک	الابهام	لوپوش	Le pouce
شهادت پارمقی	انگشت شک	السبابه	لاندیکس	L'index
اورته پارمق	انگشت میانه	الوسطی	لودواؤدو ملو	Le doigt du milieu
آدمز پرمق - پوزک پرمقی	انگشت بی نام	البنصر	لودواؤولیر	Le doigt annulaire
سرجه پارمق	کالوج - کالنج	الخنصر	لوپتی دوا	Le petit doigt
پارمقلر	انگشتها	الاصابع	لی دوا	Les doigts
سکیر	پی	العصب	لونیرف	Le nerf
طمرلر	رکها	العروق	لی فینووین	Les veines
بک	خال	خال	اون جرن دویوتیه	Un grain de beauté

برقيسي	يک زردالو	مشمشه	اُون ابريکو	Un abricot
بربادام	يک بادام	لوزة	اُون اماند	Une amande
برموز	يک انجیر آدم	موزة	اُون بانان	Une banane
برکراس	يک آلوبالو	کريرة	اُون سيريز	Une cerise
براوا	يک به	سفرحله	اُون کوان	Un coing
برکستانه	يک شاه بلوط	ابوفروة	اُون شاتي نيه	Un chataigner
برخرما	يک خرما	بلحة - تمرة	اُون دات	Une datte
برانجیر	يک انجیر	تينة	اُون فيج - فيک	Une figue
برنار	يک انار	رمانه	اُون جريناد - کريناد	Une grenade
برجوز	يک کردکان	جوزمه عين الجمل	اُون نوا	Une noix
برفندق	يک کلوز	بندقه	اُون نوازيت	Une noisette
برشفتالو	يک شفتالو	خوخه	اُون پيش	Une pêche
برارمود	يک امرود	کتری	اُون پوار	Une poire
برالما	يک سينب	تفاحه	اُون پوم	Une pomme
براريک	يک آلو	برقوقه	اُون برون	Une prune
بربرتقال	يک نارنگ شيرين	برتقانه	اُون اورانج - اورانز	Une orange
برقارپوز	يک هندوانه	بطيخه	اُون پاس تیک	Une pastèque
برقاون	يک خربزه	شمامة - قاون	اُون ميلون	Un melon
چيلک	توت فرنگي	توت ارضي - شيلک	اُون فريرز	Une fraise

فرنك اوزمی	انكور فزئمی	عنب الثعلب	أُونُ كُرُوزَايْ - جُرُوزَايْ	Une groseille
عناب	عناب - شیلان	عناب	أُونُ زُرُوبْ - جُوجُوبْ	Une jujube
توت	توت	توتة	أُونُ مَورْ	Une mûre
زیتون	زیتون	زیتونة	أُونُ أُولِيفْ - اولی وو	Une olive
وشنه	الوبالوی ترش	وشنة	أُونُ كَرِیْتْ - جَرِیْتْ	Une griotte

(اڭاجلره دائره)

(در درختها)

(فی الاشجار)

(Des arbres)

اوق اناج	درخت خرد	شجيرة	آر بُوَسْتْ	Arbuste
كوك	بيج - ريشه	العرق	لاراسين	La racine
اڭاجك اوجھسي	كنده درخت	الجدل	لوترُونْ	Le tronc
اڭاجك كودهسي	تته درخت	الجدع	لا تيج - تيز	La tige
فدان	نمال	الغصن	لابرانس	La branche
دال - بوداق	شاخ - فاخ	القضب	لورامو	Le rameau
يابراق	برك	الورق	لي قوتي	Les feuilles
اوت	كياه	نبات	أُونُ پلانْتْ	Une plante
طومورجق	غنج	زر - كم	أُونُ بُونْ	Un bouton
اڭاج قبونى	پوست درخت	قشر الشجر	لي كورس	L'écorce

دیکندر	خارها	اشوالک	لِي زَي يَنْ	Les épines
دفعه اغاجی	دهممت	الشجر الغار	لَوُورِيَه	Le laurier
اردج اغاجی	آدزین - ناژون	الارز - نضار	لَوِسِدْر	Le cèdre
جام اغاجی	درخت کو کنار	شجر الراتنج	لوساپن	Le sapin
سرو	سرو	السرو	لَوِسِيْرِي	Le cyprès
بروع یان انجیری	انجیر عرب	الجميز - تين الاحق	لَوِسْكُومُور	Le sycomore
قره اغاج	پشه فال	شجر البق - الدردار	لُورَم	L'orme
بلاموط اغاجی	درخت قونج	البوط	لَوِشِنْ	Le chêne
چنار	چنار	الدب	لَوِپَلَاتَان	Le platane
سلطانی سکوت	بهرام - پیدمناک	لیلان	لَوِیلا	Le lilas
سنت اغاجی	بزیم	السنت	لاکاسیا	L'acacia
عرب کراسی =	کنار	السدر	لا لیزیة	L'alizier
عود =	داربوی	العود - الند	لَاوُاِسْ	L'aloès
آبانوس	آبانوس	الابنوس	لِي يَنْ يَنْ	L'ébénier
ماهون =	کابل	الکابلی	لاکاجو - لاکازو	L'acajou
طاغ سروی	سرو اهل - سرو کوهی	العرعر	لَوِجُونِيْقَرِيَه	Le genévrier
خیار شنبه اغاجی	درخت خیار چنبر	شجر خیار الشنبر	لَوِکاسِيَه	Le cassier
کچی بونوزی =	درخت خروب	شجر الخروب	لَوِکَارُوِيَه	Le caroubier
سکود اغاجی	بید	الصفصاف	لَوِسُول	Le saule
آق قواق	سپیدار	الحور	لَوِپُوبِلِيَه	Le peuplier

(Utensiles de table) (فی أدوات السفرة) (دائر بادوات سفره) (سفره ادواته دائر)

بر سفره	یک سفره	سفرة - مائدة	أُونُ تَابِلْ	Une table
بر پشکیر	یک دستار خوار	فوطه - منشفه	أُونُ سِرْفِتْ	Une serviette
بر چتال	یک منشال	شوكة	أُونُ فُورْشِتْ	Une fourchette
بر بچاق	یک کارد	سکينة	أُونُ کُوتُوْ	Un couteau
بر جزوه	یک قهوه دان	ابریق القهوه	أُونُ کَافِی تیر	Une cafetière
بر قاشق	یک قاشق - محج	ملعقة	أُونُ کُویِرْ	Une cuillère
بر صحن	یک صحن	صحن	أُونُ آسِیْتْ	Une assiette
بر برداق	یک پیاله	قدح - کبابه	أُونُ فیر-ویر	Un verre
بر طبق	یک طبق	طبق	أُونُ پلا	Une plat
بر سرکه لک	یک سرکه دان	اناء الخل	أُونُ فینجرییر	Une vinaigrière
			- وِوِنِی کُریِرْ	
بر شکر لک	یک شکر دان	حق السكر	أُونُ سُوکریه	Un sucrier
بر تپسی	یک تپسی	صينية	أُونُ پلاتوْ	Un plateau
بر چای ابریغی	یک چای دان	ابریق الشای	أُونُ تِی یِرْ	Une théière

(Des repas) (فی الاطعمه) (در بیان طعامات) (ما کولانه دائر)

قهوالقی	چاشت صبح - ناهاری	الفطور	لُودِی زُونِی	Le déjeuner
اوبله ییکی	چاشت نیروز	الغدا	- دِیجُوْیَنِه لُودِیَنِه	Le dîner

اخشام طعمای	طعام شام	العشا	لُوسُو پَی	Le souper
اَنک	نان	خبز - عیش	دُو پَن	Du pain
چوربا	شوربا	شوربة	اُرُن سُوپ	Une soupe
ات	کوکشت	اللحم	دولایاند - وویاند	De la viande
کباب	کباب	کباب	دُورُوقی	Du rôti
قبورغه قزارتسی	پهلوی کوشت بریان	الحم المشنط - کوستلته	دَی کُوت لَیت	Des côtelettes
کولبصدی	اُکرینز	کولبسطی	دَی یِف نَک	Des biftecks
کوزله - بورك	اُنکشتوا	فطیر - لایته	دَی جَانُو - کَانُو	Des gâteaux
یمورطه لر	تخمهای مرغ	بیض	دَی زُوف	Des œufs
پنیر	پنیر	جبنه	دُوفُرو مَاج - فُرو مَاز	Du fromage
سود	شیر	لبن	دُولَی	Du lait
سبزوات	سبزوات	خضارات	دَی لَیجُوم - لی کُوم	Des légumes
پلاو	پلاو	رز مقفل	دُوی پَلاو	Du pilau
پیر	بلبل	فلقل	دُوی پَاقِر - پَواوور	Du poivre
طوز	نمک	ملح	دُوی سَیل	Du sel
شکرله لر	تقلها	ملبسات	دَی بون بون	Des bonbons
شکر	شکر	سکر	دُوی سُوکُر	Du sucre
بال	انکبین	عسل	دُوی مَیل	Du miel
قهوه	قهوه	قهوة - بن	دُوی کَافِی	Du café
چای	چای	شای	دُوی تَی	Du thé
طاتلیلر	شیر - نینها	الحلویات	دَی دُوی سُوکُر	Des douceurs
یوفقه اتمک	نان مشوش	رقاق	دَی جُوفِر - کُوفِر	Des gaufres
قاورمه	قاورمه	مقلی	دولایریکا سیه	De la fricassée

قیزارتمه	بریان	لحم مقلیة	دولا قریئوز	De la friture
خورايشی	خمیر کاری	فطیر	اُون پاتیسیری	Une pâtisserie
بکمز	دوشاب	دبس - عسل اسود	دولا میلاس	De la mélasse
یورطه قیغانه سی	خایر یز	عجة بیض	دَی زو مَلیت	Des omelettes
بالق	ماهی	سمک	دوپواسون	Du poisson
کوفته	کوفته	کفتة	دَی بولیت	Des boulettes
یخنی	یخنی	یخنی	دوراجودراکو	Du ragoût
بوبرک	کرده	کلیه	دورونون	Du rognon
بقلاوه	تفشیره - بقلاوه	بقلاوة	اُون تورت	Une tourte
تل شهریه	ارشته - رشته	شعریه	دو قیرمیسبل	Du vermicelle
قوشاقی	گوشت مرغ	لحم الطیر	دولا قولای	De la volaille

(Objets classiques) (فی أدوات المدرسة) (دربیان ادوات مدرسه) (مدرسه ادواتنه دائر)

برچاقی	یک قلم تراش	مطوة	اُون کانیف	Un canif
برقلم	یک خامه	قلم - قلم ریشه	اُون بلوم	Une plume
برقور شون قلم	یک خامه اسرلی	قلم رصاص	اُون کرایون	Un crayon
برجدول	یک راسته	مسطرة	اُون ریگل - ریجیل	Une règle
بردویت	یک دوات	دوايه - دواة	اُون انکریه	Un encrier
مرکب	مرکب	حبر - مداد	دولانکر	De l'encre
کاغذ	کاغذ	ورق	دو پاپی	Du papier
برکتاب	یک کتاب	کتاب	اُون لیفر	Un livre

بر دفتر	یک دفتر	کراس - دفتر	اُون کَافِی پِی	Un cahier
بر مهر	یک مهر	ختم	اُون کَاشِی	Un cachet
تباشیر	تباشیر	طباشیر	دولا کَرِی	De la craie
بر درس	یک درس	درس	اُون لَی سون	Une leçon
بر شا کرد	یک شا کرد	تلمذ	اُون اَی لَیْف	Un élève
بر خوجه	یک استاد	معلم	اُون پَرَوِ قِیسور	Un professeur
بر صحیفه	یک صفحه	صحیفه	اُون پاژ - پاچ	Une page
بر جزدان	یک محفظه کاغذ	محفظه الاوراق	اُون پورت فوی	Un portefeuille
بر ریکان	یک ریکان	مرملة	اُون پودِ ریه	Un poudrier
قوم	ریک	رمل	دولا پودر	De la poudre

(De la maison) (فی البیت وتعلقاته) (در بیان خانه و انیاش) (او واشیاسنهداثر)

بر او	یک خانه	بیت - دار	اُون میزُون	Une maison
بر او طه	یک ادطاق	حجرة - اوده	= شامبر	Une chambre
بر پنجره	یک پنجره	شباله	= فَنِستَر	Une fenêtre
بر قزو	یک در	باب	= پورت	Une porte
بر کلید	یک قفل	قفل - کلون	= سِرور	Une serrure
بر اختار	یک کلید - مدک	مفتاح	= کلِی - کلِیه	Une clef
بر مطبخ	یک آشپزخانه	مطبخ	= کُویزین	Une cuisine
بر اسکله	یک اسکیل	کرسی	= شیز	Une chaise
بر شمعدان	یک شمعدان	شمعدان	اُون شاندلیه	Un chandelier
بر صندوق	یک صندوق	صندوق	= کُوفر	Un coffre

أُونُ أَرْمُوَار	دولاب	يَكْ دُولَاب	بر دولاب	Une armoire
أُونُ لِي	فرش النوم	يَكْ رَخْتِ خَوَاب	بر يَتَاق	Un lit
مَاتَلَا	مرتبۀ	يَكْ بَسْتَر	بر دوشك - شلتہ	Un matelas
أُونُ كُوْفِرَتُور	غطا - لحاف	يَكْ زِبْرُوش	بر اورتو - يورغان	Une couverture
أُونُ أَوْرِيلِيَه	مخدۀ النوم	يَكْ بِالِين	بر باش يصدیقی	Un oreiller
أُونُ مَوْسَتِ كَبَر	ناموسية	يَكْ رُوپُوشِ سَرِير	بر جينك	Une moustiquaire
لِي دَرَادُولِي	ملایات الفرش	رُوپُوشِ مَارَخْتِ خَوَاب	يَتَاق چارشغلری	Les draps de lit

(Des habillements) (في الملبوسات) (دائرہ لباسها) (ملبوساتہ دائرہ)

أُونُ آي	كسوة - بدله	يَكْ لِبَاس	بر روبا	Un habit
أُونُ شَوْمِيْز	قميص	يَكْ بِيْرَاهِن	= كَوْمَلَاك	Une chemise
أُونُ كَالْسُون	لباس	يَكْ زِبْرَجَامِه	= دُون	Un caleçon
أُونُ فَيْسْت	قبا	يَكْ قَبَا	= عَنَتْرِي	Une veste
أُونُ زِلِي - جِيلِيَه	صديري	يَكْ نِيْمَتِن	= يِلَكْ	Un gilet
أُونُ بَانْطَلُون	بانطلون	يَكْ بَانْطَلُون	= بَنْطَلُون	Un pantalon
أُونُ رِيْدِ فُجُوْت - رِيْدِ نَكُوْت	سترة	يَكْ سَتْرَه	= سَتْرَه	Une redingote
دِي سُولِيَه	كُكَادِر	بَاوْشِهَا	قَوْنْدِرَه لَر	Des souliers
دِي بَا	جَوْرَابَات	چَوْرَابِهَا	چَوْرَابَلَر	Des bas
دِي جَان - كَان	كُفُوْف	دَسْتَشِهَا	الدِيَوَانَلَر	Des gants
أُونُ مَوْشُوَار	مَنْدِيل	يَكْ دَسْتَمَال	بَر مَنْدِيل - يَاغْلُقْ	Un mouchoir
أُونُ مَوْنَتَر	سَاعَة	يَكْ سَاعَت	بَر سَاعَت	Une montre

(٧ التحفة العباسية)

(Artisans et com-
merçants.) (فی ارباب الصنائع) (در بیان ارباب صنعت) (صنعت و تجارت اربابانه)
(والتجار) (و تجارت) (دائر)

بر بربر	یک بربر	حلاق - مزین	أُونْ بَارِيَّه	Un barbier
بر قصاب	یک قصاب	قصاب - جزار	بُوَيْتِي - بُوَيْتِيَه	Un boucher
بر آغکچی	یک نانوا	خباز	بُولَانْ زِي بُولَانْجِيَه	Un boulanger
بر قهوه چی	یک قهوه فروش	بنان بیاع القهوه	كَافِيَّيَه	Un cafetier
بر جواهرچی	یک کوهر فروش	جوهری - جواهرچی	بِيْرُوْتِي بِيْجُوْتِيَه	Un bijoutier
بر قوندربچی	کنشمر - کشندوز	خفاف - جزمه چی	گُور دُوْنِيَه	Un cordonnier
بر تیشچی	یک میوه فروش	فکهای	فِرُوِيَّيَه	Un fruitier
بر ساعتی	ساعتگر	ساعاتی	أُوْرُلُوْرِي - أُوْرُلُوْجِيَه	Un horloger
بر کتابچی	یک کتاب فروش	کتبی	لِيْبَرِيْر	Un libraire
بر پاجی - دیوارچی	دیوار کر - لادر	بنا	مَاسُوْن	Un maçon
بر دواکر	کنکار - درکر	نجار	شَارْپَانْ تِيَه	Un charpentier
بر چلنکر	یک جلاکر	صانع الاقفال	سِيْرُوْرِيَه	Un serrurier
بر تبحار	یک باز دکان	تاجر	مَارْشَانْ	Un marchand
بر کاغذچی	یک کاغذ فروش	بیاع ورق	پَپِيَّيَه	Un papetier
بر ترزی	یک خیاط	خیاط	تَآوُر	Un tailleur
بر اجزاجی	یک دارو فروش	صانع الادویه	فَارْمَاسِيْنْ	Un pharmacien

(Des domestiques) (في الخدم) (دائره نوکرها) (خدمتکاران دایره)

برخدمتجی	یک نوکر - خدمتکار	خادم	اُون دَوِمَستِيکْ	Un domestique
برخدمتکار	یک پیشکار	خدام	= سِرْفِيَتُورْ	Un serviteur
برخدمتجی قاری	یک زن خدمتکار	خدامه	اُون سِرْفَانَتْ	Une servante
برسایس	یک غلام آخور	سایس	اُون پالوفرِنِيه	Un palefrenier
برآشپز	یک آشپز	طباخ	= کُوی زِنِيه	Un cuisinier
برقبوچی	یک دربان	بواب	= پُورِنِيه	Un portier
برلاله	یک لاله	لالا - مربی	= کُوفِرِنُورْ	Un gouverneur
			جُوفِرِنُورْ	
بردادی	یک آقون	داده - مربیه	اُون کُوفِرِنَانَتْ	Une gouvernante
			- جُوفِرِنَانَتْ	
برسودانا	یک مادرشیر	مرضعه	= نُورِسْ	Une nourrice
برکھیا	یک کتھا	کتھا - وکیل	اُون اَتَانْدَانْ	Un intendant
برکیلارجی	یک خور ملادار	کیلارجی	= مِیترْدُو تِلْ	Un maitre d'hôtel
برعربہ جی	یک کردو نہ دان	سواق العربیہ	= کُوشِہ	Un cochet
بروکیل خرج	یک وکیل خرج	وکیل الخرج	= سُوْمِلِہ	Un sommelier

(Des animaux) (في الحيوانات) (دائره حیوانات) (حیوانات دایره)

برآت	یک اسب	حصان - فرس	اُون شُقَالْ	Un cheval
برقصرق	یک مادیان	رمک - فرس اتنی	اُون زُمانْ - جُومَنْ	Une jument
برقبون	یک کوسفند	خروف	اُون مُوْتُونْ	Un mouton
بردیشی قویون	یک کوسفند ماده	نخه	اُون بَرِيْیِ	Une brebis

برقوزی	یک بره	جل - رمیس	اُون اَیو	Un agneau
برکچی	یک بز	معزه	اُون شَیْقَر	Une chèvre
براولاق	یک بزغال	جدی	اُون شَقَر	Un chevreau
برارکطای	یک کره اسب	مهر	اُون پُولَن	Un poulain
بردیشی طای	یک کره مادیان	مهره	اُون پُولِش	Une pouliche
برتنکه	یک بزتر - کسن	تیس	اُون بُولُک	Un bouc
بردیشی دانه	یک کوساله ماده	عجمله	اُون زَینِیس جَینِیس	Une génisse
براکوز	یک گاو	ثور - بقر	اُون بُوَف	Un bœuf
برمانده	یک کامیش	جاموس	اُون بُوَفَل	Un buffle
بردانه	یک کوساله	عجل	اُون فُو	Un veau
براینک	یک ماده گاو	بقرة	اُون فَاش	Une vache
برمیون	یک بوزینه	قرد - سعدان	اُون سَانِج - سَانِج	Un singe
برطاوشان	یک خرکوش	ارنب	اُون لَیْقَر	Un lièvre
بردیشی جیلان	یک آهوی ماده	غزاله	اُون کازِیل - جَزِیل	Une gazelle
بردوه	یک اشتر	جل - بعیر	اُون شَامُو	Un chameau
برهجن	یک شترباد	هجن - ناقه	اُون دَرُوَمَادِر	Un dromadaire
برکدی	یک کره	هره - قطه	اُون شَا	Un chat
برصحن	یک موش	فاره	اُون رَا	Un rat
براشن - چندر	یک خر - درازکوش	جار	اُون آَن	Un âne

بر فاطر	یک استر	بغل	اُونْ مُولِه	Un mulet
بر طوموز	یک کراز - خوک	خنزیر	= گوشتون	Un cochon
بر ارسلان	یک شیر	اسد - سبع	= لیون	Un lion
بر کوبک	یک سک	کلب	= شین	Un chien
بر قورد	یک کرک	ذئب	= لو	Un loup
بر قبلان	یک پلنگ	نمر	= تیکر - تیجر	Un tigre
بر آو	یک خرس	دب	= اُورس	Un ours
بر تلکی	یک روباه	ثعلب	= رنار	Un renard
بر فیل	یک پیل	فیل	= آیلِفان	Un éléphant

(قوشله دائر)

(دریان مرغها)

(فی الطيور)

(Des oiseaux)

چیناق	چنگال - پنجه	المخالب	کی سیر	Les serres
آق بابا	کرکس سپید	العقاب	لوفوتور - ووتور	Le vautour
بایقوش	جنه - بلبل کنج	البوم	لو هیبو	Le hibou
صقصغان قوشی	کلار - عکک	العققی	لا ی	La pie
قره قرغه	کلغ	الزاغ	لا گورنای	La corneille
سوکلون	تذرو	الديک البری	لوفیزان	Le faisan
بالقچین	ماهی خوار	الدنکلة	لی رون	Le héron
ککاک	کبک	المجل	لا پیردری	La perdrix
بیانی کوورچین	کبوتر کوهی	منقار الدم	لورامی	Le ramier
قناریه	زر دچغو	السناری	لوسیرن	Le serin

برقرتال قوشی	یک کرکس	نسر	اُونْ اَیْجَلْ-ایکلْ	Un aigle
بر بلدرجین	یک لاروده	سمانه	اُونْ کائی	Une caille
بر اوردلک	یک مرغاب	بطه	اُونْ کانار	Un canard
بر قرغه	یک زاغ	غراب	= کوربو	Un corbeau
بر طوغان	یک شاهین	صقر	= فوکون	Un faucon
بر قرلنقیج	یک پرستوک	خطاف-عصفورالجنة	اُونْ ایرون دیل	Une hirondelle
بر چاوش قوشی	یک شاندر-پوک	هدهد	= هوب	Une huppe
بر قره طاوک	یک مرغابی	شحرور	اُونْ میرل	Un merle
بر چیلاق	یک زغن-کوشتربا	حدأة- حدایه	= میلان	Un milan
بر سرجه	یک کتجک	عصفور	= موانو	Un moineau
بر قاز	یک قاز	وزه	اُونْ وا	Une oie
بر طاوس	یک طاوس	طاوس- صراخ	اُونْ پان	Un paon
بر بیغان	یک تونک-طوطی	دره	= پیروکی	Un perroquet
بر طاوک	یک ماکیان	دجاجة	اُونْ پول	Une poule
بر بیلج	یک فرخ-جوزه	کنتکوت	اُونْ پوکی	Un poulet
بر خروس	یک خروس	دیک	= کولک	Un coq
بر کوورچین	یک کبوتر	حمامه	= پیچون-پزون	Un pigeon
بر بلبل	یک هزار	بلبل- عندلیب	= روسنیول	Un rossignol
بر قومری	یک موسیج	قریه	اُونْ تور تیریل	Une tourterelle
بر چایر قوشی	یک جکاوک	ابوالمیج	= الویت	Une aionette

(بوجکله دوائر)

(دريمان حشرات)

(في الحشرات)

(Des insectes)

برييلان	يک مار	ثعبان	أَوْن سِيرِبْن	Un serpent
بر عقرب	کزدوم - کچ دوم	عقرب	سَكُوْرِيُون	Un scorpion
بر قور بغه	يک غوک	ضفدعة	أَوْن كِرِيْنَوِيل	Une grenouille
بر بال اريسي	يک مکس انکبين	نحلة	آبِي	Une abeille
بر صار وچه آري	يک کلير	ذنبور - دبور	جَبْد كَبْ	Une guêpe
بر جکرکه	يک ملخ	جرادة	سَوَقِيرِيل	Un sauterelle
بر سنک	يک مکس	ذبابه	مُوش	Une mouche
بر سوري سنک	يک بنه	نموسة	أَوْن كُوْرَن	Un cousin
بر پره	يک کيک	برغوث	أَوْن پُوس	Une puce
بر تخته تي	يک تر دک - غساک	بقه	پُونِيْز	Une punaise
بر قوروت	يک کرم	دودة	أَوْن قَبِر - ووير	Un ver
بر بت	يک سپس	قذله	پُو	Un pou

(جوق استعمال اولان
اخلاق وصفاته دوائر)(دريمان صفات و اخلاق
که بيار استعمال ميشود)(في الصفات والخصال
كثيرة الاستعمال)(Des qualités les
plus usitées)

کولر يوزلي	خوشرو	بشوش	آفابل	Affable
دوست	يار	حييب	آمي	Ami
سوکلو	دلپسند	محبوب	آي مابل	Aimable
اسکي	کهنه	قديم	آنسین	Ancien
ايشه مقيد	برزيده	مواظب	آسیدو	Assidu
خبردار	آگاه	متنبه	آتاتيف	Attentif

بخیل	آزمند	بخیل	آفَار - آوَار	Avare
جوانمرد	سخی	کریم	جَنَیْرُو - زَیْنَرُو	Généreux
کوزل - ایو	خوب	طیب	بُون	Bon
لیاقتلو	سزاوار	لایق	کَابِل	Capable
سوکلی	دلادیز	عزیز	شَیْر	Cher
طاتلوخویلو	نواز شکار	جیل الخلق	سِفِیل - سی وویل	Civil
مسرور	خشنود	مبسوط	کُوتَان	Content
خشنود دکل	ناخشنود	غیر مبسوط	مِکُوتَان	Mécontent
قولای	آسان	سهل	فَاسِیل	Facile
کوج	دشوار	صعب	دَفِسیل	Difficile
یواش خویلو	خوشنود	سهل الانطباع	دُوسِیل	Docile
خویسز	بد خو	صعب الانطباع	اَن دُوسِیل	Indocile
اطاعتی	فرمانبر	مطیع	اُوبَاسَان	Obeissant
اطاعتسز	نافرمان	عاص - عاق	دَی رُوبَاسَان	Désobeissant
دلباز	زبان آور	فصیح	اَی لُوکَان	Eloquent
حاسد	رشکبر	حسود	اَنفِیُوتَان وِیُو	Envieux
قصقانع	غبطه کار	غیور	جَالُو - زَالُو	Jaloux
بالطاف لاجی	لا به کار	متملق - مداهن	فَلَاوَر	Flatteur
یلانجی	دروغگو	کذاب	مَاشُور	Menteur
ریاکار	زرق بینه	مراخی	اَی پُوکَرِیت	Hypocrite

فیدیل	صادق	صد افکار	صد اقلو	Fidèle
فو	مجنون	دیوانه	دلی	Fou
سو	احق - ابله	کول - سبکفر	بودله	Sot
ساج - ساز	عاقل	دانا - خردمند	عقلو	Sage
جی	فریح - مبتهج	فرعناک - شادان	کیفلو - شن	Gai
تربست	محزون	نغمکین	طاسه لو - کدرلو	Triste
چاتیل - زاتیل	ظریف - مطبوع	دلکش	ظریف	Gentil
دی لیکا	رقیق المزاج	خوشطبع	نازل مزاج	Délicat
کروسی	غلیظ الطبع	درشتخو - بد طبع	قبا - خویراد	Grossier
آیل	ماهر - حاذق	هنرور - کاروان	مهارتو	Habile
آورو	سعید	بخشیار - کامکار	اقبالو	Heureux
مالورو	منکوب	بد بخت	بختسز	Malheureux
آوینت	صالح - امین - صادق	صلاح - بیشه	عقلو	Honnête
مالوینت	دنی	فرومایه	آلحق	Malhonnête
پوفر - پوور	فقیر	مینوا	پوخسول	Pauvre
ریش	غنی	قوانکر	زنکین - بای	Riche
آندولان	قلیل الهمة	کم همت	همتسز - تنبل	Indolent
آن سولان	قلیل الحیا - وقیح	بی نرم - بی آبرو	حیاسز - اوتانمز	Insolant
انجرا - آن کرا	کنود - منکر النعمه	نمک بحرام	نان - کور	Ingrat
انتلیجان - آن تیلیزان	ذکی - فہیم	زیرک - دانشمند	ذکاوتلو - ذہنلو	Intelligent
میشان	شریر - قبیح	نا بکار	کوتو	Méchant

(۸ الحففة العباسیة)

آلچق کوکلو	تواضع کننده	متواضع	مودبست	Modeste
کبرلو	خودمین - بادسر	متکبر - شامخ الانف	اورکولیو - اورجولیو	Orgueilleux
اهمالچی	سپوز کار	مهمل	تجلیجان نیکی زان	Négligent
اوشنکن	پریشکار	متوانی - کسلان	پاریسو	Paresseux
دلنجی	کدا - دریوزه کر	سائل - شحات	مندیان	Mendiant
ادبلو	مؤدب - باادب	ادیب - مهذب	پول	Poli
قورقاق	ترسناک - بی زهره	خواف - جبان	پورو	Peureux
تمیز	پاک - پاکیزه	نظیف - نقی	پروپز	Propre
قابلیتو	سزا - شایان	لائق - جدیر - احرا	پروپزا	Propre à
شکر ایدیچی	سپاس کننده	متشکر - شاکر	ری گو نیسان	Reconnaissant
حیلہ کار	حیلہ باز - فندیسه	محتال - مکار	روزیه	Rusé
صداقتلو	صداقتکار	صادق	سنسیر	Sincère
قناعت صاحبی	غریب - قناعت کننده	قانع - قنوع	سوبر	Sobre
اوتانغان	شرمندہ	مستی - ذوالحیاء	تیمید	Timide
آلدادیچی	فریبندہ	مخادع - خداع	ترومپوز	Trompeur
فضیلتلو	فضیلتا آب	فاضل	فیرتو - ویرتو	Vertueux
طوغری سوزلو	راستگو	صادق القول	فری - ووریه	Vrai
خرسز	دزد	سارق	فولور - وولور	Voleur
بیولا	بزرگ	کبیر	جران - کران	Grand
کوچک	خرد	صغیر	پتی	Petit
کوزل - ایو	زیبا - خوب	جیل - لطیف	بو	Beau
ظریف - دلبر	دلادیز - دلدار	ملیح - صبیح	چولی - ژولی	Joli

لید	ذمیم - قبیح المنظر	زشت - بدلقا	جرکین	Laid
مَوْقِی مَوَّوِبَه	ردئ	بد	فنا - کوقی	Mauvais
فوز	قوی	توانا - زورمند	قوتلو	Fort
قَبِلْ	ضعیف	ناتوان - زبون	قوتسز	Faible
مِیْجَر - مِیْکَر	نخیف	لاغر - نزار	آرق	Maigre
مالاد	مریض	بیمار	کیفسز - خسته	Malade
آفُوجُل - آوُوکِل	اعمی - ضریر	کور - نابینا	کور	Aveugle
مُوبَه	اخرس - ابکم	لال - کنک	دلسز	Muet
سُور	اصم - اطرش	کر - شوا	صاغر	Sourd
بَوَاتُ	اعرج	شل - لَنک	طوپال - آقسق	Boiteux
آِسْتَرُوبِی	مکسح - اقل	سقط	سقط	Estropié
جَرُو - کَرُو	غلظ	ستبر - زفت	شیشمان - یوغون	Gros
جَرَا - کَرَا	سمین - مشحَم	فربه	سمیز	Gras
لُوش	احول	کر چشم - چشم کته	شاشی	Louche
بِیْج - بیک	الکن	الکز - کج زبان	ککمه - پیه	Bègue
بُوسُو	احدب	پشت کوزه	قنبور	Bossu
چون - ژون	شب - شاب	برنا - نوجوان	کنج - دلی قانلو	Jenne
فِیو - وویو	هرم - عجوز	میر - سال خورده	قوجه - اختیار	Vieux
لَوْنِج - لُون	طویل	دراز	اوزون	Long
کُور	قصیر	کوتاه	قصه	Court
نَین	قرعہ - ماجوج	زاد خوست - کوله قد	جوجه - بودور	Nain

(في الأهل والاقارب) (در میان خویش و اقارب) (خضم و اقربا بالزهداثر) (Des parents)

بر بابا	یک پدر	اب - والد	اُون پَر	Un père
بر انا - والده	یک مادر	ام - والدہ	اُون مَیر	Une mère
بر دده	یک نیا	جد	اُون کَران پَر	Un grand père
بر یولک والده	یک مادر بزرگ	جدة	اُون کَران مَیر	Une grand' mère
بر اوغل	یک پسر	ابن	اُون فِیس	Un fils
بر قز	یک دختر	بنت	اُون فیل	Une fille
بر طورون	یک نوه - نیره	حفید	اُون پتی فِیس	Un petit-fils
بر قز طورون	یک دختر نوه	حفیده	اُون پتیت فیل	Une petite-fille
بر قز داش	یک برادر	أخ - شقیق	اُون قَریر	Un frère
بر قز قز داش	یک خواهر	أخت	اُون سَور	Une sœur
بر عوجه	یک برادر پدر	عم	اُون اُونکل	Un oncle
بر تیزه	یک خواهر مادر	خاله	اُون تانت	Une tante
بر قز داش اوغلی	یک برادر زاده	ابن الاخ	اُون نِیَقو - نیو	Un neveu
بر قز داش قزی	یک دختر برادر	بنت الاخ	اُون نِیس	Une nièce
بر عوجه زاده	یک عمزاده	ابن العم	اُون کوزن	Un cousin
بر عوجه قزی	یک دختر عم	بنت العم	اُون کوزین	Une cousine
بر قاین پدر	یک خسر	حم	اُون بو پَر	Un beau-père
بر قاین والده	خسما - مادر اندر	حماة	اُون بیل مَیر	Une belle-mère
بر کوکی - داماد	یک خسرا نکر	صهر	اُون بو فِیس	Un beau-fils
بر اوکی قز	یک دختر زن	وہیة	اُون بیل فیل	Une belle-fille
بر قاین	یک برادر زن	أخ الزوجة أو الزوج	اُون بو قَریر	Un beau-frère
بر یال دین	یک خواهر زن	أخت الزوجة أو الزوج	اُون بیل سَور	Une belle-sœur

La ville et ses parties (فی اقسام المدينة) (در بیان اقسام مملکت) (أقسام مملکتہ دائر)

بلد - مدينة	شهر	شهر	Un pays, une ville
محل مرتفع	جای بلند	یوکسک بریر	Un quartier élevé
الطريق - الدرب	راه	یول	Le chemin, la rue
الشارع	شاهراه	جاده - طریق عام	Grand chemin
عطفة - عمر	کوچه	کوچه سوقاق	Une ruelle, un passage
سكة الكروسة	راه كردونه	عربه یولی	Le chemin de voiture, La route carrossable
سهلة مظلة	جای سایه دار	کوله که لی بریر	Une place ombragée
مشى	آزبانہ پیادکان	یایه قالدری	Un trottoir, une allée
السوق	بازار	چارشو	Le marché, le bazar
الميناء - البحريه	دریابند	لیمان	Le porte, la marine
الجرك - كرك	کمرک	کمرک - کومروک	La douane
البوسطة	پوسته خانه	پوسته خانه	La poste
وكالة الفابورات	وکاله خانه باپورہا	وابورلک وکالتیری	L' agence
البنك العثمانى	بانک عثمانی	بانق عثمانی	La banque Ottomane
القونسلات	شہنذر خانه	شہنذر خانه	Le consulat
المطبعة	چاپخانه	مطبعه	L' imprimerie
سرای	سرای	سرای	Un palais
فندق - دارالغربا	کار بانسرای	خان	Hôtel
دارالمسافرين	مہمانسرای	مسافر خانه - لوقنطه	Une auberge, hôtellerie
محل التفرج	جای تماشا	سیریری	Salle de spectacle

حمام عمومی	کرنابہ عمومی	حمامات عمومیہ	Des bains publics
ایبلکخانہ	کارگاه تار	معمل فتالہ	Une filature
صودکرمائی	آسیاب آب	طاحون ماء	Un moulin à eau
یلدکرمائی	آسیاب باد	طاحون هوا	Un moulin à vent
فرون - اوجاق	اشندان	فرن - تنور	Un four, fourneau
کرج اوجائی	تنور بکمر	اتون الکلس	Un four à chaux
اشبی دکافی	اشبزنخانہ	لوکندہ الاکل	Un restaurant
مغازہ	مخزن	مخزن	Un magasin
دکان	دکان	دکان	Une boutique
خستہ خانہ	بیمارخانہ - بیمارستان	مستشفى - دارالشفاء	Un hôpital
تکیہ - درگاہ	خانکاہ	خانقاہ - صومعہ	Un hospice
صابونخانہ	کارگاه صابون	مصنۃ	Une savonnerie
حبسخانہ	زندان	محبس	Une prison
اوہ	دشت	الخلا - الريف	La campagne
سیران پری	سیرانگاہ	محل التزه	La promenade
پیکار	چشمہ	عين ماء	Une fontaine
حوض - کول	آبدان - تالاب	حوض - برکۃ	Un bassin
فسقیہ	فوارہ	نوفرة	Un jet d' eau
اورمان	بیشہ زار	اجۃ - غابة	Une forêt, un bois
سلخانہ	بہمکاہ	مذبح - مسلخ	Une boucherie, abattoir
عربہ خانہ	کردوہ خانہ	محطة العرباة	Une remise
کوی	دہ - روستا	قریہ	Un village
کویچک	دہ کدہ	ضیعة	Un hameau

(في المعادن) { (معدن وذیقیمت) (دریان معدنها) (معدن وذیقیمت)
 (والاجار الثمينة) (وسنگهای ذیقیمت) (جواهر لره دائر) } (Métaux et pierres précieuses)

الذهب	زر	التون	L' or
الفضة	سیم - نقره	كش	L' argent
الذهب الابيض	زر سفید	آق التون	La platine
الرصاص	سرب	قورشون	Le plomb
النحاس	مس	باقر	Le cuivre
النسبة	قونج	برنج	Le bronze
المغناطيس	آهنربا	مقناطیس	L' aimant
الحديد	آهن	تیمور	Le fer
البولاد	بولاد	چلیک	L' acier
القردير	سیمد روی	قلای	L' étain
التوتيا	توتیا	توتیا	Le zinc
الزئبق	ژیوه - سیاب	جیوه	Le mercure
جواهر	کوهربا	جواهر	Des bijoux
الماس	الماس	الماس	Le diamant
برلانت	برلانت - نوعی از الماس	برلانت	Le brillant
الزهررد	زهررد	زهررد	L' émeraude
الياقوت	بهرمان	ياقوت	Le rubis
ياقوت الازرق	بهرمان آسماكون	لاجوردی ياقوت	Le saphir
زبرجد هندی	زبرجد	زبرجد	La topaze
الفيروز	فیروزه - پیروزج	فیروزه	La turquoise
السیلان	بیجاده	بیجاده	Le grenat

صاری یا قوت	یا قوت زرد	یا قوت زعفرانی	L' hyacinthe
عقیق	عقیق	العقیق	L' agate
سلیمانی طاشی	سنگ سلیمان	سلیمانی	La cornaline
لاجورد طاشی	لاژورد	حجر اللازورد	Le lapis-lazuli
انجو	مروارید	اللؤلؤ	Les perles
مرجان	بد	المرجان	Le corail
(Des pierres, des terres etc.)			
(انواع یرو طاشره دائر)	(در بیان انواع زمین و سنگها)	(فی انواع الارض والاجار)	
کرج طاشی	سنگ کج	حجر الکلس	La pierre à chaux
کرج	کج	الکلس - الجص	La chaux vive
چقل طاشی	فرسنگ - سنگریزه	الحصا - الصوان	Le caillou
الچی طاشی	سنگ آهک	حجر الجبس	Le gypse, pierre à plâtre
بلور طاشی	سنگ بلور	حجر البلور	Le cristal de roche
سماقی طاش	سنگ سماقی	حجر السماقی	Le porphyre
پالاندز طاشی	سنگ آتش زنه	حجر الصوان	Le granit, pierre à feu
بلکو طاشی	سنگ فسان	حجر المسن	Le grès, pierre à aiguiser
مرمر طاشی	سنگ مرمر	حجر الرخام	Le marbre
تباشیر	کل خوردنی	حجر الطباشیر	La craie
کوکرد	کوکرد	حجر الکبریت	Le souffre
تنکار	بوره	البورق	Le borax
اوزلو طپراق	کل سفید	الطفل	L' argile
کهرجله	شوره	ملح البارود	Le nitre, salpêtre
شاب	زاک - شب	الشب	L' alun

(Accidents et maladies) (فی مایعلق بالامراض) (در بیان بیماری و ناخوشی) (امراض و الامه دائر)
(والعوارض)

کیفسرک - مزاجسزاق	ناخوشی مزاج	انحراف المزاج	Une indisposition
درمانسز و قوتسزک	ناتوانی - بی ثباتی زبونی	ضعف - وهن	Une faiblesse
سانجی آغری تی	درد - رنج - آزار	وجع - ألم	Un mal; une douleur
طمر آتشی - نبض آتشی	نبض - طمیدن نبض	النبس - دق النبض	Le poul; la pulsation
کوکس علی	درد سینہ	وجع الصدر	Le mal de poitrine
معدہ سانجیسی	درد معدہ	وجع المعدة	Mal à l'estomac
هضمسزک	ناکواری	ثقل - عدم هضم	Une indigestion
اویقوسزک	بی خوابی	عدم النوم	L'insomnie
دترمه - استمه	لرزه - تب	قشعريرة - قفققة	Des frissons
قوصمق - قی	هراش - شکوفه	قئ - استفراغ	Des vomissements
باش دونمه	سرگردانی	الدوخة - هدام	L'étourdissement
با یغلق	بی خودی - غیبتگی	غشيان	Un évanouissement
قبضلق	سکیم بشکی	مسك البطن - انقباض	La constipation
یورک سورمک - عمل	سکیم راندن	حرى البطن - اسهال	La diarrhée
زکام	خشام	رشح - زکام	Un rhume
یورک اوی نامه سی	تپشاک دل	الخفقان - خجلان القلب	La palpitation
قانه - کچشمه	خارش	اکلان - الرعيان	La démangeaison
قورلغات - اتیران	درد ناخن - خوی درد	داحوس - دوحاس	Un panaris
چچک علی	آبله	الجدري	La petite vérole
فرنکی علی	علت فرنکی	فرنجی - بلا - صفرا	Vérole
سکیل	تاشکل	نوء لولة	Une verrue

في بعض العلوم والفنون

علم اللاهوت - علم الكلام (لاهوتي)
 آداب الاخلاق (صاحب رسالة في الادب)
 الادب البيان (ادبي)
 العلوم الرياضية

علم منطق } الله قانونية تعصم مراعاتها الذهن
 عن الخطأ في الفكر

علم الانشا
 علم السجع والقافية (منشئ)
 علم العروض
 فن الشعر (شاعر)
 علم البديع والمعاني والبيان

الفلسفة } لفظة يونانية مركبة من $\phi\iota\lambda\omega\varsigma$ (فيل) حب
 و $\sigma\omega\phi\iota\alpha$ (سوف) حكمة به في حب الحكمة

فن الحساب
 علم التاريخ (تاريخ)
 الهندسة (مهندس)

الجغرافيه
 علم الفلكيات (فلكي)

DES SCIENCES ET DES ARTS

La théologie (théologien)

La morale (moraliste)

La littérature (littéraire)

Les mathématiques

La logique

Le style; la composition

La prose (prosateur)

La prosodie

La poésie (poète)

La rhétorique

La philosophie (philosophe)

L' arithmétique

L' histoire (historien)

La géométrie (géomètre)

La géographie

L' astronomie (astronomique)

در بیان بعض علوم و فنون

علم عقاید - در معرفت ذات اقدس باری

علم ادب و اخلاق

در ادبیات

علوم ریاضیه

علم منطق } علمیت که دانسته میشود با وضاحت
و فساد فکر در ذهن

علم انشا

علم صحیح و قافیه (اهل انشا)

علم عروض - فن شعر

فن سحر (شعر کوبیده)

علم بدیع و معانی و بیان

علم فنی } فیلسوف بزرگان یونانی (فیلسوف)
دوست (سوف) حکمت یعنی
دوستدار حکمت

علم رقوم

علم تاریخ

علم هندسه (هندس) اندازه گیرنده

علم جغرافیه } علمیت که روی زمین و اقالیم
و ممالک را بیان میکند

علم فلکیات (فلکی)

بعض علوم و فنون دائر

حق سبحانه و تعالی حضرت ندرینه متعلق علم عقائد

ادب و اخلاق علمی (اخلاقه دائر کتب یا زبان محرز)

ادبیات

علوم ریاضیه

علم منطق } یا کشف ایلله طوغرینک بینق
تفریق ایدرک عقل انسانی صواب
و استقامت ایلله صرف استعمال
ایتمک طریقه ارشاد و اشعار ایدر

علم انشا - کاتب فن و اصولی

علم صحیح و قافیه (اهل کاتب)

علم عروض

فن شعر (شعر سو یلیجی)

علم بدیع و معانی و بیان

علم فلسفه } فیلسوف یونان اساننده (فیلسوف)
عجب و (سوف) حکمت یعنی
عجب حکمت

علم حساب

علم تاریخ (مؤرخ)

علم هندسه (هندسه یا آشنا کسنه)

علم جغرافیه } ارضل سطحین و اهلیم و ممالکی
تعریف ایدر

علم فلکیات (فلکیات یا آشنا کسنه)

(منجم)	علم النجم - التنجيم	L' astrologie	(astrologue)
	علم قواعد الدنيا - علم انتظامات العالم	La cosmologie	
	الجبر	L' algèbre	
	علم الفقه	La jurisprudence	
(بديع)	علم الفصاحة والبلاغة	L' éloquence	(éloquent)
	معرفة حفظ الصحة	L' hygiène	
(طبيعي)	علم الطبيعيات	La physique	(physicien)
(كيمياوى)	علم الكيمياء	La chimie	(chimiste)
(طبيب)	علم الطب	La médecine	(médecin)
(جراح)	الجراحة	La chirurgie	(chirurgien)
	السياسة - البولتيقة	La politique	
	الاحكام والنواميس	Le droit	
	الشرايع - الكوديشه - القانون	Le code	
	تلغراف علم الآلة الاشارية	Le télégraphe	
(معمار)	فن البناء	L' architecture	(architecte)
(طباعة)	فن الطباعة	La typographie	(typographie)
	التصوير الشمسى	La photographie	

فن اخترشناسی (اخترشناس)

علم انتظامات جهان - که از هیئت دنیا بحث میکند

علم جبر } علمیت که دانسته میشود بآن
مجهولات عدیه

علم الفقه - دایره شرع شریف بود

علم فصاحت و بلاغت (سخن آفرین)

علم معرفت حفظ صحت

طبیعیات (طبیعی)

فن کیمیاگری (کیمیاگر)

فن حکمت (حکیم)

فن ریشسازی (ریشساز)

علم سیاست } متعلق باداره امور حکمرانی
و پادشاهین ملوک در عیت است

احکام دادگری

قانون نامه احکامنامه

دور نویس - تابر بنی

فن بناپردازی (بناکر)

فن چاپ زنی (چاپزن)

تصویر آفتابی

علم نجوم } علم نجومیدن تفاعل و کشف
خفایا ادعا سنده بولنان شخص

کائناتی اداره ایدن قواعد - قوای طبیعیہ دن
بحث ایدن علم

علم جبر } علوم هندسیہ دن بر علمکه مجهولات
عددیہ انکله بیلنور

علم الفقه - شرع شریفه متعلق علم

فصاحت و بلاغت علمی (بلاغت صاحبی)

علم حفظ صحت

حکمت طبیعیہ (طبیعی)

کیمیا جیلکه متعلق فن (کیمیاچی)

علم طب (حکیم)

جراح خلق علمی (جراح)

علم سیاست - اداره امور دولت و رعیته متعلق فن

احکام عدلیه - حقانیت و عدالت

قانون احکام

تلغراف } بر طاقم اشارات مخصوصه ایله
اوزاقدن مخبره ایملک اصولی

یابو صنعتی (یابوچی)

باصمه جیلک (باصمهچی)

فطوغرافیا

(رسام)	فن الرسم
(مصور)	فن التصوير
(نقار)	فن النقر
(حكاك)	فن الحك
(آلاتي)	فن الموسيقى

Le dessin	(dessinateur)
La peinture	(peintre)
La sculpture	(sculpteur)
La gravure	(graveur)
La musique	(musicien)

حروف ظروف وجرو عطف مركبة

LOCUTIONS ADVERBIALES

اولا - في ابتداء الامر - قبل كل شئ	D' abord
من ذلك الوقت	Dès lors
اصلا	Du tout
متواليا - متعاقبا	De suite
في الحال - على الفور	Tout de suite
هناك	Là - bas
على فضاوة - عند وقت الرفاه	A loisir
في محل آخر - في موضع آخر - وغير ذلك	D' ailleurs
في خلال هذا الحال - عند ذلك - فوق - على	Là - dessus
لربما - يمكن - يحتمل	Peut - être
اضر - ارداء - اسواء	Tant pis
فهو احسن - فنعم المطلوب	Tant mieux
خاط ملط - تذر مذر - كافي ماني	Tel quel; telle quelle

فن نگارش - نگارگری (نگارگر)
 فن صورتگری - چهره پردازی (صورتگر)
 فن کنده کاری (کنده کار)
 فن حکاکی (حکاک)
 فن موسیقی (راشگر)

فن تصویر - رسام (رسام)
 تصویر جلیک (تصویرچی)
 اویج جلیک (اویجه چی)
 قاز یجلیک صنعتی - حکاکان (حکاک)
 موسیق صنعتی (چالغیچی)

در بیان حروف ظرف و جر و عطف مرکبه

در آغاز کار - پیش از هر چیز
 در آن وقت - از آن دم

در هیچ زمان

بیای - پیدایی

در حال - در ایندم

آنجا - در آنجا

در هنگام آرام - در اوان آسایش - وقت فراغ
 در جای دیگر

درین میان - درین اثنا - زبر - بر

شاید - بلکه - باشد که

بدتر - بدترین

چرخش - بهتر

هرزه مرزه - چنین چنان

الاول - اول امرده

اول وقتده

هیچ پروقتده

بری بری آردنجه

حالا - شمدی - در عقب

اوراد

براحت و وقتده - بوش وقتده

بشقه یرده - بشقه جهته

بوارانقه - بواشاده - بوبابده

اوله که - احتمال که

دهافتنا

نه اعلا - نه ایلو

صاچه ماچه - قارش مورش - شویله بویله

قليلا قليلا - شوية شوية	Peu à peu
بالتدريج	Petit à petit
كلمة فكلمة - حرفيا	Mot à mot
بالكلية - كليا	Tout à fait
بالدور - بالمناوبة	Tour à tour
من صحيح - جدّا	Tout de bon
على حدسوى	Tout de même
الآن - سريعا	Tout de suite
حالا	Tout à l' heure
بغطة - فجأة	Tout à coup
على الغفلة	A l' improvisiste
مناسب - جائز - في وقت مناسب	A propos
في غير وقته - بلامناسبة	Mal à propos
يجرى مايجرى	Vaille que vaille
مهما صار	Coûte que coûte
منتصفا - بالنصف	A demie; à moitié
ليس فقط	Non seulement
فبها - فنعيم	A la bonne heure
لاعن بصيرة	A tort et à travers
اكثر ما يكون - وفضلا عنه	Au plus; de plus
اقل ما يكون - لا اقل	Au moins; du moins
اكثر فاكثر - مضاعفا - على المضاعف	De plus; en plus
أول باول	Au fur et à mesure

کم کم - اندک اندک
آہستہ آہستہ

سخن سخن - حرف بحرف
ہمکی - ہمگی

بدود - بنوبت

براستی - درست
بریک نسی

در حال - در آن - زود

پس از اندکے - یک فردہ
ناک - ناکہان

بی خبر - ناکہانی

بہنگام - بجا - روا

ناہنگام - نامناسب - نا بجا

ہرچہ باد اباد

ہر طور کہ باشد

برہنم - نیکار

نہ تنہا

خوش - چہ خوش

نہنیدشانہ و ناسزا کارانہ - مناسب و نامناسب

زیادہ بر آن - فروتر از آن

باری - هیچ نباشد

چندان چندان - زیاد زیاد

قدر و اندازہ

آزار آزار - از بقی از بقی

یواش یواش

کلمہ بکلمہ - حرف حرف

بتون بتون - بسبتون

نوبتہ - نوبتہ رک

طوغریدن - کرچکدن

برطرزہ

شمعی - حالا - چاک

برازدنصرہ - دمن

انسزین

خبرسز - آنسزین

تام و قندہ - یولو - وقت مناسبہ

وقنسز - مناسبسز

نہ اولورسہ اولسون

ہرنہ و جھلہ اولورسہ

یاری بقی - نصفت اوزرہ

یالکز دکل

نہ اعلا

مناسبتلی مناسبسز

اندن زیادہ

ہیج اولمزسہ

قات قات - کیندکچہ زیادہ

تدریجی تدریجی - کبدمرک

* حروف جر مركبة *

بحسب - بموجب - تطرا
 لما - اذا - متى
 فوق - على
 مقابلة - قبال
 كورة الارض بالنظر الى كورة الشمس صغيرة
 كسب الاعتبار

* حروف عطف مركبة *

واقعا - في الواقع - في الحقيقة
 وان يكون - ولو كان - مع هذا
 كما - مثلها
 بناء - على ان - بما ان - لان
 بشرط ان
 مالم - ان لم - فالا ان
 واذا فرضنا
 خوفا من - احترازا من - حذرا من
 بنوع ان - بوجه ان
 ولو - فولو
 يعنى - اى
 ولذلك - ول اجل ذلك
 الا ان - ما عدا ان

LOCUTIONS PRÉPOSITIVES

D' après
 Quand
 Par-dessus
 Vis - à - vis de
 La terre est petite à l' égard du soleil
 Prendre faveur

LOCUTIONS CONJONCTIVES

En effet
 Bien que
 Ainsi que
 Attendu que
 Pourvu que
 A moins que
 Supposé que
 De crainte que
 De manière que
 Quand même
 C' est - à - dire
 C' est pourquoi
 Si ce n' est que

* در بیان حروف جر مرکب *

بحسب - بموجب

آنگه - که

بر - بالا

رد برود - پیش - در پیش

کره زمین نسبت بکره آفتاب کوچک است

اعتبار پذیرفتن - اعتبار یافتن

* در بیان حروف عطف مرکب *

راست - در حقیقت

با آنکه - اگرچه

چنانکه - چنانچه

چون - چونکه

کر - اگر

مگر که

اگر فرض کرده شود - چنین فرض کرده شویم که

از بیم آن که - بر پیر از آنکه

چنینکه - آنچنانکه

هر چند - و گرچه

یعنی

بدین سبب - برای این

مگر که

* حروف جر مرکبیه دائر *

کوره - توفیقا - اصولنجه

قچان - وقتده - ده

اوزره - اوزرینه - اوستده

یوز یوزه - قارشوسنده - قارشینسه

کره ارض کره شمسه نسبت کوچکدر

کسب اعتبار - اعتبار یافتن

* حروف عطف مرکبیه دائر *

کرچکلدن - کرچک

هر نقدر - ایسه دخی

اولوجهله که

تته کیم - چونکه

اگر - ایسه - حالده

مکر - مکرکیم

بویله فرض اولنه - فرض ایده لم

انک قورقوسندن - صاقه رق

شویله که - شووجهله که - بر صورتله که

اولسه بیله - حالده بیله

دیمک ایسترکه

بونک ایچون - ایشته بونک ایچون

مکرکیم - مکرکه

فاذن - بناء على ذلك
وغير ذلك - ومن ثم

❖ قاعدة ❖

النعث يطابق المنعوت في التذكير والتأنيث
والافراد والجمع سواء كان المنعوت اسما ظاهرا
أو ضميرا

❖ لافرد المذكر والمؤنث ❖

حبيب صادق
شخص بشوش الوجه
بنت محبوبة
تلميذ مستعد
رائحة ذكية
بستان اتيق - لطيف
مسكن لطيف
دار لطيفة
كسوة قديمة
عادة قديمة
اب طيب
ام طيبة
رجل مجنون
امرأة مجنونة
رجل عجوز - رجل شيب

Par conséquent
Au reste, du reste

RÈGLES

L' adjectif s' accorde en genre et en nombre avec le nom ou le pronom qu' il qualifie.

(Singulier masculin et féminin)

Un ami fidèle
Une personne affable
Une fille aimable
Un élève capable
Une odeur agréable
Un beau jardin
Un bel appartement
Une belle maison
Un ancien habit
Une ancienne habitude
Un bon père
Une bonne mère
Un homme fou
Une femme folle
Un homme vieux

پس - بنا بران
خیزان - پس ازین

* قاعده *

در تذکیر و تأنیث و افراد و جمع صفت موصوف را مطابقت
میکند خواه موصوف اسم ظاهر و خواه ضمیر باشد

* برای مفرد مذکر و مؤنث *

یک دوست صداقتکار
یک مرد خوشنحو
یک دختر دلپذیر
یک شکر دهنده
یک بوی خوش
یک باغ خوب - باصفا
یک جای خوب - باصفا
یک خانه خوب
یک لباس کهنه
عادت دیرینه - عادت قدیمه
یک پدر خوب - نیکو
یک مادر خوب
یک مرد دیوانه
یک زن دیوانه
یک مرد پیر - پیرمردی

بنا علیه - اول سبیدن - اول مناسبتله
بوندن بشته - بوندن فضله

* قاعده *

موصوف استر اسم ظاهر اولسون و استر ضمیر
اولسون تذکیر و تأنیث و افراد و جمعه صفت
موصوفه مطابقت ایتمک شرط در

* مفرد مذکر و مؤنث ایچون *

صداقتلو بر دوست
کولریوزلو بر کسه
سوکلو بر قز
استعدادلو بر شاگرد
برکوزل قوقو
برکوزل باغچه
کوزل بریر
کوزل براو - قوناق
براسکی روبای
اسکی بر عادت
برایوبایا
برایوانا
دلی بر آدم
دلی بر خاتون
بر قوجه آدم - اختیار آدم

رجل هرم - رجل كبير السن

امراة عجوز

طفل صغير

بنت صغيرة

رجل سعيد

امراة ميمونة الطالع

رجل سي البخت

شخص قليل البخت

رجل فاضل

امراة فاضلة

ملك كريم - على الهمة

ملكة كريمة - سخية

تلميذ مجتهد

بنت كسلانة

تلميذ مطيع

رجل عاقل

حبيب وافي - صادق

ابن عاق - عاص

Un vieil homme

Une vieille femme

Un petit enfant

Une petite fille

Un homme heureux

Une femme heureuse

Un homme malheureux

Une personne malheureuse

Un homme vertueux

Une femme vertueuse

Un roi généreux

Une reine généreuse

Un élève studieux

Une fille paresseuse

Un élève obéissant

Un homme sage

Un ami sincère

Un fils désobéissant

من الصفات ما يتقدم على الموصوف تارة وتأخر
عنه تارة أخرى فينغير معنى الموصوف على حسب
تقدم الصفة أو تأخرها

Il y a des adjectifs qui changent
le sens des noms qui les précèdent ou
les suivent.

* مثال ذلك *

رجل عظيم الشأن - جليل القدر

EXEMPLES

Un grand homme

یک مرد سالخورده

یک زن یر - یر زنی

یک بچه خرد

یک دختر خرد

یک مرد فرخنده - فردز بخت

یک زن فرخنده

یک مرد بد بخت

یک مرد کم بخت - بی طالع

یک مرد فضیلت آسب

یک زن فاضله

یک پادشاه جوانمرد - بلند همت

یک قزاق جوانمرد

یک شاکر دگوشش کننده

یک دختر قنبل

یک شاکر دفرمانبر

یک مرد خردمند

یک دوست وفادار

یک پسر نازمان - سرکش

بر اختیار آدم

بر قوجه قاری - اختیار قاری

بر کوچک چو چق

بر کوچک قز

بختلو بر آدم - طالعو برار

اقبالو بر قاری

بختسز بر آدم

طالعسز بر آدم

فضیلتو بر آدم

فاضله بر قاری

عالیجناب بر پادشاه

سخیه بر قزاقچه

چالشقان بر شاگرد

تنبل بر قز

اطاعتو بر شاگرد

عقلو بر آدم

وفالو بر دوست

اطاعتسز بر اوغلان

بعضی از صفات کاہی تقدیم و کاہ تاخیر از موصوف
میکند اما بموجب تقدیم و تاخیر اختلاف در معنای
موصوف حاصل میشود

* منسلا *

یک مرد بزرگ - نامدار

* مثال *

شانلو بر بیوک آدم - عالیقدر بذات

رجل طويل القامة	Un homme grand
رجل على نيته - سليم القلب	Un bon homme
رجل طيب - اهل خير	Un homme bon
رجل صالح	Un honnête homme
رجل مؤدب - مهذب	Un homme honnête
رجل قليل العقل - قليل الحيلة	Un pauvre homme
رجل فقير	Un homme pauvre
قابلة	Une sage femme
امرأة عاقلة	Une femme sage
امرأة سمينة - ملحمة	Une grosse femme
امرأة حبل	Une femme grosse

❖ جمع المذكر والمؤنث ❖

(Pluriel masculin et féminin)

احباب اصداقاء	Des amis fidèles
اشخاص بشوش والوجوه	Des personnes affables
بنات محجوبات	Des filles aimables
تلامذة مستعدون	Des élèves capables
روائح زكية	Des odeurs agréables
بساتين انيقة	De beaux jardins
مساكن لطيفة	De beaux appartements
بيوت لطيفة	De belles maisons
كساوى قديمة	D'anciens habits
عادات قديمة	D'anciennes habitudes
اباء طيبون	De bons pères

یک مرد بلند بالا - بلند قد
 یک مرد صادق - ساده دل
 یک مرد خوب - خیر خواه
 یک مرد صلاح - بیشه
 یک مرد خوش منش - با ادب
 یک مرد کم عقل - کم هوش
 یک مرد فقیر - مسکین
 یک ماما - ماما نافع - بیشنشین
 یک زن خردمند
 یک زن فربه
 یک زن آبستن

❖ جمع مذکر با جمع مؤنث ❖

دوستان صد افتکار
 مردان خوشخو - خنده رو
 دختران دلپذیر
 شاگردان مستعد
 بویهای خوش
 باغهای خوب
 جایهای خوب - ماهوهای لطیف و طاقهای خوب
 خانههای خوب - لطیف
 لباسهای کهنه
 عاداتهای دیرینه - قدیمه
 پدرهای خوب

اوزون بویلو بر آدم
 کرکلی صافی بر آدم
 ایو بر آدم - خیر صاحبی بر آدم
 اهل عرض و ناموس بر آدم
 اد بولو برادر - بر آدم
 عقلسز بر آدم
 فقیر و مسکین بر آدم
 برابه قادی
 بر عقل و خاتون
 بر ششمان قاری
 بر کبه قاری

❖ جمع مذکر و مؤنث ❖

صد اقل و دستلر
 کوزل یوزلو کسنلر
 سوکل و قزلر
 استعدادلوشا کردلر
 کوزل قوقولر
 کوزل باعجهلر
 کوزل دائرملر - بولملر
 کوزل اولر
 اسکی روبالر
 اسکی عادتلر
 ایو بابالر

امهات طبيبات	De bonnes mères
رجال مجانين	Des hommes fous
نساء معتوهات	Des femmes folles
اطفال صغار	De petits enfants
بنات صغيرات	De petites filles
رجال سعدا	Des hommes heureux
رجال اشقيا	Des hommes malheureux
اشخاص لاحظ لهم	Des personnes malheureuses
رجال افاضل	Des hommes vertueux
نساء فاضلات	Des femmes vertueuses
ملوك كرام	Des rois généreux
ملكات كريمات	Des reines généreuses
تلاميذ مجتهدون	Des élèves studieux
بنات كسالى	Des filles paresseuses
اولاد مطيعون	Des enfants obéissants
ابناء عصاة	Des fils désobéissants
رجال عقلا	Des hommes sages
احباب اصدقاء	Des amis sincères

❖ في اسماء الاشارات ❖

هذا هذه هؤلاء

اذا كان الموصوف اسماء مفردا مذكر ابدأ
بحرف من الحروف الساكنة أو بحرف h التي

(Des adjectifs démonstratifs)

Ce, Cet, Cette, Ces,

On emploie (ce) devant un nom masculin singulier commençant par une

مادرهای خوب

مردان دیوانه

زنان فروتن

بچه‌های کوچک

دختران خرد

مردان فرخنده

مردان بدکار - شقی

مردان بدبخت - بد حال

مردان فاضل - فضیلت‌آب

زنهای فضیلت‌آب

پادشاهان - شهریاران سخاوتمند

قزلبچه‌های سخاوتمند

سزاگرددان سخی کردار - کوشش‌کننده

دختران تنبل

بچه‌های فرمانبر

بسمان نافرمان - غیر مطیع

مردان خردمند

دوستهای صد اقتدار

ایوانالر

دلی آدم‌لر

بونامش قاری‌لر

کوچک‌چو جق‌لر

کوچک‌قزلر

بخت‌لوا آدم‌لر

کوئو آدم‌لر

بخت‌سز - اقبال‌سز آدم‌لر

فضیلت‌لوا آدم‌لر

فضیلت‌لوفاری‌لر

کرم صاحب‌لری پادشاه‌لر

سخاوت‌لوقر الیمچ‌لر

چالشقان سزاگرددلر

تنبل قزلر

اطاعت‌لو چو جق‌لر

اطاعت‌سز اوغل‌لر

عقل‌لوا آدم‌لر

صد اقتدار لودوست‌لر

* در اسماء اشارات *

این - همین - آنها

اگر موصوف اسم مفرد مذکر باشد و در اول او

حرفی از حرفهای ساکنه و یا خود حرف h که چون

* اسماء اشارات دائز *

بو شو آنلر

اگر موصوف اسم مفرد مذکر الیسه ابتدا شده

حروف ساکنه نک بریسی و یا خودها کبی

يُلفظ بها كالهاء العربية فإنه يشار إليه بلفظ *ce*
التي معناها (هذا)

❖ مثال ذلك ❖

هذا البستان لطيف

هذا الصبي ذكي

هذا الكتاب مفيد

هذا الكرسي نظيف

هذا المعلم طيب

هذا الخدم أمين

هذا الملك كريم

هذا الشاعر مشهور

إذا كان اسم المشارة مفرداً ذكر أو في أوله
حرف من الحروف المتحركة الصوتية أو حرف *h*
مهملة لفظاً فإنه يشار إليه بلفظ *ce* التي معناها
(هذا)

❖ مثال ذلك ❖

هذا الرجل مؤدب

هذا الحبيب صادق

هذا التلميذ مجتهد

هذا الطفل مطيع

هذه الكسوة جديدة

هذا الولد رديء

consonne ou une (h) aspirée

EXEMPLES

Ce jardin est beau

Ce garçon est intelligent

Ce livre est intéressant

Ce cahier est propre

Ce maître est bon

Ce domestique est fidèle

Ce roi est généreux

Ce poète est célèbre

On emploie (cet) devant un nom
masculin singulier commençant par une
voyelle ou une (h) muette

EXEMPLES

Cet homme est poli

Cet ami est sincère

Cet élève est studieux

Cet enfant est docile

Cet habit est neuf

Cet enfant est mauvais

با خوانده میشود واقع گردد آن وقت لفظ *ce*
که بمعنی (این) است در اول وضع باید نمود

✽ مثلاً ✽

این باغچه خوب است
این بچه ذکی است - زیرک است
این کتاب نایده دار است
این دفتر پاک است
این معلم - این استاد خوب است
این نوکر - این خدمتکار امین است
این پادشاه جوانمرد است
این شاعر مشهور است

اگر مشار الیه اسم مفرد مذکر باشد در اول
او حرفی از حرفهای مته که صوتیه و یا حرف *h* مملکه
لقطیه بود لفظ *cet* که بمعنی (این) است در اول
ادوضع خواهند

✽ مثلاً ✽

این مرد مؤدب است
این دوست صادق است
این شاکر دگوشش کننده است
این بچه فرمان بردار است
این لباس نواست
این بچه بد است

اوقنان *h* حرفی اولورسه اولنه (بو) معناسنه
اولان *ce* لفظی وضع اولنور

✽ مثلاً ✽

بو باغچه کوزلدر
بو اوغلان ذکاوتلودر
بو کتاب فائده لودر
بو دفتر تمیزدر
بو خوجه ایودر
بو خدمتکار امیندر
بو قرال - سلطان جوانمرددر
بو شاعر مشهوردر

مشار الیه اولان اسم مفرد مذکر ایسه وابتدا سنده
حروف متحرکه صوتیه *h* بری و یا خود ابکم
تسمیه اولنان *h* حرفی اولورسه (بو) معناسنده
اولان *cet* لفظی اولنه وضع اولنور

✽ مثلاً ✽

بو آدم ابدلودر
بو دوست صداقتلودر
بو شاکر دچالشقاندر
بو حوجق اطاعتلودر
بو روبایکیدر
بو چرجق فنادر

إذا كان الاسم مفرداً مؤنثاً يشار إليه بلفظ *cette*
التي معناها هذه سواء كان في أوله حرف ساكن
او متحرك

On emploie (*cette*) devant un nom
féminin singulier

* مثال ذلك *

هذه الزهرة لطيفة
هذه المرأة فاضلة
هذه الحجرة كبيرة
هذه الدار قديمة
هذه الملة متمدة
هذا الدرس صعب
هذا الدرس سهل
هذا الشخص محبوب
هذا القلم طيب - جيد

EXEMPLES

Cette fleur est belle
Cette femme est vertueuse
Cette chambre est grande
Cette maison est ancienne
Cette nation est civilisée
Cette leçon est difficile
Cette leçon est facile
Cette personne est aimable
Cette plume est bonne

يشار بالجمع بلفظ *ces* التي معناها (هذه) و (هؤلاء)
سواء كان جمعاً ذكراً أو مؤنثاً

On emploie (*ces*) devant tous
les noms pluriels soit masculins soit
féminins

* مثال *

هذه البساتين لطيفة
هؤلاء الصبيان أذكاء
هذه الكتب مفيدة
هذه الكراريس نظيفة

EXEMPLES

Ces jardins sont beaux
Ces garçons sont intelligents
Ces livres sont intéressants
Ces cahiers sont propres

اگر مشارالیه اسم مفرد مؤنث است خواه در اول
او حرف ساکن و یا خود متحرک باشد در اولش
لفظ *cette* که بمعنی (این) است وضع میشود

* مثال *

این شکوۀ خوب است
این زن فضیلتآب است
این جبره - اوطاق بزرگ است
این خانه کهنه است
این ملت متقدم است
این درس دشوار است
این درس آسان است
این مرد دایمست است
این خامه خوب است

اسم مشارالیه اگر جمع باشد خواه جمع مذکر و خواه جمع
مؤنث بود لفظ *ces* که بمعنی (اینها) است
در اول وضع میشود

* مثال *

این باغچهها خوبند
این بجهها زیر کشند
این کتابها فایده دارند
این دفترها تمیزند

اگر مشارالیه اولان اسم مفرد مؤنث ایسه و اوکنده
حرف ساکن و یا خود متحرک بولسه (بو) (شو)
معناسه اولان *cette* لفظی اولنه وضع اولنور

* مثلاً *

بو چیمک کوزلدیر
بو خاتون فضیله لودر
بو او طه ییو کدر
بو او اسکیدر
بو ملت مقمندر
بو درس کوچدر
بو درس قولایدیر
بو آدم سوکلودر
بو قلم ایودر

اگر مشارالیه اسم جمع ایسه کرک مذکر و کرک
مؤنث اولسون اولنه (بونلر) معناسه اولان
ces لفظی وضع اولنور

* مثلاً *

بو باغچهلر کوزلدیرلر
بو اوغلانلر کاوتلودرلر
بو کتابلر فایده لودرلر
بو دفترلر تمیزدرلر

هؤلاء الخدام أمناء
 هؤلاء الرجال ودبون
 هؤلاء الاحباب اصدقاء
 هؤلاء التلاميذ مجتهدون
 هذه الازهار لطيفة
 هؤلاء البنات لطيفات - حسنات
 هؤلاء الاباء طيبون
 هؤلاء الامهات طيبات
 هذه الحجرات كبيرة
 هذه البيوت قديمة
 هذه الدروس صعبة
 هذه الدروس سهلة
 هذه الاتصاف غالية
 هؤلاء الاحباب عزاز
 هؤلاء الاقلام جيدة

Ces domestiques sont fidèles
 Ces hommes sont polis
 Ces amis sont sincères
 Ces élèves sont studieux
 Ces fleurs sont belles
 Ces filles sont charmantes
 Ces pères sont bons
 Ces mères sont bonnes
 Ces chambres sont grandes
 Ces maisons sont anciennes
 Ces leçons sont difficiles
 Ces leçons sont faciles
 Ces chemises sont chères
 Ces amis sont chers
 Ces plumes sont bonnes

* الضمائر *

* في الصفات الملكية للأفراد المذكور *

Des adjectifs possessifs masculin
singulier.

أبي	ي	Mon	mon père
أبوك	ك	Ton	ton père
أبوه	ه	Son	son père
أبونا	نا	Notre	notre père

این نوکرها امینند — صادقند
 این مردان — مردها با ادبند
 این دوستان صادقند
 این شاگردها کوشش کننده اند
 این مشکوفا نازک و خوشگلند
 این دخترها خوبند — دلبرند
 این پدرها خوبند
 این مادرها خوبند
 این اوطاقها بزرگند
 این خانها کهنه اند
 این درسها دشوارند
 این درسها آسانند
 این سیراهنها کراتند
 این دوستان عزیزند
 این خامها خوبند

* ضمیرها *

* در بیان صفات ملکیه برای مفرد مذکر *

م	پدرم
ت	پدرت
ش	پدرش
مان	پدرمان

بو خدمتکار را امیندرلر — صادقدرلر
 بو آدملر تر بیهلودرلر — ادبلودرلر
 بو دوستلر صادقدرلر
 بو شاگردلر چالشقاندلرلر
 بو چیچکلر نازک و کوزلدلرلر
 بو قزلر کوزلدلرلر — یاقیشقلیدرلر
 بو بابالار یودرلر
 بو انالار یودرلر
 بو اوطه لر بیوکدرلر
 بو اولر اسکیدرلر
 بو درس لر کوچدرلر
 بو درس لر قولایدرلر
 بو کوملکلر بیملودرلر
 بو دوستلر عزیزدرلر
 بو قلملر یودرلر

* ضمیرلر *

* صفات ملکیه به دائر مفرد مذکر ایچون *

م	بابام — پدرم
ک	باباک — پدرک
ی سی	باباسی — پدری
من	بابامن — پدرمن

أبوكم	كم	Votre	votre père
أبوهم	هم	Leur	leur père
* للمفرد المؤنث *			(Féminin singulier)
أُمِّي	ي	Ma	ma mère
أُمُّكَ	لُ	Ta	ta mère
أُمُّهَا	ها	Sa	sa mère
أُمُّنَا	نا	Notre	notre mère
أُمُّكُمْ	كن	Votre	votre mère
أُمُّهُمْ-أُمُّهِنَّ	هم-هن	Leur	leur mère
* الجمع المذكر *			(Masculin pluriel)
أَخَوَتِي	ي	Mes	mes frères
أَخَوَاتُكَ	لُ	Tes	tes frères
أَخَوَاتُهَا	ها	Ses	ses frères
أَخَوَاتُنَا	نا	Nos	nos frères
أَخَوَاتُكُمْ	كم	Vos	vos frères
أَخَوَاتُهُمْ	هم	Leurs	leurs frères
* الجمع المؤنث *			(Féminin pluriel)
أَخَوَاتِي	ي	Mes	mes sœurs
أَخَوَاتُكَ	لُ	Tes	tes sœurs
أَخَوَاتُهَا	ها	Ses	ses sœurs
أَخَوَاتُنَا	نا	Nos	nos sœurs

تان پدرتان
شان پدرشان

* برای مفرد مؤنث *

م مادر م
ت مادرت ت
ش مادرش ش
مان مادرمان مان
تان مادرتان تان
شان مادرشان شان

* جمع مذکر *

ہایم برادر ہایم ہایم
ہایت برادر ہایت ہایت
ہایش برادر ہایش ہایش
ہایمان برادر ہایمان ہایمان
ہایتان برادر ہایتان ہایتان
ہایشان برادر ہایشان ہایشان

* جمع مؤنث *

ہایم خواہر ہایم ہایم
ہایت خواہر ہایت ہایت
ہایش خواہر ہایش ہایش
ہایمان خواہر ہایمان ہایمان

کز بابا کز - پدر کز
لری بابا لری - پدر لری

* مفرد مؤنث ایچون *

م انام - والدہ م
ل انالک - والدہ ل
سی اناسی - والدہ سی
من انامن - والدہ من
کز اناکز - والدہ کز
لری انالری - والدہ لری

* جمع مذکر *

لرم قزندا لرم - برادر لرم
لرک قزندا لرک - برادر لرک
لری قزندا لری - برادر لری
لریز قزندا لریز - برادر لریز
لرکز قزندا لرکز - برادر لرکز
لری قزندا لری - برادر لری

* جمع مؤنث *

لرم قزقزندا لرم - ہمیشہ لرم
لرک قزقزندا لرک - ہمیشہ لرک
لری قزقزندا لری - ہمیشہ لری
لرمز قزقزندا لرمز - ہمیشہ لرمز

كم-كن اخواتكم- اخواتكن
هم-هن اخواتهم- اخواتهن

Vos vos sœurs
Leurs leurs sœurs

* التعليم *

EXERCICES

احب ابى
تحب اباك
يحب اباه
نحب ابانا
تحبون اباكم
يحبون اباهم

J'aime mon père
Tu aimes ton père
Il aime son père
Nous aimons notre père
Vous aimez votre père
Ils aiment leur père

* الزمن الحاضر *

(Présent)

اعز والدتى
تعز والدتك
يعز والدته
نعز والدتنا
تعزون والدتكم
يعزون والدتهم

Je chéris ma mère
Tu chéris ta mère
Il chérit sa mère
Nous chérissons notre mère
Vous chérissez votre mère
Ils chérissent leur mère

* الماضى التام *

(Passé défini)

أحببت أبى وأمى
أحببت اباك وأمك
أحب أباه وأمه
أحبينا أبانا وأمنا

J'ai aimé mon père et ma mère
Tu as aimé ton père et ta mère
Il a aimé son père et sa mère
Nous avons aimé notre père et notre mère

پایان خواهر پایان
پایشان خواهر پایشان

* تعلیم *

پدرم را دوست دارم - عزیز دارم
پدر ترا دوست داری
پدرش را دوست دارد
پدر ما را دوست داریم
پدر تا را دوست دارید
پدرشان را دوست دارند

* صیغه ماضی *

مادر مرا دوست دارم
مادر ترا دوست داری
مادرش را دوست دارد
مادر ما را دوست داریم
مادر تا را دوست دارید
مادرشان را دوست دارند

* فعل ماضی *

پدر و مادر مرا دوست داشتم
پدر و مادر ترا دوست داشتی
پدر و مادرش را دوست داشت
پدر و مادر ما را دوست داشتیم

لرکز قزقزنداشرکز - همیشه لرکز
لری قزقزنداشرلی - همیشه لری

* تعلیم *

بابای سورم پدری سورم
بابا کی سورسک
بابا سنی سور
بابا هنری سورز
بابا کزی سورسکز
بابا لری نی سورلر

* صیغه زمان حال *

انای سورم والدهی سورم
والده کی سورسک
والده سنی سور
والده هنری سورز
والده کزی سورسکز
والده لری نی سورلر

* فعل ماضی *

بابام ایله انای سودم
باباک ایله انا کی سودک
بابایی ایله انا سنی سودی
بابا هنرله انا هنری سودک

أحببتكم أبائكم وأمهاتكم
أحبوا آبائهم وأمهاتهم

Vous avez aimé votre père et votre
mère
Ils ont aimé leur père et leur mère

* فعل المضارع *

(Futur)

سأحب اخوتي واخواتي
ستحب اخوتك واخواتك
سيحب اخوته واخواته
سنحب اخوتنا واخواتنا
ستحبون اخوتكم واخواتكم
سيحبون اخوتهم واخواتهم

J'aimerai mes frères et sœurs
Tu aimeras tes frères et sœurs
Il aimera ses frères et sœurs
Nous aimerons nos frères et sœurs
Vous aimerez vos frères et sœurs
Ils aimeront leurs frères et sœurs

Des adjectifs Numéraux (في أسماء الاعداد) (در بیان اسم های حساب) (اسماء اعداد دأثر)

بر	یک	واحد	١	1 Un
ایکی	دو	اثنان	٢	2 Deux
اوج	سه	ثلاثة	٣	3 Trois
درت	چار	أربعة	٤	4 Quatre
بش	پنج	خسة	٥	5 Cinq
التي	شش	سنة	٦	6 Six
یدی	هفت	سبعة	٧	7 Sept
سکز	هشت	ثمانية	٨	8 Huit
طقوز	نه	تسعة	٩	9 Neuf
اون	ده	عشرة	١٠	10 Dix
اون بر	یازده	احدی عشر	١١	11 Onze

پدر و مادر تان را دوست داشتید
پدر و مادر شان را دوست داشتند

بابا کز ایله آنا کزی سودیکز
بابا لر ایله آنا لر نی سودیلر

* فعل مضارع *

برادر هایم و خواهر هایم را دوست خواهم داشت
برادر هایت و خواهر های ترا دوست خواهی داشت
برادر هایش و خواهر هایش را دوست خواهد داشت
برادر پایان و خواهر هایمان را دوست خواهیم داشت
برادر پاتان و خواهر های تان را دوست خواهید داشت
برادر هایشان و خواهر های شان را دوست خواهند داشت

* فعل مضارع *

قربنداشلرمله همشیره لر یی سوه جکم
قربنداشلرکله همشیره لر یکی سوه جکسن
قربنداشلر ایله همشیره لر یی سوه جک
قربنداشلر مزله همشیره لر مزی سوه جکز
قربنداشلر کز ایله همشیره لر کزی سوه جکسکز
قربنداشلر ایله همشیره لر یی سوه جکلر در

اون ایکی	دوازده	اثنا عشر	۱۲	12 Douze
اون اوچ	سوزده	ثلاثة عشر	۱۳	13 Treize
اون درت	چهارده	أربعة عشر	۱۴	14 Quatorze
اون بئش	پانزده	خمسة عشر	۱۵	15 Quinze
اون الی	شانزده	سنة عشر	۱۶	16 Seize
اون یددی	هفده	سبعة عشر	۱۷	17 Dix-sept
اون سکز	هزده	ثمانية عشر	۱۸	18 Dix-huit
اون طقوز	نوزده	تسعة عشر	۱۹	19 Dix-neuf
یکرمی	بیست	عشرون	۲۰	20 Vingt
اونوز	سی	ثلاثون	۳۰	30 Trente
قرق	چهل	أربعون	۴۰	40 Quarante
الی	پنجاه	خسون	۵۰	50 Cinquante

التمش	شصت	ستون	۶۰	60 Soixante
یتمش	هفتاد	سبعون	۷۰	70 Soixante-dix
سکسان	هشتاد	ثمانون	۸۰	80 Quatre-vingt
طقسان	نود	تسعون	۹۰	90 Quatre-vingt-dix
یوز	صد	مائة	۱۰۰	100 Cent
یوزبر	صد و یک	مائة و واحد	۱۰۱	101 Cent-un
یوزایکی	صد و دو	مائة و اثنان	۱۰۲	102 Cent-deux
ایکی یوز	دو صد - دویست	مائتان	۲۰۰	200 Deux cent
بش یوز	پنج صد - پانصد	خمسمائة	۵۰۰	500 Cinq cent
یک	هزار	ألف	۱۰۰۰	1000 Mille
اون یک	ده هزار	عشرة آلاف	۱۰۰۰۰	10000 Dix milles
یوز یک	صد هزار	مائة ألف	۱۰۰۰۰۰	100000 Cent milles
یک کره یک	هزاران هزار	ألف ألف	۱۰۰۰۰۰۰	1000000 Un million

برنجی	یکم	اول - حادی	Premier
ایکنجی	دوم	ثانی	Second
اوجنجی	سوم	ثالث	Troisième
دردنجی	چهارم	رابع	Quatrième
بشنجی	پنجم	خامس	Cinquième
التنجی	ششم	سادس	Sixième
یدنجی	هفتم	سابع	Septième
سکزنجی	هشتم	ثامن	Huitième
طقوزنجی	نهم	تاسع	Neuvième
اوننجی	دهم	عاشر	Dixième

اون برنجی	یازدهم	الحادی عشر	Onzième
اون ایکنجی	دوازدهم	الثانی عشر	Douzième
اون اوچنجی	سزدهم	الثالث عشر	Treizième
اون دردنجی	چهاردهم	الرابع عشر	Quatorzième
اون بشنجی	پانزدهم	الخامس عشر	Quinzième
اون التنجی	شانزدهم	السادس عشر	Seizième
اون بدنجی	هفدهم	السابع عشر	Dix-septième
اون سکرنجی	هزدهم	الثامن عشر	Dix-huitième
اون طقوزنجی	نوزدهم	التاسع عشر	Dix-neuvième
یکرمنجی	بستم	العشرون	Vingtième

برچفت	یک جفت	زوج	Une couple
برچفت	جفتی	جوز	Une paire
ایکی جفت	دوجفت	زوجان - زوجین	Deux paires
بردوزینه - بردسته	یک دسته	دوزینه - دسته	Une douzaine
یارم دوزینه - یارم دسته	نیم دسته	نصف دوزینه - دسته	Une demi-douzaine
بریحقی دوزینه	یک دسته و نیم	دسته و نصف	Une douzaine et demie

(۱۳ التحفة العباسیه)

* تعليم *

هل تريد - هل تطلب قلمًا

أريد - اطلب قلمين

هل تريدون ثلاثة أقلام أو أربعة

أريد خمسة أقلام

هل تريدون ستة أقلام أو سبعة

لا أريد الاثمانية أقلام

هل تطلبون ثمانية كتب أو تسعة

أنا أطلب تسعة كتب

أنا أعطيك عشرة كتب

أنا طالب عشرين كتابًا

خذوا ثلاثين كتابًا

أنا أريد أربعين كتابًا

أما تطلبون أكثر من هذا القدر

لا أطلب أكثر من ذلك

هل تطلبون ستين قرشًا أو سبعين

أطلب خمسة وسبعين قرشًا

أنا أعطيك ثمانين قرشًا

أنا أطلب منك مائة قرش

هال مائة وخمسين قرشًا

اعطوني مائتين قرشًا

لا أعطيك الا مائة وستين قرشًا

EXERCICES

Voulez-vous une plume ?

Je veux deux plumes.

Voulez-vous trois ou quatre plumes ?

Je veux cinq plumes.

Voulez-vous six ou sept plumes ?

Je ne veux que huit plumes.

Voulez-vous huit ou neuf livres ?

Je veux neuf livres.

Je vous en donnerai dix.

Je demande vingt livres.

Prenez trente livres.

J'en veux quarante.

N'en voulez vous pas davantage ?

Je n'en veux pas davantage.

Voulez-vous soixante ou soixante-dix piastres ?

Je veux soixante-quinze piastres.

Je vous en donnerai quatre-vingt.

Je vous demande cent piastres.

Voici cent cinquante piastres.

Donnez-moi deux cents piastres ?

Je ne vous donne que cent soixante piastres.

* تعلیم *

آیا یک خامه میخوانید
 دو خامه میخوانیم
 آیا سه خامه میخوانید یا خود چهار
 پنج قلم میخوانیم
 آیا شش قلم میخوانید و یا هفت
 بس هشت قلم میخوانیم
 آیا هشت کتاب میخوانید یا خود نه
 من نه کتاب میخوانیم
 من بنشاده کتاب میدهم
 من بیست کتاب میخوانیم
 منی کتاب بگیرد
 من چهل کتاب میخوانیم
 آیا ازین زیاده تر نمیخوانید
 ازین زیاده تر نمیخوانیم
 آیا شصت غرض میخوانید یا خود هفتاد
 هفتاد و پنج غرض میخوانیم
 من بنشاده شصت غرض میدهم
 من از شصت غرض میخوانیم
 اینک صد و پنجاه غرض
 دو صد غرض بمن بدهید
 جز از صد و شصت غرض بنشانید هم

* تعلیم *

بر قلم استر میسکزی
 ایکی قلم استرم
 اوج قلمی استر سکزی یا خود درغی
 بش قلم استرم
 آلتی قلمی استر سکزی یا بدی
 انجق سکزی قلم استرم
 سکزی کجایی استر سکزی یا خود طقوز
 بن طقوز کتاب استرم
 بن سزه اون کتاب ویریم
 بن یکرمی کتاب استیورم
 او توز کتاب آلکز
 بن قرق کتاب استیورم
 بو مقدار دن زیاده استر میسکزی
 بو مقدار دن زیاده استم
 التمش غروشمی استر سکزی یا خود یتشمی
 یتش بش غروش استرم
 بن سزه سکسان غروش ویریم
 بن سزدن یوز غروش استرم
 ایشته یوز الی غروش
 بکا ایکی یوز غروش ویرک
 سزه انجق یوز التمش غروش ویریم

اقترضوني ألف قرش
أنا اقترضكم خمسمائة قرش
أنا محتاج إلى ألف وخمسمائة قرش
تعاونوا عدا أعطيك ما تطلبون

Prêtez-moi mille piastres ?

Je vous prêterai cinq cents piastres.

J'ai besoin de mille cinq cents piastres

Venez demain je vous donnerai ce que vous demandez.

❖ في الصفات المبهمة ❖

هـيـجـ بـر	هـيـجـ بـي
هـبـ	هـمـ
كـنـدـى - كـنـدو	خـود
هـيـجـ كـسـنـه	هـيـجـ كـسـ
جـوقـ	بـيـار - بـا
بـراز - نـيـچـه	جـنـد - جـنـد يـن

Des adjectifs indéfinis.

لـا حـد	Aucun; aucune
كـل	Chaque
نـفـس	Même
لـا حـد - لـا فـرد	Nul; nulle
كـثـيـر - عـديـد - مـتـعـدـد - وافر	Plusieurs
بـعـض	Certain; certaine

❖ تعليم ❖

هل تريد أن تشتري شيئاً
أريد أن أشتري شيئاً
ماذا تريد أن تشتري
أريد أن أشتري بعض كتب
كم كتاب تريد أن تشتري
أريد أن أشتري كتب كثيرة
هل ذهبت عند أخيك أو بيت أخيك
ذهبت عنده مراراً عديدة
هل رأيت هؤلاء الرجال كلهم

EXERCICES

Voulez-vous acheter quelque chose ?

Je veux acheter quelque chose .

Que voulez-vous acheter ?

Je veux acheter quelques livres.

Combien de livres voulez-vous acheter ?

Je veux en acheter plusieurs.

Êtes-vous allé chez votre frère ?

J'y suis allé plusieurs fois.

Avez-vous vu tous ces hommes ?

بکایک غروش اودنج ویرک
بن سزه بشیه و زغروش اودنج ویریم
بنم ییک بشیوز غروش احتیاجیم وار
یارین کلک سزک استدی ککزی ویریم

هزار غروش بمن وام بدید
من بشما پنج صد غروش وام میدهم
من هزار دانه صد غروش محتاجم
فروایا سید آنچه میخواهید میدهم

❖ صفات مهمه به داتر ❖

نه - قنخی - کیم
برقاج - برقدار - بعض
بوکی - بودکلو
بویه
چپ - هبسی
بتون - کافه

چ - کرام - که
برخی - چند - باس
ماند این - چون این
چنین - همچنین
هم
مجمه - هم

❖ در بیان صفات مهمه ❖

ما - ماذا - من - ای
بعض - کم
مثل هذا - مثل هذه
هكذا
کل
جیع - كافة - جمله

Quel; quelle
Quelque; quelques
Tel; telle
Tels
Tout; toute
Tous; toutes

❖ تعلیم ❖

برشی صاقون المقی استر میسکز
برشی صاقون المقی استرم
نه صاقون المقی استرسکز
برقاج کتاب صاقون المقی استرم
قاج کتاب صاقون المقی استرسکز
چوق کتاب صاقون المقی استرم
قرنداش کز لیا نه ویا خود اوینه کیندی کزی
چوق دفعه یانه کتدم - دفعه اته یانه کتدم
بودامرک هبسنی کوردی کزی

آیا چیز مرا خریدن میخواهید
چیز مرا خریدن میخواهم
چیز خریدن میخواهید
چند کتابها خریدن میخواهم
چند کتاب خریدن میخواهید
بسیار کتاب خریدن میخواهم
آیا نزد برادرت و یا بخانه برادرت رفتی
بسیار بار نزدش رفتم - بارها پیشش رفتم
آیا این مرد بارها مرا دیده

رأيت هؤلاء الرجال كلهم
هل رأيت هؤلاء النساء كلهن
مارأيت كلهن
هل فهمت ماقلت لك

انا فهمت جميع ماقلت لي
أى كتاب تريده
أريد الكتاب الذى عندك
أى درس حفظته
حفظت الدرس الذى أعطيته لي

من هذا الرجل

هذا حبيبي

من هذه المرأة

هذه أختي

من هؤلاء السادة

هؤلاء اخوتي

من هؤلاء البنات

هؤلاء بناتي

كم سنك - كم عمرك

سنى ثلاثون سنة

ما صنعتك - ما حرفتك

كتبي - بايع الكتب

J'ai vu tous ces hommes

Avez-vous vu toutes ces femmes ?

Je ne les ai pas vu toutes.

Avez-vous compris ce que je vous ai dit ?

J'ai compris tout ce que vous m'avez dit.

Quel livre voulez-vous ?

Je veux celui que vous avez.

Quelle leçon avez-vous apprise ?

J'ai appris celle que vous m'avez donnée.

Quel est cet homme ?

C'est mon ami.

Quelle est cette femme ?

C'est ma sœur.

Quels sont ces messieurs ?

Ce sont mes frères

Quelles sont ces filles ?

Ce sont mes filles.

Quel âge avez-vous ?

J'ai trente ans.

Quelle est votre profession ?

Je suis libraire.

این مرد باراهمه دیدم
آیا این زنهاراهمه دیدی
همه شانرا ندیدم
آیا آنچه بتو گفتم فهمیدی

آنچه بمن گفتی، همه را فهمیدم

کدام کتابرا میخواهی
آن کتابی که نزد شماست میخواهم
کدام درسرا حفظ کردی
آن درس که بمن دادی حفظ کردم

این مرد کیست

این دوست من است

این زن کیست

این خواهر من است

این اقایا کیستند

اینها برادران منند

این دخترها کیستند

اینها دختران منند

چند سال عمرداری

می سال عمردارم - عمر منی سال است

چه صنعت داری - صنعت چیست

کتاب فردوشم

بوادملرک کافه سنی کوردم
بوقاریلرک هسنی کوردیکزنی
هسنی کوردم
سزه سویلدی کمکی اکلادی کزنی
بکاسویلدی یک کزک هسنی اکلادم

قغنی کتاب استرسکز
یانکرده کی کتابی استرم
قغنی درسی از برلدی کز
بکاویردی کز درسی از برلدم

بوادم کیمدر

بو بنم دوستدر

بوقاری کیمدر

بو بنم قزقرنداشمدر

بوافندیلر کیملدر

بونلر بنم قزقرنداشلمدر

بوقزقر کیملدر

بونلر بنم قزقرلمدر

قاج یاشنده سکز

اوتوز یاشنده می

صنعت کزندر

کتابچیم - صحافیم

من أى بلاد أنت
أنا مصرى
من أى طريق - جهة تذهب
تذهب من الطريق التى تريدونها
هل لك أحباب كثيرة
لا حبيب لى
أليس لك معارف هنا
ليس لى معرفة بأحد
هل هذا محقق - صحيح
بعض الناس يقولون ليس هذا صحيح
هو أنا بنفسى - بذاتى
هو أنتم بذاتكم
هم بذاتهم
لأحد راضى بقسمته

De quel pays êtes-vous ?
Je suis Egyptien.
De quel côté irons-nous ?
Nous irons du côté que vous voudrez .
Avez-vous beaucoup d'amis ?
Je n'ai aucun ami.
N'avez-vous pas de connaissances ici ?
Je n'en ai aucune.
Cela est-il certain ?
Certaines personnes disent que c'est faux.
C'est moi-même.
C'est vous-même.
Ce sont eux-mêmes.
Nul homme n'est content de son sort

* فى الضمير *

الضمائر على خمسة أنواع وهى الضمائر الشخصية
والإشارية والملكية وأسماء الموصول والضمائر
المبهمة

Du pronom

Il y a cinq sortes de pronoms. Les pronoms personnels, les pronoms démonstratifs, les pronoms possessifs, les pronoms relatifs, et les pronoms indéfinis.

ملکت نما بکاست - بجای مستی

من مهریم

از کلام راه برویم

از راهی که میخوانید میرویم

آیا بسیار دوست و احباب دارد

هیچ دوست ندارم

آیا درینجا هیچ آشنا داری

هیچ آشنا دارم

آیا این محقق است - راست است

بعضی ادعای میگویند این راست نیست

من خود مستم

شما خودتان هستید

آنها خودشان هستند

هیچ کس بسمت خود را نمی بیند

قنّی عمل کنندن

بن مصر لیم

قنّی بولان کیده لم

استدیک کز بولان کیدرز

چوق احباب و دوستلر کز واری

هیچ بر دوستم یوقدر

بوراده هیچ بر یلدیک کز یوقیدر

هیچ بر یلدیکم یوقدر

یو محققمیدر - کرچکمیدر

بعض کسسه سویلورلر یو کرچل دکلدر

بن کندوم

سز کندیکر سکرز

انلر کندولر یدرلر

هیچ کیمسه کندو قسمنه راضی دکلدر

* ضمیر لوله دائر *

ضمائر بش نوعدر برنجیسی ضمیر شخصیہ ایکنجیسی
اشاریه اوچنجیسی ملکیہ دردنجیسی موصولہ
بشنجیسی ضمائر مهمہ در

* در ضمائر *

ضمائر بر پنج گونه است اول ضمیر شخصیہ دوم اشاریه
سوم ملکیہ چهارم موصولہ پنجم ضمائر مبهمہ است

* فی بیان الضمائر الشخصیه *

Des pronoms personnels.

(ضمائر المتکلم)	(ضمیر های متکلم)	(متکلم ضمیر لری)	1 ^{re} personne.
أنا	من	بن	Je, moi
نی - لی	ما	بنی - بکا	Me
نحن	ما - ما را	بز - بزى	Nous

(ضمائر المخاطب)	(ضمیر های مخاطب)	(مخاطب ضمیر لری)	2 ^{me} personne.
أنت	تو	سن	Tu, toi
ك - لك	ترا	سنى - سكا	Te
أنتم - كم	شما - شما را	سز - سزى	Vous

* تعلیم *

على الضمائر المتصلة الواقعة دائماً مفعولاً به وهى
(ه) (ها) (هم) (هن)

هل تحب أباك
أنا أحبه كثيراً
هل تحب أمك
أحبها من صميم قلبى
هل تحبون أخاك
نحبه كثيراً
هل ترى أخى

EXERCICES

Sur le, la, les, employés toujours
comme régime direct

Aimes-tu ton père ?

Je l'aime beaucoup.

Aimes-tu ta mère ?

Je l'aime de tout mon cœur.

Aimez-vous votre frère ?

Nous l'aimons beaucoup.

Vois-tu mon frère ?

* در بیان ضمائر شخصیه *

* ضمائر شخصیه بیانده در *

3 ^{me} personne	(ضمائر انثاء)	(ضمیر های فاعل)	(غائب ضمیری)
Il, elle	هو - هی	دی - او	او
Ils, elles	هم - هن	آنها	اندر
Lui, leur	له - لهم - لهن	اورا - انهارا	اکا - انلره
Se	.	اورا	انی
En	منه	از او	اندن
y	فیه	در او - در آنجا	اوراده - انده
Le, la	ه - ها	او - اورا	او
Les	هم - هن	ایشان - آنها	اندر

* تعلیم *

* تعلیم *

بر ضمائر متصله که همیشه مفعول به واقع میشوند اینها اند

(اورا) (انهارا) (ایشانرا)

آیا پدر ترا دوست داری

من اورا بسیار دوست دارم

آیا مادر ترا دوست داری

از دل و جان اورا دوست دارم

آیا برادر پاترا دوستدارید

اورا بسیار دوستداریم

آیا برادر مرا میشناسی

ضمائر متصله از زینده دائماً مفعول به قول لایان

بونلدر (انی) (انلری)

بابا کی سور میسن

بن انی چوق سورم

والده کی سور میسن

آنی جان و کوکلدن سورم

قرنداشکزی سور میسکزی

آنی چوق سورز

قرنداشمی کور یور میسن

انى أراه
أما ترون أختى
نحن لا نراها
هل تعرفون هؤلاء الرجال
نحن نعرفهم
أما تعرفون هؤلاء النسوة
نحن لا نعرفهن

Je le vois.
Ne voyez-vous pas ma sœur ?
Nous ne la voyons pas.
Connaissez-vous ces hommes ?
Nous les connaissons
Ne connaissez-vous pas ces femmes ?
Nous ne les connaissons pas.

* تعليم *

على الضمائر المتصلة وهى (له) (لها) (لهم)
(لهن) الواقعة دائماً منفعولاً له

هل كلمت اخى
أنا كلمته - حدثته
منى كلمتموه
نحن كلمناه البارحة
هل كلمت أجبائى
أنا كلمتهم
ماذا قلت لانى
أنا ماقلت له شياً
ماذا فعلتم لرفقاءكم
نحن ما فعلنا لهم شياً

EXERCICES

Sur lui, leur, employés toujours
comme complément indirect.

Avez-vous parlé à mon frère ?
Je lui ai parlé.
Quand lui avez-vous parlé ?
Nous lui avons parlé hier.
Avez-vous parlé à mes amis ?
Je leur ai parlé.
Qu'avez-vous dit à mon frère ?
Je ne lui ai rien dit.
Qu'avez-vous fait à vos camarades ?
Nous ne leur avons rien fait.

بن آتی کور یورم
قزقزندی کور یورمیسکز
بزانی کور میورز
بودملری بیلورمیسکز
بزاندلی بیلورز
بوقاریلری بیلورمیسکز
بزاندلی بیلورز

من اورامینیم
آیا خواهر امینید
ماورا نمینیم
آیا این ادهارا میشتاسید
ما انهارا میشتاسیم
آیا این زنهارا میشتاسید
ما اینترا میشتاسیم

* تعلیم *

دائما مفعول له قونیلان (اکا) و (انله)
ضمیر لرینک اوزرینه

برادرمه سویلدیکیزی
بن اکا سویلدم - بن انکله سویلدم
نه وقت اکا سویلدیکیز
بزا کادون سویلدک
دوستلرمه سویلدیکیزی
بن انله سویلدم
برادرمنه سویلدیکیز
بن اکا هیچ برشی دیلدم
ارقد اشکر ایچون نه یاپدیکیز
بزاندلر ایچون هیچ برشی یاپدق

* تعلیم *

برضمیر های که دائما مفعول له میشوند اینها اند (باد)
و (بآنها)

آیا برادرم گفتید - بابرا درم حرف زدید
من بادگفتم - من باد حرف زدم
کی بادگفتید
مادیر و ز بادگفتم
آیا بدو ستهایم گفتید
من با آنها گفتم
چه گفتی برادرم
من بآن چیزی نگفتم
برای رفیقهایتان چه کار کردید
بابرای آنها چیزی نکردیم

* تعليم *

على الضمائر المتصلة الواقعة مفعولاً به وهى (نى)
و (ك) و (نا) و (كم)

هل تحببى

أحبك كثيراً

هل ترائى

أنا أراك

هل تعرفوتنا

نحن نعرفكم

هل تحبوتنا

نحن نحبيكم

هل أخوك يعرفنا

انه يعرفكم

هل أختك تحبك

هى تحببى كما أحبها

* تعليم *

على الضمائر المتصلة الواقعة مفعولاً به وهى (لى)
- و لك - و لنا - و لكم

هل تريد أن تكلمنى

أنا أريد أن أكلمك

هل تكلمنى

EXERCICES

Sur me, te, nous, vous, employés
comme régime direct.

M'aimez-vous ?

Je t'aime beaucoup.

Me voyez-vous ?

Je te vois.

Nous reconnaissez-vous ?

Nous vous reconnaissons.

Nous aimez-vous ?

Nous vous aimons.

Votre frère nous connaît-il ?

Il vous connaît.

Votre sœur vous aime-t-elle ?

Elle m'aime comme je l'aime.

EXERCICES

Sur me, te, nous, vous, employés
comme régime indirect.

Voulez-vous me parler ?

Je veux te parler.

Me parlez-vous ?

* تعلیم *

برضما تر متصله که همیشه مفعول به واقع میشوند اینها اند
 مرا - ترا - مارا - شمارا

آیا مارا دوستداری

ترا بسیار دوستدارم

آیا مرا میبینی

من ترا میبینم

آیا مارا میشناسید

ما شمارا میشناسیم

آیا مارا دوستدارید

ما شمارا دوستداریم

آیا برادرت مارا میشناسد

او شمارا میشناسد

آیا خواهرت شمارا دوستدارد

چنانچه من او را دوستدارم او نیز مارا دوستدارد

* تعلیم *

مفعول به قوللائیلان - بنی - سنی - بزی - سزی
 ضمیر لرینک اوزرینه تهرین

بنی سور میسن

سنی چوق سورم

بنی کورپور میسن

بن سنی کورپورم

بزی طانیور میسکز

بز سزی طانورز

بزی سور میسکز

بز سزی سورز

قرنداشکز بزی یلوروی

اوسزی یلور

قرقرنداشک سنی سوروی

انی سودیکم کی اوده بنی سور

* تعلیم *

مفعول له قوللائیلان - بکا - سکا - بزه - سزه
 ضما تر متصله

بکاسو یلک استرمیسن

بن سکا سو یلک استرم

بکامی سو یلیورسن

* تعلیم *

برضمیرهای متصله که مفعول له میشوند اینها هستند
 بمن - بتو - ببا - بشما

آیا بمن گفتن میخواهی - میخواهی بمن حرف بزنی

من بتو گفتن میخواهم

آیا بمن میگوی

أنا أكلن
كلنى - كلونى
لأريد أن أكلن
ماذا فعلت لك
أنت أذيتنى
هل أنا أذيتكم
أنتم لم تؤذونا
اصنع معى هذا المعروف
على عيني ورأسى
قل لى على ذلك
ساقول لكم فيما بعد
هل تريد أن نقول لنا ذلك
أريد أن أقوله لك

منه منهم فيه فيهم y, En,
إذا أريد تكرار اسم سبق ذكره فى جملة يستغنى عند
الفرنساوية عن ذكر لفظ ذلك الاسم مرة أخرى
بكلمة en

* تعليم *

هل عندك دراهم
عندى دراهم
هل لك اخوة

Je te parle.
Parlez-moi.
Je ne veux pas te parler.
Que t'ai-je fait ?
Tu m'as fait du mal.
Vous ai-je fait du mal ?
Vous ne nous avez pas fait du mal.
Faites-moi le plaisir ?
De tout mon cœur.
Dites-moi cela ?
Je vous le dirai plus tard.
Voulez-vous nous dire cela ?
Je veux vous le dire.

(En) (y)

Dans la langue française, dans une phrase, au lieu de répéter le même mot on emploie (en) en place d'un mot susdit

EXERCICES

Avez-vous de l'argent ?
J'en ai.
Avez-vous des frères ?

من. تو میگویم

بمن بگو - بگوید

تو گفتن نمیخواهم - ترا نخواهم گفت

تو بجز کار کردم

تو بمن اذیت دادی - مرار نجاییدی

آیا من شما اذیت دادم

شما با اذیت ندادید

بمن این گوی بکنید

بر سر و چشم - بالای چشم

این را بمن بگو

این را بمن شما خواهیم گفت

آیا این را با خواهد گفت

من شما خواهیم گفت

بن سگاسو یلیورم

بکاسویله - سویلیک

سگاسو یلیک استم

سگانه یایدم

سن بکا اذیت ایتدک - اذیت و پردک

بن سزه اذیت ایتدعی

سن سزه اذیت ایتدیکز می

بکابو اولکی ایدیکز

باش اوستنه

بونی بکاسویله

صکره بونی سزه سویلیه جکم

بونی بزه سویلیک استرمیسن

سزمسو یلیک استرم

ازو - از آنها - دراد - در آنها en, y

اسمی که در جمله سبقت کرده و تکرارش لازم آید

در لغت فرانسه از بدل او کلمه en آرنده از تکرار

نمودن اسمی که در سبقت می شوند

اندن - اندردن - انده - اندردم en, y

بر جمله مذکری سبقت ایتمش بر اسمی تکراری

لازم مکمله فرانسوی جده لفظیه تکرار اول خوب

برینه en کلمه سیله استغنا اول نور

* تعلیم *

آیا پاره - بولی داری

بول دارم - پاره دارم

آیا برادرها داری - داری

پاره ل واری

پارم و اردر

قرنداشلر کرواری

* تعلیم *

ليس لي - ليس لي اخوه
 هل لك اخوات
 لي - لي اخوات
 كم أخت لك
 لي اثنين - لي اختان
 هل لاختيك كتاب واحد
 ليس له - ليس له كتاب
 أليس له ورق
 ليس له - ليس له ورق
 هل تفكرت في هذه القضية
 تفكرت فيها

✽ قاعده ✽

اذا اجتمعت الضمائر المتصلة الواقعة دائماً مفعول به
 وهي (ني) و (هم) و (هن) في جملة واحدة مع
 ضمائر الغائب المجروزة وهي (له) و (لها) و (لهم)
 و (لهن) فانها أى الضمائر المنصوبة تتقدم عليه
 وان اجتمعت مع ضمائر المتكلم والمخاطب المجروزة
 وهي (لي) و (لنا) و (لك) و (لكم) فانها
 تتأخر عنها في جميع الصيغ الا في صيغة الامر

✽ تطبيق ✽

هل عندك كتاب واحد
 عندي كتاب

Je n'en ai pas.
 Avez-vous des sœurs ?
 J'en ai.
 Combien de sœurs avez-vous ?
 J'en ai deux.
 Votre frère a-t-il un livre ?
 Il n'en a pas.
 N'a-t-il pas de papier ?
 Il n'en a pas.
 Avez-vous pensé à cette affaire ?
 J'y ai pensé.

RÈGLE

Le, la, les, employés toujours comme
 complément direct, se placent avant
 lui, leur, et après me, nous, te, vous,
 employés comme complément indirect
 dans la même phrase, excepté au mode
 de l'impératif.

APPLICATION

Avez-vous un livre ?
 J'en ai un.

ندارم — برادر پاندارم

آیا خواهر پاداری

دارم — خواهر پادارم

چند خواهر داری

دو خواهر دارم

آیا برادرت یک کتاب دارد

او کتاب ندارد

آیا او کاغذ ندارد

او کاغذ ندارد

آیا درین باب تفکر و اندیشه کردی

در اندیشه کردم

* قاعده *

دائماً مفعول به قولاً لایلان (آنی) و (آنلری) کله
لری ضمائر غائبین مفعول له اولان (اکا)
و (انلره) کله لر یله بر جمله ده بولنور ایسه (آنی)
و (انلری) کله لر ی مقدم قونیلور و ضمائر متکلم
و مخاطبین مفعول له اولان (بکا) (بزه) (سکا)
(سزه) ضمیر لر یله برابر کاور ایسه امر حاضر صیغه
سندن ماعداسائر صیغه لر ده (انی) و (انلری)
کله لر ی مفعول انصکره وضع اولنور

* تطبیق *

سزده برگاب واری

بنده برگاب واردر

* قاعده *

هر وقتی ضمائر متصله که دائماً مفعول به واقع میشوند
که (او) و (او با) باشند اجتماع کردند در یک
جمله با ضمائر مجروره غائب که (اورا) و (انهارا)
باشند آن زمان ضمائر منصوبه تقدم از ضمائر مجروره میکنند
و اگر با ضمائر متکلم و مخاطب مجروره که (بمن) (با)
(بسو) (بشما) باشند جمع شوند در همه صیغها تا آخر
خواهند کرد از دو مکر در صیغه امر

* تطبیق *

آیا نزد تو — نزد شما یک کتاب هست

نزد من یک کتاب هست

یوقدر — قرنداش لرم یوقدر

همشیره لر کزواری

واردر — همشیره لرم واردر

قاج همشیره کزوارد

ایکی همشیره واردر

قرنداشک بر کابی واری

انک کابی یوقدر

انک کاغدی یوقی

انک کاغدی یوقدر

یوقضیه دم دوشندکی

انده دوشندم

هل تريد أن تعطيه لي

أريد أن أعطيه لك

هل تريد أن تعطيني قلمك

لا أريد أن أعطيكم إياه

أما تريد أن تعطيني كتبك

أريد أن أعطيك إياها

متى تعطيني إياها

أعطيك إياها غدا

اعطني إياها الآن

أنا أعطيك إياها في الحال

اعطه إياها

أنا لا أعطيه إياها

هل تعطيم لنا

أنا لا أعطيكم

هل أحببناك ردوا اليك الكتب التي استعاروها
منك

انهم ردوها الي

متى ردوها اليك

هم ردوها الى أمس

هل يريدون أن يردوا الي كتبتي

انهم يريدون أن يردوها اليك

متى يردونها الي

Voulez-vous me le donner ?

Je veux te le donner.

Voulez-vous me donner votre plume ?

Je ne veux pas vous la donner.

Ne voulez-vous pas me donner vos livres ?

Je veux vous les donner.

Quand me les donnerez-vous ?

Je vous les donnerai demain.

Donnez-les moi à présent ?

Je vais vous les donner tout de suite.

Donnez-les lui ?

Je ne les lui donne pas.

Nous les donnerez-vous ?

Je ne vous les donnerai pas.

Vos amis vous ont-ils rendus les livres
que vous leur avez prêtés ?

Ils me les ont rendus.

Quand vous les ont-ils rendus ?

Ils me les ont rendu hier.

Veulent-ils me rendre les miens ?

Ils veulent vous les rendre.

Quand me les rendront-ils ?

آیا اورا بمن دادن میخواهی
 اورا بتو دادن میخواهم
 آیا خامه اترابن خواهی داد
 اورا بتو نمیخواهم داد
 آیا کتابهای ترا بمن دادن میخواهی

آنها را بشما خواهم داد
 آنها را کی بمن میدی
 آنها را فردا بشما میدهم
 هالا آنها را بمن بده
 آنها را حالا من بشما میدهم
 آنها را بده

من آنها را با دهمیدهم
 آیا آنها را با میدی
 من آنها را بشما نمیدهم
 آیا کتابها که بدوستانان از روی عاریت داده
 بودید پس دادند

آنها را بمن پس دادند

آنها را کی بشما پس دادند

آنها را دیرتر بمن پس دادند

آیا کتابهای مرا بمن پس دادند میخواهند

ایشان آنها را بشما پس دادند میخواهند

آنها را کی بمن پس میدی

آنی بکاویر من استر میسن
 آنی سکاویر من استرم
 قلکی بکاویر من استر میسن
 آنی سزوهویر من استم
 کابله کری بکاویر من استر میسن

آنلری سزوهویر من استرم
 آنلری نه وقت بکاویر رسن
 آنلری یارین سزوهویر به حکم
 آنلری شعلی بکاویر یکنز
 آنلری شعلی سکاویر برم
 آنلری اکاویر

بن آنلری اکاویر برم

آنلری برزهویر به حکم یکنز

بن آنلری سزوهویر به حکم

دوستلر که عاریت ویردیکنز کابله سزوهویر اعاده
 ایتدیلمی

آنلری اعاده ایتدیلمی

وقت آنلری سزوهویر اعاده ایتدیلمی

آنلری دون بکا اعاده ایتدیلمی

بنم کابله یی بکا اعاده ایتدیلمی استرلری

آنلری سزوهویر اعاده ایتدیلمی استرلر

وقت آنلری بکا اعاده ایتدیلمی بکلر

سيردونها اليك في الاسبوع الاتي

هل تريد أن تبيع له دارك

أريد أن أبيعها له

هل تريد أن تشتري لهم كتابا واحدا

أريد أن أشتري لهم كتابا واحدا

(سنه) (منهم)

إذا اجتمعت كلمة en التي معناها (منه) و (منهم)
في جملة واحدة مع الضمائر المجروزة وهي (لي)
و (لك) و (لنا) و (لكم) و (له) و (لها)
و (لهم) و (لهن) فإنها أي كلمة en تتأخر في
اللفظ عنها

* تطبيق *

هل عندك دراهم

عندي دراهم

هل تريد أن تعطيني عشرة فرنكات

أريد أن أعطيك منها عشرين فرنكا

اعطه خمسة عشر فرنكا

الآن أعطيه ثلاثين فرنكا

هل تريد أن تعطيهم خبزا

أريد أن أعطيهم خبزا

هل أعطيت لأحبائك قهوة

Ils vous les rendront la semaine pro-
chaine.

Voulez-vous lui vendre votre maison ?

Je veux la lui vendre.

Voulez-vous leur acheter un livre ?

Je veux leur en acheter un.

(En)

Employé comme complément indi-
rect, se place toujours après (te, nous,
vous, lui, leur,) employés dans la même
phrase comme régime indirect

APPLICATION

Avez-vous de l'argent ?

J'en ai.

Voulez-vous me donner dix francs ?

Je veux t'en donner vingt.

Donnez-lui quinze francs ?

Je vais lui en donner trente.

Voulez-vous leur donner du pain ?

Je veux leur en donner.

Avez-vous donné du café à vos amis ?

در هفته آینده انهار بشما پس خواهند داد

خانه ترا باو فردضن میخواهی

باو فردضن میخواهم

آیا برای آنها یک کتاب خریدن میخواهی

برای آنها کتابی خریدن میخواهم

(از او) (از ان) (از اوها) (از آنها)

هرگاه این کلمه en که بمعنی (از او) و (از اوها)

باشد با ضمائر مجزوره که (ما) و (ترا) و (مارا)

و (شمارا) و (اورا) و (اوها را) و (ایشانرا)

باشند در یک جمله جمع شود نگاه این کلمه en در تلفظ

تاخر از آنها میکنند

(اندن) (انلردن)

اندن و انلردن معناسنده اولان en کلمه سی

برجملهده مفعول له قوللائیلان (بکا) (سکا)

(بزه) (سزه) (اکا) و (انلره) ضمیر لریله بولنور

ایسه دایما en لفظی بوضمیر لردنصکره وضع

اولنور

* تطبیق *

آیا بول دارید - باره دارید

بول دارم

آیا ده فرنک از او بمن خواهید داد

بیست فرنک از ان ترا خواهم داد

پانزده فرنک باو بده

حالاسی فرنک باو میدهم

آیا با آنها نان میخواهید داد

با آنها نان میخواهم داد

دو ستهای ترا قهوه دادی

* تطبیق *

باره کزواری

پارم وارد

اندن بکا اون فراتق ویرمک استر میسکز

اندن یکرمی فراتق سکا ویرمک استرم

اکا اون بش فراتق ویر

شمعی اکا ویر فراتق ویرم

انلره اتمک ویرمک استر میسکز

انلره اتمک ویرمک استرم

دوستلر کزه قهوه ویرد یکزری

کله جک هفته آنلری سزه اعاده ایده جکلر در

سنک قوناغکی اکا صاتق استر میسن

انی اکا صاتق استرم

انلره برکاب صاتق المی استر میسکز

انلره برکاب صاتق المی استرم

أنا أعطيتهم قهوة

هل أعطيتني شايًا

أعطيتك شايًا

متى أعطيتني شايًا

أعطيتك شايًا في هذا الصباح

هل أعطيتونا لبنًا

أعطيناكم لبنًا

أما تريد أن تعطينا مائة قرش

أريد أن أعطيك مائتين قرش

متى تعطينا كتبًا

سأعطيك كتبًا غدًا

هل أعطيت لاختك كتابًا واحدًا

أعطيتها كتابين

Je leur en ai donné.

M'avez-vous donné du thé ?

Je vous en ai donné.

Quand m'en avez-vous donné ?

Je vous en ai donné ce matin.

Nous avez-vous donné du lait ?

Nous vous en avons donné.

Ne voulez-vous pas nous donner cent piastres ?

Je veux vous en donner deux cents.

Quand nous donnerez-vous des livres ?

Je vous en donnerai demain.

Avez-vous donné un livre à votre frère ?

Je lui en ai donné deux

(في استعمال الضمائر الشخصية مع حروف الجر والعطف)

Emploi des pronoms personnels avec les propositions et les conjonctions.

بيند اول

سند اول

اند اول

ميش از من

ميش از تو

ميش از او

قبلي

قبلت

قبله

Avant moi

Avant toi

Avant lui

من با آنها قهوه دادم
 آیا بمن جای دادی
 بشما جای دادم
 کی بمن جای دادی
 این صبح بشما جای دادم
 آیا با شمشیر دادید
 بشما شمشیر دادم
 آیا با صد خردوش دادن نمیخواهید

بشما دو صد خردوش دادن میخواهم
 کی با کتابها میدهد پس
 فردا بشما کتابها میدهم
 آیا برادرت کتابی دادی
 باد دو کتاب دادم

انلره قهوه ویردم
 بکاجای ویردیکیزی
 سکاچای ویردم
 نه وقت بکاجای ویردک
 بوضباح سزه چای ویردم
 بزه سود ویردیکیزی
 سزه سود ویردم
 بزه یوزغوش ویرمک استرمیسکز

سزه ایکی یوزغوش ویرمک استرم
 نه وقت بزه کابلر ویرسکز
 یارین سزه کابلر ویرم
 برادر کزه برکاب ویردیکیزی
 اکا ایکی کاب ویردم

(در بیان استعمال ضمائر شخصی با حروف جر و عطف) } (حروف جر و عطف الیه ضمائر شخصی نه نک
 قوللا نلرینه دائر)

انلرین اول	پیش از او	قبلها	Avant elle
بزدن اول	پیش از ما	قبلنا	Avant nous
سزدن اول	پیش از شما	قبلکم	Avant vous
انلردن اول	پیش از آنها	قبلهم	Avant eux

(۱۶) الصفه العباسیه

بند نصکره	پس از من
سندن صکره	پس از تو
اند نصکره	پس از او
اند نصکره	پس از او
بزدن صکره	پس از ما
سزدن صکره	پس از شما
انلردن صکره	پس از ایشان

بعدی	Après moi
بعدت	Après toi
بعده	Après lui
بعدها	Après elle
بعدنا	Après nous
بعدکم	Après vous
بعدهم	Après eux

اوکده	پیش من
اوکده	پیش تو
اوکنده	پیش او
اوکرده	پیش ما
اوکرده	پیش شما
اوکلرنده	پیش ایشان

امای	Devant moi
امامت	Devant toi
امامه	Devant lui
اماننا	Devant nous
امامکم	Devant vous
امامهم	Devant eux

اردمده	پس من - در پس من
اردکده	پس تو = تو
اردنده	پس او = او
اردمزده	پس ما = ما
اردکرده	پس شما = شما
اردلرنده	پس ایشان = شان

خلفی	Derrière moi
خلفت	Derrière toi
خلفه	Derrière lui
خلفنا	Derrière nous
خلفکم	Derrière vous
خلفهم	Derrière eux

بنمله	با من	معی	Avec moi
سنکله	با تو	معك	Avec toi
انکله	با او	معه	Avec lui
بزمله	با ما	معنا	Avec nous
سزکله	با شما	معکم	Avec vous
انلرایله	با آنها	معهم	Avec eux

بن سز - بن اولییدم	بی من - اگر من نمی بودم	بدونی - لولا آما	Sans moi
سن سز = دلک	بی تو - اگر تو نمی بودی	بدونک = أنت	Sans toi
اوسیز = دی	بی او - اگر او نمی بود	بدونه = هو	Sans lui
بزسز = دق	بی ما - اگر ما نمی بودیم	بدوتسا = نحن	Sans nous
سز سز = دیکز	بی شما - اگر شما نمی بودید	بدونکم = أنتم	Sans vous
انلرسز = دیلر	بی ایشان - اگر ایشان نمی بودند	بدونهم = هم	Sans eux

بنم ایچون	برای من	لاجلی	Pour moi
سنک ایچون	برای تو	لاجلک	Pour toi
انک ایچون	برای او	لاجله	Pour lui
بزم ایچون	برای ما	لاجلنا	Pour nous
سزک ایچون	برای شما	لاجلکم	Pour vous
انلرایچون	برای ایشان	لاجلهم	Pour eux

منی	از من	بندن
De moi		
منك	از تو	سندن
De toi		
منه	از او	اندن
De lui		
منا	از ما	بردن
De nous		
منكم	از شما	سزدن
De vous		
منهم	از ایشان - از آنها	انلدن
D'eux		

لی	را	بکا
A moi		
لك	ترا	سكا
A toi		
له	ادرا	اكا
A lui		
لنا	مارا	بزه
A nous		
لكم	شمارا	سززه
A vous		
لهم	ایشانرا - آنها را	انلره
A eux		

علی	بر من	بنم اوزریه
Sur moi		
علیک	بر تو	سنك اوزریكه
Sur toi		
علیه	بر او	انك اوزرینه
Sur lui		
علینا	بر ما	بنم اوزریزه
Sur nous		
علیکم	بر شما	سنك اوزریكه
Sur vous		
علیهم	بر ایشان - بر آنها	انلك اوزرلرینه
Sur eux		

عندی - فی بی	نزد من - در خانه من	یا نمده - او مده	Chez moi
عندك - فی بیتك	نزد تو - در خانه تو	یا نمكده - او كده	Chez toi
عنده - فی بینه	نزد او - در خانه او	یا نمده - او نه	Chez lui
عندنا - فی بیتنا	نزد ما - در خانه ما	یا نمزده - او مزده	Chez nous
عندكم - فی بیتكم	نزد شما - در خانه شما	یا نمكزده - او كزده	Chez vous
عندهم - فی بیتهم	نزد ایشان - در خانه ایشان	یا نملرنده - او لرنده	Chez eux

الاأنا	جز از من - غیر از من	بدن بشقه - اوزكه	Excepté moi
الاأنت	جز از تو = تو	سندن بشقه - اوزكه	Excepté toi
الاهو	جز از او = او	اندن بشقه =	Excepté lui
الانحن	جز از ما = ما	بردن بشقه =	Excepté nous
الاأنتم	جز از شما = شما	سزندن بشقه =	Excepté vous
الاهم	جز از ایشان = ایشان	انلردن بشقه =	Excepté eux

رغمائی	از رغم من - خلاف خواه من	بكا عنادا - بكا خلافا	Malgré moi
رغمائك	از رغم تو = تو	سكا عنادا - سكا =	Malgré toi
رغمائه	از رغم او = او	اكار غما - اكا =	Malgré lui
رغمائنا	از رغم ما = ما	بره عنادا - بره =	Malgré nous
رغمائكم	از رغم شما = شما	سزه عنادا - سزه =	Malgré vous
رغمائهم	از رغم ایشان = آنها	انلره عنادا - انلره =	Malgré eux

بم کی	چون من - بسان من	مثلی	Comme moi
سنت کی	چون تو د تو	مثلاک	Comme toi
انک کی	چون او د او	مثله	Comme lui
بزم کی	چون ما د ما	مثلا	Comme nous
سزک کی	چون شما د شما	مثلکم	Comme vous
اندر کی	چون ایشان د آنها	مثلهم	Comme eux

بکایقین	نزدیک من	قریبا منی	Près de moi
سکایقین	نزدیک تو	قریبا منک	Près de toi
اکایقین	نزدیک او	قریبا منه	Près de lui
بره یقین	نزدیک ما	قریبا ما	Près de nous
سزہ یقین	نزدیک شما	قریبا منکم	Près de vous
اندرہ یقین	نزدیک ایشان	قریبا منهم	Près d'eux

بندن اوزاق	دور از من	بعیداعنی	Loin de moi
سندن اوزاق	دور از تو	بعیداعنک	Loin de toi
اندن اوزاق	دور از او	بعیداعنه	Loin de lui
بزندن اوزاق	دور از ما	بعیداعنا	Loin de nous
سزندن اوزاق	دور از شما	بعیداعنکم	Loin de vous
انلردن اوزاق	دور از ایشان	بعیداعنهم	Loin d'eux

بشدن زیاده	بیشتر از من - فرزون از من	أكثر منی - زیاده منی	Plus que moi
سندن زیاده	بیشتر از تو = تو	أكثر منك	Plus que toi
اندن زیاده	بیشتر از او = او	أكثر منه	Plus que lui
بزدن زیاده	بیشتر از ما = ما	أكثر منا	Plus que nous
سزدن زیاده	بیشتر از شما = شما	أكثر منكم	Plus que vous
انلردن زیاده	بیشتر از ایشان = آنها	أكثر منهم	Plus qu'eux

بشدن آز	کم از من - کمتر از من	أقل منی	Moins que moi
سندن آز	کم از تو = تو	أقل منك	Moins que toi
اندن آز	کم از او = او	أقل منه	Moins que lui
بزدن آز	کم از ما = ما	أقل منا	Moins que nous
سزدن آز	کم از شما = شما	أقل منكم	Moins que vous
انلردن آز	کم از ایشان = ایشان	أقل منهم	Moins qu'eux

بنم قدر	چندان من - بقدر من	قدری	Autant que moi
سنگ قدر	چندان تو = تو	قدرک	Autant que toi
انگ قدر	چندان او = او	قدره	Autant que lui
برنم قدر	چندان ما = ما	قدرنا	Autant que nous
سزنگ قدر	چندان شما = شما	قدرکم	Autant que vous
انلر قدر	چندان ایشان = آنها	قدرهم	Autant qu'eux

* تنبيه *

هذان الضميران وهما Moi, toi يقعان تارة
فاعلاً أو مبتدأ نحو (أنا) و(أنت) وتارة مفعول به
نحو (نى) و (لك) وتارة مفعولاً إليه نحو (لى)
(ولك)

* امثلة *

هل فعلتم ذلك بنفسكم
فعلته أنا بنفسى
فعلته أنت بنفسك
حبى - أحبنى
سأحبكم - أحبك
صدقنى
أنا أصدقكم
ساعدونى - اعينونى
سأساعدكم - ساعينكم
اعطونى هذا الكتاب
سأعطيه لكم بعد أن أقرأه - لما أقرأه
أرونى هذه الكتاب
الآن أوريكم إياه
أرسلوا لى كتابى
سأرسله لكم غدا
سامحونى - اعفونى

REMARQUE

Moi, toi, s'emploient tantôt comme
sujet et tantôt comme régime direct et
indirect.

EXEMPLES

Avez-vous fait cela vous-même ?
Je l'ai fait moi-même
Tu l'as fait toi-même
Aimez-moi
Je vous aimerai
Croyez-moi
Je vous crois
Aidez-moi
Je vous aiderai
Donnez-moi ce livre
Je vous le donnerai quand je l'aurai lu
Montrez-moi ces livres
Je vais vous les montrer
Envoyez-moi mon livre
Je vous l'enverrai demain
Pardonnez-moi

* تنبیہ *

ضمیر ہای، Moi, toi, گاہ فاعل چون (من)
و (تو) دکاہ مفعول بی چون (مرا) و (ترا) دکاہ
مفعول لہ چون (بمن) و (بتو) استعمال میشوند

* تنبیہ *

Moi, toi, ضمیر لری گاہ فاعل (بن) و (سن)
کبی و گاہ مفعول بہ (بنی) و (سنی) کبی یا خود
مفعول لہ (بکا) و (سکا) کبی قولاً لانیور

* مثال *

آیا اینرا شما خودتان ساختید
اور امن خودم ساختم
انرا تو خودت ساختی
مراد دست بردار

* مثال *

بونی سز کند یکتری باید یکتر
بن آئی کندم بایدم
سن آئی کندک بایدک
بنی سوی یکتر
سزی سورم - سوه جکم
بکا اینان
بن سزه اینانیورم
بزم یاردم اید یکتر
سزه یاردم و مساعده ایدم
بوکابی بکا ویر یکتر
انی او قود قدنصره سزه ویرم
بوکابلی بکا کوستری یکتر
شمی انلری سزه کوستریم
کابجی بکا کوندی یکتر
یارین انی سزه کوندی یرم
بنی غفوا ید یکتر

شمارا دوست دارم - دوست خواهم داشت
مارا بادور بکن
من شمارا بادور میکنم
مارا یاری و دستگیری غاید
شمارا یاری و مساعده میکنم
این کتابرا بمن بدید
بس از خواندن آنرا بشما میدهم
این کتابرا بمن نشان بدید
حالا انهارا بشما نشان میدهم
کتابرا بمن بفرستید - روانه کنید
فردا اورا بشما میفرستم
مرا بخشید - مرا عفو کنید

انا اسامحك - اعفو عنك

قم

الآن اقوم

اسكت

انا اسكت - انا ساكت

اعرف نفسك - قدرك

يصعب على الانسان ان يعرف نفسه

Je te pardonne

Lève-toi

Je vais me lever

Tais-toi

Je me tais

Connais-toi toi-même

Il est difficile de se connaître soi-même

* امثلة اخرى *

اذهبوا قدامي

ساذهب معك

لا تذهبوا بونه

ساذهب معه

اجلسوا قريباً مني

انا اجلس بعيداً عنكم

اذهبوا عنده - الى منزله

انا لا اذهب عنده

امشوا قدامي

انا امشي خلفكم

افعلوا مثله

انا افعل مثلكم

لا تفعلوا مثله

Allez devant moi

J'irai avec vous

N'allez pas sans lui

J'irai avec lui

Restez près de moi

Je resterai loin de vous

Allez chez lui

Je n'irai pas chez lui

Marchez devant moi

Je marcherai derrière vous

Faites comme lui

Je ferai comme vous

Ne faites pas comme lui

AUTRES EXEMPLES

من ترا میخشم - عفو میکنم

برخیز - باشو

حالا بر میخیزم - بایموشم

خاموش شو - خاموش باش

من خاموش میشوم - خاموشم

خود را بشناس - قدر ترا بدان

دشوار است که انسان نفس خود را بشناسد

بن سنی عفو ایدرم

قالق

شمدی قالقه جغم - قالقارم

سکوت ایت - صوص

بن سکوت ایدرم - صوصرم

کندیکی پیل - قدر کی پیل

انسان کندی نفسنی بیلسی کوچدر

* منالهای دیگر *

بیشم راه بروید

با تو میروم

بی او نروید

با او میروم

نزدیک من بنشینید

من از شما دور مینشینم

نزدش - خانه اش بروید

من نزدش - خانه اش نبروید

بیش من راه بروید

من در پس - در عقب شما میروم

چون او بکنید

چون شما میکنم

چون او نمیکند

او کومده کیدیکنز

سنک ایله کیدرم

انسز کیتیمکنز

انک ایله کیدرم

بکایقین او توریکنز

سزدن اوزاق او توره جغم

یائنه - اوینه کیدیکنز

بن یائنه - قوناغنه کیتیم

اوکنده یورویکنز

بن ارد کرده یوروردم

انک کبی یایکنز

سزل کبی ییایم

انک کبی یایمکنز

* بشقه مثاللر *

انا لأفعل مثله بل أفعل مثلكم

لولاى ماذا كنتم تعملون

لولاكم لما كنا نجحنا

Je ne ferai pas comme lui, je ferai
comme vous

Sans moi qu'auriez-vous fait ?

Sans vous nous n'aurons pas réussi

* امثلة اخرى *

AUTRES EXEMPLES

اوسز ميسكر

اوبنم

اوسنس

اوبرز

اوسز سكر

اوانلدر

آيا اوشمايد

آن منم - منم

اوتواستى

اومايم

اوشمايد

اويشانند

هل هوانتم

هوانا

هوانت

هونحن

هوانتم

هوهوم

Est-ce vous ?

C'est moi

C'est toi

C'est nous

C'est vous

Ce sont eux

بن دكلم

سن دكلسن

اودكلدر

بزداكر

سزداكلسكر

انلردكلددر

من نيمتم

تونيمتى

اونيمت

مانيمتم

شمانيمتم

ايشان نيمتمند

لست انا

لست انت

ليس هو

لسنا نحن

لستم انتم

ليسوا هم

Ce n'est pas moi

Ce n'est pas toi

Ce n'est pas lui

Ce n'est pas nous

Ce n'est pas vous

Ce n'est pas eux

من چون او نمیکنم بلکه چون شما میکنم

اگر من نبودم چه میکردید

اگر شما نمی بودید ما یزد و بختیار نمیشدیم

انك كې ياچم سركه كې يا په جفم

بن اولييدم نه ييار ديكز

سز اولييد ديكز ز افلاح اولوزدق

* مثال ديگر *

* بشقه مثالر *

هذالى - ملكى	C'est à moi
هذالك - ملكك	C'est à toi
هذاله - ملكه	C'est à lui
هذالنا - ملكنا	C'est à nous
هذالكم - ملككم	C'est à vous
هذالهم - ملكهم	C'est à eux
اين مال من است	بو بنمدر - ملكمدر
اين مال توست	بوسنكدر - ملككدر
اين مال دوست	بوانكدر - ملكيدر
اين مال ماست	بوزمدر - ملكمزد
اين مال شماست	بوسركدر - ملككزدر
اين مال ايشان است	بوانلركدر - ملكلركيدر

هذاليسلى	Ce n'est pas à moi
هذاليسلك	Ce n'est pas à toi
هذاليسله	Ce n'est pas à lui
هذاليسلنا	Ce n'est pas à nous
هذاليسلكم	Ce n'est pas à vous
هذاليسلهم	Ce n'est pas à eux
اين مال من نيست	بو بنم دكلدر
اين مال تو نيست	بوسنك دكلدر
اين مال او نيست	بوانك دكلدر
اين مال ما نيست	بوزم دكلدر
اين مال شما نيست	بوسرك دكلدر
اين مال ايشان نيست	بوانلرك دكلدر

(ضمائر اشاریه بیاتلہ مدر)	(در بیان ضمائر اشارت)	(فی اسماء الاشارة)	<i>Des pronoms démonstratifs</i>
(مفرد مذکر ایچون)	(برای مفرد مذکر)	(للمفرد المذکر)	<i>Masculin singulier</i>
او - اول	او - آن	الذی	Celui
بریکی	این - این دیگر	هذا	Celui-ci
اوتہ کی	آن - آن دیگر	ذلك	Celui-là
(مفرد مؤنث ایچون)	(برای مفرد مؤنث)	(للمفرد المؤنث)	<i>Féminin singulier</i>
او - اول	او - آن	التي	Celle
بریکی	این - این دیگر	هذه	Celle-ci
اوتہ کی	آن - آن دیگر	تلك	Celle-là
(جمع مذکر ایچون)	(برای جمع مذکر)	(لجمع المذکر)	<i>Masculin pluriel</i>
اندر	آنان - آنها	الذين	Ceux
بریکیلر	اینہای دیگر	هؤلاء	Ceux-ci
اوتہ کیلر	آنهاہی دیگر	هؤلاء	Ceux-là
(جمع مؤنث ایچون)	(برای جمع مؤنث)	(لجمع المؤنث)	<i>Féminin pluriel</i>
اندر	آنان - آنها	اللاتي	Celles
بریکیلر	اینہای دیگر	هؤلاء	Celles-ci
اوتہ کیلر	آنهاہی دیگر	هؤلاء	Celles-là

(مفرد و جمع ایچون کله مذکر و کله مؤنث اولسون)	(برای مفرد و جمع چه ذکر باشد چه مؤنث)	(للمفرد والجمع مذکرا کان أو مؤنثا)	<i>Des deux genres et des deux nombres</i>
بو - شو	این	هَذَا هُنَه	Ce
بو	این همین	ذَا ذِي	Ceci
اول	آن - همان	ذَلِكَ	Cela, ça

* قاعده *

بر جمله ده مضاف ایکی کره ذکر
اولنسی لازم کله سی اینکین دفعه
ده تکرارینه بدل مفرد
مذکر ایسه celui کله سی
مفرد مؤنث ایسه celle کله
سی جمع مذکر ایسه ceux
کله سی جمع مؤنث ایسه
celles کله سی ایله استغنا اولنور

* قاعده *

اگر در یک جمله تکرار مضاف
دو دفعه لازم آید از بدل او اگر
مفرد مذکر باشد کلمه celui
و اگر مفرد مؤنث باشد کلمه celle
و اگر جمع مذکر باشد کلمه ceux
و اگر جمع مؤنث باشد کلمه celles
در ندواز تکرار آن سستی کردو

* قاعدة *

اذا لزم تکرار المضاف فی جملة
مرتین یستغنی عن إعادة لفظه
بکلمة celui ان کان مفردا
مذکرا و بکلمة celle ان کان
مفردا مؤنثا و بکلمة ceux
ان کان جمعا مذکرا و بکلمة
celles ان کان جمعا مؤنثا

هل عندكم كتابي أو كتاب اخي - أو الكتاب الذي لاني

عندي كتاب اخيكم - الذي لاني

هل عندكم قلمي أو قلم رفيقي

عندي قلم رفيقك

هل عندكم كتبتي أو كتب احبابي

عندي كتب احبابكم

هل عندكم اقلامي أو أقلام اخي

عندي أقلام اخيكم

هل تريدون هذا الكتاب أو ذلك

أما اريد هذا

أما تريدون ذلك الكتاب

لا اريد ذلك الكتاب

هل اخوكم يريد ان يأخذ هذه الكساوي أو تلك

هو يريد ان يأخذ تلك الكساوي

هل احبابكم يريدون هذه الالقصة أو تلك الالقصة

انهم لا يريدون هذه الالقصة وانما يريدون تلك الالقصة

هل هذا ممكن

هذا ممكن

Avez-vous mon livre ou celui de mon frère ?

J'ai celui de votre frère.

Avez-vous ma plume ou celle de mon camarade ?

J'ai celle de mon camarade.

Avez-vous mes livres ou ceux de mes amis ?

J'ai ceux de vos amis.

Avez-vous mes plumes ou celles de mon frère ?

J'ai celles de votre frère.

Voulez-vous ce livre-ci ou celui-là ?

Je veux celui-ci.

Ne voulez-vous pas celui-là ?

Je ne veux pas celui-là.

Votre frère veut-il prendre ces habits-ci ou ceux-là ?

Il veut prendre ceux-là.

Vos amis veulent-ils ces chemises-ci ou celles-là ?

Il ne veulent pas celles-ci, mais ils veulent celles-là.

Cela est-il possible ?

Cela est possible.

آیا نزد شما کتاب من هست یا خود کتاب برادر من و یا کتاب
مال برادر من

نزد من کتاب برادر شما هست - کتاب برادرت هست
آیا خامه من نزد شما هست یا خود خامه رفیق من

نزد من خامه رفیق من هست

آیا نزد شما کتابهای من هست یا خود کتابهای دوستهای من

کتابهای دوستهای من نزد من هست

آیا قلمهای من نزد شما هست یا خود قلمهای برادر من

نزد من قلمهای برادرت هست

آیا این کتاب را میخواهی یا خود آن در کتابخانه

من این را میخواهم

آیا آن در کتابخانه میخواهی

آن در کتابخانه میخواهم

آیا برادرتان این لباسها را گرفته میخواهند یا خود در کتابخانه

آن در کتابخانه - در کتابخانه گرفته میخواهند

دوستهای من این میرا میخواهند یا خود در کتابخانه

اینها را میخواهند لکن آنها را در کتابخانه میخواهند

آیا این ممکن است

این ممکن است

سزده بنم کتابی واری یوقسه برادر من کتابی
و یا خود برادر من کتابی

بنده فرزند اشکنز کتابی واری

سزده بنم قلمی واری یوقسه ارقد اشکنز قلمی

بنده ارقد اشکنز قلمی واری

سزده بنم کتابی واری یوقسه دوست من کتابی

بنده دوست من یک کتابی واری

سزده بنم قلمی واری یوقسه فرزند اشکنز قلمی

بنده برادر اشکنز قلمی واری

بوکتابی استیورسکر یوقسه اوتنه کینی

بن بونی - بریکنی استم

اوتنه کینی استمیسکر

اوتنه کینی استم

برادر من بوکسولری المی استیورسکر یوقسه اوتنه

کیلینی

اوتنه کی کسولری - اوتنه کیلینی المی استیور

دوست من یک بوکسولری استیورسکر یوقسه اوتنه

کیلینی

بونلری استیورسکر اما اوتنه کیلینی استیورسکر

بوکمکندر

بوکمکندر

هل اللعب احسن من محصيل العلم
تحصيل العلم احسن من اللهو واللعب - فعل هذا
احسن من ذلك

Vaut-il mieux jouer qu'étudier ?

Il vaut mieux faire ceci que cela.

✽ في الضمائر الملكية ✽

Des pronoms possessifs

(مفرد مذکر)	(مفرد مذکر)	(للمفرد المذكر)	Masculin singulier
من مال من - میر خودم	من مال من - میر خودم	ی متاعی - بتاعی	Le mien
تو مال تو = خودت	تو مال تو = خودت	تو متاعک - بتاعک	Le tien
او مال او = خودش	او مال او = خودش	او متاعه - بتاعه	Le sien
ما مال ما = خودمان	ما مال ما = خودمان	ما متاعنا - بتاعنا	Le nôtre
شما مال شما = خودتان	شما مال شما = خودتان	شما متاعکم - بتاعکم	Le vôtre
ایشان مال ایشان = خودشان	ایشان مال ایشان = خودشان	هم متاعهم - بتاعهم	Le leur
(مفرد مؤنث)	(مفرد مؤنث)	(للمفرد المؤنث)	Féminin singulier
من مال من - میر خودم	من مال من - میر خودم	ی متاعی - بتاعی	La mienne
تو مال تو = خودت	تو مال تو = خودت	تو متاعک - بتاعک	La tienne
او مال او = خودش	او مال او = خودش	او متاعها - بتاعها	La sienne
ما مال ما = خودمان	ما مال ما = خودمان	ما متاعنا - بتاعنا	La nôtre
شما مال شما = خودتان	شما مال شما = خودتان	شما متاعکم - بتاعکم	La vôtre
ایشان مال ایشان = خودشان	ایشان مال ایشان = خودشان	هن متاعهن - بتاعهن	La leur

آیا بازی از تحصیل علم و معرفت بهتر است
تحصیل علم از بازی بهتر است - کار این
از دیگر بهتر است

او بنامق علم تحصیلندن ایومیدر
تحصیل علم او بنامقدن دهاپودر - بریکینک
بایمسی اونه کندن دهاپودر

* دریان ضمیرهای ملکیه *

* ضمائر ملکیه بیاننده در *

<i>Masculin pluriel</i>	(الجمع المذكر)	(برای جمع مذکر)	(جمع مذکر)
Les miens	امتعی	ما اهای من - چیزهای خودم	بهمکیلر
Les tiens	امتعتن	ما اهای تو = خودت	سنککیلر
Les siens	امتعتنه	ما اهای او = خودش	انککیلر
Les nôtres	امتعتنا	ما اهای ما = خودمان	برنمکیلر
Les vôtres	امتعتکم	ما اهای شما = خودتان	سزککیلر
Les leurs	امتعتهم	ما اهای ایشان = خودشان	انلرککیلر
<i>Féminin pluriel</i>	(الجمع المؤنث)	(برای جمع مؤنث)	(جمع مؤنث)
Les miennes	امتعی	ما اهای من - چیزهای من	بهمکیلر
Les tiennes	امتعتن	ما اهای تو = تو	سنککیلر
Les siennes	امتعتها	ما اهای او = او	انککیلر
Les nôtres	امتعتنا	ما اهای ما = ما	برنمکیلر
Les vôtres	امتعتکن	ما اهای شما = شما	سزککیلر
Les leurs	امتعتهن	ما اهای ایشان = آنها	انلرککیلر

* امثلة *

هل عندكم كتابي أو كتاب اخي

عندي كتابكم - عندي بتاعكم

هل عندكم كراسكم أو كراس حبيبكم

أما عندي كراسي - بتاعي عندي

هل عنده شمسيته أو شمسيته أخيه

ان عنده شمسيته

هل احبابكم عندهم كتابهم أو كتاب جارهم

ان عندهم كتابهم

هل عندكم قلمكم أو قلم اختكم

ليس عندي قلمها ولكن عندي قلمي

هل عندها مشطها أو مشط امها

عندها مشطها

هل عندنا اقصدنا أو اقصة اخوتنا

عندنا اقصة اخوتنا

هل عندكم تذكرة أو تذكرة احبابكم

ان عندنا تذكرة اكرهم

EXEMPLES

Avez-vous mon livre ou celui de mon frère ?

J'ai le vôtre.

Avez-vous votre cahier ou celui de votre ami ?

J'ai le mien.

A-t-il son parasol ou celui de son frère ?

Il a le sien.

Vos amis ont-il leur livre ou celui de leur voisin ?

Ils ont le leur.

Avez-vous votre plume ou celle de votre sœur ?

Je n'ai pas la sienne mais j'ai la mienne.

A-t-elle son peigne ou celui de sa mère ?

Elle a le sien.

Avons-nous nos chemises ou celles de nos frères ?

Nous avons celles de nos frères.

Vous avez vos billets ou ceux de vos amis ?

Nous avons les leurs.

* مثال *

آیا کتاب من نزد شما هست یا خود کتاب برادر من

نزد من کتاب شما هست — مال شما هست
آیا نزد شما دفتر خودتان هست یا خود دفتر دوستهایتان

نزد من دفتر خودم هست
آیا نزدش چتر خودش هست یا خود چتر برادرش
نزدش چتر خودش هست
آیا نزد دوستهایتان کتاهای خودشان هست
یا کتابهای همسایه‌شان

نزدشان کتابهای خودشان هست
آیا نزد شما قلم خودتان هست یا خود قلم خواهرتان

نزد من قلم او نیست لکن قلم خودم هست
آیا نزد او شانه خودش هست یا خود شانه مادرش
نزد او شانه خودش هست
آیا نزد پیراهنهای ماهست یا خود پیراهنهای برادرمان
هست

نزد شما تذکره پایتوان هست یا خود تذکره‌های
دوستهایتان هست
نزد مانند کره‌های ایشان هست

* مثال *

سزده بنم کتابی واریوقسه قرنداشمک کتابی

بنده سزک گابکزوار — سزک کی وار
سزده دفتر کز می واریوقسه دوست سزک دفتر می

بنده دفترم وار — یا بنده کی بنمدر
یا بنده کندی شمسیه سبی واریوقسه برادر نککی
یا بنده کندی شمسیه سبی وار
دوست سزک یا بنده کندی گابلری واریوقسه
قومشور نککی

یا بنده کندی گابلری وار
سزده قلم کز می واریوقسه قرنداشمک قلم می

بنده انک قلی یوق لکن بنده بنمکی وار
یا بنده کندی طراغی واریوقسه والده سنککی
یا بنده کندی طراغی وار
بزده کومله کار می واریوقسه قرنداشمک ککی

سزده تذکره لک می واریوقسه دوست سزک نککی
بزده انکر ککی وار — بزده انکر تذکره لری وار

* فی الضمائر الموصولة *

Des pronoms relatifs

(مفرد مذکر)	(مفرد مذکر)	(مفرد مذکر)	Masculin singulier
که - قنقی	که - کدام	الذی - ای	Lequel
که - اندن	که - از او	الذی منه	Duquel
که - اکا	که - باد	الذی له	Auquel
(مفرد مؤنث)	(مفرد مؤنث)	(مفرد مؤنث)	Féminin singulier
که - قنقی	که - کدام	التي - ای	Laquelle
که - اندن	که - از او	التي منها	De laquelle
که - اکا	که - باد	التي لها	A laquelle

* للمفرد والجمع مذکر اکان أو مؤنثا *

Des deux genres et des deux nombres

کیم	ک	من	Qui
نه - کیم	چه - که	ما - من	Que

* مثال *

EXEMPLES

هل عندكم کتابی أو کتاب ابی

Avez-vous mon livre ou celui de mon père ?

کتابکم ایس عندی

Je n'ai pas le vôtre.

ای کتاب عندکم

Lequel avez-vous ?

عندی کتاب آبیکم

J'ai celui de votre père.

ایس عندکم مسطرق

N'avez-vous pas ma règle ?

هی لیست عندی

Je ne l'ai pas.

* ضمائر موصوله بیانده در *

* در بیان ضمائر موصوله *

(جمع مذکر)	(جمع مذکر)	(جمع مذکر)	<i>Masculin pluriel</i>
که قنغیلر	که کداهما	الذین هم - آیهم	Lesquels
که انلردن	که از انما از ایشان	الذین منهم	Desquels
که انلره	که بانها بایشان	الذین لهم	Auxquels
(جمع مؤنث)	(جمع مؤنث)	(جمع مؤنث)	<i>Féminin pluriel</i>
که قنغیلر	که کداهما	اللاتی هنّ - آیتنّ	Lesquelles
که انلردن	که از انما از ایشان	اللاتی منهن	Desquelles
که انلره	که بانها بایشان	اللاتی لهن	Auxquelles

(برای مفرد و جمع خواه مذکر باشد و خواه مؤنث) { (مفرد ایله جمع ایچون کرک مذکر و کرک مؤنث اولسون)

چه	ما	Quoi
نه	الذی منه - الّتی منها - الذین منهم - اللّاتی منهن	Dont
که انلردن - کاندن	که از او - که از انما	

* مثال *

سزده بنم کجامعی وار یوخسه بابامک کجابیی

کجابکزننده دکلدرد
سزده قنغی ککاب زاردرد
بنده بابا کرک ککابی وار
بنم جدول سزده دکلمیدرد
اوبنده دکلدرد

* مثال *

آیا نزد شما کتاب من هست یا خود کتاب پدرم

کتاب شما نزد من نیست
نزد شما کدام کتاب هست
نزد من کتاب پدرتان هست
آیا خط کس من نزد شما نیست
او نزد من نیست

أى مسطرة عندكم	Quelle règle avez-vous ?
عندى مسطرة أبى	J'ai celle de mon père.
هل أبوكم عنده كتبى أو كتب حبيبى	Votre père a-t-il mes livres ou ceux de mon ami ?
لا عنده كتبكم ولا كتب حبيبكم	Il n'a ni les vôtres ni ceux de votre ami.
أى كتب عنده	Quels livres a-t-il ?
عنده كتبه	Il a les siens.
من قال لكم ذلك	Qui vous a dit cela ?
انتم الذين قلتمولى	C'est vous qui me l'avez dit.
من فعل هذا	Qui a fait cela ?
هو الذى فعله - الفاعل له	C'est lui qui l'a fait.
من الذى تفتشون عليه	Qui cherchez-vous ?
أنا أفتش على حبيبى	Je cherche mon ami.
ماذا تفعلون	Que faites-vous ?
لا أفعل شيئاً	Je ne fais rien.
ماذا فعلتم	Qu'avez-vous fait ?
أنا كتبت درسى	J'ai écrit ma leçon.
ماذا يفعل اخوكم	Que fait votre frère ?
هو يحفظ درسه	Il apprend sa leçon.
ماذا يصنع احبا بكم	Que font vos amis ?
انهم يطالعون دروسهم	Ils étudient leurs leçons.
هل تعرفون الرجل الذى اعرفه	Connaissez-vous l'homme que je connais ?
لا اعرف الرجل الذى تعرفونه	Je ne connais pas celui que vous connaissez.

نزد شما کدام خط کش هست
 نزد من خط کش پدرم هست
 نزد پدر شما کتابهای من هست یا خود کتابهای دوستم
 نزد او نه کتابهای شما هست و نه کتابهای دوستان
 نزد او کدام کتابها هست
 نزد او کتابهای خودش هست
 اینرا که بشما گفت
 شما اینرا بمن گفتید
 این را که کرد
 او کرد - آن کار دوست
 کرامیچوید
 دوسترامیچویم
 چه میکنند
 هیچ چیز نمیکنم
 چه کردید
 در سمرافوشتم
 برادران چه میکنند
 در سن را حفظ میکند
 دوستانهای شما چه کار میکنند
 در سهایشان را مطالعه میکنند
 آیا مردی که میثاسم میثاسید
 مردی که میثاسی نمیثاسم

سزده قننی جدول واردر
 بنده بابام جدولی واردر
 بابا کرده بنم کتابلرمی وار و بوقسه دوستک کتابلرمی
 انده نه سزک کتابلریکز وار و نه ده دوستک کتابلری
 انده قننی کتابلر واردر
 یاننده کندی کتابلری واردر
 بونی کیم سز سو یلدی
 سز بونی بکاسو یلدیکز
 بونی کیم یادی
 او یادی - انی بابان او در
 کبی ارا پورسکز
 دوستمی ارا پورم
 نه بابی پورسکز
 هیچ برشی بابی پورم
 نه بابی پورسکز
 در سنی یازدم
 قرنداشکز نه بابی پور
 در سنی از برلیور
 دوستلر کز نه بابی پورلر
 در سنی مطالعه اید پورلر
 ییلدیکم ادی ییلور میسکز
 ییلدیک کز ادی ییلورم

أى الرجل تعرفونه
اعرف الذى لا تعرفونه
هل رأيتم المرأة التى رأيتموها
مارأيتم التى رأيتموها
أى امرأة رأيتموها
رأيتم التى رأيتموها اخوكم
امارأيتم التلامذة الذين رأيتمهم
مارأيتم التلامذة الذين رأيتمهم
هل ترون الرجل الذى حدثكم عنه
أنا أراه
أما ترون المرأة التى كلمتكم عنها
أنا أراها
هل رأيتم التلامذة الذين حدثكم عنهم
مارأيتم الذين حدثتموني عنهم
هل رأيتم النساء اللاتى حدثكم عنهن
مارأيتم اللاتى حدثتموني عنهن
ما الذى تتكلمون فى شأنه
انا تكلم فى شأن هذه القضية
أى شئ تتفكرون فيه
انا تفكر فى هذه المادة

Lequel connaissez-vous ?
Je connais celui que vous ne connaissez pas.
Avez-vous vu la femme que j'ai vue ?
Je n'ai pas vu celle que vous avez vue.
Laquelle avez-vous vu ?
J'ai vu celle que votre frère a vue.
N'avez-vous pas vu les élèves que j'ai vus ?
Je n'ai pas vu ceux que vous avez vus.
Voyez-vous l'homme dont je vous ai parlé ?
Je le vois.
Ne voyez-vous pas la femme dont je vous ai parlé ?
Je ne la vois pas.
Avez-vous vu les élèves dont je vous ai parlé ?
Je ne les ai pas vus.
Avez-vous vu les femmes dont je vous ai parlé ?
J'en'ai pas vu celles dont vous m'avez parlé.
De quoi parlez-vous ?
Nous parlons de cette affaire.
A quoi pensez-vous ?
Nous pensons à cette affaire.

کدام مرد را می‌شناسید
 مردی که نمی‌شناسید می‌شناسم
 آیا آن زنی که من دیدم دیدید
 زنی که شما دیدید ندیدم
 کدام زن را دیدید
 زنی که برادرت دید آنرا دیدم
 آیا شما کردهای که دیدم دیدید
 شما کردهای که شما دیدید ندیدم
 مردی که شما گفت می‌بینید

من او را می‌بینم
 زنی که به تو گفته بودم می‌بینید

من آنرا نمی‌بینم
 شما کردهای که شما گفته بودم دیدید

شما کردهای که بمن گفته بودید ندیدم
 آیا زنهایی که شما گفته بودم دیدید

زنهای که بمن گفته بودید ندیدم
 در چه باب حرف می‌زنید

ما درین ماده حرف می‌زنیم - گفتگو می‌کنیم
 چه چیز اندیشه می‌کنید - چه فکر می‌کنید
 من درین کیفیت تفکر و اندیشه می‌کنم

قنقی ادمی بی‌لورسکز

بیلدیکسکز ادمی بی‌لورم

بنم کوردیکم خانونی کوردیکز

کوردیکسکز خانونی کورمدم

قنقی خانونی کوردیکز

قرنداشسکز کوردیک خانونی کوردم

کوردیکم شا کردلری کوردیکز

سزک کوردیکسکز شا کردلری کورمدم

سزه سویلدیکم ادمی کورپورمیسکز

بن آئی کورپورم

سزه سویلدیکم قاری بی کورپورمیسکز

بن آئی کورمپورم

سزه سویلدیکم شا کردلری کوردیکز

بکاسویلدیکسکز شا کردلری کورمدم

سزه سویلدیکم قاریلری کوردیکز

بکاسویلدیکسکز قاریلری کورمدم

ندن بحث ابدپورسکز - نندن طولای سویلپورسکز

بوقضیه دن طولای سویلپورز

نه ده دوشینورسکز

بن بوماده ده دوشینورم

* في الضمائر المبهمة *

او - اندر	او - آنها - ایشان
هرکیم - هربری	هرکس - هر یک
بشقه - سی	دیگر
هیچ - برکسه	هیچ - کسی

Des pronoms indéfinis

هو - هم - الناس	On
کل واحد	Chacun
الغیر - آخر	Autrui
لا أحد	Personne

* تعلیم *

ماذا يقال - ماذا يقولون

يقال ان الصلح قد حصل

هل يليق أخذ ما للغير

لا يليق أخذ ما للغير

هل ترون احدا

لا أرى احدا

هل يوجد احد هنا

لا يوجد احد هنا

هل احد يبحث عني

ان شخصا يبحث عنكم

من الذي يبحث عني

لا احد يبحث عنكم

هل تنظرون احدا

نحن نستظرون شخصا

من الذي تنتظرونه

EXERCICES

Que dit-on ?

On dit que la paix a eu lieu.

Est-il bien de prendre les choses d'autrui ?

Il n'est pas bien de prendre les choses d'autrui.

Voyez-vous quelqu'un ?

Je ne vois personne.

Y a-t-il quelqu'un ici ?

Il n'y a personne ici.

Quelqu'un me cherche-t-il ?

Quelqu'un vous cherche.

Qui me cherche ?

Personne ne vous cherche.

Attendez-vous quelqu'un ?

Nous attendons quelqu'un.

Qui attendez-vous ?

* در بیان ضمائر مبهمه *

* ضمائر مبهمه بیانده دز *

هر کس - هر انکس - هر انکه	هر کیم که	Quiconque	کل من - آی من
یکی از ان - بعض	اندرن بری	Quelqu'un	احد من - بعض
هر دو	ایکبسی	L'un, l'autre	کلاهما
یکی و دیگری - هر دو را	بری و دیگری	L'un et l'autre	کل منهما - الواحد والاخر

* تعلیم *

* تعلیم *

نعدنیور - نعدیورلر	چه گویند - چه میگویند
بارشق اولش دنیور - دیورلر	میگویند صلح شد
دیگرک ماللی الملق لایقمیدر - ایومیدر	آیا مال دیگر را گرفتن شایسته است
دیگرک ماللی الملق لایق دکادر - اودکادر	مال دیگر را گرفتن شایان نیست - خوب نیست
کیسه بی کورپور میسکز	آیا کسی را ببینید
کیسه بی کور میورم	کس را نمی بینم
بوراده کیسه واری	آیا در اینجا کسی پیدا میشود - کس هست
بوراده هیچ بر کیسه یوقدر	در اینجا کسی نیست
کیسه بی اراپوری - استیموری	آیا کسی مرا میجوید - میخواهد
بریسی سنی اراپور	یک مرد شما را میجوید
کیم بی اراپور - استیمور	آیا کیست مرا میجوید - مرا میخواهد
کیسه سزی ارامبور - استیمور	هیچ کس شما را نمیجوید - نمخواهد
کیسه بی بکلیور میسکز	آیا کسی را فتنه پذیرد
بریسی بکلیورز	فتنه مردی هستنیم - مردی را فتنه پذیرد
کیمی بکلیورسکز	کرا فتنه پذیر

نحن نستظرون حبيبنا
 هل تريدون ان تفعلوا شيئاً
 لا تريدان تفعل شيئاً
 من راضى بقسمته
 لا احدا راضى بقسمته
 من الذى لا يعجبه عقله
 لا احدا لا يعجبه عقله
 هل اخوكم عنده ختمى أو ختم حبيبي
 لا عنده ختمكم ولا ختم حبيبكم
 هل تريدون ان تقرأوا أو تكتبوا
 نريدان نفعل هذا وذاك
 هل تعرفون كل الرجال الذين رأيتوهم البارحة
 نحن نعرف بعضهم
 هل تعرفون جميع هؤلاء النسوة
 نحن لانعرف كلهن بل نعرف بعضهن
 كل شخص له رأى - له نظر
 كل من لا يحفظ درسه يعاقب

❀ فى الفعل ❀

الفعل كلمة تدل على الوجود والحدث

Nous attendons notre ami.
 Voulez-vous faire quelque chose ?
 Nous ne voulons rien faire.
 Qui est content de son sort ?
 Personne n'est content de son sort.
 Qui est mécontent de son esprit ?
 Nul n'est mécontent de son esprit.
 Votre frère a-t-il mon cachet ou celui de mon ami ?
 Il n'a ni l'un ni l'autre.
 Voulez-vous lire ou écrire ?
 Nous voulons faire l'un et l'autre.
 Connaissez-vous tous les hommes que vous avez vus hier ?
 Nous en connaissons quelques-uns.
 Connaissez-vous toutes ces femmes ?
 Nous ne les connaissons pas toutes, mais nous en connaissons quelques-unes.
 Chacun à sa manière de voir.
 Quiconque n'apprend pas sa leçon sera puni.

Du verbe

Le verbe est un mot qui exprime l'existence ou l'action.

ما فخر و دستان هضم
 آیا میخواهید که چیزی بکنید
 چیزی کردن میخواهم
 کیست بقتضی خود راضی
 کس بقتضی خود راضی نیست
 کیست که عقل خود را پسندد
 کس نیست که عقل خود را پسندد
 آیا نزد برادر تهرمن هست یا خود مهر دوستم

نزد او نه مهر شما هست و نه مهر دوست شما
 آیا خواندن میخواهید یا نوشتن

هر دورا کردن میخواهم یعنی اینرا و انرا میخواهم
 آیا مردمان که دیر و زدید همه شان را میشناسید

بعضی انرا میشناسیم

آیا همه این زنهارا میشناسید

ما همه شانرا نمیشناسیم اما بعضی انرا میشناسیم

هر کس را می دارد

هر که در مشربا یاد نکیرد معاقبت میشود

دوستی بکلورز
 برشی یا بقی استر میسکز
 برشی یا بقی استمبورز
 کیم قسمتنه راضیدر
 کیمسه قسمتنه راضی دکادر
 کندی عقلنی بکنیان کیمدر
 کندی عقلنی بکنفر کیمسه یوقدر
 قرندا اشکرل یاننده بنم مهر می واریو قسه دوستم کیمی

یاننده سزک مهر کروارنده دوستکز ککی

او قومقی استر سکز یوقسه یازمقی

ایکی سنی یا بقی استر یعنی هم پونی و هم انی استرم

دون کوردیکز ادملرک هبسنی ییلور میسکز

بعضیلر نی ییلورز

بوقار یلرک هبسنی طانور میسکز

بز انلرک هبسنی طانیزلکن بعضیلر نی طانورز

هر کس را می وار

هر کیمکه در سنی اوکر غزالبنه مجازات اولنور

❖ فعلاک بیاننده در ❖

فعل بر کله در که وجود و یا خود حده دلالت ایدر

❖ در بیان فعل ❖

فعل کلمه است که دلالت بوجود و یا بحث میکند

الفاعل ما وقع منه الحدث الدال عليه الفعل

والفاعل يكون في الغالب اسما ظاهرا أو ضميرا
أو مصدرا

الفاعل يتقدم الفعل عادة

الفاعل اذا كان ضميرا او وقع في جملة استفهامية
يوضع بعد الفعل مباشرة في الازمنة البسيطة وبين
الفعل المساعد واسم المفعول في الازمنة المركبة

المفعول كلمة يقع على الحدث الدال عليه الفعل

المفعول على قسمين الاول يسمى مفعول به نحو
(احب اخي) الثاني يسمى مفعولا له أو اليه نحو (أنا
ذاهب الى باريس) ويسمى هذا في العربية جارا
ومجرورا

اذا كان المفعول اسما ظاهرا وضع بعد الفعل

اذا كان المفعول ضميرا يوضع قبل الفعل الا في
صيغة الامر الحاضر

يوجد في كل فعل خمس صيغات وهي

الاول	الصيغة الاخبارية
الثاني	الصيغة الشرطية
الثالث	الصيغة الطلبية أو الامرية

Le sujet est le terme qui fait l'action exprimée par le verbe.

Le sujet est le plus souvent représenté par un nom ou par un pronom ou par un infinitif.

Le sujet se place ordinairement avant le verbe.

Dans les phrases interrogatives les pronoms employés comme sujet se placent, dans les temps simples, immédiatement après le verbe et dans les temps composés entre l'auxiliaire et le participe passé.

Le complément d'un verbe est le mot qui complète le sens exprimé par ce verbe.

Il y a deux sortes de complément, le complément (direct) comme (j'aime mon frère) et le complément indirect comme (je vais à Paris).

Le complément exprimé par un nom se place après le verbe.

Le complément exprimé par un pronom se place devant le verbe, excepté au mode de l'Impératif.

Il y a cinq modes dans les verbes, ce sont:

L'indicatif

Le conditionnel

L'impératif

فاعل آنست که از حدی صادر شود که فعل دلالت بر او کند

و فاعل اکثر یا یک اسم ظاهر و یا یک ضمیر و یا یک مصدر میشود

فاعل فعل را تقدم مینماید

فاعل اگر ضمیر باشد و در یک جمله است فاعلیه واقع گردد در از منته ببطبع پس از فعل و در از منته مرکبه میان فعل مساعد و اسم مفعول وضع میشود

مفعول کلمه است که حدی که فعل دلالت بر آن میکند بر او واقع شود

مفعول بر دو قسم است قسم اول مفعول به چون (برادر مراد دوست دارم) قسم دوم مفعول له و یا مفعول الیه میگویند چون (من پیارس میروم) و این در عربی جار و مجرور قسمیه میشود

مفعول اگر اسم ظاهر باشد پس از فعل وضع میشود مفعول اگر ضمیر باشد قبل از فعل وضع میشود الا در صیغه امر حاضر نباشد

در هر فعل پنج صیغه موجود است که اینها اند

نخستین	صورت اخباریه است
دوم	صورت شرطیه است
سوم	صورت طلبیه است و یا امریه

فاعل فعلک دلالت آید یکی حدی که صانعیدر

و فاعل اکثر یا بر اسم ظاهر و یا خود بر ضمیر و یا بر مصدر اولور

فاعل عاده فعله تقدم ایدر

فاعل ضمیر اولوب بر جمله استفهامیه ده واقع اولور ایسه از منته بسیطه ده فعلک اخریده و از منته مرکبه ده فعل مساعد ایله اسم مفعولک ارا سنده وضع اولنور

مفعول بر کلمه در که فعلک دلالت آید یکی حدی انک اوزدینه واقع اوله

مفعول ایک نوع اوزره اولوب بر نخجیسی مفعول به تسمیه اولنور (قرنداشمی سورم) کبی ایک نخجیسی مفعول له و یا الیه دینلور (بن پارسه کیدورم) کبی و غیریده بو کاجار و مجرور تسمیه اولنور

مفعول اسم ظاهر ایسه فعلک انصکره وضع اولنور مفعول ضمیر اولور ایسه امر حاضر صیغه سنندن ماعد افعلدن اول وضع اولنور

هر بر فعلده بش صیغه بولنور که بولنوردر

بر نخجیسی	صورت اخباریه در
ایک نخجیسی	صورت شرطیه در
اوچ نخجیسی	صورت طلبیه و یا خود امریه در

(۵۰ الحیفه العیاسیه)

الرابع الصيغة الانشائية

الخامس الصيغة المصدرية

يوجد في كل فعل ثلاثة ازمنة وهي

الاول الحال

الثاني الماضي

الثالث الاستقبال

ازمنة الفعل تنقسم الى قسمين اصلية ومشتقة

أما الازمنة الاصلية فهي التي تصاغ منها الازمنة المشتقة وهي خمسة حال الصيغة المصدرية واسم القاعل واسم المفعول وزمان الحال والماضي التام من الصيغة الاخبارية

والازمنة المشتقة هي التي تصاغ من الازمنة الاصلية

وتنقسم أيضا ازمنة الفعل الى قسمين بسيطة ومركبة

فالازمنة البسيطة هي التي لا تحتاج الى مساعدة زمن من ازمنة فعل الماك وهو Avoir ولا من ازمنة فعل الكينونة وهو être

Le s

L'inf

Il y
sont:

Le prés

Le pass

Le futur

ce qui fait l'action

١٥٢

هذا صانع

هو باب مصدر

présenté
par

Les temps se divisent en temps primitifs et en temps dérivés.

Les temps primitifs sont ceux qui forment les temps dérivés, ils sont au nombre de cinq, savoir: le présent de l'Infinitif, le participe présent, le participe passé, le présent et le passé défini de l'Indicatif

Les temps dérivés sont ceux qui sont formés des temps primitifs.

Les temps se divisent aussi en temps simples et en temps composés

Les temps simples sont ceux qui n'empruntent aucun des temps du verbe avoir ou du verbe être

چهارم صورت انشائی است
 پنجم صورت مصدریه است

در هر فعل سه زمان موجود است که اینها اند

یکم زمان حال
 دوم زمان ماضی یعنی زمان گذشته
 سوم زمان استقبال یعنی زمان آینده

زمانهای فعل بر دو قسم است قسم اول اصلی و قسم دوم مشتق است

زمانهای اصلی که اسمند زمانهای اصلی آنها هستند که از منته مشتق از آنها صادر شود و آنها پنج نوعند یکم مصدر حالی دوم اسم فاعل سوم اسم مفعول چهارم صیغه اخباریه زمان حال پنجم صیغه اخباریه زمان ماضی تام است

از منته مشتق آنها هستند که از از منته اصلی صادر بشوند

و زمانهای فعل نیز بر دو نوع تقسیم میشوند
 یکم بسیط و دوم مرکب است

از منته بسیطه آنست که بمساعده زمن از از منته فعل مالک شدن که avoir باشد و نیز بمساعده از منته فعل کینونت être که بمعنی بودن است احتیاج نداشته باشد

در پنجیمی صورت انشائی در
 بشنجیمی صورت مصدریه در

هر فعلده اوج زمان موجود در که بونلردر

برنجیمی زمان حال
 ایکنجیمی زمان ماضی یعنی یکمشن زمان
 اوچنجیمی زمان استقبال یعنی کله جک زمان

فعلک زمانلری ایکی قسمه تقسیم اولنور بریسی
 اصلی و دیگرى مشتقدر

اصلی اولان زمانلر قنغیدرلر اصلی اولان زمانلر شونلردر که از منته مشتقه آنلردن صادر اولور و آنلر بش نوعدر برنجیمی مصدر زمان حال ایکنجیمی اسم فاعل اوچنجیمی اسم مفعول در پنجیمی صیغه اخباریه نك زمان حالی بشنجیمی صیغه اخباریه ماضی تامدر

از منته مشتقه آنلردر که از منته اصلیه دن صادر اولورلر

و فعلک زمانلری دخی ایکی قسمه تقسیم اولنور
 برنجیمی بسیط و دیگرى مرکبدر

و از منته بسیطه شودر که مالک اولقی معنا سنده اولان
 Avoir و برده اولقی معنا سنده اولان Être
 فعللر نك زمانلری مساعده لرینه احتیاجی اولیه

والازمنة المركبة هي التي يحتاج تركيبها الى
مساعدة زمن من ازمان فعل المالك والكنونة
المذكورين

لا (اداة نفي)

يوضع لفظ ne في الجمل المنفية قبل الفعل ولفظ
pas بعده وذلك في الازمنة البسيطة نحو (أنا
لا أحب)

وأما في الازمنة المركبة فيوضع ne قبل فعل
المساعدة ولفظ pas بعده نحو (أنا لم أحب)

واذا تكرر لفظ ni التي معناها (لا) يستغنى عن
ذكر لفظ pas نحو (لا اخ لي ولا اخت)

واذا وقع في جملة منفية لفظ rien الذي معناه
(لا شيء) يستغنى أيضا عن ذكر pas نحو (لا املك
شيء)

Les temps composés sont ceux dans
la composition desquels il entre un des
temps du verbe avoir ou du verbe être.

(Ne pas)

Dans les phrases négatives la négation
(ne) se place dans les temps simples
avant le verbe et le mot (pas) se met
après; comme (je n'aime pas).

Dans les temps composés la négation
(ne) se place avant l'auxiliaire et (pas)
se met après comme (je n'ai pas aimé).

Quand on répète la négation (ni) on
suprime le mot (pas) comme (je n'ai
ni frère ni sœur).

Dans les phrases négatives le mot
(rien) remplace (pas) comme (je n'ai
rien) et non (je n'ai pas rien).

و از منته مرکبه آنست که ترکیش بمساعده زمن
از منته فعل مالک شدن که avoir است و نیز
بمساعده فعل کینونت که être است احتیاج
داشته باشد

نه (ادات نفی)

در جمله نفی لفظ ne بیش از فعل و لفظ pas پس
از فعل وضع میشود و اینها در از منته بسیطه چون
(من دوست نمیدارم)

و اما در از منته مرکبه لفظ ne پیش از فعل مساعد
و لفظ pas پس از فعل مساعد وضع میشود چون
(من دوست نداشتم)

و لفظ ni که بمعنی (نه) است اگر در کلامی تکرار
شود آن زمان لفظ pas حذف میشود چنانچه در عباره
(نه برادر دارم و نه خواهر)

و لفظ rien که بمعنی (هیچ چیز) است اگر در جمله
منفی واقع گردد نیز لفظ pas حذف خواهد شد
چون (هیچ چیز را مالک نیستم)

مرکب اولان زمانلر ترکیبلرنده مالک اولوق معنا
سندده اولان Avoir و اولوق معنا سندده اولان
Être فعللر نلک زمانلری مساعده سنه محتاج
اولورلر

نه (ادات نفی)

جمله منفی ده ne لفظی فعلدن اول و pas
لفظی فعلدن نکره وضع اولنور و بوده از منته بسیطه
ده (بن سومم) کبی

ولکن از منته مرکبه ده ne لفظی فعل مساعد
دن اول و pas لفظی فعل مساعد دن نکره
وضع اولنور (بن سومدم) عباره سندده اولدیغی
مثللو

(نه) معنا سندده اولان ni لفظی کبی جمله ده
تکرار اولنور ایسه pas لفظی اول زمان حذف
اولنور (نه قزداشم وارونه هم شیرم) عباره سندده
اولدیغی مثللو

جمله منفی ده (هیچ برشی) معنا سندده اولان
rien لفظی بولنور ایسه pas لفظی دخی
حذف اولنور ته کیم (هیچ بر شینه مالک دکلم) عباره
سندده اولدیغی کبی

يستعمل فعل الملك وهو avoir وفعل الكينونة وهو être في تركيب الازمنة المركبة من جميع الافعال ولذا يسميان الفعلين المساعدين - (تنبيه) فعل avoir لا يفيد الملك الا اذا كان مصاحبا اسما فاذا دخل في تركيب زمن ازمنة الافعال الاخر دل على مضي ذلك الزمن

(تصريف فعل الملك بالاسماء)
(الصيغة الاخبارية في الحال مثبتا)

لى عندى معى املك مشمشة
لك عندك لوزة
له عنده موزة
لنا عندنا سفرجلة
لكم عندكم كزبرة
لهم عندهم تينة

(منفيا)

ليمن لى ليس عندى لست املك تفاحة
ليس لك كزبرة
ليس له خوخة
ليس لنا برقوقة
ليس لكم فستقة
ليس لهم برتقانة

Les deux verbes (avoir) et (être) servent à former les temps composés de tous les autres verbes; on les appelle pour cette raison verbes auxiliaires

Le verbe (avoir) conjugué avec des noms

Indicatif présent positivement

J'ai un abricot
Tu as une amande
Il a une banane
Nous avons un coing
Vous avez une cerise
Ils ont une figue

Négativement

Je n'ai pas une pomme
Tu n'ai pas une poire
Il n'a pas une pêche
Nous n'avons pas une prune
Vous n'avez pas une pistache
Ils n'ont pas une orange

از بسکه فعل ملک که avoir باشد و فعل کینونت
 که être است در ترکیب ازمنه مرکبه برکاف افعال
 داخل میشوند و آنها را فعل مساعد تسمیه کرده اند
 (تنبیه) فعل avoir افاده ملکیت نمیکند مگر با اسمی
 برابر باشد و اگر داخل ترکیب زمان ازمنه افعال
 دیگر شود آن وقت دلالت بر گذشته‌گی آن زمان میکند

❖ در بیان تعریف فعل ملکیت با اسم ❖
 ❖ بیان صیغه اخباریه در زمان حال مثبت ❖
 من یک زرد آلودارم - نزد من یک زرد آلود هست
 تو یک بادام داری
 او یک انجیر آدم دارد
 ما یک به داریم
 شما یک آلودا دارید
 آنها یک انجیر دارند

❖ در صورت نفی ❖

من سببی ندارم - نزد من یک سبب نیست
 تو یک امرود نداری
 او یک نشتا لوندارد
 ما یک آلوده نداریم
 شما یک بسته ندارید
 آنها یک پرتقال ندارند

مالك اولق معنا سنده اولان avoir و اولق معنا
 سنده اولان Être فعلی کافه افعال ازمنه
 مرکبه لریک ترکیب داخل اولق سیبیله فعل
 مساعد تسمیه اولندیلر (تنبیه) avoir فعلی
 انحق براسمه مصاحب اولدیغی حاله ملکیت
 معناسنی افاده ایدر و بشقه افعالک زمانلردن
 بریسنه داخل اولورسه اولوقت زمانک ماضی
 اولدیغنه دلالت ایدر

(اسم ایله مالک اولق فعلنک تصریفی یا تنیده در)
 (صیغه اخباریه حالیه مثبت صورتیله)
 بنم بر قیسم وار - بنده - یاغده بر قیسی وار
 سنک بر بادامک وار
 انک بر موزی وار
 بزیم بر او اهر وار
 سنک بر کراز کرک وار
 انلرک بر انجیری وار

(منفی صورتیله)

بنم بر المام یوق بر المایه مالک دکام
 سنک بر ارمودک یوقدر
 انک بر شفتالوسی یوقدر
 بزیم بر اریکمز یوقدر
 سنک بر فستقکز یوقدر
 انلرک بر پرتقالی یوقدر

(استفهاما)

هل لى هل معى هل عندى هل املك رمانة
 هل لك جوزة
 هل له بندقة
 هل لنا ابوفروة
 هل لكم مشملة - يسيم
 هل لهم بلخ

(استفهاما ونفيا)

أليس لى - عندى - معى - املك بطيخا
 أليس لك ليمونه
 أليس له عنب
 أليس لنا زيتون
 أليس لكم قوت
 أليس لهم شيلك

* الماضى الناقص *

كان لى - عندى - معى ورق - كنت املك ورقا
 كان لك حبر
 كان له دواة
 كان لنا قلم
 كان لكم كتاب
 كانت لهم مطوة

Interrogativement

Ai-je une grenade ?
 As-tu une noix ?
 A-t-il une noisette ?
 Avons-nous une chataigne ?
 Avez-vous une nefle ?
 Ont-ils des dattes ?

Interrogativement et négativement

N'ai-je pas de pastèque ?
 N'as-tu pas de citron ?
 N'a-t-il pas de raisin ?
 N'avons-nous pas d'olives ?
 N'avez-vous pas de mûres ?
 N'ont-ils pas de fraises ?

Imparfait

J'avais du papier.
 Tu avais de l'encre.
 Il avait un encrier.
 Nous avions une plume.
 Vous aviez un livre.
 Ils avaient un canif.

* در صورت استفهام *

آیا نزد من یک نار هست - نار را مالکم
 آیا تو یک کردگان داری
 آیا او یک جلوز دارد
 آیا ما یک شاهپلو داریم
 آیا شما یک ازکیل دارید
 آیا آنها خرما دارند

* در صورت استفهام و نفی *

آیا من هندوانه ندارم
 آیا تو لیون نداری
 آیا او انکور ندارد
 آیا ما نه تنون نداریم
 آیا شما دوست ندارید
 آیا ایشان قوی ارضی ندارند

* ماضی ناقص یعنی حکایت حال در ماضی *

من کاغد داشته بودم - نزد - پیش من کاغد بود
 تو مرکب داشته بودی
 او یک دوات داشته بود
 ما یک قلم داشته بودیم
 شما یک کتاب داشته بودید
 ایشان یک قلمش را داشته بودند

* استفهام صورتیله *

بنده - یاغده برنارواری - برناره مالک میم
 سنک برچوزک واری
 انک بر فندغی واری
 بزیم بر کستانه من واری
 سزک بر موشمله کز واری
 انلرک خر مالری وار میدر

* نفی و استفهام صورتیله *

بنم قارپوز میوقی - بنده - یاغده قارپوز میوقی
 سنک لیونک میوقیدر
 آنک اوز میوقیدر
 بزیم زیتوغز میوقیدر
 سزک دوستک میوقیدر
 انلرک چلکری میوقیدر

* ماضی ناقص یعنی ماضیده حال حکایه سی *

بنم کاغدم وارایدی - بنده - یاغده کاغدم وارایدی
 سنک مرکب وارایدی
 انک بردواتی وارایدی
 بزیم بر قلمز وارایدی
 سزک بر کتک وارایدی
 انلرک بر چاقیری وارایدی

* الماضى المحدود أو التام *

أنا ملكت حصانا

أنت ملكت فرسا

هو ملكت مهرا

نحن ملكتنا حمارا

أنتم ملكتكم جملا

هم ملكوا ناقة

Passé défini

J'eus un cheval

Tu eus une jument.

Il eût un poulain

Nous eûmes un âne

Vous eûtes un chameau

Ils eurent une brebis.

* الماضى الغير تام *

قدملكت خروفا فى السنة الماضى

قدملكت بقرة فى الشهر الماضى

قدملكت عجلا فى الاسبوع الماضى

قدملكتنا غنزا أول أمس

قدملكتكم كرسي البارحة

قدملكوادولا بنا فى هذه الصباح

Passé indéfini

J'ai eu un mouton l'année dernière

Tu as eu une vache le mois denière

Il a eu un veau la semaine passé

Nous avons eu une chène avant hier

Vous avez eu une chaise hier

Ils ont eu une armoire ce matin

* نفيا *

لم أملك سفرة - مائدة

لم تملك صندوقا

لم يملك امرأة

لم نملك موسى

لم تملكوامنديلا

لم يملكوامشط

Négativement

Je n'ai pas eu une table

Tu n'ai pas eu un coffre

Il n'a pas eu un miroir

Nous n'avons pas eu un rasoir

Vous n'avez pas eu un mouchoir

Elles n'ont pas eu un peigne

* ماضی محدود و با تمام *

من صاحب اسبی شدم - اسب را مالک شدم
صاحب یک مادیان شدم
صاحب یک کره اسب شدم
صاحب یک خر شدم
صاحب یک شتر شدم
صاحب یک کوفته ماده شدم

* ماضی غیر تمام *

با رسال صاحب یک کوفته شدم
در ماه گذشته صاحب یک ماده کاوشندی
هفته گذشته صاحب یک کاوشند
پری روز صاحب یک بز شدم
دیروز صاحب یک اسکیل شدم
این صبح صاحب یک دولاب شدم

* در صورت نفی *

صاحب یک - فرو شدم
صاحب یک صندوق نشدم
صاحب یک آینه نشدم
صاحب یک کز لک نشدم
صاحب یک دستمال نشدم
صاحب یک شانه نشدم

* ماضی محدود و با خود تمام *

بن بر آتیه مالک اولدم
بر قسراغه مالک اولدم
بر طایه مالک اولدم
بر اشکه مالک اولدم
بر دوه به مالک اولدم
بر دیشی قیونه مالک اولدم

* ماضی غیر تمام *

کچن سنه بر قیونه مالک اولدم
کچن آیده بر اینکه مالک اولدم
کچن هفته بر طایه به مالک اولدم
اولکی کون بر یکی به مالک اولدم
دون بر اسکمله به مالک اولدم
بوصباح بر دولابه مالک اولدم

* منفی صورتیله *

بر سفره به مالک اولدم
بر صندغه مالک اولدم
بر آینه به مالک اولدم
بر استره به مالک اولدم
بر مندیله مالک اولدم
بر طراغه مالک اولدم

* استفهاما *

هل ملكت ديكاً
هل ملكت دجاجة
هل ملك حمامة
هل ملكنا بطّة
هل ملكتم أوزاً
هل ملكوا كركياً

* نفي واستفهاما *

أما ملكت بيغاناً
أما ملكت عندليباً
أما ملكت شعوراً
أما ملكنا حمامة - قرياً
أما ملكتم سمانة
أما ملكوا طيراً

* الماضي السابق على ماضٍ آخر *

لما امتلكت الدراهم انفقتهما على الفقراء

لما امتلكت الدراهم نسيت احبابك

لما صار ذاثرة نسيت احبابه

لما امتلكت الدراهم اشترينا عربية

Interrogativement

Ai-je eu un coq ?
As-tu eu une poule ?
A-t-il eu un pigeon ?
Avons-nous eu un canard ?
Avez-vous eu un oie ?
Ont-ils eu un grue ?

(Interrog-Négativement)

N'ai-je pas eu un perroquet ?
N'as-tu pas eu un rossignol ?
N'a-t-il pas eu un merle ?
N'avons-nous pas eu une tourterelle ?
N'avez-vous pas eu une caille ?
N'ont-ils pas eu un oiseau ?

Passé antérieur

Quand j'eus eu de l'argent je le distribuai aux pauvres.

Quand tu eus de l'argent tu oublias tes amis.

Quand il eut eu de l'argent il oubliat ses amis.

Quand nous eûmes eu de l'argent nous achetâmes une voiture.

* در صورت استفهام *

آیا مالک یک خروس شدم
 آیا مالک یک ماکیان شدم
 آیا مالک یک کبوتر شدم
 آیا مالک یک مرغاب شدم
 آیا مالک یک غاز شدم
 آیا مالک یک کلنگ شدم

* در صورت نفی و استفهام *

آیا صاحب یک طوطی شدم
 آیا صاحب یک هزار شدم
 آیا صاحب یک تیره شدم
 آیا صاحب یک موسیچه شدم
 آیا صاحب یک لاروده شدم
 آیا صاحب یک مرغ شدم

* تقدم ماضی بر ماضی دیگر *

وقتی که صاحب باره شدم بفقیر ها توزیع نمودم
 وقتی که صاحب باره شدم دوستهای مرا فراموش کردی
 وقتی که توانگر و صاحب ثروت و سامان شدم و دستهای مرا
 فراموش نمود
 وقتی که صاحب پول شدم یک کرد و نه خریدیم

* استفهام صورتیله *

بر خرو سه مالک اولدمی
 بر طاوغه مالک اولدمی
 بر کوکر جینه مالک اولدمی
 بر اورده که مالک اولدمی
 بر قازه مالک اولدمی
 بر طورنه به مالک اولدمی

* نفی و استفهام صورتیله *

بر پیغانه مالک اولدمی
 بر بلبله مالک اولدمی
 بر قره طاوغه مالک اولدمی
 بر قری به مالک اولدمی
 بر بلدر جینه مالک اولدمی
 بر قوشه مالک اولدمی

* دیگر ماضیه تقدم ایدن ماضی *

باره به مالک اولدیم و قنده فقر الره تقسیم و توزیع
 ایتدم
 باره به مالک اولدیغ و قنده دوستلریکی اونوتدک
 ثروت و دولته مالک اولدیغی و قنده دوستلریکی
 اونوتدی
 باره به مالک اولدیغ و قنده بر عری به صاون آلدی

لما قبلت عليكم الدنيا - لما اغتنيتم استكبرتم

لما زادت اموالهم زاد بخلهم

* الماضي الاتم *

كنت ملكك بنطلونا

كنت ملكك رباط رقبه

كان ملك ستره

كنا ملكنا كفوفنا

كنتم ملككم كادرا

كانو ملكو اجواربا

* المستقبل البسيط أو المطلق *

سأملك ساعة - سيكون لي ساعة

ستملك كوستيكا

سيملك ختما

سنملك حزاما

ستكون أقمصة

سيملكون سراويل

* المستقبل السابق *

أكون ملكت بستانا

تكون ملكت سراية

Quand vous eûtes eu de la fortune vous devintes orgueilleux

Quand ils eurent eu beaucoup de biens ils devinrent plus avares

Plus-que-parfait

J'avais eu un pantalon

Tu avais eu une cravate

Il avait eu une redingotte

Nous avions eu des gants

Vous aviez eu des souliers

Ils avaient eu des bas

Futur simple

J'aurai une montre

Tu auras une chaine

Il aura un cachet

Nous aurons une ceinture

Vous aurez des chemises

Ils auront des caleçons

Futur antérieur

J'aurai eu un jardin

Tu auras eu un palais

دقتی که توانم کشتید منگبر شدید

دقتی که مال و دود ایشان بسیار شد زیاده خیس
و طعکار شدند

* ماضی اتم *

صاحب یک بانظون شده بودم
صاحب یک کرد بنده شده بودی
صاحب یک ستره شده بود
صاحب دستکشها شده بودیم
صاحب قنذرها شده بودید
صاحب چورهاها شده بودند

* مستقبل البسیط یعنی زمان آینده *

صاحب یک ساعت خواهم شد - ساعیر مالک میشوم
صاحب یک ساعت بند میشوی - مالک زنجیر کی میشوی
صاحب یک مهر میشو
صاحب یک کمر بند میشویم
صاحب پیراهنها میشوید
صاحب زیرجاها میشوند

* مستقبل گذشته *

صاحب یک باغ شده میشوم
صاحب یک برای شده میشوی

زنکین اولدیغ کز و قنده کبرلوا اولدی کز

مال و دولت لری چوق اولدیغی و قنده دها بخیل
و خسیس اولدی لر

* ماضی اتم *

بر بنظونه مالک اولمش ایدم
بر بیون باغنه مالک اولمش ایدک
بر ستره به مالک اولمشیدی
الدوانلره مالک اولمش ایدک
قوندرلره مالک اولمشیدیکز
چورابلره مالک اولمشیدیلر

* مستقبل بسیط یعنی کله جت زمان *

بر ساعته مالک اوله جقم - بر ساعت اوله جق
بر کوستکه مالک اوله جقسک
بر مهره مالک اوله جق
بر قوشاغه مالک اوله جقز
کومل کله مالک اوله جقسکز
دونلره مالک اوله جقنر

* مستقبل سابق *

بر باغچه به مالک اولمش اولورم
بر سرایه مالک اولورسک

يكون ملك بيتا - دارا
نكون ملكا فضية - دراهم
تكونون ملككم ذها
يكونون ملكوا نحاسا

* الشرطي الحال *

لو كانت لي دراهم لكان لي بيت - لو ملكت دراهما
لمكت بيتا
لو كانت لك دراهم لكانت لك خيل
لو كانت له دراهم لكانت له عربة
لو امتلك دراهما لامتلكا بستانا
لو كانت لكم دراهم لكثرت أجبابكم
لو لم يكن لهم دراهم لما كانت لهم كتب

* صيغة الشرطي الماضي *

لو كان لي بخت لكنت ارتفعت رتبة
لو كان لك بخت لكنت ارتفعت درجة - نلت
منصبا
لو كان امتلك دراهما لكان امتلك عربة
لو كان لنا أموال لكنت كثرت أجبابنا

Il aura eu une maison
Nous aurons eu de l'argent
Vous aurez eu de l'or
Ils auront eu du cuivre

Conditionnel présent

Si j'avais de l'argent, j'aurais une maison.
Si tu avais de l'argent, tu aurais des chevaux.
S'il avait de l'argent, il aurait une voiture
Si nous avions de l'argent nous aurions un jardin.
Si vous aviez de l'argent vous auriez beaucoup d'amis.
S'ils n'avaient de l'argent ils n'auraient des livres.

Conditionnel passé

Si j'avais eu de la chance j'aurais eu un grade.
Si tu avais eu de la chance tu aurais eu un avancement.
S'il avait eu de l'argent il aurait eu une voiture.
Si nous avions eu de la fortune nous aurions eu beaucoup d'amis.

صاحب یک خانه شده میشود

صاحب سیم - پاره شده میشود

صاحب زر شده میشود

صاحب مس شده میشود

* صیغه شرطیه حالیه *

اگر پول میداشتم خانه ام میشد - اگر پول را مالک

بودم خانه را مالک میشدم

اگر پوات میبود اسبها میداشتی

اگر پاره اش میبود کردونه میداشت

اگر صاحب پاره میبودیم مالک یک باغ میشدیم

اگر پاره اتان میبود بسیار دوستها میداشتید

اگر پاره اشان نمیبود کتابها نمیداشتند

* صیغه شرطیه ماضیه *

اگر بخت و طالع میداشتم نائل یک رتبه میشدم

اگر اقبال میداشتی نائل یک منصب و جاه میشدی

اگر پولش میبود صاحب کردونه میشد

اگر صاحب ثروت و سامان میبودیم دوستهایمان
بسیار میشد

برقوناغهمالک اولمش اولور

کومشه - پاره به مالک اولمش اولورز

التونه مالک اولمش اولورسکز

باقرهمالک اولمش اولورلر

* صیغه شرطیه حالیه *

اگر پاره م اولیدی قوناغم اولوردی - پاره به

مالک اولیدم اوم اولوردی

اگر پاره ک اولیدی آتلاک اولوردی

اگر پاره سی اولیدی عربی اولوردی

اگر پاره به مالک اولیدق بر باغچه به مالک اولوردق

اگر پاره کز اولیدی چوق دوستلر کز اولوردی

اگر پاره لری اولییدی کابلی اولمزدی

* صیغه شرطیه ماضیه *

اگر طالع و اقبال اولمش اولیدی بر رتبه به نائل

اولمش اولوردم

اگر اقبال اولمش اولیدی بر منصبه نائل اولمش

اولوردک

اگر پاره سی اولمش اولیدی بر عرب به مالک اولمش

اولوردی

اگر دولت صاحب اولمش اولیدق چوق دوستلره

مالک اولوردق

لو كنتم امتلكتم دراهم الكنتم امتلكتم خيلا

ولم يكونوا ذو ثروة لما كانت لهم أجياب

* أمر حاضر *

لا تملك خبزا

لنملك جبنا

أملكوا سكرا

* الصيغة الانشائية الحالية *

ان أبي يريد ان يملك قمحا

ان تملك شعيرا

أن يملك فولاً

ان تملك عدسا

ان تملك كون ذرة

ان يملكوا أرزا

* الماضي التام *

أبي كان يريد لو كنت أملك بصلا

لو كنت تملك جزرا

لو كان يملك خسا

لو كنا تملك خيارا

لو كنتم تملكون باذنجانا

لو كانوا يملكون قمرعا

Si vous aviez eu de l'argent vous auriez eu des chevaux.

S'ils n'avaient pas eu d'argent, ils n'auraient pas eu d'amis.

Impératif

Aie du pain.

Ayons du fromage.

Ayez du sucre.

Subjonctif présent

Mon père veut que j'aie du blé.

Que tu aies de l'orge.

Qu'il ait des fèves.

Que nous ayons des lentilles.

Que vous ayez du maïs.

Qu'ils aient du riz.

Imparfait

Mon père voulait que j'eusse des oignons.

Que tu eusses des carottes.

Qu'il eût des laitues.

Que nous eussions des concombres.

Que vous eussiez des milaugènes.

Qu'ils eussent des courges

اگر صاحب پول میبود مالک اسپها میشد

اگر توانگر نمی بودند دوستهایشان نمیشد

* امر حاضر *

صاحب نان بشو

صاحب پنیر بشویم

صاحب شکر بشوید

* صیغه انشائیة عالیہ *

پدرم میخواهد که مالک کندم بشوم

پدرم میخواهد که مالک جو بشوی

پدرم میخواهد که مالک بقله بشود

پدرم میخواهد که مالک مرغجک بشویم

پدرم میخواهد که مالک کندم مصری بشوید

پدرم میخواهد که مالک پرنج بشوند

* ماضی ناقص *

پدرم میخواهسته مالک یاز میشدم

اگر مالک کز میشدی

اگر مالک کاهو میشد

اگر مالک خیار میشدیم

اگر مالک بادنجان میشدید

اگر مالک کدو میشدند

اگر پاره به مالک اولمش اولیدی کز آتله مالک اولمش
اولوردی کز

اگر دولت صاحبی اولماش اولیدی لر دوسه لری
اولماش اولوردی

* امر حاضر *

اتمکه مالک اول

پنیره مالک اولهلم

شکرة مالک اولکز

* صیغه انشائیة حالیه *

بابام استرکه بغدادیه مالک اولهیم

» » ارپه به مالک اولهسن

» » بقله به مالک اوله

» » هرجه مالک اولهلم

» » مصر بغداد سینه مالک اولهسکز

» » پرنج به مالک اوله لر

* ماضی ناقص *

بابام استردی که صوغانه مالک اولیدم

اگر هاوجه مالک اولیدک

اگر ماروله مالک اولیدی

اگر خیاره مالک اولیدی

اگر بطخانه مالک اولیدی کز

اگر قباغه مالک اولیدی لر

* الماضي الانشائي *

لِتْنِي مَلِكْتَ خَرْشَفَا
 لِيَتَكْ مَلِكْتَ فَصُولِيَا
 لِيَتَهْ مَلِكْ بَطَاطَسَا
 لِيَتَنَا مَلِكْ اَسْبَاخْ - اَسْفَنَاجْ
 لِيَتَكُم مَلِكْتُمْ كَرْبَا
 لِيَتَهُم مَلِكُوَا قَرْبِيْطَا - قَنْبِيْطْ

* الماضي الاتم *

كَانَ أَبِي يُوْدَانْ لَوْ كُنْتَ مَلِكْتَ مَلْمَا

لَوْ كُنْتَ مَلِكْتَ فَلَفَلَا

لَوْ كَانَ مَلِكْ كَرْفَسَا

لَوْ كَانْ مَلِكْ اَتَوْمَا

لَوْ كُنْتُمْ مَلِكْتُمْ بِقِدُونَسَا

لَوْ كَانُوا مَلِكُوَا سَمْنَا

* تصريف فعل الكينونة بالصفات *

* الاخبار في الحال مثبتا *

أَنَا بِسُوطَ - رَاضِي

أَنْتَ مُسْرُور

هُوَ مُحْبُوب

هِيَ جَمِيْلَة

نَحْنُ أَحْبَا

Passé

Que j'ai eu des artichauts.

Que tu aies eu des haricots.

Qu'il ait eu des pommes de terre.

Que nous ayons eu des épinards.

Que vous ayez eu des choux.

Qu'ils aient eu des choux-fleurs.

Plus-que-parfait

Mon père voudrait que j'eusse eu du sel.

Que tu eusses eu du poivre.

Qu'il eût eu du céleri.

Que nous eussions eu de l'ail.

Que vous eussiez eu du persil.

Qu'ils eussent eu du beurre.

*Le verbe Être conjugué avec des adjectifs**Indicatif présent positivement*

Je suis content.

Tu es bien aise.

Il est aimable.

Elle est belle.

Nous sommes amis.

* ماضی انشائیہ *

کاشکی مالک کثیر بستانی میشدم
 کاشکی مالک فاصولیا میشدی
 کاشکی مالک سیب زمین میشد
 کاشکی مالک اسباج - شومین میشدیم
 کاشکی مالک کلم میشدید
 کاشکی مالک کلم رومی میشدند

* ماضی اتم *

پدرم از زود خواہش مینمود اگر صاحب نمک
 شده بودم

اگر صاحب قفل شده بودی
 اگر مالک کر سب شده بود
 اگر مالک سیر شده بودیم
 اگر مالک مقدونس شده بودید
 اگر مالک روغن شده بودند

* در بیان تصریف فعل کینونت بصفات *

* صیغہ اخباریہ 'حالیہ' مثبتہ *

من خوشنود و شادانم

تو خوشنودی

او دلبر است - دلجو است

او زیبا و خوشکل است

ما یار و دوستیم

* ماضی انشائیہ *

کاشکی بر اندکاره مالک اولیدم
 کاشکی فاصولیا به مالک اولمش اولیدک
 کاشکی بر الماسنه یعنی بتا به مالک اولیدی
 کاشکی اسبناغه مالک اولیدق
 کاشکی لہانہ به مالک اولیدیکز
 کاشکی قرنابطه مالک اولیدیلر

* ماضی اتم *

بابام از زور لدی اگر طوزه مالک اولمش اولیدم

اگر برہ مالک اولمش اولیدک
 اگر کرویز مالک اولمش اولیدی
 اگر صارمساغه مالک اولمش اولیدق
 اگر مادفوسه مالک اولمش اولیدیکز
 اگر یاغه مالک اولمش اولیدیلر

* صفات ایلہ اولوق فعلک تصریفی بیانندہ در *

* صیغہ اخباریہ 'حالیہ' مثبتہ صورتلہ *

بن مسرور و مبسوطم

سن مسرور سن

اوسوکلودر

او کوزل و یا شقلودر

بز دوستر

أنتم عاقلون

هم طيبون

هن طيبات

Vous êtes sages.

Ils sont bons.

Elles sont bonnes.

* نفيا *

أنا لست مبسوطا

أنت لست مسرورا

هو ليس جميلا

هي ليست جميلة

نحن لسنا أصدقاء

أنتم لستم عاقلين

هم ليسوا طيبين

هن لسن طيبات

Je ne suis pas content.

Tu n'es pas bien aise.

Il n'est pas beau.

Elle n'est pas belle.

Nous ne sommes pas amis.

Vous n'êtes pas sages.

Ils ne sont pas bons.

Elles ne sont pas bonnes.

Négativement

* استفهاما *

هل أنا غني

هل أنت فقير

هل هو بخيل

هل نحن مسرفون

هل أنتم مؤدبون

هل هم غير مؤدبين

Suis-je riche?

Es-tu pauvre ?

Est-il avare ?

Sommes-nous prodigues ?

Êtes-vous polis ?

Sont-ils impolis ?

Interrogativement

* نفيا واستفهاما *

أأنا غنيا

أأنا فقيرا

Interrog - Négativement

Ne suis-je pas riche ?

N'es-tu pas pauvre ?

شما دانا و ما قلید
 آنها خوبند
 آنها خوبند

❖ در صورت نفی ❖

من خوشنود نیستم
 تو خوشنود نیستی
 او زیبا و قشنگ نیست
 او زیبا و خوب نیست
 ما یار و دوست نیستیم
 شما دانا و عاقل نیستید
 آنها خوب نیستند
 آنها خوب نیستند

❖ در صورت استفهام ❖

آیا من توانگر هستم
 آیا تو بی نوا و فقیر هستی
 آیا او بخیل است
 آیا ما مسرفیم
 آیا شما ادب دارید
 آیا آنها ادیب نیستند - آیا آنها بی ادبند

❖ در صورت نفی و استفهام ❖

آیا من توانگر نیستم
 آیا تو بی نوا و فقیر نیستی

سز عقل و سکنز
 انرا پودر لر
 انرا پودر لر

❖ نفی صورتیله ❖

بن مسرور د کلام
 سن مسرور د کلسن
 او کوزل د کلدلر
 او کوزل د کلدلر
 بز دوست و احباب د کلز
 سز عقل و د کلسکنز
 انرا پود کلدلر لر
 انرا پود کلدلر لر

❖ استفهام صورتیله ❖

بن زنکیفیم
 سن فقیر میسن
 او بخیل میدر
 بز اسراف اید بی میز
 سز ادب و میسکنز
 انرا ادب سز میدلر لر

❖ نفی و استفهام صورتیله ❖

بن زنکین د کلیم
 سن فقیر د کلیمسن

اليس بخيلا
ألسنا سرفين
ألسنم مؤدين
أليسوا غير مؤدين

* حكاية الحال في الماضي *

أنا كنت مجتهدا
أنت كنت كسلانا
هو كان سعيدا
نحن كنا سيئين البخت
أنتم كنتم فضلا
هم كانوا أكراما

* الماضي التام *

أنا صرت مريضا - مرضت
أنت صرت قويا
هو صار ضعيفا - ضعف
نحن صرنا متواضعين - تواضعنا
أنتم صرتم متكبرين - تكبرتم
هو صار صاحب شجاعة

* الماضي الغير تام *

أنا كنت مطيعا
أنت كنت عاصيا
هو كان صغيرا

N'est-il pas avare ?
Ne sommes-nous pas prodigues ?
N'êtes-vous pas polis ?
Ne sont-ils pas impolis ?

Imparfait

J'étais studieux.
Tu étais paresseux.
Il était heureux.
Nous étions malheureux.
Vous étiez vertueux.
Ils étaient généreux.

Passé défini

Je fus malade.
Tu fus fort.
Il fut faible.
Nous fûmes modestes.
Vous fûtes orgueilleux,
Ils furent courageux.

Passé indéfini

J'ai été obéissant.
Tu as été désobéissant.
Il a été petit.

آیا او بخیل نیست
 آیا ما مسرف نیستیم
 آیا شما مؤدب نیستید
 آیا آنها بی ادب نیستند

✽ حکایت حال در زمان ماضی ✽

من کوشش کننده بودم
 تو قلیل بودی
 او فرغنده بود
 ما بی نخت بودیم
 شما قاضی بودید
 آنها جو افروخته بودند

✽ ماضی تام ✽

من بیار و ناخوش شدم
 تو توانا ندیدی
 او ناتوان شد
 ما متواضع شدیم
 شما مسکین شدید
 آنها شجیع شدند

✽ ماضی غیر تام ✽

من فرمانبردار بودم - مطیع بودم
 تو فرمانبردار نبود
 او خرد و کوچک بود

او بخیل د کلیدر
 بز مسرف د کلیز
 سزاد بلود کلیسکر
 انلر اد بسزد کلیدر لر

✽ ماضیده حال حکایه سی ✽

بن چالشقان ایدم
 سن تنبل ایدک
 او سعادتلاو ایدی
 بز طالعسزو بختسز ایدک
 سز فضیلتلاو ایدیکز
 انلر جو انمرد ایدیلر

✽ ماضی تام ✽

بن کیفسز اولدم
 سن قوتلاو اولدک
 او ضعیف اولدی
 بز متواضع اولدق
 سز کبرلواو ایدیکز
 انلر شجاعتلاو اولدیلر

✽ ماضی غیر تام ✽

بن اطاعتلاو ایدم
 سن اطاعتسز ایدک
 او کوچک ایدی

نحن كنا كبارا
انتم كنتم اصدقا
هم لم يكونوا اصدقا

* نفي *

أنا لم أكن غير مستعد
لم تكن مستعدا
لم يكن متقلبا
لم نكن كذابين
لم تكونوا مرأئيين
لم يكونوا حاسدا

* استفهام *

هل كنت ماهرا
هل كنت غشيا
هل كان فقيرا
هل كنا أصحاب ثروة
هل كنتم كسالى
هل كانوا قباحا

* نفي واستفهام *

أما كنت ماهرا
أما كنت غشيا
أما كان فقيرا
أما كنا أصحاب ثروة

Nous avons été grands.

Vous avez été fidèles.

Ils ont été infidèles.

Négativement

Je n'ai pas été incapable.

Tu n'as pas été capable.

Il n'as pas été flateur.

Nous n'avons pas été menteurs.

Vous n'avez pas été hypocrites.

Ils n'ont pas été envieux.

Interrogativement

Ai-je été habile?

As-tu été malhabile?

A-t-il été indigent?

Avons-nous été opulents?

Avez-vous été indolents?

Ont-ils été insolents?

Interrog-Négativement

N'ai-je pas été habile?

N'as-tu pas été malhabile?

N'a-t-il pas été indigent?

N'avons-nous pas été opulents?

ما بزرگ بودیم
شما صادق بودید
آنها صادق نبودند

✽ در صورت نفی ✽

من بی استعداد و غیر قابل نبودم
تو مستعد بودی
او جا بلوس نبود
ما دروغ گو نبودیم
شما ریاکار نبودید
آنها حسود نبودند

✽ در صورت استفهام ✽

آیا من ماهر بودم
آیا تو غشیم بودی
آیا او فقیر میدی
آیا ما صاحب دوات و ثروت بودیم
آیا شما تخیل بودید
آیا آنها بی ادب بودند

✽ در صورت نفی و استفهام ✽

آیا من ماهر نبودم
آیا تو غشیم نبودی
آیا او ینوا نبود
آیا ما صاحب دوات نبودیم

بز یوگ ایدک
سز صداقتلوا یدیکز
انلر صداقتسز ایدیلر

✽ نفی صورتیه ✽

بن استعدادسز دکل ایدم
سن استعدادلودکل ایدک
اویلتاقلنجی دکل ایدی
بز یلانجی دکل ایدک
سز ریاکار دکل ایدیکز
انلر حسدا یدیحی دکل ایدیلر

✽ استفهام صورتیه ✽

بن مهارتلو میدیم
سن عجمی میدک
اوفقیرمیدی
بز زروت صاحبی ایدک
سز تنبلی ایدیکز
انلر ادب سز میدیلر

✽ نفی و استفهام صورتلریه ✽

بن مهارتلود کلیدم
سن عجمی دکلیدک
اوز کورد دکلیدی
بز مال صاحبی دکلیدک

أما كنتم كسالى

أما كانوا أقبا

* الماضى الناقص *

لما كنت شابا كنت أنت هرما

لما كنت أنت شابا كنت أنا شيخا

لما كان قويا كنت أنت ضعيفا

لما كنا فرحين كنتم متكدرين

لما كنتم متكدرين كنا فرحين

لما كانوا مبسوطين كانت اخواتهم غير مبسوطات

* الماضى التام *

أنا كنت صرنا عالما

أنت كنت صرنا جاهلا

هو كان صار متشكرا

نحن كنا صرنا أصحاب قناعة

أنتم كنتم صرتم أرباب غيرة

هم كانوا صاروا مجتهدين

* المستقبل البسيط *

أنا أصبح حكيما - طيبا

أنت تصبح جراحا

هو يصير أجازيا - بايع الادوية

N'avez-vous pas été paresseux ?

N'ont-ils pas été insolents ?

Passé antérieur

Quand j'eus été jeune tu fus vieux

Quand tu eus été jeune je fus vieux

Quand il eut été fort tu fus faible

Quand nous eûmes été gais, vous fûtes tristes

Quand vous eûtes été tristes nous fûmes gais

Quand ils eurent été contents, leurs sœurs furent mécontentes

Plus-que-parfait

J'avais été savant.

Tu avais été ignorant.

Il avait été reconnaissant.

Nous avions été sobres.

Vous aviez été zélés.

Ils avaient été assidus.

Futur simple

Je serai médecin.

Tu seras chirurgien.

Il sera pharmacien.

آیا شما تقبل نبودید
آیا آنها با ادب نبودند

❖ ماضی ناقص ❖

دقتی که من جوان بودم تو میر بودی
دقتی که تو جوان بودی من میر بودم
دقتی که او زور و توان داشت تو ضیف و ناتوان بودی
دقتی که ما خشنود بودیم شما غمناک بودید
دقتی که شما غمناک و مکرر بودید ما خشنود بودیم
دقتی که آنها خشنود بودند و ما هر پایشان خشنود نبودند

❖ ماضی تام ❖

من عالم شده بودم
تو جاهل شده بودی
او شکر گزار شده بود
ما صاحب قناعت شده بودیم
شما صاحب غیرت شده بودید
آنها کوشش کننده شده بودند

❖ مستقبل بسیط ❖

من بزرگ میشوم — حکیم میشوم
تو ریشناز میشوی — جراح میشوی
او دارو فروش میشود

سز تقبل دگمیدیکز
انلر اد بسزد گمیدرلز

❖ ماضی ناقص ❖

بن کنج اولدیغم وقتده سن اختیار ایدک
سن کنج اولدیغنت وقتده بن اختیار ایدم
او قوتلوا اولدیغی وقتده سن قوتسز وضعیف ایدک
بزفر حلاوا اولدیغمز وقتده سز کدرلوا ایدیکز
سز کدرلوا اولدیغکز وقتده بزفر حلاوا ایدک
انلر مسرور اولدقلری وقتده قز قزندانلری مسرور
دکل ایدیلر

❖ ماضی تام ❖

بن عالم اولمشدم
سن جاهل اولمشدک
او متشکر اولمشدی
بزقناعت صاحبی اولدیدک
سز غیرتلوا اولدیدیکز
انلرچ لشقان اولدیدیلر

❖ مستقبل بسیط ❖

بن حکیم اولورم
سن جراح اولورسن
او اجراحی اولور

نحن نصير كتباء
أنتم تصيرون ضباطا
هم يصيرون عسكرا

* المستقبل المقدم *

أنا أكون صرت ميرألاي
أنت تكون صرت قائم مقام
هو يكون صار ييكباشي
نحن نكون صرنا يوزباشية
أنتم تكونون صرتم جاو يشية
هم يكونون صاروا أونباشية

* الصيغة الشرطية الحالية *

لو كانت لي دراهم لصرت مبسوطا جدا
لو كانت للدراهم لصرت سعيدا جدا

لو كان لمدراهم لصار كريمةا جدا
لو كافي فرنسه لصرنا متمدنين
لو كنتم بالاستانة العلمية لصرتم مؤدبين
لو كانوا عقلا لما كانوا فقرا

* الصيغة الشرطية الماضية *

لو كنت غنيا لصرت مبسوطا
لو كنت صاحب معارف لصرت محترما

Nous serons écrivains.

Vous serez officiers.

Ils seront soldats.

Futur antérieur

J'aurai été colonel.

Tu auras été lieutenant colonel.

Il aura été commandant.

Nous aurons été capitaines.

Nous aurez été sergents.

Ils auront été caporaux.

Conditionnel présent

Si j'avais de l'argent je serais très-content.

Si tu avais de l'argent tu serais très.
heureux

S'il avait de l'argent il serait très-
généreux.

Si nous étions en France nous serions
civilisés.

Si vous étiez à Constantinople vous
seriez polis.

S'ils étaient sages ils ne seraient pas
pauvres.

Conditionnel passé

Si j'avais été riche j'aurais été content.

Si tu avais été instruit tu aurais été
estimé.

ما کاتب می‌شویم
شما سر کرده می‌شوی
آنها سر باز می‌شوند

* مستقبل مقدم *

من میرنج شده می‌شوم
تو سر قیاب شده می‌شوی
او سر پشنگ شده می‌شود
ما سلطان شده می‌شویم
شما نقیب سر باز شده می‌شوید
ایشان ده باشی شده می‌شوند

* صیغه شرطیه حالیه *

اگر من پول میداشتم خیلی خوشتر می‌شدم
اگر تو پول میداشتی بیچاره فرغنده می‌شدی
اگر او پول میداشت بسیار جوانتر می‌شد
اگر در خانه می‌بودیم مقدر می‌شدیم
اگر در اسلامبول می‌بودید ادیب می‌شدید
اگر آنها قافل می‌بودند بی‌فوائد می‌شدند

* صیغه شرطیه ماضیه *

اگر تو آنکه می‌بودم خوشتر می‌شدم
اگر صاحب معرفت و دانش می‌بودی مکرم
و معتبر می‌شدی

بز کاتب اوله جغز
سز ضابط اوله جقسکز
انلر عسکر اوله جقاردر

* مستقبل مقدم *

بن میرآلای اولمش اولورم
سن قائم مقام اولمش اولورسن
اوی بیگاشی اولمش اولور
بز یوزباشی اولمش اولورز
سز چاوش اولمش اولورسکز
انلر اونیباشی اولمش اولورلر

* صیغه شرطیه حالیه *

اگر بنم پاره م اولیدی چوق مسرور اولوردم
اگر سنن پاره ک اولیدی چوق سعادت صاحبی
اولوردک
اگر انک پاره سی اولیدی چوق جوانمرد اولوردی
اگر فرانسه اولسیدق مقدر اولوردق
اگر در سعادتده اولیدیکز ادب اولوردیکز
اگر انلر عقلوا اولسیدیلر فقیر اولزدیلر

* صیغه شرطیه ماضیه *

اگر زنجین اولمش اولیدم مسرور اولوردم
اگر معرفتوا اولمش اولیدک معتبر و محترم اولوردک

لو كان غنيا صار كريما

لو كنا كراما لصرنا محبوبين

لو كنتم معنا البارحة لابتهمجتم سرورا

لو كانوا تعلموا العلوم الطبية لكانوا صاروا أطبا

* أمر حاضر *

كن صادقا

لنكن أصدقاء - مخلصين

كونوا أحياء

* الصيغة الانشائية الحالية *

أبى برد أن أكون نجيبا

أن تكون مستحقا

أن يكون صاحب معارف

أن نكون أحياء

أن تكونوا مشهورين

أن لا يكونوا جاهلين

* الماضى الناقص *

أبى كان يود أن لو كنت عادلا - منصفا

لو كنت صادقا - وفيا

لو كان متبها

لو كان ذا كفا

S'il avait été riche, il aurait été généreux.

Si nous avions été généreux, nous aurions été aimés.

Si vous aviez été hier avec nous vous auriez été enchantés.

S'ils avaient appris la médecine ils auraient été médecins.

Impératif

Sois fidèle

Soyons intimes

Soyez amis

Subjunctif présent

Mon père veut que je sois habile

Que tu sois digne

Qu'il soit instruit

Que nous soyons amis

Que vous soyez célèbres

Qu'ils ne soient pas ignorants

Imparfait

Mon père désirait que je fusse juste.

Que tu fusses sincère.

Qu'il fût attentif.

Que nous fussions intelligents.

اگر تو نکر میبودی جو انمرد میشد

اگر جو انمرد میبودیم دلپسند میشدیم

اگر دیروز با ما برابر میبودید خشنود میشدید

اگر علوم طبابترا تحصیل میکردند طیب میشدند

* امر حاضر *

صادق شو

صادق شویم

دوست بشوید

* صیغه انشائیة عالییه *

پدرم میخواهد که گزیده و نجیب شوم

که مستحق شوی

که صاحب هنر و معارف شود

که دوست و یار شویم

که مشهور شوید

که جاهل و نادان نشوند

* ماضی ناقص *

پدرم ارزد و میکرد که عادل و منصف میبودم

که صادق میبودی

که مدقق و خرد و دان میبود

که تیز فہم و ذکی میبودیم

اگر ز نکتین اولمش اولیدی جو انمرد اولوردی

اگر جو انمرد اولمش اولیدق سو یلمش اولوردق

اگر دون بزمه برابر اولمش اولیدیکز مسرور اولور
دیکز

اگر علوم طبیہ بی تحصیل ایلش اولیدی لر طیب
اولمش اولوردیلر

* امر حاضر *

صادقن اولور

صادق اوله لم

دوست اولکنز

* صیغه انشائیة حالیہ *

بابام استر که بجایه اوله ایم

که مستحق اوله سن

که معرفت اوله اوله

که دوست اوله لم

که مشهور اوله سکنز

که جاهل اولیه لر

* ماضی ناقص *

بابام ارز و لریدی که عدالت و منصف اولیدم

که صادقن اولور و وفادار اولیدک

که دقت و اولیدی

که ذکاوت و اولیدق

(۴۴) الصفة العباسية

لو كنتم نفعاء
لو كانوا حاضرين

* الماضي للصفة الانشائية *

ليتني صرت شهيدا هماما
ليتني صرت متيقظا - متنبها
ليتني صار عاقلا - حازما
ليتنا صرنا متبصرين
ليتكم صرتم شاكرين
ليتهم صاروا محسنين

* الماضي الاتم *

أبى كان يود أن لو كنت - صرت معلما
لو كنت - صرت استاذا
لو كان - صار دوكتورا - مدرسا
لو كنا - صرنا مترجمين
لو كنتم - صرتم مهندسين
لو كانوا - صاروا خطباء

* مكاملة على فعل الملائ *

هل لكم كتب
لى كتب
كم كتب لكم
لى ثلاثة كتب - عندي معها ثلاثة

Que vous fussiez éloquentes.
Qu'ils fussent présents.

Passé

Que j'ai été vaillant.
Que tu aies été vigilant.
Qu'il ait été prudent.
Que nous ayons été prévoyants.
Que vous ayez été reconnaissants.
Qu'ils aient été bienfaisants.

Plus-que-parfait

Mon père aurait désiré que j'eusse été professeur.
Que tu eusses été précepteur.
Qu'il eût été docteur.
Que nous eussions été traducteurs,
Que vous eussiez été ingénieurs.
Qu'ils eussent été orateurs.

(Conversations sur le verbe avoir)

Avez-vous des livres ?
J'en ai.
Combien de livres avez-vous ?
J'en ai trois.

که زبان آور و فصیح میبود
که حاضر میبودند

❖ صیغه انشائیة ماضیه ❖

کاشکی دلیر و شجاع شده میبودم
کاشکی بیدار شده میبودی
کاشکی عاقل شده بود
کاشکی اهل ینتا و بصیرت شده بودیم
کاشکی شکر گزار شده بودید
کاشکی نیکی کننده شده میبودند

❖ ماضی اتم ❖

پدرم ارزو میکرد که استاد میشدم
که استاد میشدی
که حکیم و مدرس میشد
که مترجم میشدیم
که مهندس میشدید
که داعظ میشدند

❖ مکالمه بر فعل مالک شدن ❖

آیا کتابها دارید
کتابها داریم
چند کتاب دارید
سه کتاب دارم

که فصیح اولید یکنز
که حاضر اولید یلر

❖ صیغه انشائیة ماضیه ❖

کاشکی یکیت اولمش اوله یم
کاشکی او یانق اولمش اوله سن
کاشکی عقلو اولمش اوله
کاشکی اهل بصیرت اولمش اوله لم
کاشکی متشکر اولمش اوله سکنز
کاشکی محسن اولمش اوله لر

❖ ماضی اتم ❖

بابام اور زورلردی که خواجه اولمش اولیدم
که استاد اولمش اولیدک
که دوکتور و حکیم اولمش اولیدی
که مترجم اولمش اولیدق
که مهندس اولمش اولید یکنز
که واعظ اولمش اولید یلر

❖ مالک اولمق فعلنک اوزر ینم مکالمه ❖

کتابلر کزواری
کتابلر منو وارد
قاج کتابلر کزوارد
اوچ کتاب وارد

أمالكم أقلام
 ليس لنا أقلام
 هل كان عندكم ورق البارحة
 كان عندي منه كثير
 أما كان لكم أقلام رصاص
 لم يكن لنا أقلام رصاص
 هل رزقتم أولاداً
 رزقنا ثلاثة أولاد
 هل ملكتم دراهماً كثيرة
 ملكت دراهماً قليلة
 كم قرش ملكتم
 ملكت ثلاثين قرشاً
 هل ملكتم ثلاثين قرشاً وأربعين
 ملكت ثلاثين قرشاً فقط
 هل ملكتم خيلاً كثيرة
 لم نملك خيلاً كثيرة
 كم حصان ملكتم
 ملكنا خمسين حصاناً
 أما ملكتم عربية - أما كان لكم عربية
 لم نملك عربية - ما كان لنا عربية
 هل تحصلون على ورق غدا
 سأحصل على ورق غدا
 أما تملكون دراهماً غدا

N'avez-vous pas de plumes ?
 Nous n'en avons pas ?
 Aviez-vous du papier hier ?
 J'en avais beaucoup.
 N'aviez-vous pas de crayons ?
 Nous n'en avions pas.
 Avez-vous eu des enfants ?
 Nous en avons eu trois.
 Avez-vous eu beaucoup d'argent ?
 J'en ai eu peu.
 Combien de piastres avez-vous eu ?
 J'en ai eu trente.
 Avez-vous eu trente ou quarante piastres
 J'ai eu trente piastres seulement.
 Avez-vous eu beaucoup de chevaux ?
 Nous n'en avons pas eu beaucoup.
 Combien de chevaux avez-vous eu ?
 Nous en avons eu cinquante.
 N'avez-vous pas eu une voiture ?
 Nous n'en avons pas eu.
 Aurez-vous du papier demain ?
 J'en aurai demain.
 N'aurez-vous pas d'argent demain ?

آیا خاهاندارید

خاهانداریم

آیا دیروز نزد شما کاغذ بود

نزد من بسیار کاغذ بود

آیا شما قلمهای معدنی نداشتید

قلمهای اسسربی نداشتیم

آیا صاحب فرزند پاشدید

صاحب سه فرزند شدیم

آیا مالک پول بسیار شدید

مالک پول کم شدم

مالک چند غروش شدید

مالک سی غروش شدم

آیا مالک سی غروش شدید یا خود چهل

مالک سی غروش شدم بن

آیا مالک بسیار اسپها شدید

مالک بسیار اسپها شدیم

مالک چند اسپ شدید

مالک پنجاه اسپ شدیم

آیا مالک کردونه شدید

مالک کالکه - کردونه - ارباب شدیم

فردا نزد شما کاغذ پیدایم شود - صاحب کاغذ میشوید

فردا کاغذم میشود

آیا فردا پوتان نمیشود - صاحب پول نمیشوید

قلملرکز یوقی

قلملرمن یوقدر

دون سزده کاغذ وارمیدی

بنده چوق کاغذ وارایدی

قورشون قلملرکز یوقیدی

قورشون قلملرمن یوغیدی

چوجغکز اولدی

اوج چوجغز اولدی

چوق پاره به مالک اولدیکز

از پاره به مالک اولدم

قاج غروشه مالک اولدیکز

اوتوز غروشه مالک اولدم

اوتوز غروشه می مالک اولدیکز یوقسه قرق غروشه می

انجق اوتوز غروشه مالک اولدم

چوق آتله مالک اولدیکز

چوق آتله مالک اولدم

قاج آتله مالک اولدیکز

اللی آتله مالک اولدم

عربه به مالک اولدیکز

عربه به مالک اولدم

یارین کاغذ کز اولوری

یارین کاغذم اولور

یارین پاره کز اولیمه جقی - پاره مالک اولمز میسکز

ستحصل على شيء منها - على الدراهم بعد بكرة

هل أخوكم له كسوة جديدة

له كساوى كثيرة

كم كسوة له

له خمس كساوى

أما لا يكم أولاد آخر

ليس له أطفال آخر - ليس له أولاد آخر

هل حبيبكم مالك قاموسا

انه مالك قاموسا

هل ملك كتباجيدة

انه ملك كتباجيدة

أما ملك ورقا للمكاتيب

لم يملك ورقا للمكاتيب

هل عمكم ملك خرفان - أغنام

هو ملك غنما كثيرة

كم خروف ملك

ملك خمسة عشر خروفا

هل يملك ساعة

سبيل ساعة

متى يملكها

سبيلها غدا أو بعد غد

هل أحبباكم عندهم - أولهم دراهم

عندهم دراهم كثيرة

Nous en aurons après-demain.

Votre frère a-t-il un habit neuf ?

Il en a plusieurs.

Combien d'habits a-t-il ?

Il en a cinq.

Votre père n'a-t-il pas d'autres enfants ?

Il n'en a pas d'autres.

Votre ami a-t-il eu un dictionnaire ?

Il en a eu un.

A-t-il eu de bons livres ?

Il en a eu de bons.

N'a-t-il pas eu de papier à lettre ?

Il n'en a pas eu.

Votre oncle a-t-il eu des moutons ?

Il en a eu beaucoup.

Combien de moutons a-t-il eu ?

Il en a eu quinze.

Aura-t-il une montre ?

Il en aura une.

Quand l'aura-t-il ?

Il l'aura demain ou après-demain.

Vos amis ont-ils de l'argent ?

Ils en ont beaucoup.

پس فردا مالک پول میشود
 آیا برادرت لباس نو دارد
 بسیار لباسها دارد
 چند لباس دارد
 پنج لباس دارد
 آیا پدرتان پسرهای دکرندارد
 پسرهای دکرندارد
 آیا دوست شما مالک یک قاموس شد
 مالک قاموسی شد
 آیا مالک کتابهای خوب شد
 صاحب کتابهای خوب شد
 آیا صاحب کاغذنامه شده
 مالک کاغذنامه شده
 آیا عثمان مالک کوسفندها شد
 او مالک بسیار کوسفندها شد
 مالک چند کوسفند شد
 مالک پانزده کوسفند شد
 آیا مالک یک ساعت میشود
 صاحب یک ساعت میشود - ساعتیرا مالک میشود
 کی صاحب میشود
 فردا یا پس فردا او را مالک میشود
 آیا نزد دوستان شما پول هست
 نزد ایشان بسیار پول هست - بسیار پول دارند

او بر کون پاره من اوله جق - پاره به مالک اولورز
 قرنداشکرک یکی روبه سی واری
 چوق روبه سی واردر
 قاج روبه سی واردر
 بش روباسی وار
 بابا کرک بشقه چوجقاری یوقیدر
 بشقه اولادی یوقدر
 دوستکر بر قاموسه مالک اولدی
 بر قاموسه مالک اولدی
 ایوگا بلره مالک اولدی
 ایوگا بلره مالک اولدی
 پوسته کاغذینه مالک اولامش
 پوسته کاغذینه مالک اولامش
 عموچه کر قیونلره مالک اولدی
 چوق قیونلره مالک اولدی
 قاج قیونلره مالک اولدی
 اون بش قیونلره مالک اولدی
 بر ساعتیه مالک اولورمی
 بر ساعتیه مالک اولور
 نه وقت مالک ازله جق
 یارین یا خود او بر کون اکمالک اوله جق
 دوستلر کرک یاننده - دوستلر کرده پاره واری
 انلرک یاننده - انلرده چوق پاره واردر

اليس لهم بيوت
ليس لهم بيوت
هل كان لهم أحياء
لما كانوا أغنيا كان لهم أحياء كثيرين

هل سيملكون فرشاً - أمنا نالبيت
سيملكون فرشاً - أمنا نالبيت
هل عندنا نواكه

هل عندكم شيئاً منها
أي نوع من الفواكه عندنا
عندكم تفاح وبرقوق وكثيرى

أليس عندنا قهوه
عندكم قهوه وشاي
هل عندنا كثير منها
عندكم كثير منها
هل يكون لنا أحياء
سيكون لكم أحياء
متى يكون لنا أحياء
متى اغتنيتم تكثر أحياءكم

* في أبواب التصريف *

أبواب التصريف أربعة عند الفرنسيين وتعرف
بأواخر مصادرها

N'ont-ils pas de maisons ?
Ils n'en ont pas.
Avaient-ils des amis ?
Quant ils étaient riches ils en avaient beaucoup.
Auront-ils des meubles ?
Ils en auront.
Avons-nous des fruits ?
Vous en avez ?
Quelle espèce de fruits avons-nous ?
Vous avez des pommes, des prunes et des poires.
N'avons-nous pas de café ?
Vous avez du café et du thé.
En avons-nous beaucoup ?
Vous en avez beaucoup.
Aurons-nous des amis ?
Vous en aurez.
Quand aurons-nous des amis ?
Quand vous serez riche vous en aurez beaucoup.

Des conjugaisons

Il y a quatre conjugaisons que l'on distingue par la terminaison du présent de l'Infinitif.

آیا آنها خانها ندارند

خانها ندارند

آیا آنها دوستانه دارند

وقتی که تو فکر بودند بسیار دوستانه داشت

آیا صاحب فرشتهها میشوند

صاحب فرشتهها میشوند

آیا نزد ما میوه هست — میوه ها داریم

آیا میوه ها دارند

نزد ما که ام نوع و چه گونه میوه هست

نزد شما سیب و آلو و امرود هست

آیا نزد ما قهوه نیست

نزد شما قهوه و چای هست

آیا نزد ما از آنها بسیار هست

نزد شما از آنها بسیار هست

آیا دوستانه یان میشود

دوستانه یان میشود

چه وقت دوستانه یان میشود

وقتی که تو فکر شدی دوستانه یان بسیار میشود

❀ در بیان ابواب تعریف ❀

ابواب تعریف در لغت فرانسه بر چهار نوع است

و مصدرها بحروف اخرشان از یکدیگر فرق و تمیز میشود

انلرك اولرى يوقيدر

اولرى يوقدر

انلرك دوستلرى وارميدر

زنكين اولدقلى وقتده چوق دوستلرى وارايدى

مفروشات — موبلياته مالك اوله جقلى

مفروشاته مالك اوله جقلى

بزده يمشلروارى

سزده ميوه لروارميدر

بزده نه درلو ميوه واردر

سزده الماوارىك وارمود واردر

بزده قهوه يوقى

سزده قهوه و چاى واردر

انلردن بزده چوق وارى

انلردن سزده چوق واردر

دوستلر من اوله جقى

دوستلر كز اوله جقى

نه وقت دوستلر من اولور

زنكين اولديغى كز وقتده چوق دوستلر كز اولور

* تصريحك بابلى بيانده در *

فرانسجه ده تصريحك بابلى درت نوع اوزره اولوب

مصدر اخرلى ايله بر برلندن فرق و تميز اولنور

الباب الاول ينتهى فى المصدر بلفظ نحو er
Aimer ومعناه (الحب)

الباب الثانى ينتهى فيه المصدر بلفظ نحو ir
Finir أى (التتيم)

الباب الثالث ينتهى فيه المصدر بلفظ نحو oir
Recevoir أى (الاخذ والقبول)

الباب الرابع ينتهى فيه المصدر بلفظ نحو re
Rendre أى (الرد والاعادة)

(فى الافعال الكثيرة الاستعمال)

(مصدر تصريف الباب الاول)

La première conjugaison a le présent de l'Infinitif terminé en (er) comme Aimer.

La seconde a le présent de l'Infinitif terminé en (ir) comme Finir.

La troisième a le présent de l'Infinitif terminé en (oir) comme Recevoir.

La quatrième a le présent de l'Infinitif en (re) comme Rendre.

Des verbes les plus usités

Première conjugaison

برنجی بابك مصدرى er لفظیله منتهی اولوب
سومك معناسنده اولان Aimer كییدر

ایکنجی بابك مصدرى ir لفظیله منتهی اولوب
(تورمك) معناسنده اولان Finir كییدر

اوچنجی بابك مصدرى oir لفظیله منتهی اولوب
(أخذ و قبول) معناسنده اولان Recevoir كییدر

دردنجی بابك مصدرى re لفظیله منتهی اولوب
(رد و اعاده ایتك) معناسنده اولان Rendre
کییدر

(چوق قوللا نیلان افعاله دائر)

(برنجی بابك مصدر لر نيك تصریفی)

مصدر بابك لفظ er ایفتیایا بد چون Aimer
ینی (مهربانی)

مصدر باب دوم لفظ ir ایفتیایا بد چون Finir
ینی (تام کردن)

مصدر باب سوم لفظ oir ایفتیایا بد چون Recevoir
ینی (کرفتن و قبول کردن)

مصدر باب چهارم لفظ re ایفتیایا بد چون Rendre
ینی (رد کردن و پس دادن)

❖ دائر فعلهای که بسیار استعمال میشود ❖

❖ تهریف مصدر های باب یکم ❖

قبول ایتک	بر زیر رفتن - بیواز کردن
صافون الملق	خریدن
بتورمک - تماملق	پسیدن - بانجام رسانیدن
سومک - کوکل ویرمک	دل اویختن - مهربانی
کیتمک	رفتن
یاقلق	افروختن - افزودن
کتورمک	اوردن
یاقلشتمق	نزدیک شدن
طورمق	استادن
واصل اولق	رسیدن
اسنمک	خیمازه کشیدن
صافلق - کیزمک	پنهان کردن - نهفتن
مهرلمک	مهر کردن - مهر زدن
قیرمق	شکستن
دکشدیرمک	بدل کردن
ترکی چاغرمق - ایرلامق	سراییدن - ترانه کردن
قوغق	بیرون راندن - بدر کردن
صایمق	شمردن
کسمک	بریدن
یاتمق	خوابیدن
نوکورمک	تف کردن
یرتمق	دریدن
قهوه التی ایتک	چاشت خوردن

القبول	Accepter
الاشترأ	Acheter
التکمیل	Achever
الحب - تعلیق القلب	Aimer
الذهاب	Aller
التولیسع - التشیع	Allumer
الجلب	Apporter
التقرب	Approcher (s')
الوقوف	Arrêter (s')
الوصول	Arriver
التشاؤب	Bailler
الاحفاء	Cacher
الختم - التمهیر	Cacheter
الکسر	Casser
التغییر - التبدیل	Changer
الغنا - الترغ	Chanter
الطرد - الدفع	Chasser
العد - الحساب	Compter
القطع	Couper
النوم	Coucher (se)
البصق	Cracher
التزریق	Déchirer
الافطار	Déjeuner

الطلب - الاستدعا	Demander
الاقامة - السكنه	Demeurer
الرغبة - الاستغناء	Désirer
الغدا	Dîner
الاعطا	Donner
الاصغاء	Écouter
الاستعمال	Employer
التعليم	Enseigner
الدخول	Entrer
الارسال - الابعاث	Envoyer
التعشم - التوقع	Espérer
التجربة	Essayer
المسح	Essuyer
الايقاظ	Eveiller
الاستيقاظ	Eveiller (s')
الغلق - السد	Fermer
الضرب	Frapper
الذوق	Gôuter
اللبس	Habiller (s')
خلع اللباس - ثياب	Déshabiller (s')
الدعوة	Inviter
اللعب	Jouer
الترك	Laisser

خواستن - درخواستن	استمكن - ديلك
نشتن - اقامت كردن	اوتورمك
خواستن - ارزويدن - پزيران	كوكل استمكن - ارزولمك
چاشت نيمه روز يا خدای شام	ايلن يا اقسام يمكن يمكن
دادن	ويرمك
شنیدن - گوش دادن	دكلن - قولاق ويرمك
بكار بردن	قوللاغنق
اموزيدن - اموزش	اوكرنگن
در آمدن	كيرمك
فرستادن - روانه كردن	كوندرمك
اميد داشتن - پيوسيدن	اويمك - مأمول ايتمك
ازمودن	صنهمك - تجربه ايتمك
مالیدن - سايیدن	سيلمك
از خواب بيدار كردن	اوياندرمق
بستن - بنديدن	اويانمق
بستن - بنديدن	قبانمق
زدن	اورمق
جشنیدن	طانمق
پوشیدن	كيتمك
جامه بر كرفتن	صوبونق اور به بي جقارغق
دعوت كردن	دعوت ايتمك
بازيدن	اويانمق
واكناشتن	براقنق

یومق - یا یبق	شوسن - شوسیدن	الغسل - التفسیل	Laver
قاللقق - ایاغه قاللقق	برخاسن - باشدن	القیام	Lever (se)
مدح ایتک - ثنا ایتک	ستودن - ستایش	المدح	Louer
کرایه ویرمک	باجاره دادن - کرایه دادن	الایجار	Louer
یمک	خوردن	الاکل - التناول	Manger
پورمک	رفتن - روانه شدن	المشی	Marcher
یوقارو چیمقی	برآمدن - بالارفتن	الصعود - العروج	Monter
بنک	سوار شدن	الركوب	Monter
کوسترمک	نشان دادن	الاراءة	Montrer
تمیزک - تمیزلک	باکی - پاک کردن	التطهیر - التظهير	Nettoyer
اونوتق	فراموشیدن	النسيان	Oublier
عقوا ایتک	آمرزیدن	العفو	Pardonner
سویلک	گفتن	الكلام	Parler
یکمک	گذشتن - گذر کردن	المروء - العبور	Passer
اوده مک - ادا ایتک	ادا کردن - گزاریدن	الاداء	Payer
سوزسویلک	سخن راندن	التلفظ	Prononcer
دوشتمک	اندریشه کردن	التفکر - التخيل	Penser
اغلامق	گریستن - گریه کردن	البكاء	Pleurer
رجا ایتک	درخواست کردن	الرجا	Prier
یالوارمق	نیازیدن - نیاز کردن	التضرع - الالتماس	Supplier
یوکلمک	بار کردن	الحمل	Porter
کوپچرمک	نقل کردن	النقل	Porter
کریمک - کریمک	کشت و کزاد کردن	التسليم	Promener (se)

باقق	نگريدن - نكرستن	النظر	Regarder
تشكر ايتك	سپاسيدن	التشكر	Remercier
تكرارلق	باز نمودن	التكرار	Répéter
حرمت ايتك	آذر ميدن - محترم داشتن	الاحترام - التجليل	Respecter
قالق	ماندن	البقاء	Rester
دونك - كيرو دونك	پس كرديدن - بازگشتن	الرجوع	Retourner
صجر ايتق - ايتلق	برجستن - جهيدن	الوثب - النط	Sauter
تني ايتك	تمني كردن	التمني	Souhaiter
اخشام طعماني ايتك	شام خوردن	العشاء	Souper
تنفس ايتك	تنفس كردن - نفس كشيدن	التنفس	Respirer
اولدرمك	كشتن	القتل	Tuer
دوشمك	افتادن	الوقوع	Tomber
ايشلك	كار كردن	الشغل	Travailler
الدايق	فريفتن	الغش	Tromper
بولق	يافتن	الوجود	Trouver
زيارت ايتك	زيارت كردن	الزيارة	Visiter
چاللق - سرق ايتك	دزديدن	السرقه	Voler
اوچق	پريدن	الطيران	Voler
سياحت ايتك	سياحت نمودن	السياحة	Voyager
(ايكنجي بابك مصدر لرنيك تصريفي)	(تصريف مصدر باب دوم)	(تصريف مصادر الباب الثاني)	Deuxième conjugai- son.
يرينه - خبروله كتودك	بجا آوردن - بكار آوردن	الايفاء - الاجراء	Accomplir
ضعيفلاتق	زبون نمودن	الاضعاف	Affaiblir

خبر ویرمک	خبر دادن	الخبار	Avertir
یلان سویلک	دروغ گفتن	الکذب	Mentir
اولک	مردن	الموت	Mourir
اچق	وا کردن - باز کردن	الفتح	Ouvrir
یوله جیتی	براه شدن - عزیمت راه کردن	السفر - العزم	Partir
مجازات ایتمک	کوشمال وادن - تادیب نمودن	المجازاة - جزاء سوء العمل	Punir
ادا ایتمک	بجا آوردن - ادا کردن	الاداء	Remplir
طول دیر می	پر کردن - انباشتن	المئی	Remplir
قو قلی	بوییدن - انبوسیدن	الشم - الاستحمام	Sentir
طویق	حس کردن - دریافتن	الحس - الدرك	Sentir
جیتی	بیرون شدن	الخروج	Sortir
بنا ایتمک	بنا کردن	البناء	Bâtir
جاندن سومک	دل بستن - عزیزداشتن	المعزة - محبة بعلاقة القلب	Chérir
سچمک	گزیدن	الانتخاب	Choisir
راضی اولق	راضی شدن - تن دادن	الرضا	Consentir
قوشمق	دویدن - تازیدن	الجرى - الركض	Courir
اورتمک	پوشانیدن	التغطية - الستر	Couvrir
او یومق - یاتمق	خوابیدن	النوم	Dormir
اطاعت ایتمک	فرمانبری نمودن - رام شدن	الطاعة - الانقياد	Obèir
بیرمک	تمام کردن - پایان رسانیدن	التقیم - الاكمال	Finir
قاجق	گریختن - پاری پیمیدن	الهروب	Fuir
خدمت ایتمک	نوکری - پرستاری کردن	الخدمة	Servir (se)
طو قق - اخذ	گرفتن - داشتن	المسك - القبض	Tenir

کلمن	آمدن	المجي	Venir
تکوار کلمن - عودت ایتک	باز آمدن - باز کشتن	العود - الرجعة	Revenir
اویغون کلمن	شیائشکی داشتن - سزاییدن	التوفق	Convenir
اویونمق - سوز بر لک ایتک	همزمان بودن - اتفاق کردن	الاتفاق	Convenir
ظفر بولوق	دسترس شدن - ظفر باب کشتن	الظفر	Parvenir
یتشمک - واصل اولوق	رسیدن - واصل شدن	الوصول	Parvenir
(اوپنجی بابک مصدر لرینک تصرینی)	(تصريف مصدرهای باب دوم)	(تصريف مصادر الباب الثالث)	Troisième conjugai- son
کورمک - اوزاقدن کورمک	چشم رسانیدن - ازدور دیدن	اللمح - الشخص	Apercevoir
اونورمق	نشستن	الجلوس - القعود	Asseoir
اکلافق	در یافتن - نصیدن	الادراك - الفهم	Concevoir
واجب اولوق	واجب شدن - بودن	الوجوب	Devoir
بورجلو اولوق	قرض داشتن - وام داشتن	الدين	Devoir
لازم اولوق	بایستن - لازم بودن	اللزوم	Falloir
ایجاب ایتک	اقتضا داشتن	الايجاب	Falloir
یاغمور یاغمق	باریدن	المطر	Pleuvoir
قادر اولوق	توانائی - توانستن	الاقدار	Pouvoir
اوغرامق	دوچار شدن - گرفتار شدن	التلقي	Pecevoir
بیلک	دانستن - دانستن	العلم - المعرفة	Savoir
دکک	ارزیدن - ارزش داشتن	المقدار	Valoir
کورمک	دیدن	النظر - الرؤية	Voir
یورمق	فرمودن	الادارة - الامر	Vouloir

Quatrième conjugaison.

Apprendre

Apprendre

Attendre

Atteindre

Comprendre

Craindre

Descendre

Etendre

Eteindre

Détruire

Construire

Lire

Ecrire

Rire

Dire

Contredire

Prédire

Maudire

Médire

Prendre

Rendre

Rendre

(تصرف مصادر)
الباب الرابع

التعليم

التعلم

الانتظار

اللقاء - التابع

الفهم

الخوف

النزول

السماع

الطغي

الهدم - التخريب

البناء

القراءة

الكتابة

الضحك

القول

المناقضة - التعريض

اناء الامور قبل الوقوع

اللعن

الاعتساب

الاخذ

الاعادة

التأدية

(تصرف مصدر باب جهام)

آموزانیدن

آموزغن - آموزیدن

باستن - فطرشدن

رسیدن - در پی رسیدن

در یافتن

ترسیدن - هراسیدن

فرو آمدن - فروشدن

شنیدن - گوش کردن

خاموش کردن

خراب کردن - ویران نمودن

بنا کردن

خواندن

نوشتن

خندیدن

گفتن

خلافتی نمودن

پیش از وقوع خبر دادن

دشنام کردن

در قفا کیفیتن - غیبت نمودن

گرفتن

پس دادن - باز دادن

بجا آوردن

(در دنجی بابك مصدر
لرینك تصرفی)

اوكرنك

اوكرنك

بكلمك

بتشك

اكلامق

قورقق

اينك

ايشك

سوندرمك

بيتقى

ياپويايتقى

اوقومق

يازمق

كولمك

ديك - سويلك

جواب ردائيله، قابله ايتك

مقدم خبر ویرمك

لغت اوقومق

فصل ايتك

المق

كيرو ویرمك

اودمك

سرعتك - اشاعه ايتك	باشيدن - افشاندن	النشر	Répandre
جواب ويرمك	باسخ داوډن - يوازيدن	الاجابة - اعطاء الجواب	Répandre
صائق	فروختن	البيع	Vendre
اصرمق	كزيډن	العض - القوس	Mordre
غائب ايتك	كم كردن - ضايع نمودن	الاضاعة	Perdre
اورمق	زون	الضرب	Battre
طونمق	زايسدن	الولادة	Naître
كورنمك - ظهور ايتك	پديد آمدن - سرزدن	الظهور	Paraître
غائب اولمق	ناپديد كشتن - ناپيداشدن	الغياب	Disparaître
قويق	نهادن	الوضع	Mettre
سوز ويرمك - وعدايتك	عهد - پيمان كردن	الوعد	Promettre
بيلمك	اكاه بودن	المعرفة	Connaitre
طانيق - تشخيص ايتك	شناختن - شناسيدن	التعرف	Reconnaitre
ترجمه ايتك	پيچوه كردن - ترجمه نمودن	الترجمة	Traduire
اوكرنك	آموزانيستن	التعليم	Instruire
اوكرنمك	آموزتن	التعلم	Instruire (s')
ارتكاب ايتك	ارتكاب كردن	الارتكاب	Commettre
يشامق	زيستن - زندگاني داشتن	العمر - التعيش	Vivre
يكملك - غالب كلك	زبردستي - غالب شدن	الغلبة	Vaincre
تبريه - شرابا كه جبقارمق	رستن - معذور داشتن	برى - برالمنهوم	Absoudre
ايچمك	فوشيدن - آشاميدن	الشرب	Boire
قيامق - بغلمك	بستن - بنديدن	السد	Clôre
ديكمك	دوختن	الخطاطة	Coudre
بيومك - اوتيق	باليدن - برومند شدن	النمو - نماء	Croire

* محاوره *

﴿تنضم بيان من تولى الحكم بمصر من عائلة
محمد علي باشا الى الان﴾

أسعد الله صباحكم يا حيدر شناسي بك

كيف حالكم - كيف صحتكم -

كيف أحوالكم يا عزيزي - يا حبيبي
لله مزيد الحمد في غاية الصحة بخير - شكر الله فضلكم

هل تداوم على التوجه للمدرسة

نعم كل يوم اروح الى المدرسة

تداوم على التوجه الى أى مدرسة

ادأوم على التوجه الى المدرسة العلمية التوفيقية

ما تقرؤن في هذه المدرسة

نقرأ اللغة العربية والتركية والفارسية والانكليزية
والفرنساوية

هل تجتهدون في تحصيل العلوم والمعارف التي هي

اشرف واحسن من كافة الاشياء المعتنى بها في الدنيا

وانفس من جواهر المعادن التي لا يمكن تقويمها

DIALOGUE

L'Egypte sous le règne de la Famille
Mohamed Ali Pcha.

Bonjour Haider Chunasi bey.

Comment vous portez-vous ? Comment
allez-vous ? Comment va votre santé ?

Comment ça va-t-il cher ami ?

Très bien, grâce à Dieu, je vous re-
mercie.

Allez-vous à l'école ?

Oui je vais toujours à l'école.

A quelle école allez-vous ?

Je vais à l'école Aliet Teufikieh.

Qu'est-ce que vous y étudiez ?

Nous étudions l'Arabe, le Turc, le
Persan, l'Anglais et le Francais.

Vous appliquez-vous à l'étude des
sciences et connaissances qui sont les
meilleures choses recherchées dans le
monde et qui sont plus précieuses que
les pierreries ?

(محاوره دائر بنام داران خاندان بلندایوان فردوس
آشیان محمد علی پاشا که تا حال در دیار مصر
حکمداری نموده اند)

سلام علیکم حیدر شناسی بک - صحت بخیر باد میر
روشن ضمیر

احوال شما چه طور است - کیف شما چه طور است -
دماغ شما چاغ است - مزاج شریف چه گونه است

احوال شما خوب است دوست عزیز مهربان من
بسیار خوب است قد الحمد از محبت شما - از لطف
شما - از دعای شما

آیا بدستان دوام میبائی - دوام میکنی

بله هر روز بدستان میروم

بکدام مدرسه دوام میکنی

بمدرسه علی بنوفیقیه دوام میکنم

درین مدرسه چه میخوانند

درین مدرسه لغت عربی و ترکی و فارسی و انگلیزی

و فرانسوی میخوانند

تحصیل هم دانش که اشرف و بهترین همه اشیاء

جهان و کهری بهای کان امکان است - حق و کوشش

و جهد و ورزش میبائی

(چون ختمکان محمد علی پاشا که خاندان جلیل
العنوان لرزدن بویاریخه د کین خطه مصره
حکم ایدن ذوات عظام و کرامه دائر محاوره)

صبح شریف سکز خیر اولسون حیدر شناسی بک

کیف عالی کزنصلدر - مزاج معالی امتزاج کز
ایومیدر

احوال عالی کز ایومیدر عزیزم

جد اولسون بک ایویم - دعای عالی لری بر کاتیله
بک اعلامیم

مکتبه دوام ایدیور میسکز

اوت هر کون مکتبه دوام ایدیورم

قنغی مکتبه دوام ایدیور سکز

مدرسه علی بنوفیقیه به دوام ایدیورم

بو مدرسه دهنه او قورلر

بو مدرسه عربی و ترکی و فارسی و انگلیزی

و فرانسوی او قودرلر

دنیا نك كفه اشیاى معتنا بها و اشرف و ا بها

و كان امكانك جوهرى بها سى اولان علم و معارف

تحصيله چالشور میسکز

انا نجتهد في تحصيلها عملا بقول الشاعر
تعلم يا فتى فالجهل عار * ولا يرضى به الا حار

كم عمر سعادتكم يا بك

أنا ولدت في ٢٦ شهر رمضان سنة ١٢٩٥ فعمري
الآن خمسة سنين وثمانية أشهر *
جداى الآخرة سنة ١٣٠١

ما اسم ابيك

اسمه أحمد رشدي بك

ابن من ابوك

ابى نجل المرحوم المغفور له مصطفى فاضل باشا

ابن من مصطفى فاضل باشا

ابن المرحوم المغفور له ابراهيم باشا

ابن من ابراهيم باشا

ابن عماد الدولة المصرية ساكن الفردوس محمد
على باشا

محمد على باشا كم سنة تولى الحكم في مصر

في سنة ١٢١٩ هجرية تولى الولاية عليها واستمر
حكمه اربعة واربعين سنة وكسورا

من تولى مصر بعد ولاية محمد على

Je le sais et c'est pour cela que j'étu-
die plutôt les sciences qu'autre chose,
car une personne ignorante ressemble
à un objet inutile.

Quel âge avez-vous mon Bey ?

Je suis né l'an de l'Hégire 1295 et
par conséquent, j'ai aujourd'hui 5 ans
et 8 mois.

Votre père comment s'appelle-t-il ?

Il s'appelle Ahmed Ruchdi Bey.

Fils de qui est-il ?

Il est fils de feu Moustafa Fazil Pacha.

Moustafa Fazil Pacha fils de qui est-il ?

Il est fils de feu Ibrahim Pacha.

Ibrahim Pacha de qui est-il fils ?

Fils de feu Mohamed Aly Pacha le ré-
formateur de l'Egypte.

Mohamed Aly combien de temps
gouverna-t-il l'Egypte ?

Mohamed Aly fut nommé vice-roi
d'Egypte en l'an 1219, il gouverna 44
ans et plus.

Après Mohamed Aly qui gouverna
l'Egypte ?

بسیار کوشش و در زش میبایم تحصیل علم و دانش
زیرا کس خرمهٔ جمل و نادانی را قبول نمیکند مگر
خر بار بر

عمر شما چند است — عمرت چند است

در تاریخ ۱۲۹۵ هجری ۲۶ شهر رمضان قدم نهاده
کهوارهٔ شهود شده حالا عمرم پنج سال و هشت ماه است

نام پدرت چیست — پدرت چه نام دارد

نامش احمد رشتی است

پدرت بسر چیست

سر بهشت آشیان و فردوس مکان مصطفی فاضل
پاشا است

مصطفی فاضل پاشا بسر چیست

سر فردوس آشیان ابراهیم پاشا است

ابراهیم پاشا بسر چیست

سر ترقیات بخشای دیار مصر ختمکان فردوس

آشیان محمد علی پاشا است

محمد علی چند سال در مصر حکمرانی نمود

در تاریخ ۱۲۱۹ هجری حکمدار مصر شد چهل

و چهار سال و کسور حکمرانی نمود

بس از محمد علی که حکمدار شد

علم و معارف تحصیل نه زیاده سیله چالشورم زیرا
منقاف جهل و نادانی بی کیسه قبول ابتز انجق
خر لا یعقل

فاج یا شنده سکنز

فی ۲۳ شهر رمضان ۱۲۹۵ سنهٔ هجری دار

دنیا به کاوب شمدی یا شم بش سنه و سکنز ایدر

پدر عالی کزک آدی ندر

ادی اجد رشتی در

بابا کیمک او غلیدر

الله غریق لجهٔ رحمت و غنوده بستر خاک مغفرت

ایلسون مرحوم مصطفی فاضل پاشانک او غلیدر

مصطفی فاضل پاشا کیمک او غلیدر

جنتمکان ابراهیم پاشانک او غلیدر

ابراهیم پاشا کیمک او غلیدر

بانی مبانی ترقیات خطهٔ مصر محمد علی پاشانک

او غلیدر

محمد علی فاج سنه مصرده و الیلک ایتدی

۱۲۱۹ تاریخنده مصره والی اولوب قرق درت

سنه و کسور و الیلک ایلدی

محمد علی پاشا دنسکره کیم والی اولدی

تولى ابنه ابراهيم پاشا في حال حياته

كم سنة حكم ابراهيم پاشا

حكم احدى عشر شهرا

من تولى بعد انتقال ابراهيم پاشا الى رحمة ربه الكريم

تولى عباس پاشا

ابن من عباس پاشا

عباس پاشا ابن المرحوم طوسون پاشا حفيد محمد
على پاشا

كم سنة حكم عباس پاشا

خمس سنين وكسورا

بعد انتقال عباس پاشا من تولى مصر

في سنة ١٢٧٢ هجرية تولى عمه المرحوم محمد سعيد پاشا

كم سنة حكم سعيد پاشا

سبع سنين وكسورا

من تولى بعد انتقال سعيد پاشا

في ٢٨ رجب سنة ١٢٧٩ هجرية تولى

اسماعيل پاشا نجل المرحوم ابراهيم پاشا

كم سنة جلس على كرسي الخديوية

Après Mohamed Aly, Ibrahim Pacha prit le gouvernement de l'Egypte pendant que son père Mohamed Aly vivait.

Ibrahim Pacha combien de temps gouverna-t-il ?

Il gouverna 11 mois .

Après la mort d'Ibrahim Pacha qui gouverna l'Egypte ?

Abas Pacha gouverna l'Egypte.

Abas fils de qui est-il ?

Abas Pacha est fils de feu Toussoun Pacha, petit-fils de Mohamed Aly.

Abas Pacha combien de temps gouverna-t-il ?

Abas Pacha gouverna 5 ans et plus.

Après la mort d'Abas qui gouverna ?

Son oncle feu Saïd Pacha gouverna en l'an 1272.

Saïd Pacha combien de temps gouverna-t-il ?

Il gouverna 7 ans et plus.

Après Saïd Pacha qui gouverna ?

Après Saïd Pacha, Ismaïl Pacha fut nommé vice-roi d'Egypte en l'an 1279.

Combien de temps Ismaïl régna-t-il en Egypte ?

محمد علی در حال حیات بود پسرش ابراهیم پاشا
حکمدار مصر شد

ابراهیم پاشا چند سال حکمداری نمود

یازده ماه حکمداری نمود

پس ازا ابراهیم پاشا که حاکم شد

عباس پاشا حاکم شد

عباس پاشا پسر کیت

عباس پاشا پسر طوسون پاشا بنیره محمد علی پاشا است

عباس پاشا چند سال حکمداری نمود

پنج سال و کسور حکم نمود

پس از عباس پاشا که حاکم شد

در تاریخ ۱۲۷۲ هجری بمویش محمد سعید پاشا حاکم شد

سعید پاشا چند سال حکمداری نمود

هفت سال و کسور

پس از سعید پاشا که حاکم شد

در تاریخ ۱۲۷۹ هجری ۲۸ شهر رجب پسر

مرحوم ابراهیم پاشا اسمعیل پاشا زیب افزای کرسی

خدیویت شد

اسمعیل پاشا چند سال حکمداری نمود

محمد علی پاشا حال حیاتده ایکن اوغلی ابراهیم پاشا
مصره والی اولدی

ابراهیم پاشا قاج سنه والیک ایلدی

اون برآی والیک ایلدی

ابراهیم پاشا دنصکره کیم والی اولدی

عباس پاشا والی اولدی

عباس پاشا کیم اوغلیدر

مرحوم طوسون پاشانک اوغلی محمد علی پاشانک
طوونیدر

عباس پاشا قاج سنه والیک ایتدی

بش سنه و کسور

عباس پاشانک اتقالندنصکره کیم والی اولدی

۱۲۷۲ سنه هجری محمد سعید پاشا والی اولدی

سعید پاشا قاج سنه والیک ایتدی

یدی سنه و کسور

سعید پاشا دنصکره کیم والی اولدی

۲۸ شهر رجب سنه ۱۲۷۹ تاریخ هجری

ابراهیم پاشانک اوغلی اسماعیل پاشا جالس کرسی

خدیویت اولدی

اسماعیل پاشا قاج سنه کرسی خدیو بیده بولندی

سبع عشرة سنة

من جلس على كرسى الخديوية بعده

بعد انفصال الجناح العظيم المجلد المفخم اسماعيل
باشا جلس نجله حضرة مولى الموالى وصاحب
القدر العالى افندينا (محمد توفيق) الخالى على كرسى
الخديوية فى اليوم السابع من شهر رجب سنة ١٢٩٦

قد سررنا وصرنا منشرجين كثير من حضرتك
فهنا انك سرت عارفا معرفة تامة صحيحة بنسبك
العالى الطاهر الشهير وبتاريخ ولايات اجدادك
الفخام على التحرير . استودعكم الله يا بك
ان شاء الله تشرف برؤيتكم وبمشاهدة بهى
طلعتكم

(فى الطلب)

ان لى حاجة اليكم

أنا مستعد لخدمتكم - أنا فى خدمتكم

لى اليكم رجاء

أنا متهى لخدمتكم وقضاء حاجتكم

هلى تكرمون على بفرخ ورق من احسانكم

بغاية الممنونة

منوا على بهذه العناية

على العين والرأس

تكونون قدم منتم على منة عظيمة

Il régna Egypte 17 ans et plus.

Après Ismaïl Pacha qui fut nommé
vice-roi d'Egypte ?

Après la chute d'Ismaïl Pacha son fils
Mohamed Tewfick monta sur le trône
l'an 1296 Il règne encore.

Je suis enchanté de votre profonde
connaissance, de votre honorable pa-
renté et de l'histoire de vos respec-
tables aïeux. Adieu mon Bey, Au
plaisir de vous revoir.

Pour demander

J'ai une grâce à vous demander.

Je suis à votre service.

J'ai une prière à vous faire.

Je suis à vous rendre mes services.

Auriez-vous la bonnté de me donner
une feuille de papier ?

Avec grand plaisir.

Accordez-moi cette faveur.

De tout mon cœur.

Vous me rendriez un grand service.

هفده سال حکم راند
پس از مشارالیه که خدیو شد

پس از انفصال آن دادور مکرم فرزند ارجمندش
(محمدتوفیق) معظم و مفخم که حالا فرمانفرمای دیار مصر است
در تاریخ ۱۲۹۶ هجری هفتم شهر رجب المرجب رونق
ارای اریکه خدیویت شد

از جناب سرکار بسیار مسرور و خوشودشدم بسیک
انساب واجداد نامدار و الاتبار ترا بدایعی اظهار و مدت
حکمداریش انرا از روی تاریخ بیان و تذکار فرمودید -
میر روشن ضمیر - حالا حافظ انشا الله پس ازین
نیز شرفیاب خدمت شده بدیدنی دیدار انوار جناب
سرکار تنویر دیده ابتلاج و مسار خواهم نمود

✽ در خواستن ✽

من از شما یک رجا دارم

من در خدمتتان اماده ام

از شما یک رجا دارم - رجا میکنم

من حاضر و اماده خدمت شما هستم

آیا یک طبق کاغذ بمن کرم میکنید

بکمال خوشنودی

این عنایت را بمن کنید

بالای چشم - از جان و دل

در حق من یک عنایت بزرگ کرده میشود

اونیدی سنه حکم سوردی
مشارالیه دن صکره کیم خدیو اولدی

مشارالیه حضرتلرینک انفصالند نصکره
فی ۷ رجب سنه ۱۲۹۶ تاریخنده نجل معالی
مجدوالالری (محمدتوفیق) معظم و مفخم افندمن
حضرتلری زینت افزای کرسی خدیویت اولدی

اجداد معالی امجاد و انساب فرخنده نصاب
والالرینک مدت حکمداریلرینه دائر تأریخها
ویردیکنر معالوماتدن طولای فوق العاده ممنون
و محظوظ اولدم . شمدیلک الله اصمردلق بکم .
انشا الله ملاقات عالیرلیله به مشرف و دیدار لامع
الانوار والالریله مسرور اولورز

(استمکه دائر)

سزه برجام واردر

خدمتکره حاضر

سزه برجام ایدرم

خدمتکره حاضر و اماده یم

بنده کره بر طبقه کاغذ احسان ایدرم یسکرز

کمال عنایتله

بو عنایتی بکا ایدیکز

باش اوستنه - جان و کوکلدن

بکابر یولک عنایت ایتیش اولورسکرز

(في الشكر)

أنا أشكر فضلكم كثيرا

أنا أشكركم على ما تفضلتم به علي من اللطاف
والمكارم

أنا شاكر كثيرا احساناتكم الجليلة

أنا ممنون جدا من حسن الطافكم

أنا ممنون لكم كثيرا

لا شيء يوجب التشكر

أنا كلفكم مشقة عظيمة - كلفتم خاطركم

لا مشقة في ذلك

اني خجل منكم لما جلتكم من المشقة

لا تذكروا ذلك

أنا صرت ممنونا كثيرا من تفضلكم علي باللطاف

والمكارم السنية

ان لطفكم وكرمكم في غاية

* في التصديق والانكار *

هل هذا صحيح - حقيقي

هذا صحيح - حقيقي

أليس هذا صحيحا

هذا ليس صحيحا

هل ذلك محقق

Pour remercier

Je vous remercie infiniment.

Je vous remercie beaucoup de la bonté
que vous avez eue pour moi.

Je suis bien reconnaissant à votre bonté.

Je suis bien sensible à votre bonté.

Je vous suis bien obligé.

Il n'y a pas de quoi.

Je vous donne bien de la peine.

Ce n'est rien.

Je suis honteux de la peine que je vous
donne.

Ne parlez pas de cela.

Je suis extrêmement obligé de la bonté
que vous me témoignez.

Vous avez beaucoup de bonté

Pour affirmer et nier.

Cela est-il vrai ?

Cela est vrai.

Cela n'est-il pas vrai ?

Cela n'est pas vrai.

Cela est-il certain ?

* در شکر و سپاس *

من شمارا بسیار شکر میکنم
بنابینو از شش و الفتات که در حق من فرمودید شمارا
بسیار شکر میکنم

من خیلی شکرانه کذا را لطف بزرگانه شما هستم
من بسیار خوشنود لطف و کرم شما هستم
من از شما بسیار ممنوم - از مراحم سرکار خوشنودم
چیزی که باعث شکر باشد نیست
من شمارا بسیار زحمت دادم
درین زحمتی نیست

از زحمتی که بشما دادم شرم منده ام مراحم سرکار بنده را
متفرق خجالت میکند

این را مکتوب مید

از لطف و کرمی که در حق حقیر شایان فرمودید خیلی
خشنود شدم

لطف و کرمتان بی اندازه است

* در تصدیق و انکار *

آیا این راست است - صحیح است

این صحیح است

آیا این راست نیست

این راست نیست - صحیح نیست

آیا این محقق است

* تشکره دائره *

بن سزه جوق تشکر ایدرم
حق عاجزانه مده اوزان بیوریلان لطف و کرم
لازمه تشکرینی ایفا ایدرم
عنایات و احسانات جلیله کزه چوق متشکر
بن لطف و کرم کردن زیاده سیله ممنونم
بن سزدن چوق منونم
تشکره موجب برشی یوقدر
بن سزه جوق زحمت و یردم
بونده زحمت یوقدر
سزده یوقدر زحمت و یردیکه مدن محجوبم

بونی سویلیکنز

حقمنده اوزان و شایان بیوریلان الطاف و مکارم
سنبه کردن چوق مسرور و ممنون اولدم
اطف و کرم کردن درجه نه پاینده در

* تصدیق و انکاره دائره *

بوکر چکمیدر - صحیح میدر

کرچکدر - صحیحدر

بو صحیح دکلمیدر

بو صحیح دکلددر

بو محققیدر

ذلك محقق جدا	Cela est bien certain.
اليس ذلك محققا	Cela n'est-il pas certain ?
ليس ذلك محققا	Cela n'est pas certain.
هل هذا باطل	Cela est-il faux ?
هذا باطل - لأصله	Cela est faux.
هذا كذب - افترا	C'est un mensonge.
أهذا الامر مثبت	Ce fait est-il certain ?
هذا الامر مثبت	Ce fait est certain.
هل تصدقون بذلك	Le croyez-vous ?
أنا أصدق ذلك	Je le crois bien.
هل أنتم متحققون مما تقولون	Êtes-vous sûr de ce que vous dites ?
أنا متحقق جدا	J'en suis bien sûr.

* في الاحتمال *

De la probabilité

هل هذا محتمل	Cela est-il probable ?
هذا محتمل	Cela est probable.
أليس هذا محتملا	Cela n'est-il pas probable ?
هذا ليس محتملا	Cela n'est pas probable.
هل ذلك ممكن	Cela est-il possible ?
ذلك ممكن - جائز	Cela est possible.
أما هذا ممكن	Cela n'est-il pas possible ?
هذا غير ممكن	Cela n'est pas possible.
هذا مستحيل	C'est impossible

این محقق است

آیا این محقق نیست

این محقق نیست

آیا این پیروده است - باطل است

این پیروده است - اصل ندارد

این دروغ است - بهتافت

آیا این امر مثبت است

این امر مثبت است

آیا باین باور میکنید - ایضا باور میکنید

من باین باور میکنم - ایضا باور میکنم

آیا آنچه میگوید محقق میدانید

من محقق میدانم

✽ در احتمال و امکان ✽

آیا این احتمال دارد - امکان دارد

احتمال دارد

آیا این ممکن نیست - امکان ندارد

این ممکن نیست - امکان ندارد

آیا این ممکن است

این ممکن است - جائز است

آیا این ممکن نیست

این ممکن نیست

غیر ممکن است

بویک صحیح‌در - محقق‌در

بومحقق‌دکلیدر

بومحقق‌دکلدر

بویهوده و نافله‌دکلیدر

بونافله‌در

بویلاندر - اصل‌سزشیدر

بویکفیت‌موثوقیدر

بویکفیت‌مشبوت‌در - موثوق‌در

بوکایان‌نور‌میسکر

بن‌بوکایان‌نورم

دیدیک‌کزی محقق‌بی‌لور‌میسکر

بن‌پک محقق‌بی‌لورم

* احتمال و امکان‌دائر *

بونک‌احتمالی‌وارمیدر - بومحتمل‌میدر

احتمالی‌وارد - محتمل‌در

بومحتمل‌دکلیدر

بومحتمل‌دکلدر

بوممكن‌میدر - جائز‌میدر

بوممكن‌در - جائز‌در

بوممكن‌دکلیدر

بوممكن‌دکلدر

بوغیر‌ممكن‌در - بومستحيل‌در

هل يتأتى ذلك

Cela se peut-il ?

قد يتأتى ذلك

Cela se peut.

أليس ذلك ممكنا

Cela ne se peut-il pas ?

ليس ذلك ممكنا

Cela ne se peut pas.

أنا منمجب من ذلك

Cela m'étonne ?

أنا لا أستغرب من ذلك

Cela ne m'étonne pas.

أليس ذلك غريبا

Cela n'est-il pas surprenant ?

هذا أمر غريب

Cela est bien surprenant.

هذا شيء بسيط جدا

C'est bien simple.

هذا أمر طبيعي

C'est bien naturel.

(في الفرح)

De la joie.

هل أنتم مبسوطون

Êtes-vous content ?

أنا مبسوط جدا

Je suis très content.

ألستم مبسطين منى

N'êtes-vous pas content de moi ?

أنا مبسوط منكم كثيرا - أنا راضى عنكم

Je suis bien content de vous.

هل أنتم مبسوطون من ذلك

Êtes-vous content de cela ?

أنا مبسوط من ذلك جدا

J'en suis bien content.

حصل لى سرور من ذلك

J'en suis bien aise.

لقد سررتنى ذلك كثيرا

J'en ai éprouvé un grand plaisir.

فرح قلبى من ذلك

J'en suis charmé.

انبسط من ذلك غاية الانبساط

J'en ai bien de la joie.

انى ابتهجت سرورا بذلك

J'en suis enchanté.

آیا این میشود

گاه این میشود

آیا این امکان ندارد - آیا این ممکن نیست

این امکان ندارد - این ممکن نیست

من ازین تعجب میکنم - من متعجبم ازین

من ازین تعجب ندارم - تعجب نمیکنم

آیا این عجیب نیست

این امر عجیب است - این امر است عجیب

این چیز است سهل و بی تکلف

این امر است فطری - بیداشی

* در فرح و شادی *

آیا شما خشنودید

من بسیار خشنودم

آیا از من خشنود نمیتید

من از شما بسیار خشنود و راضی

آیا شما ازین خشنودید

من ازین بسیار خشنودم

ازین خشنود شدم - ازین شادمان شدم

ازین خیلی خشنود شدم - این مرا بسیار مسرور کرد

ازین دل شاد شدم - دل شاد شدم ازین

ازین بسیار خشنود شدم

این خیلی خوشم آمد - خیلی خشنود شدم ازین

بو اوله ییلوری

بو اوله ییلور

بونک امکائی یوقدیر

بونک امکائی یوقدر

بن بو کاتجیب اید یورم

بن بو کاتجیب ایتمام

بو غریب دکلیدر

بو عجیب برشید

بو عادی برشید

بو امر طبیعیدر - خلقیدر

* فرح و سرور مدائر *

سرور میسکز

بن چوق مسرورم

بندن خشنودد کلیسکز

سرزدن چوق خشنود و راضی

بوندن خشنود میسکز - مسرور میسکز

بوندن چوق خشنودم - مسرورم

بوندن مسرور اولدم

بوندن چوق خط ایتم - بو بنی بک محظوظ ایلدی

بوندن کو کام مسرور اولدی

بوندن پک سوندیم

بوندن زیاده سیله خوشلندیم

حصل لي من ذلك سرور لانها ياقه
لقد حصل لي من ذلك غاية السرور

* في الغم والحزن *

هل أنتم مغومون - هل صعب عليكم

أنا مغوم جدا - صعب على جدا

لماذا أنتم مغومون

لان كتابي ضاع مني

هل غمك ذلك

غمي ذلك كثيرا - شق على جدا

أنا حزين جدا - أنا مغوم كثيرا

أنا متكدرا جدا

أنا في غاية الكدر

هذا شئ موجب للكدر

هذا شئ محزن جدا

هذا ليس مقبولا

هذا شئ كريه جدا

* في الاستشارة *

ما التدبير - ما العمل

ماذا أصنع - ماذا أعمل

ماذا نصنع - ماذا نفعل

ما الطريقة أو الحيلة - كيف يكون الحال

Cela m'a causé un grand plaisir.

Cela m'a fait le plus grand plaisir.

De l'affliction.

Etes-vous fâché ?

Je suis bien fâché.

Pourquoi êtes-vous fâché ?

Parce que j'ai perdu mon livre;

Etes-vous fâché de cela ?

J'en suis bien fâché.

Je suis bien triste.

Je suis très affligé.

Je suis désolé.

Cela est bien fâcheux.

Cela est bien triste.

Cela n'est pas agréable.

C'est une chose très désagréable

Pour consulter.

Que faire ?

Que dois-je faire ?

Que devons-nous faire.

Quel parti à prendre ?

مرا ازین غمشودی بی نهایت حاصل شد
من ازین بجزد فرحناک و شادان شدم

✽ در غصه و اندوه ✽

آیا شما نمکین هستید - رنجیدید
بسیار غمناک هستم - رنجناکم
چرا نمکین هستید
چونکه کتابم را کم کردم - کتابم از من ضایع شد
آیا غمت ای غمت - ازین مغموم و اندوه ناکی
این مرا بسیار نمکین ساخت
من خیلی غصه دارم - اندوه ناکم
من بسیار مکه دارم - محزونم
من غایت که در دارم - در غایت که هستم
این چیز نیست باعث که ورت - بادی اندوه است
این چیز نیست بسیار حزن افزا
این مقبول و بسند نیست
این چیز نیست بسیار بد

✽ در مشورت ✽

ندیر چیست - چه باید کرد
چه کنیم - چه کار کنیم
چه کنیم - چه کار کنیم
چه راه باید گرفت - چه ندیر کنیم - حال چه گونه میشود

بودن نهایتسز مسرور و اولدم
بودن جدسز فرحناکم

✽ حزن و کدره دایره ✽

طار غمیسکز - کوسکنیسکز - کوجندی کز می
پن طار غم - پن کوجنکم
نیچون مکدر سکز
کتابم ضایع اولدیغیچون
کوجندی کز می - کر و درد کز می
بو بی چوق مکدر ایتدی
بن پنک طاسه لویم
بن پنک کدر لویم - مکدرم
غایت کدرم واردر
بو کدره موجب برشیدر
بو پن حزنلی برشیدر
بو مقبول دکلدرد
بو پن فنا برشیدر

✽ مشورت دایره ✽

تدبیر ندر - نه ایتلی
نه ایده می - نه یایه می
نه ایده لم - نه یایه لم
نه پول اتخاذایده لم - نه تدبیر ایده لم - حال فصل اولوز

ماذا نفعل - ماذا نعمل
تحيّرت في أمري كثيرا
لا أدري ماذا أصنع
لا أدري كيف أصنع
أنا وقعت في حيرة عظيمة
هذا أمر مشكل - يقع في الحيرة
ما رأيكم في ذلك الأمر
ماذا ترون في ذلك - ما لهوظكم فيه
أنا مطابق لرأيكم - أنا أرى كما ترون
قولوا لي رأيكم
اشور عليكم أن لا تفعلوا ذلك

* في الحوادث *

ما الخبر
لا شيء من الأخبار
ما الخبر - ما الحوادث
لا يوجد شيء مفيد من الأخبار
هل يوجد خبر جديد
لا يوجد خبر جديد أصلا
هل تعرفون شيئا من الحوادث
لا أعرف شيئا من الحوادث
هل سمعت شيئا - هل سمعتم خبرا
ما سمعت شيئا - ما سمعت بشيء

Que ferons-nous ?

Je suis bien embarrassé.

Je ne sais que faire.

Je ne sais comment faire.

Je suis dans un grand embarras.

Cela est bien embarrassant.

Qu'en dites-vous ?

Qu'en pensez-vous ?

Je pense comme vous.

Dites-moi votre avis.

Je vous conseille de ne pas faire cela.

Des nouvelles.

Qu'est-ce qu'il y a de nouveau ?

Il n'ya rien de nouveau.

Quelle nouvelle y a-t-il ?

Il n'ya rien d'intéressant.

Y a-t-il quelque chose de nouveau ?

Il n'ya rien absolument.

Savez-vous quelque chose de nouveau ?

Je ne sais rien de nouveau.

Avez-vous entendu dire quelque chose ?

Je n'ai rien entendu dire.

چه کار کنیم - چه کار باید کرد
 در امر خود بسیار حیران شدم - والله شدم
 نمیدانم چه کار کنم
 نمیدانم چه گونه کنم
 من در حیرت بزرگ افتاده ام
 این کاریست بسیار دشوار (افسان) را در حیرت می اندازد
 درین امر رقیبان چیست
 درین چه فکر و اندیشه میکنید
 چون شما ملاحظه میکنم - رایج چون رای شماست
 رای و اندیشه اتان بمن بگویید
 شمار انصاف و بندید هم اینرا بکنید

* در بیان حوادث *

از نو چه خبر هست - خبر چیست
 از نو هیچ خبری نیست
 خبر چیست - چه خبر هست
 هیچ خبری مفید نیست - فایده مند خبری نیست
 آیا یک خبر نو هست - از نو خبری هست
 اصلاً خبری تازه نیست
 آیا از حوادث نو چیزی میدانید
 از حوادث نو چیزی نمیدانم
 آیا چیزی شنیده - خبری شنیده
 چیزی شنیدم - خبری شنیدم

نه ایده لم - نه یایه لم
 بک شاشردم
 نه یایه چغنی بیلم
 بیلم نصل ایده لم
 بن بر بیلو حیره دوشدم
 بو بک مشکل برایشدر - بو (انسانی) حیره دوشدر
 بو خصوصه رأ یکزنذر
 بونده نه فکر و ملاحظه ای در سکنز
 سکنز کبی ملاحظه ای درم - بنده سکنز کبی دوشنورم
 رأی و افکار کزی بکاسو بلیکنز
 سکنزه حیت ای درم بونی یا بیککنز

* حوادثه دائر *

یکیدن نه وار - نه خبر
 یکیدن بر خبر یوقدر
 نه خبر وار
 هیچ بر فایده لو خبر یوقدر
 یکیدن بر حوادث واری
 یکیدن هیچ بر خبر یوقدر
 یکی حوائندن بر شیئیلور میسکنز
 یکی حوائندن بر شیئیلور
 بر خبر - بر حوادث ایشندیکنز
 بر شیئیلور

هل سمعتم بذلك

سمعته به - بلغنى ذلك

أما سمعتم بذلك - ألم تسمعوا بذلك

لم أسمع به - ما سمعته به

* فى السن *

ما سنكم - كم عمركم

عمرى اثنتى عشرة سنة

كم عمر أخيك

عمره عشرة سنين

كم عمر والدكم

سنة ثلاثون سنة

أنت أصبى منى - اصغرى منى

أنا أكبر منكم سنا

لستم أكبر منى سنا

أنا أصبى منكم - أنا أصغر منكم سنا

أنت أصغرى منى سنا

عمرنا واحد تقريبا

يظهر أنك أكبر من أخيك

هو أكبر منى سنا

* فى الساعة *

كم الساعة

الساعة واحدة تقريبا

Avez-vous entendu parler de cela ?

J'en ai entendu parler.

N'avez-vous pas entendu parler de cela ?

Je n'en ai pas entendu parler.

De l'âge.

Quel âge avez-vous ?

J'ai douze ans.

Quel âge a votre frère ?

Il est âgé de dix ans.

Quel âge a votre père ?

Il a trente ans.

Vous êtes plus jeune que moi.

Je suis plus âgé que vous.

Vous n'êtes pas plus âgé que moi.

Je suis plus jeune que vous.

Vous êtes moins âgé que moi.

Nous sommes à peu près du même âge.

Vous paraissez plus âgé que votre frère.

Il est plus âgé que moi.

De l'heure.

Quelle heure est-il ?

Il est près d'une heure.

آیا اینرا شنیدید .

اینرا شنیدم

آیا اینرا شنیدید

اینرا شنیدم

بونی ایشندی بکزی

بونی ایشندم - مسموعم اولدی

بونی ایشندی بکزی

بونی ایشندم - مسموعم اولدی

* در بیان عمر *

عمر شما چند است - عمرت چند است

دوازده ساله ام - محرم دوازده سال است

برادرت چند سال عمر دارد - چند ساله است

عمرش ده سال است - ده ساله است

عمر پدرتان چند سال است - پدر شما چند ساله است

سی سال عمر دارد - سی ساله است

شما از من جوانتری

من در عمر از شما بزرگترم

شما در عمر از من بزرگتر نیستید

من از شما کوچکترم - در عمر از شما کوچکترم

شما در عمر از من کوچکتر هستید

تقریباً عمرمان یک است

معلوم میشود که شما از برادران بزرگتر هستید

او در سال از من بزرگتر است

* در بیان ساعت *

ساعت چند است

ساعت نزدیک یک است

ساعت قاچدر

ساعت بره یقیندر

* ساعته دائر *

قاچ یا شنده سکر

اون ایکی یا شندهیم

قرنداشکر قاچ یا شندهدر

اون یا شندهدر

بابا کر قاچ یا شندهدر

اونوز یا شندهدر

سز بندن کو چکسکر

بن سز دن یا شلویم

سز بندن یا شلو د کلسکر

بن سز دن کنجم - یا شجه سز دن کو چکم

یا شده بندن کو چکسکر

یا شمز بر کبیدر - تقریباً بر یا شده بن

قرنداشکر دن یا شلو کورینور سکر

اون بندن یا شلو در

الساعة مجاوزت الواحدة
 الساعة واحدة وربع
 الساعة واحدة ونصف
 الساعة اثنتان الاربع
 الساعة اثنتان الا عشرة دقائق
 لم تَم الساعة اثنين
 الساعة فانت ثلاثة
 الساعة ثلاثة الا عشر من دقيقه
 الساعة ثلاثة ونصف
 الساعة قد قاربت الرابعه
 اذن الظهر
 لم يَؤذن الظهر
 اتصف الليل
 هل فات الوقت
 فات الوقت
 ما فات الوقت

* في الوقت والهواء *

كيف الوقت - كيف الهواء
 الوقت لطيف - الهواء لطيف
 الهواء ردي
 هل الهواء لطيف
 الهواء لطيف - معتدل

Il est une heure passée.
 Il est une heure un quart.
 Il est une heure et demie.
 Il est deux heures moins un quart.
 Il est deux heures moins dix minutes.
 Il n'est pas encore deux heures.
 Il est trois heures passées.
 Il est trois heures moins vingt minutes.
 Il est trois heures et demie.
 Il est près de quatre heures.
 Il est midi.
 Il n'est pas encore midi.
 Il est minuit.
 Est-il tard ?
 Il est tard.
 Il n'est pas encore tard.

Du temps.

Quel temps fait-il ?
 Il fait beau temps.
 Il fait mauvais temps.
 Fait-il beau ?
 Il fait beau.

ساعت از يك گذشت
 ساعت از يك چاريك گذشته
 ساعت يك و نیم است
 ساعت بدو چاريك میخواهد
 ساعت بدوده دقیقه میخواهد
 ساعت هنوز دو نشده
 ساعت از سه گذشته
 ساعت بیهیست دقیقه میخواهد
 ساعت سه و نیم است
 ساعت نزدیک چهار است
 اذان ظهر خوانده شد - بانك نيز روز خوانده شد
 بانك نيز روز هنوز نخوانده است
 نیمه شب شد
 آیا وقت گذشته
 وقت گذشته
 هنوز وقت نگذشته

✽ در وقت و هوا ✽

هوا چو کوزه است - وقت چو کوزه است
 وقت خوب است - هوا لطیف است
 هوا بد است
 آیا هوا خوب است
 هوا لطیف است - معتدل است

ساعت بری کجدي
 ساعت بری چاريك کجيمور
 ساعت بری بچقدر
 ساعت ايکي به چاريك استر
 ساعت ايکي به اون دقیقه استر
 ساعت ده ايکي اولدی
 ساعت اوچی کجدي
 ساعت اوچه يکری دقیقه وار
 ساعت اوچ بچقدر
 ساعت دريه بقلاشور
 اويله او قوندى
 اويله ده او قوندى
 کيجه يار يسی اولدی
 وقت کجدي
 وقت کجدي
 وقت ده کجدي

* وقت و هوا به دائر *

وقت نصلدر - هوا نصلدر
 وقت کوزلدر - هوا کوزلدر
 هوا فنادر - ثقيلدر
 هوا کوزيلدر
 هوا کوزلدر - معتدلدر

هل الهواء حار	Fait-il chaud ?
الهواء حار جدا	Il fait très chaud.
هل الهواء بارد	Fait-il froid ?
الهواء بارد	Il fait froid.
هل الهواء حاراً وبارداً	Fait-il chaud ou froid ?
الهواء معتدل لا حار ولا بارد	Il ne fait ni chaud ni froid.
حالة الجو تشعير بالمطر	Il fait un temps pluvieux.
ستمطر	Il va pleuvoir.
انها تمطر	Il pleut.
انها تمطر ثلجا	Il neige.
البرق يومئض	Il y a des éclairs.
الرعد يصلصل	Il tonne.
الجو مظلم	Il fait sombre.
دخل الليل	Il fait nuit.
القمر مشرق	Il fait clair de lune.
هل أشرق الشمس	Le soleil s'est-il levé ?
أشرق الشمس	Le soleil s'est levé.
هل غربت الشمس	Le soleil s'est-il couché ?
غربت الشمس	Le soleil s'est couché.

* في الأكل *

Manger

هل أنت جيعان	Avez-vous faim ?
أنا جيعان	J'ai faim.

آیا هوا کرم است
 هوا بسیار کرم است
 آیا هوا سرد است - آیا هوا خشک است
 هوا سرد است
 آیا هوا کرم است و یا سرد است
 هوا متدل است - نه کرم است و نه سرد
 هوا حالت باران دارد
 باران خواهد بارید
 باران میبارد
 برف میبارد
 برق میزند - درختش میزند
 رعد میزند
 هوا تاریک است
 شب شد
 ماهتاب است
 آیا آفتاب طلوع کرد - برآمد
 آفتاب برآمد - طلوع کرد
 آیا آفتاب فروشد
 آفتاب فروشد - مغرب شد

✽ در میان خوردن ✽

آیا شما کرسنه‌اید
 کرسنه‌ام

هوا صیقا قیدر
 هوا بک صیقا قیدر
 هوا صوغو قیدر
 هوا صوغو قدر
 هوا صیقا قی یا خود صوغو قی
 هوا معتدل رنه صیقا قی نه صوغو قدر
 یغور هوا سی وارد
 یغور یا غه جق
 یغور یا غیور
 قار یا غیور
 شمشک چاقیور
 کول کوریور
 اورنه لق قرا کقدر
 کیجه اولدی
 ماهتابدر - ماهتاب وارد
 کونش طوغندی - چیقندی
 کونش طوغندی - چیقندی
 کونش باتندی
 کونش باتندی - اجشام اولدی

* نیمکه دایر *

اجیکز - قازیکز آجیدر
 اجم - قازم اجدر

هل لكم اشتها للطعام
 لى اشتها من زائد للطعام
 هل تريدون أن تأكلوا
 أريد أن أكل
 ماذا تشتهي نفسك من الطعام
 نفسى تشهى أكل السمك
 كم وجبة تأكلوا فى اليوم
 أأكل وجبتين فى اليوم
 متى تأكلون
 أأكل متى جعت
 هل أكلت - هل أكلتم
 ما أكلت الى الآن
 أمانا تناولتم شيئا فى هذا اليوم
 مانا نولت شيئا فى يومى
 هل أكل أخوك
 هو أكل
 هل أكل أحبابكم
 أكلوا منذ برهة
 هل أفطرت
 أنا أفطرت
 أمانا أفطرت الى الآن
 ما أفطرت الى الآن
 هل تريدون أن تفطروا الآن

Avez-vous appétit ?
 J'ai grand appétit.
 Voulez-vous manger ?
 Je veux manger.
 Que voulez-vous manger ?
 Je veux manger du poisson.
 Combien de fois mangez-vous par jour ?
 Je mange deux fois par jour.
 Quand mangerez-vous ?
 Quand j'aurai faim je mangerai,
 Avez-vous mangé ?
 Je n'ai pas encore mangé.
 N'avez-vous pas mangé aujourd'hui ?
 Je n'ai rien mangé aujourd'hui.
 Votre frère a-t-il mangé ?
 Il a mangé.
 Vos amis ont-ils mangé ?
 Ils ont déjà mangé.
 Avez-vous déjeuné ?
 J'ai déjeuné.
 N'avez-vous pas encore déjeuné ?
 Je n'ai pas encore déjeuné.
 Voulez-vous déjeuner à présent ?

یککه اشتها کزواری
 یککه جوق اشتها واردر
 طعام ایتک استرمیسکر - طعامه مملکزواری
 طعام ایتک استرم - طعامه میلوار
 جانکزنه طعام استیور
 جانم بالی استیور
 کونده قاج کره طعام ایدپورسکر
 کونده ایکی کره یرم
 نه وقت یرسکر
 اجق دیم و قنده یرم
 طعام ایتدیکزری
 شمدی یه قدر طعام ایتدم
 بو کون برشی یتدیکزری
 بو کون هیچ برشی یتدم
 قرنداشکر طعام یتدی - طعام ایتدی
 او یتدی - طعام ایتدی
 دوستلر کز طعام ایتدیلری
 دمن طعام ایتدیلر
 قهوه التی ایتدیکزری
 قهوه التی ایتدم
 قهوه التی ده ایتدیکزری
 ده قهوه التی ایتدم
 شمدی قهوه التی ایتک استرمیسکر

آیا ارزوی طعام دارید - اشتها دارید
 طعام از یاده اشتها دارم - زیاده ارزوی طعام دارم
 آیا بطعام خوردن میل دارید - طعام را میل دارید
 بخوردن میل دارم - بطعام میل دارم
 نفست بجه طعام میل دارد
 نفسم ماهی میخورد - ماهی خوردن میخورد
 در روز چند بار طعام میخورد
 در روز دوبار - دودنعه طعام میخورد
 کی میخورد - کی طعام میخورد
 وقتی که گرسنه شدم میخورد
 آیا طعام خوردید - طعام کردید
 هنوز نخوردم - هنوز طعام نکردم
 آیا امروز چیزی نخوردید
 امروز هیچ چیز نخوردم
 آیا برادرت طعام خورد - طعام کرد
 او خورد - او طعام کرد
 آیا دوستانهای شما طعام خوردند
 ملکی یش طعام خوردند - طعام کردند
 آیا نیم چاشت خوردید - ناهاری کردید
 من نیم چاشت نخردم - ناهاری کردم
 آیا تا حال نیم چاشت نخوردید - ناهاری نخوردید
 هنوز ناهاری نخوردم - ناهاری نکرده ام
 آیا حالا ناهاری خوردن میخواهید

لا أريد أن أفطر الآن

هل تغذيتم

ما تغذيتم إلى الآن

متى تغدون

التغدى بعد نصف ساعة

هل تريدون أن تعشوا

أريد أن أعشى

هل تعشيتم عشاء جيدا

تعشيت عشاء جيدا

* في الشرب *

هل أنت - انتم عطاش

أنا عطشان جيدا - عطشت جيدا

ألستم عطشا

لست عطشانا

هل أنتم جوعا أو عطاش

ما أنا جائع ولا عطشان

هل تريدون أن تشربوا

أريد أن أشرب

ماذا تريدون أن تشربوا

أريد أن أشرب ماء

هل تريدون كوبا من الماء

ناولنى كوبا من الماء

Je ne veux pas déjeuner à présent.

Avez-vous diné ?

Je n'ai pas encore diné.

Quand dînez-vous ?

Je dînerai dans une demie heure.

Voulez-vous souper ?

Je veux souper.

Avez-vous bien soupé ?

J'ai bien soupé.

Boire

Avez-vous soif ?

J'ai grand soif.

N'avez-vous pas soif ?

Je n'ai pas soif.

Avez-vous faim ou soif ?

Je n'ai ni faim ni soif.

Voulez-vous boire ?

Je veux boire.

Que voulez-vous boire ?

Je veux boire de l'eau.

Voulez-vous un verre d'eau ?

Donnez-moi un verre d'eau.

مالا نپاری خوردن میخوایم

آیا نهار خوردید - غذای نهار کردید

تا حال نهار نخورده ام - هنوز غذای نهار نکرده ام

کی نهار میخوردید

پس از نیم ساعت نهار میخورم

آیا میخواستام بخورید

شام خوردن میخوایم

آیا خوب شام خوردید - شام کردید

خوب شام کردم - خوب شام خوردم

شادی قهوه الی ایتمک استقام

اولیه طعمانی ابتدا یکزری

دها اولیه - دهاقوشلق طعمانی ایتمدم

نه وقت اولیه طعمانی ایدر سکر

یارم ساعتدن نصکراه ایدرم

اخشام طعمانی ایتمک استرمیسکرز

اخشام طعمانی ایتمک استرم

اخشام ایو طعام ابتدا یکزری

اخشام ایو طعام ایتمدم

❀ در میان نوشیدن ❀

* ایچمکه دائر *

آیا نشانه اید

من بسیار تشنه ام

آیا تشنه نیستید

تشنه نیستم

آیا شما کرسنه هستید یا خود تشنه

من نه کرسنه ام نه تشنه

آیا نوشیدن میخواستید

نوشیدن میخوایم

چه چیز نوشیدن میخواستید

آب نوشیدن میخواستیم

آیا یک پیاله آب نوشیدن میخواستید

یک پیاله آب بمن بده

صوسزمیسکرز

بن پل صوسزم

صوسزد کلیسکرز

صوسزد کلم

اجیسکرز یا خود صوسزمیسکرز

نه اجم نه صوسزم

ایچمک استرمیسکرز

ایچمک استرم

نه ایچمک استر سکرز

صو ایچمک استرم

بر برداق صو ایچمک استرمیسکرز

بر برداق صو ویر بکا

هل تريدون أن تشربوا فنجاناً قهوة
أريد أن أتناول فنجاناً قهوة
هل تشربون شايًا كل صباح
أنا لا أشرب شايًا وإنما أشرب قهوة
هل تريدون تناولوا قدحاً من النبيذ
شكراً لله فضلكم لا أشرب نبيذ
* في الذهاب *

إلى أين تذهبون
أذهب إلى البيت
إلى أين تذهبون الآن
أنا ذاهب عند أخي - إلى منزل أخي
إلى أين تذهبون مسرعين هكذا
أنا ذاهب إلى المدرسة
هل ذهبت إلى المدرسة أمس
ذهبت إليها
أما ذهبت إلى المدرسة أمس
ما ذهبت إليها
متى تذهبون إلى التزهة
أذهب غداً
هل يذهب أخوكم إلى المدرسة
يذهب إليها كل يوم
هل ذهب إلى المدرسة اليوم

Voulez-vous prendre une tasse de café?
Je veux prendre une tasse de café.
Prenez-vous du thé chaque matin?
Je ne prends pas de thé, mais je prends du café.
Voulez-vous prendre un verre de vin?
Merci je ne prends pas de vin.

Aller

Où allez-vous?
Je vais chez-moi.
Où allez-vous présentement?
Je vais chez mon frère.
Où allez-vous si vite?
Je vais à l'école.
Êtes-vous allé à l'école hier?
J'y suis allé. *à l'école*
N'êtes-vous pas allé à l'école hier?
Je n'y suis pas allé.
Quand irez-vous à la promenade?
J'irai demain.
Votre frère va-t-il à l'école?
Il y va tous les jours.
Est-il allé aujourd'hui à l'école?

آیا یک فنجان قهوه نوشیدن میخواهید
 یک فنجان قهوه نوشیدن میخواهم
 آیا هر صبح - هر بار ادای این نوشید - میخورید
 من جای نمخورم اما قهوه میخورم - اینوشم
 آیا یک پیاله می را خوردن میل دارید
 تشکر میکنم بنده شراب نمخورم - می نمخورم

* در میان رفتن *

بجای میروید - بجای میروید
 بجای میروم
 حالا بجای میروید
 من بنزد برادر - بجای برادر میروم
 باین زودی بجای میروید
 من بمدرسه - بدبستان میروم
 آیا دیروز بدبستان رفتید
 بآنجا رفتم
 آیا دیروز بدبستان نرفتید
 بآنجا نرفتم
 کی بتفرج و گشت و گذار میروید
 فردا میروم
 آیا برادران بدبستان میروند
 هر روز بآنجا میروند
 آیا امروز بدبستان رفت

بر فنجان قهوه ایچمک استرمیسکز
 بر فنجان قهوه ایچمک استرم
 هر صبح جای ایچمورمیسکز
 بن جای ایچمورم لکن قهوه ایچمورم
 بر قدح شراب ایچمک استرمیسکز
 تشکر ایدرم بنده کر شراب ایچم
 * کیتکه دائر *

نریه کیدپورسکز
 او کیدپورم
 شمعی نریه کیدرسکز
 قرنداشمک یاتنه - قوناغنه کیدپورم
 بویله چاق نریه کیدپورسکز
 مدرسه به - مکتبه کیدپورم
 دون مکتبه کیتدیگری
 او رایه کیتدم
 دون مکتبه کیتدیگری
 او رایه کیتدم - مکتبه کیتدم
 نه وقت سیر و گزغنه به کیدرسکز
 یارین کیدرم
 قرنداشکز مکتبه کیدپوری
 هر کون او رایه کیدپور
 بوکون مکتبه کیتدی

ذهب إليها
 أما ذهب إلى المدرسة أمس
 ما ذهب إليها
 هل ذهب أحبا بكم إلى البستان - الجنة
 ما ذهبوا إليه
 أتريدون الذهاب
 أريد الذهاب
 اذهب - اذهبوا
 هاأنا ذاهب
 لنذهب معا
 اسرع - هيا

* في المجي *

من أين أنتم آتون - تجيئون
 أنا آت من البيت
 من أين تأتون الآن
 أنا آت من المدرسة
 هل تريدون المجي معي
 أريد أن أذهب معكم
 لماذا لم تحضروا البارحة
 لاني لم أجد وقتا
 هل تحضرون غدا
 اذا وجدت وقتا حضرت غدا

Il y est allé.
 N'est-il pas allé à l'école hier ?
 Il n'y est pas allé.
 Vos amis sont-ils allés au jardin ?
 Il n'y sont pas allés.
 Voulez-vous vous en aller ?
 Je veux m'en aller.
 Allez-vous en.
 Je m'en vais.
 Allons ensemble.
 Allons vite.

Venir.

D'où venez-vous ?
 Je viens de chez moi.
 D'où venez-vous présentement ?
 Je viens de l'école.
 Voulez-vous venir avec moi ?
 Je veux aller avec vous.
 Pourquoi n'êtes-vous pas venu hier ?
 Parce que je n'ai pas eu de temps.
 Viendrez-vous demain ?
 J'irais demain si j'avais du temps.

بآنجارفت - بمدرسه رفت
 آیا دیروز بمدرسه نرفت
 بآنجارفت
 آیا دوستان باغ رفتند
 بآنجارفتند
 آیا رفتن میخواهید
 رفتن میخواهم
 برد - بروید
 اینک میروم
 برابر - بایکدیگر برویم
 زدو شو

✽ در آمدن ✽

شما از کجای آید
 من از خانه می آیم
 حالا از کجای آید
 من از مدرسه می آیم - از دوستان می آیم
 آیا با من برابر آمدن میخواهید
 با شما برابر رفتن میخواهم
 چرا دیروز نیامدی
 بلکه وقت نیافتم - چونکه وقت نداشتم
 آیا فردا می آید
 اگر وقت بیایم فردا می آیم

مدرسه به کیتدی
 دون مدرسه به کیتدی
 او رایه کیتدی
 دوستلر کز باغچه به کیتدی لری
 او رایه کیتدی لر
 کیتک استرمیسکرز
 کیتک استرم
 کیت - کیتدی کز
 ایشته کیتدیورم
 برابر - بر لکده کیده لم
 هایدی - چاپق اول

* کلمکده دائر *

سز زه دن کلورسکرز
 اودن کلورم
 شمدی زه دن کلورسکرز
 مدرسه دن کلورم - مکتبدن کلورم
 بنله برابر کلک استرمیسکرز
 سز کله برابر کیتک استرم
 دون نیچون کلدیکز
 چونکه وقت بولدم
 یارین کلورمیسکرز
 وقت بولور سه یارین کلورم

هل حضر أخوكم

ما حضر الى الآن

متى يحضر

يحضر بعد غدا

أما حضر أجبابكم الآن

ما حضروا الى الآن

أما يجيئون

يجيئون في الشهر الآتي

هل قدم أبوكم

ما قدم الى الآن

هل عاد أخوكم

انه قد عاد بالصحة والسلامة

* في التكلم *

هل تعرفون التكلم باللغة الفرنسية

لا أعرف التكلم بالفرنساوى

هل تتكلمون باللغة الفرنسية

انى أتكلم بالفرنساوى

أما تتكلمون باللسان الفرنسية

أنا لا أتكلم بها

هل تتكلمون باللغة الفرنسية أو الانكليزية

لا أتكلم باللغة الفرنسية وانما أتكلم بالانكليزية

هل تريدون أن تكلمونى

Votre frère est-il venu ?

Il n'est pas encore venu.

Quand viendra-t-il ?

Il viendra après-demain.

Vos amis ne sont-ils pas encore venus ?

Il ne sont pas encore venus.

Quand viendront-ils ?

Ils viendront le mois prochain.

Votre père est-il arrivé ?

Il n'est pas encore arrivé.

Votre frère est-il revenu ?

Il est revenu sain et sauf.

Parler.

Savez-vous parler le français ?

Je ne sais pas parler le français.

Parlez-vous français ?

Je parle français.

Ne parlez-vous pas le français ?

Je ne le parle pas.

Parlez-vous le français ou l'anglais ?

Je ne parle pas le français, mais je parle l'anglais.

Voulez-vous me parler ?

آیا برادر تان آمد

هنوز نیساده

کی می آید

پس فردا می آید

آیا دوستهایتان هنوز نیامده اند

تا حال نیساده اند

کی می آیند

در ماه آینده می آیند

آیا برادر تان آمد

تا حال نیامده است

آیا برادر تان عودت کرد - باز آمد

او سلامت و تندرستی عودت کرد

* در سخن گفتن *

آیا فرانسه حرف میزنید - میدانید - گفتگو کنید

زبان فرانسه را نمیدانم

آیا بلغت فرانسه حرف میزنید

بفرانسه حرف میزنم

آیا بزبان فرانسه حرف میزنید

من بفرانسه حرف میزنم

آیا بلغت فرانسه حرف میزنید و یا انگلیز

بلغت فرانسه حرف میزنم اما با انگلیز حرف میزنم

آیا با من حرف زدند بمخواهید

فرنداشکز کلدیمی

دها کلدی

نه وقت کلور

او بر کون کلور

دوستلر کردها کلدیمی

دها کلدیلر

نه وقت کلورلر

کله جن آیده کلیورلر

بابا کز کلدیمی

شمدی به قدر کلامشدر

فرنداشکز عودت ایتدی

صحت و سلامتله عودت ایتدی

* سویلکه دائر *

فرانسزجه قونشه ییاور میسکز

فرانسز قونشمسنی بیلم

فرانسزجه تکلم ایدرم میسکز

فرانسزجه تکلم ایدرم

فرانسزجه قونشمز میسکز

بن فرانسزجه قونشمم

فرانسزجه می تکلم ایدرسکز یا خود انکلیزجه می

فرانسزجه تکلم ایتیم لکن انکلیزجه تکلم ایدرم

بکاسو یلک استرم میسکز

أريد أن أكلكم	Je veux vous parler.
هل تحدثتم مع أخي	Avez-vous parlé à mon frère ?
تحدثت معه	Je lui ai parlé.
هل تحدثتم مع أجبائي	Avez-vous parlé à mes amis ?
كلتهم - تحدثت معهم	Je leur ai parlé.
أجهر وأبال كلام	Parlez haut.
اخفضوا صوتكم	Parlez bas.
كلني - كلوني	Parlez-moi.
كلنا - كلونا	Parlez-nous
كله - كلوه	Parlez-lui .
كلوهم	Parlez-leur.
تكلمو اقليلاً	Parlez peu.
لا تتكلمو كثيراً	Ne parlez pas beaucoup.
اسكتوا - اصمتوا	Taisez-vous.

* في القول *

Dire.

ماذا تقولون	Que dites-vous ?
لا أقول شيئاً	Je ne dis rien.
ماذا قلتم	Qu'avez-vous dit ?
لم أقول شيئاً	Je n'ai rien dit.
ماذا قلتم لاني	Qu'avez-vous dit à mon frère ?
قلت له أن ينتظرنى غدا	Je lui ai dit de m'attendre demain.
ماذا يقول	Que dit-il ?

بشما حرف زدن میخواهم - گفتن میخواهم
 آیا با برادرم گفتگو کردید
 با او گفتگو کردم
 آیا با دوستو ما یم گفتگو کردید
 با ایشان گفتگو کردم
 بلند بگویید - بلند حرف بزنید
 آهسته حرف بزنید
 بمن بگو - بمن حرف بزنید
 با بگو - با بگویید
 با او بگو - با او بگویید
 با ایشان بگویید - با او با بگویید
 کم حرف بزنید - کم بگویید
 بسیار مگویید
 خاموش شوید - خاموش باشید

✽ درس سخن ✽

چه میگوید
 چیزی نمیگویم
 چه گفتید
 چیزی نگفتم
 برادرم چه گفتید
 گفتم که فردا منتظر من باشد
 چه میگوید

سزه سويلك استرم
 قرنداشمله سويلشد يکزي
 افکله سويلشدم
 دوستارمله سويلشد يکزي
 ائلرله سويلشدم
 يوکسک سويليکز
 يواش سويليکز
 بکا سويله - سويليك
 بزه سويله - سويليك
 اکا سويله - سويليك
 انلره سويليکز
 از سويليك
 چوق سويليکز
 سکوت ايدکز

* ديمکه دائر *

نه دپورسکز
 برشی ديمورم
 نه دیدیکز
 برشی ديدلم
 قرنداشمه نه دیدیکز
 يارين بنی بکلسون دیدم
 نه دپور

يقول انه ينتظركم

ماذا قال لكم

قال لي أن اذهب الى منزله

قولوا لي - خبروني

قولوا له - خبروه

لا تقولوا له شيئاً - لا تخبروه بشيء

لا تخبروا أحداً بذلك

* في المطالعة والتعلم *

هل طالعتم درسكم

طالعته جيداً

أما طالعتم درسكم

ما طالعته

هل حفظتم درسكم

حفظته

أما حفظتم درسكم

لم أحفظه الى الآن

متى تحفظون درسكم

سأحفظه غداً

* في السؤال والجواب *

هل تريدون أن تشتروا كتاباً

أريد أن أشتري كتاباً

هل تريدون أن تبيعوا كتابكم

Il dit qu'il vous attendra.

Que vous a-t-il dit ?

Il m'a dit d'aller chez lui.

Dites-moi

Dites-lui

Ne lui dites rien.

N'en dites rien à personne.

Etudier, apprendre

Avez-vous étudié votre leçon ?

Je l'ai bien étudiée.

N'avez-vous pas étudié votre leçon ?

Je ne l'ai pas étudiée.

Avez-vous appris votre leçon ?

Je l'ai apprise.

N'avez-vous pas appris votre leçon ?

Je ne l'ai pas encore apprise.

Quand apprendrez-vous votre leçon ?

Je l'apprendrai demain.

Demander et répondre

Voulez-vous acheter un livre ?

Je veux en acheter un.

Voulez-vous vendre votre livre ?

میگوید که فتنه شما بشود
 شمارا چه گفت - چه گفت شما
 بمن گفت که کانه اش بر دم
 بمن بگوید - بمن خبر بد مید
 باد بگوید - اورا خبر بد مید
 اورا چیزی میگوید - اورا خبر بد مید
 اینرا بکس میگوید

* در مطالعه و اموضن *

آیا در ستانرا مطالعه کردید
 خوب مطالعه کردم
 آیا در ستانرا مطالعه نکردید
 اورا مطالعه نکردم
 آیا در ستانرا حفظ کردید
 اورا حفظ کردم
 آیا در ستانرا حفظ نکردید
 تا حال حفظ نکرده ام
 کی در ستانرا حفظ میکنید
 فردا حفظ میکنم

* در سؤال و جواب *

آیا کتابی خریدن میخواهید
 یک کتاب خریدن میخواهم
 آیا کتابترا فروضن میخواهید

سزی بکلیه جنگ دیور
 سزه نه دیدی
 قوناغنه کیده می دیدی
 بکاسو یلیکنز - خبرویریکنز
 اکاسو یلیکنز
 اکبرشی سویلیکنز - خبرویریکنز
 بونی کیمسه به سویلیکنز

* مطالعه و تعلیمه دائر *

درسکزی مطالعه ایتدیکنزی
 ایو مطالعه ایتدم
 درسکزی مطالعه ایتدیکنزی
 انی مطالعه ایتدم
 درسکزی از برلدیکنزی
 انی از برلدم
 درسکزی از برلدیکنزی
 انی ده از برلدم
 نه وقت درسکزی از برلر سکز
 یارین از برلرم - اگر نورم

* سؤال و جوابه دائر *

برکتاب صاونون المی استرمیسکزر
 برکتاب صاونون المی استرم
 کتابکزی صاتق استرمیسکزر

أريد أن أبيع	Je veux le vendre.
هل تريدون الذهاب الى السوق	Voulez-vous aller au marché ?
أريد أن أذهب اليه	Je veux y aller.
هل تريدون أن تقرؤا درسكم	Voulez-vous lire votre leçon ?
أريد أن أقرأه	Je veux la lire.
هل تريدون أن تكتبوا مکتوباً	Voulez-vous écrire une lettre ?
أريد أن أكتب مکتوباً	Je veux en écrire une.
هل تريدون أن تطلعوا درسكم	Voulez-vous étudier votre leçon ?
نريد أن نطالع	Nous voulons l'étudier.
هل تريدون أن تسمعو درسكم	Voulez-vous réciter votre leçon ?
نريد أن نسمعه	Nous voulons la réciter.
هل تريدون أن تخرجوا	Voulez-vous sortir ?
نريد أن نخرج	Nous voulons sortir
هل تريدون أن تدخلوا	Voulez-vous entrer ?
نريد أن ندخل	Nous voulons entrer.
هل تريدون أن تنزلوا	Voulez-vous descendre ?
نريد أن ننزل	Nous voulons descendre.
هل تريدون أن تصعدوا	Voulez-vous monter ?
نريد أن نصعد	Nous voulons monter.
أريدون أن تركبوا حصاناً	Voulez-vous monter à cheval ?
أريد أن أركب حصاناً	Je veux monter à cheval.
هل تريدون التوجه ماشين	Voulez-vous aller à pied ?
أريد أن أتوجه ماشياً	Je veux aller à pied.

انرا فروتن مینخواهیم

آیا به بازار رفتن مینخواهید

مینخواهیم با آنجا بروم

آیا در ستانرا خواندن مینخواهید

خواندن مینخواهیم

آیا مینخواهید نامه بنویسید

مینخواهیم نامه بنویسم

آیا در ستانرا مطالعه کردن مینخواهید

انرا مطالعه کردن مینخواهیم

آیا مینخواهید که در ستانرا بشنوا بید

مینخواهیم که انرا بکوش برسانیم

آیا بیرون رفتن مینخواهید

مینخواهیم که بیرون برویم

آیا باندرون رفتن مینخواهید

مینخواهیم داخل بشویم

آیا به پایین آمدن مینخواهید

پایین شدن مینخواهیم

آیا به بالا رفتن مینخواهید

به بالا رفتن مینخواهیم

آیا سوار اسب شدن مینخواهید

مینخواهیم سوار اسب بشوم

آیا پیاده رفتن مینخواهید

پیاده رفتن مینخواهیم

انی صاقتی استرم

چارشویه کیتک استرمیسکز

چارشویه کیتک استرم

درسکزی او قومق استرمیسکز

او قومق استرم

بر مکتوب یازمق استرمیسکز

بر مکتوب یازمق استرم

درسکزی مطالعه ایتک استرمیسکز

آنی مطالعه ایتک استرز

درسکزی دکلمک استرمیسکز

انی دکلمک استرز

دیشاری حقیق استرمیسکز

حقیق استرز

ایچرو کیرمک استرمیسکز

کیرمک استرز

اشاخی اینک استرمیسکز

اشاخی اینک استرز

یوقاری حقیق استرمیسکز

یوقاری حقیق استرز

آته بنگ استرمیسکز

آته بنگ استرم

بیان کیتک استرمیسکز

بیان کیتک استرم

هل ترغبون في اللعب	Voulez-vous jouer ?
نرغب في اللعب	Nous voulons jouer.
هل تريدون الرحيل	Voulez-vous partir ?
نريد الرحيل	Nous voulons partir.
هل ترغبون في البقاء	Voulez-vous rester ?
نرغب في البقاء	Nous voulons rester.
أريدون أن تجلسوا	Voulez-vous vous asseoir ?
نريد أن نجلس	Nous voulons nous asseoir.
هل تريدون أن تبرؤا لي قلمًا	Voulez-vous me tailler une plume ?
أريد أن أبرئ لكم قلمًا	Je veux vous en tailler une.
هل تريدون أن تعيروني مطوتكم	Voulez-vous me prêter votre canif ?
أريد أن أعيركم أياها	Je veux vous le prêter.
هل تريدون أن تعطوني فرخ ورق	Voulez-vous me donner une feuille de papier ?
أريد أن أعطيكم فرخا	Je veux vous en donner une.
أما تريدون أن تغنوا	Ne voulez-vous pas chanter ?
لا أريد أن أغنى	Je ne veux pas chanter.
أما تريدون التفسح	Ne voulez-vous pas vous promener ?
لا أريد أن أفسح في هذا اليوم	Je ne veux pas me promener aujourd'hui.
ماذا تريدون أن تفعلوا	Que voulez-vous faire ?
أريد أن أقرأ درسي	Je veux lire ma leçon.
هل حبيبك يريد أن يخرج	Votre ami veut-il sortir ?
يريد أن يخرج	Il veut sortir.

آیا خوش بازی کردن دارید

خوش بازی داریم

آیا میل رفتن دارید

میل رفتن داریم

آیا خوش ماندن دارید

خوش ماندن داریم

آیا نشستن میخواهید

نشستن میخواهیم

آیا برای من یک قلم بريدن میخواهید

برای شما یک قلم بريدن میخواهیم

آیا قلمزاشتراباریت بمن میدهید

انرا باریت بشما دادن میخواهیم

آیا یک طبق کاغذ بمن میدهید

میخواهیم شما یک طبق کاغذ بدهیم

آیا آواز خواندن - مقام خواندنرا میخواهید

نمیخواهیم آواز بخوانم

آیا سیر رفتن میخواهید

امروز سیر رفتن نمیخواهیم

چرا میخواهید بکنید

در سمر میخواهیم بخوانم

آیا دوستان بیرون رفتن میخواهد

میخواهد بیرون رفتن

او بنامغه رغبتگزاروی

او بنامغه رعبتگزار

کینه که مرا مکنزاروی

کینه که مرا مکنزار

قالغه استکگزاروی

قالغه استکگزاردر

او تور مق استرمیسکنز

او تور مق استرز

بنده کزه بر قلم کسک استرمیسکنز

سزه بر قلم کسک استرم

چاقیکزی عاریته بکاو یرمک استرمیسکنز

انی عاریته سزه و یرمک استرم

بکاو طبقه کاغذ و یرمک استرمیسکنز

سزه بر طبقه کاغذ و یرمک استرم

ترکی چاغرمق استرمیسکنز

ترکی چاغرمق استم

سیر و تماشا به حقیق استرمیسکنز

بوکون سیر حقیق استم

نه یایق استرسکنز

در سی او قومق استرم

دوستکن حقیق استری

حقیق استر

* أقوال مثلية *

المعرفة كنز لا يفنى - ليس لسلطان العلم زوال
 * عن النبي صلى الله عليه وسلم العلماء ورثة الأنبياء *
 ويقال العلم خير من المال لأن العلم يحرسك وأنت
 تحرس المال والعلم حاكم والمال محكوم عليه والملوك
 يحكمهم الناس والعلماء يحكمون على الملوك * يوم واحد
 للعالم خير من الحياة كلها للجاهل * قال النبي صلى الله عليه وسلم لا خير فيمن لم يكن عالماً ومتعلماً *

Locutions proverbiales.

La connaissance d'un homme est un trésor inépuisable.

﴿شعر﴾

* العلم زين وتشريف لصاحبه * فاطلب هديت فنون العلم والادبا *
 * ككم سيد بطل أبأؤه نجب * كانوا الرؤس فأسمى بعدهم ذنباً *
 * ومقرف حامل الآباء ذى أدب * نال المعالى بالآداب والرتبا *
 * العلم ككنز وذخر لافناء له * نعم القرين اذا ما صاحب صحبا *
 * قد يجمع المال شخص ثم يحترمه * عما قليل فيلقى الذل والحربا *
 * وجامع العلم مغبوط به أبدا * ولا يحاذر منه القوت والسلبا *
 * يا جامع العلم نعم الذخر تجمعه * لاتعدلن به دارا ولا ذهباً *

﴿غيره﴾

* العلم فيه جلالة ومهابة * والعلم أنفع من كنوز الجواهر *
 * تفنى الكنوز على الزمان وصرفه * والعلم يبقى دائماً في العصر *

﴿شعر﴾

* من عاشر الاشراف عاشر مشرفا *
 * ومن عاشر الاندال عاشر ذليلا *

﴿ربز﴾

* رقت للنفس شعار الجهل *
 * فى صحبة الجاهل اذا العقل *

Le commerce des gens honorables procure l'honneur, celui des hommes méprisables attire le mépris.

(در فردب امثال)

(ملوفه)

- * کنز لا یغنی بود علم و کمال
- * یادشاه علم را نبود زوال
- * جاهل نادان ندارد اعتبار
- * کر کند با جاه و دانش افتخار
- * جاهل را افتد ز کاخ جاه و مال
- * حال او گردد تنه و پر ملال
- * علم و عرفان دولت یابنده است
- * چشمه فضل دهنر زاینده است
- * اهل دانش (مهر یا) دهر مکان
- * قدر او بالاتر است از آسمان
- * غم نباید خورد از اهل هنر
- * کبسه اش خالی بود از سیم و زر
- * جسم او اکبر و عقلش چهر است
- * سینه اش کان گال و کوهر است

(ملوفه)

- * هر که با شراف ایمنش کند یابد شرفه
- * در کند با اهل دون الفت شود او نیز دون

(مسدی)

- * رقم بر خد نادانی کشیدی
- * که نادانرا بصحبت برگزیدی

(ضروب امثال و ادب)

(ترجمه)

- * جاود اندر دولت علم و کمال
- * پادشاه علم ایچون یوقدر زوال
- * افتخار ایلر سه جاهل جاه ایله
- * قالماز اما جاه دائم جاهله
- * جاهل معزول اولور می اعتبار
- * اهل علم قدری اولور برقرار
- * علم و عرفان دولت پاینده در
- * چشمه فضل و هنر زاینده در
- * قائده و ارسه صدر عالی قدر اولور
- * آسمان قدره روشن بدر اولور
- * غم دکلدنر کیسه سی اولسه تهی
- * عالم معنی نک اولدر چون شهی
- * کندی اولمش زر کبی کامل عیار
- * جوله عالم ایلر آ که اعتبار

(ملوفه)

- * اهل شرفه الفت ایدنلر شرف بولور
- * الحقلر یله الفت ایدنلر دنی اولور

(مشنوی)

- * سن ایتدک جهلکی کویا که تصریح
- * چو ایتدک صحبت نادانی ترجیح

أفادنى العالم بالنصيحه *
 * بأن وصل جاهل فضيحه
 ان كنت قطبا عدت كالجار *
 * أو جاهلا ذهلت كالانمار

﴿شعر﴾

عن المرء لانسال وسل عن قرينه *
 * فكل قرين بالمقارن يقتدى

﴿ملؤفه﴾

فلا تنظر الى أبواب شخص *
 * ولولبس الحرير القرد

Dis-moi qui tu hantes, je te dirais qui
 tu es.

Un singe habillé de soie est toujours
 un singe.

لا سيف مثل الحق * ولا عون مثل الصدق * العدل
 استماد اثم والجور استئصال منقطع

﴿شعر﴾

كل سلطان يرجو قوة ملكه *
 * لا يعل فحو الاذى فى سلكه
 لازم للماكم العدل لكى *
 * يفرح العالم ولا يستدعى شى
 ان تبع قصد المظالم ذا الملك *
 * لا يجد نفعاً بعسكر مذ سلك

Il n'y a de meilleure arme que la jus-
 tice, ni de meilleure aide que la fran-
 chise.

* طلب کردم زدنایابی یکی بنزد *

* مرا گفت که بانادان میبوند *

* که کردانای عصری غریب باشی *

* و اگر نادانی ابله تر به باشی *

(مؤلفه)

* مبرس از مرد پیرس از غم نشینش *

* کند زیر مقدارن اقتدا بر همقرنش *

(مؤلفه)

* منکر لباس زرنگار نادان *

* بوزینه بود حریر پوشد ابر بوزینه *

(مؤلفه)

* نه بمجوع دل بود سیف در نیام انام *

* نه بمجوع صدق بود دستگیر در آیام *

(بند عطار)

* هر که را فر جهان داری بود *

* میل ادوسی کم ازاری بود *

* عدل باید بادش با نرا داد *

* تازدهش عالمی کردند شاد *

* که کند آهنگ ظلمی پادشاه *

* سود نکند مرد را خیل و سپاه *

* دیدم بر عاقله ایت با که بر پند *

* دیدی جا هلا ریله ایتمه پیوند *

* اگر علامه ایسک خراولورسین *

* و اگر نادان ایسک بدتراولورسین *

(مؤلفه)

* کشیدن ایتمه سؤال همدم و قرین صورت *

* او یار مقارن زیر اقرین و همدمنه *

(مؤلفه)

* زیب و زرنادانه نظر ایتمه که زیرا *

* میمونینه میموندرا اگر کیسه حریر و خارا *

(مؤلفه)

* نه عدل کی سیف اولور جهاندهنده *

* طوغریلک کی سا که دستگیر و معین *

(ترجمه)

* کیمده کیم فزجهانداری اوله *

* صنعتی آنک کم ازاری اوله *

* پادشاه اولدر که عدل و داد ایدیه *

* عالمی آباد خاکی شاد ایدیه *

* ظلمه کراهنک ایدرسه پادشاه *

* فایده قبلزرا کاخیل و سپاه *

تاج المرء التواضع - التواضع زيادة في الشرف

﴿شعر﴾

ان تكن تهوى التواضع ديدنا *

* كنت محبوب الخلائق ذاسفا

ألف صاحب ولاعدو واحد ﴿شعر﴾

كل من أعداؤه صارت كثير *

* يلتقي في عينه كدرا حسير

ما يعرف الصديق * الا في وقت الضيق

﴿شعر﴾ /

ليس الصديق الذي في اليسر يطنب في *

* شرح الوداد ويسدى حسن صحبته

ان الصديق الذي يعنو بأخذيد *

* للخل في عجزه حسمه حيرته

لاراحة بدون تعب ولاورد بدون شوك

La modestie rehausse le prix des belles qualités.

Mille amis c'est peu, un ennemi c'est beaucoup.

On ne connaît les amis que dans l'adversité.

Nul plaisir sans peine; point de roses sans épines.

(مؤلفه)

- * تواضع دهر در ازیب و فر
- * تواضع بود مرد را تاج سر
- (بند عطار)
- * کر تواضع پیشه گیری ای جوان
- * دوست دارندت همه خلق جهان

(سعدی)

- * دوستی را هزار دوست کم است
- * دشمنی را یکی بود بسیار
- (بند عطار)
- * هر که را بسیار باشد دشمنش
- * خیره گردد هر دو چشم روشنش

(مؤلفه)

- * روز سختی میشود جانا میسان
- * یار نیکو گیت و دوست مهربان

(سعدی)

- * دوست مشمار آنکه در نعمت زند
- * لاف باری و برادر خواندگی
- * دوست آن باشد که گیرد دست دوست
- * در بریشان حالی و در ماندگی

(مؤلفه)

- * در دار دهر و گلشن دوران ای پسر
- * بی رنج نیست راحت و بیمار نیست کل

(مؤلفه)

- * تواضع و تر آئمه عز و شان
- * تواضع اولور تاج فرق شهان
- (بیت)
- * کل تواضع پیشه قیل ای فوجوان
- * دوست اولسون دیر ایسک خلق جهان

دوست ییک ایسه آذر در دشمن بر ایسه چو قدر

(بیت)

- * هر کیم دشمنی بسیار در
- * راحتی یوق دینان بیزا در

(مؤلفه)

- * قره کونده اولور سکا تحقیق
- * یار مشفق ایله رفیق صدیق

(ترجمه مؤلفه)

- * دوست صایه اولکه نغمته ایده
- * عرض اخلاصیله ابراز و داد
- * دوست اولدر کیم قره کونده سنی
- * دستگیر کله ایده مسرور و شاد

(مؤلفه)

- * گلشن دهر و دخی دائره دورانده
- * کل دیکنسر اوله مزه همه جفا سیر راحت

اعمل خيرا وارمه في البحر فان جهله السمك
يعلمه الله

النار ولا العار

(شعر)

* كل من لم يحوقدرا ساميا *

* ليس حيا بل كئيب باليا *

الحساد يموتون والحسد لا يزول - قال عز وجل
ومن شر حاسدا اذا حسد - قال عليه السلام اعظم
الذنوب عند الله الحسد والحسد مضاد لنعمة الله
خارج عن امر الله تارك لعهد الله (شعر)

* ان ترد في الكون انك لاتهم *

* لانه كن تحسد احدى ولا نعم

من لم يحسن الى نفسه لم يحسن الى غيره

في المحلة الندامة وفي التأني السلامة - من تأني
نال ما نفي

(شعر)

* وقل من جد في امر يحاوله *

* واستعمل الصبر الا فاز بالظفر

Faits le bien et jette-le à la mer; si les
poissons l'ignorent, Dieu le saura.

L'honneur est plus précieux que la
vie; mieux vaut le feu que la honte,
- Plutôt le feu que le déshonneur.

Les envieux mourront, mais jamais
l'envie.

Celui qui ne fait pas de bien a soi-même
ne le fait pas aux autres.

Mieux vaut bonne attente que mauvai-
se hâte.

(ملوفه)

* نکو یی کن بجزویم یمنه از *

* اگر ماهی نداند داند ایزد *

مرک به از ننگ است - نابودن به از دامن آلودن

- آب روان جان شیرین عزیز تر است

(ملوفه)

* سوختن جسم و جان در آتش *

* بهتر از زندگی ببدنامی *

(ملوفه)

* میشود فوت حاسدان لکن *

* حسد هم گز نمیشود زائل *

(بند عطار)

* تابناشی در جهان اندوه مکن *

* از حسد در روزگار کس مبین *

(ملوفه)

* کسی کوه نفس خودش خیر نیست *

* ندارد همی خیر بر دیگر *

در شتاب پشیمانی پیدا است و در آهستگی سلامت

(ملوفه)

* آهسته رود اصل شود سر منزل مقصود را *

* سنگندامت میرسد بر پای مرد تیز رو *

ایولک ایت دکره آت بالقی بلر سه خالق بلور

موت ناموس سز لکدن ابودر - انسانک دامن
عفتی چرکاب رزالت بدناملکه آلوده اولمقدن ایسه
اولمسی دهاخیرلودر

(ملوفه)

* یانغی آتش ایچینده اولادر *

* نام بدله جهانده قالمقدن *

(ملوفه)

* فوت اولور دنیاده کیم مرد حسود *

* زائل اولمز دهرده لکن حسد *

(ترجمه)

* کردیلرسک اولماقی اندوه مکن *

* قاج حسددن اوله هرگز عیب بین *

(ملوفه)

* کندینه خیری اولیمان بر شخص *

* اوله مز داخی دیگره خیری *

عجله نك صوکی ندامت و قانینك صوکی سلامتدر

(بیت)

* بشور منزل مقصودینه آهسته کیدن *

* تیز رفتار اوله نك پائینه دامن طولاشور *

الحديد يكون دقه عند حجيته - الفرص تمر مرة
السحاب * (شعر) *

قد يدرك المتأني بعض حاجته *
وقد يكون مع المستجمل الزلل *
وربما فات قوما جل أمرهم *
من التأني وكان الخزم لو عجلوا *

الليلة حبل تلد المتأني * (شعر) *
الليالي من الزمان حبالى *
ثقيلات يلدن كل عجيبة *

سلامة الانسان في حفظ اللسان * (شعر) *
احفظ لسانك ان جلست بمجلس *
وزن الكلام ولا تكن مهذارا *
ما ان ندمت على السكوت مرة *
لكن ندمت على الكلام مرارا *

الحلم واللفظ ينجزان الشغل أكثر من الشدة

(شعر)

فلاطف الشدة والخطب الخطير *
فالسيف لا يقطع في لين الحرير *
باللفظ واللين لدى عذب الكلام *
تجر بالشجرة فيلا ذا اعتلام *

Il faut battre le
chaud.

La nuit porte conseil.

Il vaut mieux se taire que de parler
mal à propos.

Plus fait douceur que violence.

آهرا ماد امله کرم است باید کوفت

(مؤلفه)

* فوت فرصت نمکند اصل فرد *

* ابر و شب آید و زیر ا کدرد *

(مؤلفه)

* مخور بهر فردا تو غم ای جوان *

* شب آبتن است از خدای زمان *

سلامت افسان در نگ داشتن زبان است

(مؤلفه)

* حفظ لسان نجاوشی بجمسی *

* چون مرد هرزه کو تو مگو کفتای خام *

* یک بار از سکوت پشیمان نکشم ولیکن *

* بسیار بار نادم کستم من از کلام *

(مؤلفه)

* حلم و نرمیرا تو بنمای بسر *

* حلم بند بیشتر کار از غضب *

(سعدی)

* لطافت کن انجا که یعنی ستیز *

* بنبرد و نرم را تیغ تیز *

* شیرین زبانی و لطف و خوشی *

* توانی که پستی بموی کسی *

دمری قیزغن ایکن دوکه لیدر

(مؤلفه)

* فرصتی فوت ایله زیر اسحاب آسا کچر *

* فرصتی فوت ایله زان شوران روز کار *

(یت)

* آبستن صفا و کدر در لیلال هب *

* کون طوغندن مشیمه شیدن نلر طوغر *

انسانک سلامتی حفظ لسانده در

(مؤلفه)

* سوزک طارت یاوه کولکده بولنه *

* اگر عالمده استرسک سلامت *

* سکوتدن اولدم بر کره نادم *

* کلامدن کوردیم اما چوق ندامت *

(مؤلفه)

* حلم و عیشا قللق جهانده داغما *

* حلت و شدتدن افزون ایش کورر *

(ترجمه)

* سن ملایم اول قیچن کوردک عدو ایله ستیز *

* کیم حریزری کسمز اورسه لر شمشر قیز *

* طالمود ایله لطف ایدوب چون اوله سین شیرین مخز *

* برقیل ایله حکمکه قادر اولور سین فیل سن *

أهن درهمك ولا تن نفسك ﴿شعر﴾

نهن درهمنا في صون سودنا *

* قد صان عرضاله من هان درهمه

عند الامتحان يكرم المرء أو يهان ﴿شعر﴾

كل من يدعى بما ليس فيه *

* كذبه شواهد الامتحان

يرى في عين جيرانه تبنه ولا يرى في عينه عمودا

﴿نظم﴾

من غفل عن عيبه في ذى الديار *

* يتبع التفتيش عن عيب الجار

من أبصر عيوب نفسه اشتغل عن عيب غيره

﴿شعر﴾

كل شخص يتظر العيب به *

* زاد جهدا روحه في أدبه

له عيون أكبر من بطنه

الوليد يرث صنعة أبيه - الولد على سر أبيه

Estimez votre personne, mais méprisez votre argent.

A l'œuvre on connaît l'artisan.

Il voit une paille dans l'œil de son prochain et il ne voit pas une poutre dans le sien.

Quiconque voit ses propres défauts ne s'occupe pas de ceux d'autrui.

Il a les yeux plus grands que le ventre.

Le fils hérite du métier de son père.

(مؤلفه)

ایک داری در جهان مجد و همی عقل سلیم *
 * پاره ات تزیل کن خود را مکن خوار و لنیم

(مؤلفه)

مرد در امتحان شود معلوم *
 * که امانت شود و یا مکرم
 در چشم همسایه پره کاهی را می بیند در چشم خودش
 شاه تیر را نمی بیند

(بند عطار)

عیب خود ابله نبیند در جهان *
 * باشد اندر جستن عیب کسان

هر که عیب خود را بیند بدیب در کران نمیگرد

(بیت)

نکته سخی عیب کس نفهمیدن که عیبست *
 * می کشد نفهمیدگی تعلیم نادان را

(مؤلفه)

دیده اهل پر طمع سیر نمیشود مگر *
 * از شکش برزد کرد و چشم حرص دارد او

(مؤلفه)

مفتی دوران و دهر فتوی بغرض زمان *
 * وارث سر پدر کرد و پسر اندر جهان

(مؤلفه)

و ارایسه کرسنده عقل و فهم و فتر *
 * آنچه کی ایله حقیر و کند یکی ایتمه رزیل

(مؤلفه)

میدان امتحانده اولور (مهریا) عیان *
 * اهل هنر له بی هنر ک قدر و قیمتی
 قومشوسنک کوزنده صمانی کورر کندینک کننده
 هر تنکی کور هنر

(بیت)

کندی عین کور میوب اول بدکان *
 * غیر یلر عینی کوز لر هر زمان

کندی عینی کورن بشقه سنک عینه باقاز

(بیت)

چشم انصاف کبی کامله میزان اولمز *
 * کنشی نقصانی یلمک کبی عرفان اولمز

(بیت)

اهل طمع ک کوزلری طوعیز *
 * قارتسدن بیولک کوزلری واردر

(مؤلفه)

مفتی عصر ویر رفتوی جهان اولادینه *
 * وارث اولور کیم اوغل باباسنک صنعتنه

عند البطون تضيع العقول
الكلام واحد عند أهل الشرف
لكل مقام مقال

النجاة في الصدق (شعر)
في الاستقامة عند مولانا الرضا *

* ماضل سالت نهبها ربع الهدى

الجنس مع الجنس - ان الطيور على أشباهها تقع

جواب الاحق السكوت (شعر)
اذا نطق السفيه فلا يجبه *

* خير من اجابته السكوت

بالصبر وطول الزمان يتوصل الى مراده الانسان
مادام الرأس موجودا لا ينقص له طربوش الذي
شق الاشداق تكفل لها بالارزاق
العارف تكفيه الاشارة

لا تتلاقى الجبال مع بعضها بعض وانما الرجال
يلاقى بعضهم بعضا

من حفر بئرا لآخيه فانه يقع فيه - من ينوى
الشر يلتقيه

Ventre affamé n'a point d'oreilles.

L'homme de mérite connaît le mérite.

Toute parole à son temps et tout bon mot à sa place.

Par la droiture tu as été sauvé.

Qui se ressemble, s'assemble.

A sottie demande point de réponse.

Avec du temps et de la patience on vient à bout de tout.

Il ne manque pas de chapeaux à qui a bonne tête.

A bon entendeur demi mot.

Les montagnes ne se recontrent pas, mais les hommes se rencontrent.

A qui mal veut, mal arrive.

شکم کرسنه کوش ندارد

قول مردان جان دارد

هر سخن وقتی و هر نکته مکانی دارد

براستی راستی (مسدی)

راستی موجب رضای خداست *

* کس ندیدم که کم شد از ره راست

(مسدی)

* کبوتر با کبوتر باز باباز

* کند باجنس باجنس بر دواز

(لواطف)

* نباشد نزد اهل عقل و دانش

* به از خاموشی اهل راجوایی

بزمان و صبر دست رس بر چه چیز میشود

تا بود سر بهر او باشد کلاه

عارفانرا اشاره کافیت

کوه بکوه نمیرسد آدم با آدم میرسد

هر که در حق برادر خود چاه کند اول خودش در افتد

اجتمهش بطنه ک قولانی اولماز

اهل ناموسده سوز بر در

هر سوزک وقتی وار و هر نکته نلیری

(بیت)

اولور الله راضی طوغری قولدن *

* کم اولش کوردمدم بن طوغری بولدن

(بیت)

* باغده (هر قوش مانند یله اوچار) اماچه سود *

* دلبر طوطی منش زاغ ایله الفت کوستر

(مصرع)

سکوت ایتمک کبی نادانه عالمده جواب اولماز

زمان و صبر ایله هر شیئه دسترس اولنور

کله صاغ اولنجه دنیاده کلاه اکسک دکل

عارف اولنه یارم کله کافیدر

طاغ طاعنه قاوشمز انسان انسانه قاوشور

ال ایچون قیوقازان ال ابتدا کندی در شر

حسن الذكرو الشاخير من الغنا

﴿شعر﴾

ان حسن الاسم يختلف صاحبه *

* ان يمت فالاسم حى ناسبه

من نقل اليك فقد نقل عنك ﴿شعر﴾

وجميع من عاب السوى لك خائن *

* يسدى عيوبك للسوى ان غابا

الحساب بالمئة ال والمجبة بالقنطار

نحن فى التفكير والله فى التقدير

الماء ينقر الصخرة الصبار شجرة قطرة قطرة

رأس الحكمة مخافة الله

العلم فى الصغر كالنقش على الحجر - التعليم فى الصغر

كالنقش على الحجر

لم يضع من مالك ما علمك

السكوت اقرار

القناعة كنز لا يفنى - قال الله تعالى فلتحيينه

حياة طيبة هى القناعة ﴿شعر﴾

ان كان لا يغنيك ما يكتفيك *

* فكل ما فى الارض لا يغنيك

مجد التاجر فى كيسه ومجد العالم فى كراريسه

Bonne renommée vaut mieux que ceinture dorée.

Celui qui fait des rapports sur le compte des autres, fait aux autres des rapports sur son compte.

Les bons comptes font les bons amis.

L'homme propose et Dieu dispose.

Goutte à goutte l'eau perce la pierre.

La crainte de Dieu est le principe de la sagesse.

Ce qu'on apprend jeune se grave dans la mémoire

L'argent que vous coûte une leçon n'est pas de l'argent perdu.

Qui ne dit mot consent.

Contentement passe richesse.

La gloire du négociant est dans sa bourse, celle du savant dans ses cahiers.

نام نیکو از توانگری بهتر است

(مؤلفه)

هر که ارد سخن غیر بمو *

برد از توبه کرد نیز سخن *

(مصدی)

هر که عیب دیگران میشن تو اور دشمن *

بی گمان عیب تو میشن دیگران خواهد برد *

یاری یار بست حساب حساب

ز مانند بیر از یزدان تقدیر

قطره آب چکیده چکیده سنگ سخت را - و راخ میکند

(مؤلفه)

از خداوند ازل دائم برتر *

رأس حکمت از خدا ترسیدن است *

اموخن علم در بجه کی چون نقش بر سنگ باقی میماند

پولی که برای اموخن علم و معرفت صرف شود بضایع
نمیرود

سکوت از اقرار است

قناعت تو کنج جادو دان دان (مصدی)

ای قناعت تو انکرم کردن *

که در ای تو هیچ نعمت نیست *

شرف تاجر در کیسه اش است و شرف عالم
در کتابش

ذکر جمیل ایله یاد اولق غنادن دها اولادر

اللّٰه عینی سویلین سنک کنی ده سویلر

(بیت)

اللّٰه عینی هر کم سکا بر برکتور *

* شبهه سز غیره سنک عیبکی داخی کوتور

دوستلق قنطار له آلس و پرش منقال ایله

بزدن تد بیر جناب رب قدیر دن تقدیر

صود امله به دام له به قی طاشی دلی

(مؤلفه)

هر زمان ایله خوف اللهدن *

* رأس حکمت مخافة الله در

چو حلقده تحصیل اولنان علم طاشده اولان
نقش کبی باقی قالور

علم و معرفت او کر غل ایچون صرف اولنان اقیچه
ضایع اولور

سکوت اقرار دندر

قناعت تو کمتر خزینه در (بیت)

حقیقه دنیا دکل کر کس کبی مطلوب عز *

* بر بلوک عنقا لر ز قاف قناعت بکلرز

تاجر ک مجد و شرفی کیسه سنده در و عالم شرفی
کتابنده

ظن العاقل خير من يقين الجاهل

La conjecture d'un sage vaut mieux
que la certitude d'un fou.

الحق يعلمو ولا يعلم عليه

La raison du plus fort est toujours la
meilleure.

الحق مر

Toute vérité n'est pas bonne à dire;
la vérité est amère.

الردى ردى كلما جلونه صدى

A laver la tête d'un âne (ou d'un tigre)
on perd sa lessive.

(شعر)

إذا كان أصل الجوهر الصفا قبالا *

* يؤثر فيه حسن تربية الصقل

واما حديد ذاب من خبث الصدا *

* فهذا محال الصقل في مدرك العقل

من زرع المعروف حصدا الشكر

Celui qui sème de bienfaits recolle.

بيض اليوم أحسن من دجاجة الغدا

L'œuf d'aujourd'hui vaut mieux que
la poule de demain.

الحياة أفضل من المال

Ma peau est plus proche de moi que
ma chemise.

الحيل تعود على فاعلها

La tricherie revient à son maître.

يجرب إبليس في ذنبه

Il tire le diable par la queue.

الحصان الهدية لا ينظر للجامه

A cheval donné on ne regarde pas à la
bride.

المحتمل لا يقدر يعمل الحيلة مع ذى الحيل

Fin contre fin ne fait pas bonne double.
lure.

لم يكن متكبرا أكثر من اغتنى بعد الفقر

Il n'y a rien qui soit plus orgueilleux
qu'un riche qui a été pauvre.

(اؤافه)

ظن و شك اهل عقل و عرفان *
 بهتر بود از يقين نادان *
 حق دانا ماليت *
 حرف حق تلخت *

(سدى)

ز بد اصل نيكي مداريد اميد *
 كه ز نيكي بشتن نكرد و سفيد *

(دله)

چون بود اصل كوهري قابل *
 تربيت را در دواثر باشد *
 مسيح ميعقل نگويند كرد *
 اهني را كه بد كهر باشد *
 هر كسي آن در دواقت كار كه كشت *
 تخم مرغ امروز بهتر است از ماكيان فردا *
 زندگاني از مال و ملك بهتر است *

حيله جيله باز راجع بخود شود

عز از يل را از دشمن نميكنند

اسبي كه بيشكش باشد بلكامش نظر نميشود

حيله باز حيله باز را بازى نتواند داد

از كه ابى توانم شده متكبر تربيت

عاقبت ظن و شبهه سى جاهالك يقينندن اولادر

اقوانك ادعاسى دائما اعلادر

حق سوزا جيدر

قاره يومقوله اغارما ز اصلا

(قطعه)

قابل فيض اولور سه بر جوهر *
 تربيت ايتسه اولور انده اثر *
 ايلز هيچ بر جلا تاثير *
 دمورك اصلى اولسه بد كوهر *
 نه اكر سلك آنى بيچرسن *
 بوكونكي عورطه يارنكي طاوقدن ايودر *
 حيات مالدن دها ايودر *

دوباره جيلق صاحبنه عايد اولور

شيطاني قوير و غندن چكر

بخشش اولان آنك ديز كيننه باقلاز

حيله كار حيله كاره ايوجه ايكي يوزليلك ايده من

دلنجي ايكن زنكي نلتمش اولادن زياده متكبر پوقدر

كل شيء له دواء الا الموت

من يأكل وز السلطان يرجع ريشه ولو بعد مائة عام

عند العطاء أجاب وعند الطلب أعداء

الفحام يقول كل الناس في يده أمير

من يجري خاف أرنبين لا يسلك الا واحد منها

نج الكلاب لا يضرب بالحساب - بالقمر

﴿شعر﴾

تريد العلم ثم تنام ليلا *

* ينقضى العمر في طلب المحال

﴿في أصحاب المناصب الجليلة﴾

الملك - السلطان

أمير - خديو * ابن الملك

ملك ابن ملك

ملك مطلق

ملك مقيد - حاكم دار أو والي

الصدر الاعظم * وهو الوزير المفوض النائب

عن الحضرة السلطانية وجميع الوزراء التابعين له

Il y a remède à tout, hors à la mort.

Qui mange l'oie du roi cent ans après
en rend les plumes.

Amis au prêteur, ennemis au rendre.

Chacun est maître chez soi, dit le char-
bonnier.

Qui poursuit deux lievres à la fois n'en
prend aucun.

Aboyer après la lune.

C'est au prix de longues veilles qu'on
acquiert la gloire.

Dignités.

Empereur.

Roi, Prince.

Roi héréditaire.

Roi absolu.

Roi constitutionnel; Vice-roi.

Grand-vizir.

جز از مرگ هر درد دارد داد

هر که قاز پادشاه بخورد بعد از صد سال پراشرا

پس باید داد

در وقت عطا دوست است و در هنگام طلب دشمن
ز کال فروش کوید هر کس در خانه خود اقا است

هر که در پی دو خر کوش و دو یکش را نیکبرد

(مؤلفه)

کر کند نادان دانا را چهار قدح و ذم *

* ناید از لاییدن سگ ماه تابان را زیان

(مؤلفه)

علم را هر که طلب کرده و خوابد همه شب *

* عمر ضایع کند او در طلب امر محال

(در میان اصحاب جاه و مراتب)

شه - شاه - پادشاه - شهریار

داد - نواب * شاهزاده

حکمرانی را گویند که بعد بجد حکمدار باشد

حکمران مستقل

حکومت مقید * حکمدار را گویند که حکومت دیگر تابع باشد

وزیر کل - صدر اعظم * وکیل مفوض و نائب

پادشاه است و همه وزراء تابع اویند

اجلدن بشقه هر شیشه علاجی وار

پادشاه قازینین یوزیلدن صکره نویلری

کیرو ویر

عطا وقتنده دوستدر و طلب وقتنده دشمن

کوبرچی سویلر هر کس کندی خانه سنده آغادر

ایکی طاوشانی بردن قوغه لیان هیچ بریسنی طونه من

(مؤلفه)

ماه منیره قارشو طوروب عوعوایتسه کلب *

* کلمز ضیاء ماهه بکم نره جبه خلل

(مؤلفه)

عمرنی ضایع ایدرامر محال ایچون اوار *

* طالب علم اولوبده کیجه لرا و یقوا ویر

(اصحاب مناصب و مراتب جلیله بعد از)

خنکار - پادشاه - سلطان

خدیو * پادشاهزاده

اباعن جد حکمران اولان برقرال

صورت مطلقه الیه حکومت ایدن برقرال

حکومت مقیده - حکومت مشروطه صاحبی
برقرال

صدراعظم * پادشاه وکیل مفوض و مطلق

اولوب جمله وزرا اکا باعدر

وزير الخارجية * وظيفته النظر في جميع
المصالح والامور السياسية الجارية بين دولته
وبين الدول الاجنبية

وزير الداخلية * وظيفته ادارة الداخلية وتعيين
مأمور الملكية بمقتضى الارادة السلطانية الى
الولايات

وزير المالية * وظيفته النظر في خزينة أموال
الحكومة وبمعرفته صرف المعاشات والمرتبات
العسكرية والملكية وغيرها

ناظر المعارف العمومية * مأموريته ادارة
المكاتب والمدارس والتأمل من الكتب والرسائل
والمنع من اشهار وطبع ما اشتغل على شيء ينافي
الديانة ومكارم الاخلاق وأما في مصر فان المنع
من اشهار ذلك منوط بنظارة الداخلية

ناظر الاوقاف * نظارته على أوقاف خيريه
وأهليه وحل المشكلات بين أرباب الاستحقاق
على حسب شروط الواقف الخيري كالوقف على
المساجد والعلماء والفقراء والاهلى على الذرية

مأمور الضبطيه * مأموريته أمنية البلد من
السارقين والمتشاجرين وأهل الفتن والفساد
والاصوص وقطاع الطريق ونحوهم

Ministre des Affaires Étrangères.

Ministre de l'Intérieur.

Ministre des Finances.

Ministre de l'Instruction publique.

Ministre des Wakfs.

Préfet de Police.

وزیر امور خارجیه ✽ نظارت کند بر جمله امور سیاسی
و مصالح که میان دول اجنبیه و دولت قبوع خود
جریان نماید

داخلیه ناظرى ✽ بمصالح داخلیه نظارت کند و نیز
باقضای امر و اراده پادشاه مأمورین ملکیه را بولایتهما
تعیین نماید

مستوفی المالک ✽ خزینة حکومت را نظارت نماید
و مواجبات و مرتبات سرباز و ماهیه مأمورین ملکیه
دفیره بمعرفت او صرف خواهد شد

وزیر علوم ✽ مأمور است بادراره مدارس
و دبستانها و نیز نظارت کند بکتاب و رسائل و اگر
منافی دیانت و مضراخلاق چیز را شامل بود او را
از چاپ و انتشار منع مینماید لکن چنانچه این امر منع وجه
رخصت چاپ نمودن در مرقم نماید نظارت داخلیه است

وزیر اوقاف ✽ مأمور است بادراره اوقاف خیری
و اهل و نیز میان ارباب استحقاق مشکلاتی که واقع گردد
بنا بر شروط واقف حل و تسویه مینماید ✽ وقف خیری
آنستکه بمساجد و علمای و مساکین وقف شده باشد
وقف اهل بدزیت

کلانتر ✽ مأمور است بمحافظه و قایم کردن مملکت را
از دزد و رهن و اهل را از شورش و شر و فتنه و فساد

خارجیه ناظرى ✽ دولت متبوعه سبیل دول
اجنبیه میباید جریان آیدن بجله مصالح و امور
سیاسیه به نظارت آیدر

داخلیه ناظرى ✽ داخلیه نك اداره سنه و اراده
پادشاهی اقتضا سنجه مأمورین ملکیه نك ولایته
نصب و تعیینه نظارت آیدر

مالیه ناظرى ✽ خزینة حکومت و عسکری
و ملکی مأمورین نك معاشات و ممتبایله مصارفات
سائر ميه نظارت آیدر

معارف ناظرى ✽ مکتب نك اداره سنه و برده
هر نوع کتب و رسائله باقوب دیاتنه منافی و مکارم
اخلاقه مضرا نده برشی کور رسه نشر و طبعی
منع ایلم کلکه مأمور در فقط اشبو منع ماده سی
و یا خود رخصت طبعی مصرده داخلیه نظارت نه
عائد در

اوقاف ناظرى ✽ خیریه و اهلیسه و قفله
نظارت آید و برباب استحقاق میباید بر مشکلات
و وقوعنده واقف شروطی موجب بجه حل و تسویه
آیدر وقف خیری شود که مساجد شریف و علمایه
و مساکین و فقرا به و وقف اهلی دخی بالکرا و اولاد
و اقربایه وقف اولاندر

ضبطیه ناظرى ✽ مملکتی سارق و اهل فساد
و فتن و اشرا دردن و قایم و محافظه ایلم کلکه مأمور درن

ناظر أمين الكمرل * وظيفته أخذ عوايد
على البضاعة التجارية التي تصدر من ...
وترد الى البلاد الداخلية والخارجية
ناظر الامور النافعة أو الاشغال العمومية *
مأمور به النظر في عمل الطرقات والقناطر
ونحوها من الابنية العمومية
سفير كبير * رسول من ملك الى آخر

Directeur des Douanes.

Ministère des travaux publics.

Ambassadeur.

قنصل * قنصل جنرال

Consul. Consul général.

وكيل القنصل

Vice-consul.

كاتب المعية السفارة

Attaché à l'ambassade.

ترجمان السفارة

Interprète de l'ambassade.

تشر يفاقي الخارجية

Introduceur des ambassadeurs.

سر تشر يفاقي

Grand-Maitre des cérémonies.

(في ضباط العسكرية)

أمير الجيش أو رئيس الجيش * تحت أمره
وقوماندانته جميع العساكر السلطانية وادارتهم
مشير الاوردو * وهو يحكم على ٣٠٠٠٠ نفرا
فريق

Dignitaires Militaires.

Ministre de la Guerre.

Maréchal.

Général de division.

Général de brigade.

Colonel.

Chef de bataillon.

* أميرلوا = ٤٠٠٠

* أميرالاي = ٢٠٠٠

* بيكاشي = ١٠٠

امین کمرک * مأمور است باز کردن رسوم از متاع
و کالای تجاری که از ممالک اجنبی و داخلی وارد شود

ناظم الملک * مأمور است مباحثن راهها و پل و عموم
بنایابی که اعمال میشود

فرستاده بزرگ * مأمور است که از جانب پادشاهی پیادشاه
دکرفرستاده باشد

کارپرداز * کارپرداز اول

وکیل کارپرداز

کاتب معیت سفارت

ترجمان سفارت

تشریفات خارجی

ابش افاسی باشی - سر تشریفات

(در میان سرکردهای سرباز)

سپهسالار * همه سرباز شاه تابع امر و حکم او است
و بمجلس اداره ایشان نظارت نماید

امیر قومان بر ۳۰۰۰۰ نفر حکم نماید
میرهنج

سرتیب اول بر ۴۰۰۰ =

سرتیب دوم بر ۲۰۰۰ =

سرتیگ بر ۱۰۰۰ =

رسومات - کمرک ناظری * ممالک اجنبیه
و داخلیه دن و ورود این متاع و اقشه دن رسم
آلغنه مأمور در

نافعه ناظری * عموم پوللرک تسویه سنه و کوپری
و انبیه لرک اعمالنه نظارت ایدر

یولک ایلیجی * بردولتن آخر بردولته ارسال
اولنان مأمور

شهیندر * باش شهیندر

شهیندروکیلی

سفارت معیت کاتبی

سفارت ترجمانی

خارجیه تشریفات تجیسی

باش تشریفات

(ضابطان عسکری به دایره)

سر عسکر * جله عساکر شاهانه زیر قومانده
سند بولنوب هر بر اداره لینه نظارت ایدر

اورد و مشیری ۳۰۰۰۰ نفره قومانده ایدر
فریق

لوا ۴۰۰۰ =

میرالای ۲۰۰۰ =

بیلک باشی ۱۰۰۰ =

يوزباشى * وهو يحكم على ١٠٠ نفرا
باشجاويش
ملازم

﴿ في المجالس ﴾

مجلس الوكلاء أو المجلس الخصوصى * وهو
مركب من شيخ الاسلام وسائر الوزراء وبعض
أعيان المتوظفين تحت رئاسة الصدر فإذا عرضت
نازلة مهمة فللصدر عقد هذا المجلس تعرض من
جميع النوازل السياسية المهمة

بارلنتو - مجلس المبعوثان - مجلس نواب الامه
وهو مركب من الذوات المنتخبين من طرف الملة
وفي ممالك الاجنبية يجتمع هذا المجلس مرة في كل
سنة ويستمر خمسة أو ستة شهور وتنشر هذا كراتهم
كل يوم بواسطة الجرايد

مجلس العدل به * وهو مركب من أكبر
المتوظفين وأعيان المملكة وينقسم على ثلاثة
أقسام * فأمورية القسم الاول النظر في الامور
الملكية السياسية * والقسم الثاني تهذيب
القوانين وشرح مشكلاتها * والقسم الثالث
التأمل والحكم فيما يحدث من الجنايات ونحوها

Un capitaine

Un sergent-major.

Un lieutenant.

Conseils.

Conseil privé des Ministres.

Parlement ou Sénat.

Conseil de la Justice

سلطان
یا ورا دل
وکیل باشی
بر ۱۰۰ نفر حکم نماید

(در مجالس)

مجلس وکلا * مرکب بود از شیخ الاسلام و دوزرا
و بعضی ذوات کرام از اصحاب و واجب و در زیر
ریاست صدر اعظم منعقد شود و هرگاه مصلحتی مهم
بصدر اعظم روی بد این انجمن را عقد نماید و جمله امر مهم
سیاست را باین مجلس حواله کند

پارلمنتو - مجلس ملت * مجتمع است از ذواتی که
از جانب ملت منتخب شده و در محاکم اجنبیه این
مجلس هر سال منعقد گردد و پنج شش ماه دوام نماید
و درین مدت جمله مصالح دولت و ملت را در موقع
بحث و مذاکره در آورند و هر روز مذاکره که جریان
نماید بواسطه روزنامه نشر و اعلان کنند

مجلس دیوانخانه عدلیه * مرکب از مأمورین کرام
و اعیان مملکت است و به سه قسم منقسم است
(نخستین قسم) بامور سیاست ملکیه و (قسم دوم)
بتنظیم و ترتیب قوانین و داخل مشکلات و (قسم سوم)
بجانیات و مانند این هر دو عوایی که صادر شود نظر نموده
حکم نماید

یوزباشی
باش چاوش
ملایم
۱۰۰ نفره قومنده ایدر

(مجلسلر مدائر)

مجلس خاص وکلا * صدر اعظمک تحت
ریاستنده اوله رق شیخ الاسلام و سائر وزرا الیه
اعمال و وظائفدن بعض ذواتدن مرکب اولوب
صدر اعظمه مهم بر مصلحت ظهورنده بو مجلسی
عقد ایلر و جمله امور مهمه سیاسیه بی بو مجلسه
حواله ایدر

ملت مجلسی * ملت طرفندن منتخب ذواتدن
مرکبدر محاکم اجنبیه ده هر سنه بو مجلس کشاد
اولنور ویش الی ماه دوام ایدوب حکومت و ملتک
جمله مصالحنی موقع مذاکره به وضعله مدت
ختمانه دکین جریان ایدن مذاکرات یومیه
جریده لر واسطه سیله نشر و اعلان قلمور

مجلس احکام عدلیه * مأمورین کرام و اعیان
مملکتدن مرکب اولوب اوج قسمه منقسمه
(قسم اول) ملکیه به متعلق امور سیاسته
(قسم ثانی) قوانین جدیده تک تنظیم ترتیبه
مشکلاتک حلنه (قسم ثالث) واقع اولان
جانیات و بوجک مائل دعوا لره باقوب
حکم ایدر

مجلس الصحة * وهو مركب من الأطباء للنظر
في صحة العموم

Conseil sanitaire

﴿في المحاكم﴾

Tribunaux

المحكمة الشرعية

Cour religieuse Musulmane.

المحكمة الروحية أو الرهبانية

• Ecclésiastique.

محكمة الدرجة الاولى أو الابتدائية

Tribunal de Première Instance.

محكمة الاستئناف أو ديوان الاستئناف

Cour d'Appel.

مجلس تمييز الحقوق

Tribunal de Deuxième Instance.

المحكمة النظامية أو القانونية

• Civil.

محكمة الجنايات

Cour d'Assises.

المحكمة الجزائية

• Criminelle.

ديوان المحاكمات العسكرية

• Militaire.

﴿في العنوان والانتقال الى السلطان واصحاب﴾

﴿المناصب الجليلة مع بعض التعبيرات﴾

*Adresse et titre pour un Empereur,
un Gouverneur, et pour toutes les
personnes de dignités.*

﴿الى ملك﴾

A un Souverain.

العنوان واللقب * مولانا ذوالشوكة والعظمة

Adresse : A Sa Majesté l'Empereur (ou
Roi) de.

السلطان الاعظم * والخاقان الانخم

* أجل الخواقين العظام * وقطب

فلک السلاطين الکرام * ذوالمفاخر

التي شهر بفضلها الخالص والعام *

والمآثر التي ترتفع على الترياق وتكآثر

الغمام * اسكندر الاوان * وباسط

بساط الامن والامان *

دیوان اطباء ❖ مرکب از مأمورین حکما است
و بحفظ صحت عموم اهالی را نظارت نماید

(در بیان محکما)

محکمه شرعی

محکمه روحانی

محکمه درجه اول

دیوان استیناف

محکمه تمیز حقوق

محکمه قانون و نظام

محکمه جنایات

محکمه جزائیه

دیوان محاکات سرباز

(در بیان عنوان و القاب و بعض تعبیرات)
(که پادشاه و ارباب مراتب و جاه نوشته میشود)

(پادشاه)

عنوان و لقب ❖ با طلیخفت کیوان رفعت

خورشیدرایت ❖ شمس فلک تاجداری ❖

مهر افق شهر یاری ❖ بر ازنده دایم صاحب

کلاهی ❖ شتر از لوازم شاهنشاهی

❖ پادشاه عالم پناه ❖ دارادرگاه ...

مجلس صحبه * مأمورین اطلالان مرکبدر
عموم اهلینک حفظ صحتنه نظارت ایدر

(محکمه لرمداثر)

محکمه شرعیه

محکمه روحانیه

محکمه ابتدائیه

محکمه استیناف

مجلس تمیز حقوق

محکمه نظامیه

محکمه جنایات - مجلس جنایات

محکمه جزائیه

دیوان محاکات عسکریه

(پادشاه و اصحاب مناصب و مراتب جلیله یازبله)

(حق عنوان و القابله بعض تعبیراته دائر)

(پادشاه)

عنوان * مهرضیا کسرتزلتجهانبانی * مطلع

فلق الصبح شهامت سلطانی * حرز

الامانی ارباب آمال * سبع المثانی

کتابجاه و جلال * سبب آسایش عالم

* و باعث افتخار کافه ائم * بدرمنیر

آسمان دولت * وغره غرای اوج

سلطنت * ولی النعم عالم * و شهنشاه

سلیمان حشم ...

غيره * السلطان الاعظم * والخاقان الانخم *
 ناشر لواء العدل على رؤس الامم *
 وضام تهليل السيف على صرير القلم *
 وعاقده ألوية فنون العلم والفضل *
 وشاهر بوارق سيوف الحلم والعدل *
 المائل لرق العلياء * ونفر ملوك بني
 الدنيا * معدن العدل والفضل واليمن
 والامان * الممثل قوله تعالى ان
 الله يأمر بالعدل والاحسان *
 الخاتمة * اني بكل احترام وحزيل العبودية *
 ياسولانا ذوالعظمة الملوكية لجلالة ذات الشوكة
 أذل العباد الطاييع الامين
 فلان

الى الوزير الاعظم

العنوان * الوزير الاعظم * والمشير الانخم *
 والدستور الاكرم * ومدير أمور جهور
 الامم * الجامع مرتبتي العلم والعلم
 * والخاتمة فضلي السيف والقلم *
 سيد الوزراء الافاضل * جامع اسباب
 الحلم والفضائل * طراز المملكة
 الملكية * سيف الدولة السلطانية *
 ولسان صولة الخاقانية * مؤسس
 قواعد الاقبال برأيه الصائب *
 ومشيد اركان الصولة والاجلال بفكره
 الثاقب * صاحب العز والاجلال *
 صاحب الاذبال والاقبال *

Titre: Sire,

Conclusion: Je suis avec le plus profond respect.

Sire, de Votre Majesté, le très humble, très obéissant, et très fidèle sujet.
 N. N.

A Son Altesse le grand Vizir d'État.

Adresse et Titre: A Son altesse le Grand-Vizir.

در صورت دیگر * اعلی حضرت کردون شمت قدر قدرت
 نه مرتبه جرج سلطنت و کامکاری * دوره
 درج عظمت و شهر یاری * خسر و اعظم
 * خدیو انجم ششم * جمشید جاه * داراب
 * دسکاه * وارث تاج و تخت . . .
 شاهنشاه اعظم بالاستقلال کل ممالک . .
 قائم * بحضور اقدس اعلی حضرت شاهنشاه عالمگیر
 معروض میشود * و یا باستان فلک باستان
 اعلی حضرت پادشاه قدر قدرت تقدیم نماید
 کمترین چاکر فرمانبردار
 فلان

(بوزیر کل)

عنوان و لقب * جناب جلالت و نبالت نصیبا * محبت
 و فحامت انقبایا * کفایت و کفالت مآبایا *
 مسند نشین ایوان وزارت کبری * و بالاکزین
 محفل صدارت عظمی * مشید ارکان دولت
 العلیة . . و محمد بساط السلطنة السلطانية *
 برازنده و سادۀ علیای دوات و اقبال *
 فرازنده لوای سپهر اعتلای سعادت و اجلال
 پادشاهی * ارسلورای دانش پذیر *
 و مشیر مشتری تدبیر * آفتاب نظیر *
 وزیر اعظم * و دستور مکرم . . .

لقب * شوکتلو مهابتلو قدرتلو کرامتلو عظمتلو
 پادشاهمزا فندمن حضر تری
 خاتمه * مبارک و محترم خاکبای مکارم احتوای
 شاهانه - خاکبای املبخشای شهنشاهی
 - خاکبای املروای خلافتپناهی -
 خاکبای معدلتتمای شهر یاریلرینه *
 (یا خود) ملجاء و پناه عالمیان اولان سده
 سنیه (و یا) عتبه کواکب کوکبه
 و سده سنیه سمایر تبه حضرت شاهانه به
 کمال تضرع و ابتهال الیه تقدیم عرض حال
 چاکری به اجتناسار قلندی اولبایده
 و هر حالده امر و فرمان پادشاه عالمگیر
 افندمن کدر چاکر کینه لری
 فلان

(صدر اعظمه)

عنوان * وزیر معالی سمیرا سوط تدبیر * رونق
 افزای مسند وزارت کبری * و پیرایه
 بخشای مقام جلیل صدرات عظمی *
 موشکاف غوامض امور * و مدار
 انحلال معضلات جهور * مشید
 ارکان دولت قوی شوکت ابد مدت *
 و تنظیم و تنسیق ساز مصالح ملک و ملت *
 وزیر اعظم و مضخم . . .

اللقب * حضرة دولتو نخامتو الوزير
المكرم والمعظم

الخاتمة * أشرف بأن أكون بجزيل الاحترام
مولای الوزير المعظم والمفهم ...
لدولتکم (الخ)

﴿الى وزير المعارف﴾

العنوان * الى ذى الدولة الوزير ... الانخم
ناظر المعارف العمومية

لقب * حضرة ذى الدولة الوزير الانخم

الخاتمة * أشرف بان أكون بجزيل
الاحترام ...
مولای الوزير الانخم ... لدولتکم
(الخ)

﴿الى والى﴾

العنوان * الى ذى الدولة سيدي ... الانخم
والى ولاية ...

اللقب * سيدي ذى الدولة والى الانخم

الخاتمة * كما رأيت قبله

Son altesse le Grand-Vizir

Conclusion: J'ai l'honneur d'être avec
une respectueuse considération etc.

Au Ministre de l'instruction publique.

Adresse: A Son Excellence, le Minis-
tre de l'instruction publique

Titre: Monseigneur le Ministre.

Conclusion: J'ai l'honneur d'être
avec une respectueuse considération,
Monsieur le Ministre, de Votre Excel-
lence etc.

A un Gouverneur

Adresse: A Son Excellence Monsieur.
le Gouverneur de.

Titre: Monsieur le Gouverneur.

Conclusion: Veuillez agréer etc.

در صورت دیگر حضرت از سطوفرت والا منزلت
جلالتاب و فحامت نصاب و وزیر اعظم
... ادام الله جلاله رابعد از ...

خاتمه و بنظر فیض منظر جناب جلالت و فحامت
نصاب وزیر کل شرف افتخار پذیرد -
بحضور جناب جلالتاب فحامت نصاب
مشرف گردد (الخ)

(به وزیر علوم)

عنوان و بجناب مستطاب جلالتاب اجل اکرم ...
وزیر علوم عمومی

لقب و جناب مستطاب جلالتاب فحامت نصاب
سمات اکتساب اجل اکرم افخم ...
خاتمه و بخدمت ذی سعاد (و یا) بنظر معارف
پرورد جناب مستطاب فحامت نصاب ...
مشرف گردد (الخ)

(به والی و یا حاکم)

عنوان و بجناب ... والی و الا نشان ... ولایت

لقب و جناب مستطاب فحامت نصاب جلالتاب ...
خاتمه و (چنانچه سابقا ذکر شد)

لقب * دولتو فحامتو حضرتلری

خاتمه * حضور معالی موفور حضرت صدر
اعظمی * حضور معالی نشور حضرت
صدرا تپناهی لرینه عرض و تقدیم *
خاکبای و کالتپناهی لرینه تقدیم عریضه
چاکری به ابته دار قلندی اولیابده
(الخ)

(معارف ناظرینه)

عنوان * معارف عمومی ناظرینه

لقب * دولتو آفندم حضرتلری و یا خود
سعادتو آفندم حضرتلری

خاتمه * ذات محاسن صفات سامیلرینه و یا خود
حضور معارف نشور داورانه لرینه تقدیم
عریضه چاکری به ابته دار قلندی اولیابده
(الخ)

(والی به)

عنوان * فلان ولایت جلیله نك والی و لا شانی
... حضرتلرینه

لقب * دولتو آفندم حضرتلری
خاتمه * (بالاده ذکر اولندیغی مثللو)

(إلى سفير)

العنوان * لسعادة السيد فلان سفير دولة ...
الفخيمة في ...

اللقب * سيدى سفير المتفخم ...

الخاتمة * تعطف بقبول ... (الخ)

(إلى قونسلس جنرال)

العنوان * إلى صاحب السعادة السيد فلان
قنصل جنرال الدولة الفخيمة في ...

اللقب * سيدى القنصل العمومى (الخ)

(عنوان على ظهر المكاتب)

جناب الخواجه ... تاجر ... فى الشارع
القلاىى نمرة ١٥

فى مصر

لجناب الخواجه فلان المحترم
فى الاستانة

(رقاع الدعوات)

جناب الحبيب الاعز الاكرم فلان
غيب سؤال خاطر كم العزيز نرجو أن تشرفوا بمنزلنا
يوم الاربع القادم الساعة الخامسة مع حضرة
قرينتكم المصونة للغداء عند رفيقكم هذا وبذلك
تزيدوننى من احسانكم

A un Ambassadeur.

Adresse: A Son Excellence, Monsieur
l'Ambassadeur de Sa majesté l'Em-
pereur de.

Titre: Monsieur l'Ambassadeur

Conclusion: veuillez agréer etc.

A un Consul général

Adresse: A Son Excellence, Monsieur
le Consul Général de.

Titre: Monsieur le Consul Général etc.

Adresse.

Monsieur . . . . .
Négociant de . . . . .
Rue . . . . . N°. 15
au Caire

Monsieur :

Constantinople.

Billets d'invitations

M. et Mme. G. prient M. et Mme.
B. de vouloir bien venir dîner avec
eux, mercredi prochain à cinq heures,
et leur présentent leurs meilleurs com-
pliments.

(سفیر)

عنوان * بجناب جلالتمآب ... سفیر فلان
دولت نفیحه در فلان ولایت .

لقب * جناب اصالت نصاب جلالتمآب ...
خاتمه * سزاوار قبول فرایند (الخ)

(جنرال قونسلوس یعنی بکارپرداز اول)

عنوان * بجناب مستطاب اصالتآب جنرال قونسلوس
فلان دولت نفیحه در فلان ولایت

لقب * عالیجاه جدت و جدت همراه قونسلوس
جنرال (الخ)

(عنوان بر پشت نوشته است)

در محروسه مصر

بجناب ... تاجر ...

در کوی ۱۵ نمره مقیم ...

در اسلامبول ...

بجناب ... میرزا ... رسیده باد

(دعوت نامها)

دوست عزیز پسر کواردم فلان

بعد از سوال خاطر عزیز را میگویم که روز چهارشنبه
ساعت اذنه پنج باحرم محترمه تان برای تناول غذا
منزل داعی را مشرف فرمایند که باعث ممنونی
و شادمانی بنده خواهد شد باقی بقای تو خواهم

(سفیر)

عنوان * فلان دولت نفیحه سنک ... مقیم
سفیر ... حضر تتری نه

لقب * اصالتو سفیر ... حضر تتری
خاتمه * قبوله شایان بیور مقربانده (الخ)

(جنرال قونسلوس یعنی باش شهبندره)

عنوان * فلان دولت نفیحه سنک ...
مقیم جنرال قونسلوس حضر تتری نه

لقب * اصالتو ... قونسلوس حضر تتری
(الخ)

(محررات ظرفری اوزر لرینه یاز یله حق القاب)

محروسه مصر

۱۵ نومرولی سوفا قدم مقیم ...

فلان تجارت ...

استانبوله ...

فلان افندی به وصول بوله

(دعوت تذکره لری)

عزیز دوستم

.... کله جنک چهارشنبه کونی ساعت بش
قرار لرنده فاملیای عصمتانه لر یله برابر لاجل التناول
چا کر خانه لرینی نشر یفه رغبتله بنده لری قرین
مسار ییشه مار بیور لوق رجا و نیازی باینده

﴿جواب﴾

جناب الحبيب... المحترم
 غب آداء الاحترام والاكرام نعرض انه في اللفظ
 ساعة وفدت علينا دعوتكم الكريمة التي
 تأمرون بها تشرف للغداء في منزلكم العامر
 فسنبلي أمركم ان شاء الله في الوقت المعين شاكرين
 مكارم...م

﴿غيره﴾

أيها الحبيب الاعز الاكرم...
 غب التحية والاكرام المرجو من حبكم أن نقنون
 بأنكم يوم الاربع القادم الساعة السادسة
 للغداء وبذلك نغتنم فرصة مؤانستكم ولطفكم
 ولا عدمناكم...

﴿جواب﴾

حبيبي العزيز المحترم...
 غب الاكرام اللائق نعرض اننا بكل مسرة وقد
 أجبناد دعوتكم الانسية وسنسى لاغتنام أنسكم
 في الوقت المعين ان شاء الله وأنتم على أتم المسرة
 والحبور

﴿صورة أخرى﴾

حبيبي العزيز...
 غب أهذا لكم سلام ارجو ان أمكنكم غدا أن
 تتفضلوا لآداء على غير تكليف وبذلك نغتنم أنس
 الاجتماع بكم ولا عدمنكم

Réponse

M. et Mme B. auront l'honneur d'accepter l'invitation de M. et Mme G. et leur présentent leurs sincères compliments.

Autre

M. et Mme. D. prient M.E. de leur faire l'amitié de venir dîner avec eux mercredi prochain à six heures, et lui renouvellent tous leurs compliments.

Réponse

M.E. accepte l'invitation de M. et Mme. D. et leur fait mille compliments affectueux.

Autre

Cher ami, si vous n'êtes pas engagé pour demain, venez partager notre dîner sans cérémonie.

Ma femme et moi, nous serons charmés de vous avoir, croyez aux sentiments.

(جواب)

پس از ادای اعراز و اکرام عرض میشود که در الطف
ادان نامه خوشیامه همانند اریتان رسید چون مضمونش
یعنی بر دعوت داعی از برای تغذی در خانه عامه
آنجناب بود ان شاء الله وقت معین شرفیاب حضور
خواهم شد باقی باقی باشند والسلام

(در صورت دیگر)

دوست عزیزم ...

پس از حمد و ثناء از محبت شما مستدعی هستم که روز چهارشنبه
آینده ساعت شش برای تناول غذا بیده خانه
تشریف آورده اینجا براسم در و سرا فراد فرمایند.

(جواب)

دوست عزیزم

بعد از اکرام شایسته عرض مینمایم که بنایت خوشحالی
نامه محبت شما سرکار رسید و ان شاء الله در ادان
معلوم شرفیاب حضور خواهم شد باقی

(صورت دیگر)

جان عزیزم

پس از سلام و دعای فراوان رجایم میشود که اگر امکان
بنود فردا برای صرف ضایع بتکلیف بمنزل داعی
تشریف فرما شده که بد آنسب انس اجتماع از صحت
و قضیت شمارم باقی از دوستی کم نشوند

(جواب)

عزیز دوستم

.... الطف وقت واسعد ساعتده دعوتنامه
علیه لری واصل و کمال نشاط و شادمانی حاصل
اوله رق امر والالری نه انقیادا ان شاء الله وقت
معینده خانه عالیترین کلوب ذات سنیه لریله
مشرف اولنه جفی باینده...

(نوع دیگر)

عزیز دوستم

.... کله جت چهارشنبه کونی ساعت التی
راده لرنده اوله طعامنه تشریفه میل و رغبت
و مصاحبت و موانست سنیله لریله شاورلری
مستغرق لجه جبور و سرور و بیور مق التماسی باینده

(جواب)

عزیز دوستم

.... کمال تشکر و ممنونیتله دعوت عالیترین
قبول ایله وقت معینده مصاحبت پریمیت
و موانست معالینقبت والالریله مشرف اوله لقلغه
مسارعت اولنه جفی باینده...

(نوع دیگر)

بنم عزیز دوستم

.... یاربین مشغولیتکز یوخسه بلا تکلیف
اوله طعامنه بنده کره تشریفه میل و رغبت
و بصورتله عاجز لری نائل ابتهاج و مسرت
بیورملری نیازی باینده...

﴿جواب﴾

أيها العزيز...
 غب اتحافكم بنحياتي واكرامى أعرض انى قد
 أجبته دعوتكم المحبوبة طائعا وفى غدا ان شاء الله
 أغتنم لذة اخلاصكم ومصافاتي وطال بقاكم
 مخلصكم
 فلان

﴿صورة أخرى﴾

أيها الحبيب...
 غب المصافاة والاكرام أرجو من حبكم أن تهبونى
 أنسكم ليلة الاثنين ٢٥ كانون الثانى لنصرف
 السهرة معا ولا حرمت لطفكم

﴿صورة استعفاء من دعوة﴾

سيدى الاجل الاكرم...
 غب استعطاف شريف خاطركم واداء فريضة
 الشكر لالطافكم أعرض انى من أيام قد ارتبطت
 مع بعض أمثال سيدى من أهل الفضل على أن
 أكون عنده يوم الاربعاء فاذلك ألتبس من حلكم
 قبول عذرى ودمتم

﴿فى طلب المواجهة﴾

سيدى الكريم المحترم...
 غب تادية ما يجب من فرائض الاحترام أعرض انه
 قد عرض لمحبوبكم هذا أموره همة تستدعى ان
 أقاوض سيادتكم فيها فأرجو أن تعين والى فى أى

Réponse

Cher ami, J'aurai le plaisir de me
 rendre à votre aimable invitation, et
 de vous renouveler ainsi qu'à Madame
 A. mes sentiments de sincère amitié.
 Votre affectionné (etc)

Autre

M.R. prie M.D. de lui faire l'honneur
 de venir passer la soirée chez lui lundi
 25 Janvier.

Refuser une invitation

M.B. est engagé depuis plusieurs jours
 pour mercredi; il supplie M. O. d'ag-
 réer ses excuses et l'assurance de tous
 ses regrets.

Demander une entrevue

M.B. aurait quelque chose d'import-
 tant à communiquer à M.D. Il le prie
 de lui indiquer le jour et l'heure où il
 pourra se rendre chez lui. Il espère que

(جواب)

عزیزم

پس از اهدای دعا و تکریم عرض میشود که دعوت سرکار را اطاعت کردیم و انشاء الله فردا روانست و هر مودت آن جناب را غنیمت بشماریم
باقی بقیات

(صورت دیگر)

دوست مهربان

بعد از خلوص و مودت رجا میکنم که در شب دوشنبه ۲۵ ماه کانون دوم مبارک انس خود سر فرزند فرموده تا با حمد یک شب را از سرور و فرح سحر کنیم باقی والسلام

(صورت عفو طلب کردن از دعوت)

بعد از استغفار خاطر مبارک و ادای واجبات شر و دنیا عرض میشود که بنده چند روز است با بعضی از باب دانش که چون سرکار باینده دوستید ایشان و هد داده که روز چهارشنبه نزدشان باشم و بنا برین التماس میکنم که عذر مرا قبول و پذیر فرمایند باقی باقی باشند

(در دیدنی خواستن)

بعد از ادای واجبات احترام عرض میشود آنکه بعضی امور مهم، محقر روی داده که مستحکم مواجهه سرکار است پس امید دارم که روز معین و ساعت مخصوص را تعیین بفرمایند تا شرفیاب زیارت محل عامه بشوم و نیاز دارم

(جواب)

بنم عزیز دوستم

..... مع الممنونیه دعوت کتبی قبول ایدوب انشاء الله یاربین ذایقه بخش فواد اولان مصاحبت پر موانست عالیله لذتیاب اولمقلغه شتاب اولنه جفی باینده

(نوع دیگر)

عزیز دوستم

... کانونانینک ۲۵ نجی بازار ایرتسی کیجه سی صباحه قدر عیش شادیه وقت کچیرمک ایچون لطفاً و عنایه لیلہ مذکورده مصاحبت و موانست پرفرح و مسرت لیلہ بنده لری منفرح البال بیورمق باینده

(دعوتدن عفو دبلک)

..... چهارشنبه کوفی نزدلرنده بولنتی اوزره ذات عالیله مثل الوار باب معارفدن بعض احبابه سوزویرمش اولدیغمدن دعوت بهیمه لرنده بولنه میه جمنی کمال اسقله عرض و بیان ایدرک بوبایده واقع اولان قصور ضروری بنده کانه م عفو بیورای القمسی باینده

(کورشمک استمکه دائر)

..... بنده کزه برامی و مصلحت مهم واقع اولوب بونک افاده سی ایچون ذات والالریله ملاقات ایلمک لازمه دن بولنش اولمقله ملاقاتز ایچون برکون و ساعت تخصیص ایدوب اشبوت کلیفت

يوم وأية ساعة أتمكن من التشرف بزيارة المحل
العاصر راجيا أن تغضوا الطرف عن ثقلي فيما
اتخذها فرصة لاستعطاف الخاطر الكريم وأطال
الله بقاءكم

﴿صورة أخرى﴾

سيدى الحبيب الاعز الالكريم...
غيب ابلاغكم تحياتى وأشواقى الكثيرة أعرض
أنى منذ ساعة قد وصلت من سفرى من (باريس)
فان كانت أشغالكم تسمح لكم أن تشرفونى هنيهة
من الزمان فان عندى ما أخبركم به مما يسر خاطركم
وأنا النهار كله فى البيت مستعدا لتشريفكم
أية ساعة تختارون ولا عدمت وجودكم

﴿جواب﴾

سيدى العزيز المحترم
غيب سؤال خاطركم الكريم مقرونا بأطيب
التحيات والاشواق أعرض أنى فى أبهى آن قد
تلقيت دعوتكم العزيرة المبشرة برجوعكم
بالسلامة من (باريس) واذا كان ذلك من أعظم
المسررات عندى لم يكن من باعث يعثنى على
التشرف بمشاهدتكم أعظم من اشتياقى اليكم بعد
ذلك الزمن الطويل فسا كون عندكم
ان شاء الله فى هذا التمار بعد الظهر الساعة السادسة
وجنبذا أعنتم أنس مرآكم المشتى وأقدم
ما على من فرائض التهانى وأطال الله وجودكم

M.D. voudra bien lui pardonner cette
importunité.

Autre

Cher ami, je viens d'arriver de
Paris, si vos occupations vous per-
mettent de venir chez moi, je vous
apprendrai des nouvelles qui vous
feront plaisir. Je serai toute la jour-
née à la maison; ainsi vous pouvez
choisir votre heure.

Réponse.

Je suis charmé d'apprendre que vous
soyez enfin de retour de Paris; quand
je n'aurai d'autre plaisir que celui de
vous en feliciter après une si longue
absence, je m'engagerais à aller vous
voir.

Vous pouvez donc compter que je
me rendrai chez vous cette après-midi
vers les six heures.

که اغماض من از تکلیف بنده نفرماید تا در خدمت
آن جناب فرصت را قیمت شماریم باقی...

(صورت دیگر)

جناب عزیز کرامی ام...

پس از ابر از شوق دارز و مندی عرض میشود که حال
چند ساعت شده از سفر شهر (پارس) وارد
شده ام اگر وقتدارید بقدر چند دقیقه تشریف آورده
تا چند چیزی که موجب سرور و خوشنودی خاطر جناب
باشد عرض کنم و بنده قاضی روز در خانه مستعد تشریف
قدوم شما هستم باقی بقایت والسلام

(جواب)

جناب عزیز ذوی الاحرام

بعد از استفسار خاطر مبارک عرض میشود که در اوان
خوش واسعه ساعت مرده آمدن و عودت جناب
از سفر شهر (پارس) بمقامی و تن درستی رسید
و کمال مسرت و شادمانی بنخیر چون مشاهده دیدار
باسادت پس از اشتیاق زمانی و مفارقت طول
و دراز ممکن نبود انشاء الله امروز بعد از ظهر مشاهده
و مناظره سرکار را فرصت قیمت دانسته بخدمت
خواهم رسید باقی توشوی همیشه باقی

عاجزانه اغماض عین بیور لماق رجا و نیازی
باینده

(نوع دیگر)

عزیز دوستم

..... بنده کز بر قاج ساعت اولدی که (پارس)
شهرندن یورایه وارد اولوب بر مانع و مشغولیتکز
یوخسه یورایه از یحقی تشریف بیور و ب موجب
سرور و حبور و الاری اوله بقی بعض شی عرض
و افاده ایدیم ... تشریف عالیله بنه منتظرا
بتون کون اوده بولنه جقم اشعاری باینده

(جواب)

عزیز دوستم

کمال صحت و عافیتله (پارس) دن عودت
بیور دقلربی مبشر و مشعر تحریرات عنایت آیات
بهیه لری رسیده دست توقیر اوله قدّه فوق العاده
محظوظ و مسرور و اولدم. ملاقات و لالرینه اشتیاقم
بر کمالدر. مفارقت مدیدن غیری مشاهده دیدار
لامع الانوار و الالرینه مانع و حائل اوله بقی بر شی
اولیوب انشاء الله بوکون اوله دن صکره ملاقات
عالیله بنه مسارعت قلنه جفی باینده

﴿الاعتذار﴾

سيدي الاجل الاكرم

غيب استعطاف الخاطر الكريم وتأدية واجبات
 الاحترام أعرض اني في أبهى ساعة تلقيت
 رسالتكم العزيزة المؤذنة بتسريفيكم لمنزل هذا
 الرقيق فعددت ذلك من جملة ما خصت به من
 اللطافكم وكرم شمالكم غير اني لما كنت مضطرا
 بداع مهمتي الى الخروج الى نواحي البرية يوم غسد
 لم أجذبدا من تأخير نوال هذا الحظ الا ما بعد غد
 في أية ساعة شاء سيدي أن يشرفني بها وعلى كل
 حال أرجو مقابلي بالتسكرم والصفح الجميل سيدي

﴿صورة أخرى﴾

سيدي الجليل المحترم

غيب تأدية ما يجب من الاحترام والاكرام أعرض اني
 في أطف الاوقات قد نظفرت بتلاوة تمحيصكم المبشرة
 بتسريفيكم لهذا الداعي فكان ذلك من جملة
 ما استوجب شكرى على لطف خللكم وتنازلكم
 الا اني لما كنت في هذه الليلة مدعوا الى موضع
 كذا فان شاء سيدي تأخير جملة هذا الى نهاري غد
 الساعة التاسعة فقد ضاعف شكرى وعلى فإ
 أرجو الاعدم مؤاخذي وتلقي بكرمكم المانوف

Pour s'excuser.

M.A. se trouvant obligé d'aller à la
 campagne demain, prie M. G. de ne pas
 se donner la peine de passer chez lui.
 M.A. sera bien aise de voir. M. G.
 après demain à l'heure qui lui sera la
 plus convenable.

Autre.

M.F. allant ce soir à ..., ne pourra avoir
 le plaisir de voir M.R. aujourd'hui.
 Il le prie de ne vouloir bien venir que
 demain à neuf heures et lui renouveler
 ses compliments.

(پوزش خواستن)

جناب منظم و مکرم دام اقباله

بعد از رضا جوئی خاطر کریم و ادای واجبات احترام و تکریم عرض میکنم چون در احسن ترین اوان بنامه عزیز آن یار مهربان که مضمون آن مشعر بشفیر فرمائی سرکار بخانه بنده بود کمال سرور از فیض حضور آنجناب حاصل لیکس بخت مساعد نمود بواسطه آنکه فردا امر ضرور بنده را مجبور کرده که بی تاخیر بودن بروم رجا دارم که عذر مرا قبول و پس فردا در هر ساعتی خواسته باشند بنده را اسرافراز فرمایند

(صورت دیگر)

جناب بزرگوار محترم . . .

بعد از ادای واجبات اعزاز و احترام عرض میشود که در اسعد اوقات نامه آن یار عزیز واصل شد چون منوط بآمدن سرکار بخانه داعی بود باعث شکرانه گزاردی بنده گردید اما چون بنده امشب در فلان جا مهمان هستم رجا میکنم که جناب سرکار فردا ساعت نه تشریف آورده امید دارم که داعی را عفو فرمایند و با احسان و کرم خود بخشیند و السلام

(عذر دیکر)

عزیز دوستم

یارین خانه بند کانه مشعر بشفیر پیوره جقلمری مشعر و مبشر رسیده جای تعظیم و توقیر اولان تحریرات عنایت آیات والاری مستلزم نشاط و انبساط فراوان اولمش ایسه ده بنده لری یارین بر امر ضروری ایچون بریره کیده حکمدن او برسی کون هر نه وقت وساعت تشریفه میل و رغبت بیوریلورسه بنده کری مشرف و سرفراز بیور رسکز و بوباید واقع اولان قصور ضروری عاجزانه می عفو بیورملری نیازی باینده

(نوع دیگر)

عزیز دوستم

..... عاجز لرینه تشریف پیوره جفکزی مشعر و مبشر عنایتنامه والاری اسعد و قتده زیب ارای یدشاور اوله قدح خارج از کجایش حوصله تعریف و توصیف مخطوط و مبشر و اولم ایسه ده بو کیجه فلان یره مدعو اولوب اوده بولنه مبه حکمدن یارین ساعت طقوزده تشریف بیور مکرزی رجا و بوباید واقع اولان قصور عاجزانه می عفو نمائیدرم اولباید

﴿لاداء الشكر﴾

سيدى الاجل الاكرم

غيب تأدية ما يجب من فرائض الاحترام أعرض انى
اشعار بما حصل عندى من آثار منكم الجميلة
التي قلدتنى بقلائد فضلكم الباهر أحرر الآن هذه
الاحرف اليسيرة كصل يتضمن ما استقر فى ذمتى
من واجب حقوق الشكر الذى ساقنى للتشرف
بين أيديكم وتأدية ما عليا فى هذا المساء ونهار غد
أن شاء الله ودعمتم

﴿الى تاجر او صانع﴾

حضر الاخ فلان المحترم

غيب الاعزاز والاكرام المرجو حضوركم يوم الثلاثاء
الساعة العاشرة صباحا الى محلنا وأن تستعجبوا
معكم مساطر متنوعة من جنس... ودام بقاءكم

﴿صورة أخرى﴾

جناب أخينا فلان المحترم

غيب السلام المرجو حضوركم نهار غد صباحا
لتأخذوا الناقاس طقم ثياب والله يحفظكم

﴿صورة أخرى﴾

جناب أخينا...

غيب اهدائككم تحياتنا رجوكم أن تسلموا وادارنا
(أو حامل أحرافنا هذه) الثوب الموعودين به فى هذا
النهار ودام بقاءكم

Pour remercier.

Recevez, Monsieur, ou Madame tous
mes remerciements. J'aurai l'honneur
d'aller moi-même vous les renouveler
ce soir ou demain.

A un marchand ou ouvrier.

Je prie Monsieur B. de venir chez
moi mardi matin à dix heures, et d'ap-
porter avec lui des échantillons de
différentes espèces de—

Autre.

Je prie Monsieur N. de venir chez moi
demain dans la matinée pour me pren-
dre mesure d'un habit.

Autre.

Je prie Monsieur R. de remettre à
mon domestique ou au porteur, l'habit
qu'il m'a promis pour aujourd'hui.

(شکرانه کزاری)

جناب بزرگوار مکرم

پس از ادای واجبات اکرام عرض میشود بنا بر آثار
محاسن دثار که ما را بدان مفتخر و سیرافراز فرمودند
محقق شکر و سپاس بر کردن عبودیت واجب بود
باین چند کلمه جسارت و نوشته شد تقدیم خدمت
باسادت سرکار نموده و انشا الله امروز وقت شام
و یا فردا بخدمت خواهیم رسید باقی باقی باشند

(نامه بجمار یا بصفت کار)

برادر عزیز مهد بانم

پس از ارسال دعار جا میکنم که روز سه شنبه صبح
ساعت ده بمنزل آمده و با خود از انواع نمونه
... آورده باقی

(صورت دیگر)

برادر عزیز مکرم ...

پس از سلام رجا دارم که فردا وقت صبح باینجا تشریف
آورده جهت اندازه گرفتن یکدست رخت برای خود

(صورت دیگر)

برادر ...

بعد از ارسال سلام از جواد دارم لباسی که فرستاد نشر
بامرد زودتر کرده بودید تسلیم بخدمتگذار (و یا بحال
نامه) نمایند باقی بقایت ...

(تشکرنامه)

عزت لوافندم

... بوکره حق بند کانه مده شایان و ارزان بیوریلان
التفات و عنایات والا رین ادا و ایضای تشکر
و محمّدی معروضنده و انشا الله بوکون اخشام
و یا خود یارین ذات عالی رینه کله حکم اشعاری
سیا قنده ترقیم عریضه چاکری به ابتدار قلندی
اولیابده

(تاجر و یا خودار باب صنایع تذکره)

برادر عزیزم

... جنسندن هر نوع غمونه لری برابر الوب صالی
کونی صباح ساعت اون راده لرنده خانه ثناوری به
کلری باینده

(نوع دیگر)

برادر عزیزم

... بزه برقات البسه اوبلیسنی المتی ایچون
یارین صباح بورابه تشریف بیورمکزی رجا ایدرم

(نوع دیگر)

برادر ...

... بوکون ارسالی و عدیورلمش اولان روبه بی
خدمتکار مزه و یا خود (حامل تذکره به) اعطا
و تسلیم المکزی رجا ایدرم

﴿في استكتاب وصاية﴾

أهـ السيد المحترم

غب استعطاف شريف خاطركم بالاحترام والوفاء
أعرض اني بعد بعض أيام اسافر الى مدينة كذا
فالتمس من احسانكم وغيرتكم أن تتفضلوا على
بكتابة وصاية الى الخواجه فلان ان حسن ذلك لدى
سيسى وبذلك تقلدوني أعظم منة وأطال الله
وجودكم مقصدا في كل جيل

﴿التجويلات والكمبيالات وما أشبهها﴾

﴿صورة كبيالة﴾

١٠٠٠٠

فقط عشرة آلاف غرش لا غير

بعد ثلاثة أشهر من تاريخ هذا ندفع تحت اذن
الخواجه فلان ..... المبلغ المرقوم أعلا موقد ره
عشرة آلاف غرش عملة تعريفة متجرب بيروت
(أو خلافه) والقيمة وصلتنا نقداً أو بضاعة من
جنس كذا اشتريناها واستلمناها من المذكور
بيروت في ١٠ ايلول سنة ١٨٨٣

﴿صورة جبر أو تحويل على ظهر كبيالة﴾

وعنا (أو عنا دفع المبلغ مذكور باطنه) لامر
الخواجه فلان ..... والقيمة بالحساب (أو وصلت
نقداً) بيروت في تشرين الاول سنة ١٨٨٣

*Pour demander des lettres de
recommandation.*

Monsieur,

Je pars dans peu de jours et pour B.
Auriez-vous la bonté de me donner
des lettres de recommandation pour M.
D? Vous me rendriez un grand service.

﴿Lettres de Change, Billeets. etc.

Modèle de Billet à ordre.

Bon pour P.T. 10,000.

Beyrouth le 10 septembre 1883

F. Dumas

A trois mois de date, je payerai à
l'ordre de Monsieur N. la somme de
dix mille piastres (ou autre) valeur
reçue comptant (ou en marchandise)

Endossement.

Bayez à l'ordre de Monsieur S. valeur
reçue comptant

Beyrouht le 10 Octobre 1883

(در توصیت نامه خواستن)

جناب مکرم معظم

بعد از استفسار خاطر خاطر و اعزاز و اکرام عرض میشود
که پس از چند روز آرزوی سفر بکتاب شهر
فلانی دارم بنا برین از عنایت سرکار امید دارم
اگر استحسان بفرمایند بجهت بنده توصیه نامه بفلان
بنویسند که برداشتی مایه عنایت فرادان خواهد شد
باقی...

(در تحویلات و تمسک و برات)

(صورت برات)

۱۰۰۰۰

تمام ده هزار فروشن است

پس از گذشتن سه ماه از تاریخ این برات برراج بیروت
(و یا ولایت دیگر) مبلغ مرقوم بالا را که عبارت از ده هزار
فروش تعریفه باشد از جانب با بفلان... داده و قیمت
برات را از موی الیه نقداً پول و یا خود از فلان صنف
متناع خریداری شده و اصل این جانب گردید
بیروت فی ۱۰ ایلول سنه ۱۸۸۳

(صورتی که در پشت تمسک نوشته کرد)

مبلغی که درون تمسک مندرج است از وجه حساب
و یا خود نقداً از فلان خواهد داشت این جانب گردید
بیروت فی ۱۸۸۳ سنه

(توصیه نامه استند عا سنده دائری)

عزت و اقامت

..... بنده کز بر قاج کونن صکره فلان ولایت
عزیزت ایتمک نیت وارز و سنده اولاد یغدن لطفاً
و عنایه فلان خواجه به برقطعه توصیه نامه
تسطیر و اعطا سبیله قولکری منتدار و ممنون
مسار بیوملری بایند

(تحویلات و سندات و کبیالاته دائری)

(کبیال صورتی)

۱۰۰۰۰

بالکزاون بیک غروشد

سندک یوم تاریخنندن اوج ای کچد کدن صکره
بیروت و یا خود بشقه ولایتک رایجی اوزره
بروجه بالا اون بیک غروش تعریفه طرفزند
فلان..... اعطا اولنه جفی و مقابلنده موی
الیهدن نقداً و یا خود فلان جنسندن امتعه النوب
یدمره واصل اولدیغنی مبین اشبوسند ترقیم قلندی
بیروت فی ۱۰ ایلول سنه ۱۸۸۳

(جبر و تحویل و کبیال ظهرینه یا زیله جفی)

درون سنده مقید اولان مبلغ علی الحساب
و یا خود نقداً فلان هواجه دن طرفزه واصل
اولدیغنی مبین ترقیم ظهریه استدار قلندی
بیروت فی تشرین اول سنه ۱۸۸۳

(صورة سند بسيط)

١٠٠

فقط مائة ليرة اجيديه لا غير
حين الطاب أذفع الى الخواجه فلان . . . المبلغ
المرقوم أعلاه وقدره ١٠٠ ليرة اجيديه والقيمة
وصلتني نقديه في دمشق ما ١٠ ٢٤

(صورة وصول)

٢٥

فقط خمسة وعشرون ليرة افرنساويه لا غير
بتاريخه وصلني من الخواجه فلان . . . المبلغ
المرقوم أعلاه وقدره خمسة وعشرون ليرة افرنساويه
وذلك عن باقي رصيد مطلوب منه
اسكندرية ما ٥ تشرين الثاني سنة ٨١
كاتبه فن

(صورة بوليصة أو تحويل)

١٠٠٠

فقط ألف فرنك لا غير
حساب الخواجه فلان . . . . في باريز
غيب اطلعكم على بوايستان هذه بخمسة أيام نرجو
تدفعوا عنا الامر الخواجه فلان . . . . المبلغ
المرقوم أعلاه وقدره ألف فرنك وقيدوا القيمة
في الحساب وغيب دفعكم خذوا بوليستان مظهره
بالوصول بيروت ٢ سنة ١٨٨٣

Billet Simple.

Je soussigné, reconnais devoir à Monsieur N. la somme de cent Livres Turques que je m'engage à lui payer à la première occasion.
Damas le 10 mars 1881

J. Le bel.

Quittance ou Reçu.

Je soussigné, reconnais avoir reçu de Monsieur T. la somme de vingt-cinq Napoléons pour solde de mon compte.
Alexandrie le 5 Novembre 1881
G. Leroy.

Lettre de change.

Bon pour 1000 francs.

Beyrouth le 2 Décembre 1881

A vue (ou a 30 jours de date) veuillez payer par cette première de change (deuxième ou troisième ne l'étant) à l'ordre de Monsieur R. la somme de mille francs, valeur reçue en espèces (ou en marchandise) que passerez en compte suivant avis de

F. Legrand.

(صورت تمسک)

۱۰۰

تمام صد مجیدی اشرفی است

مبلغ مرقوم بالا را که عبارت از صد اشرفی مجیدی
عثمانی باشد نقداً و اصل این جانب شد بشرطی که بنده
در وقت طلب بی تاخیر تسلیم و اعطاء بخواجه موسی الیه بکنم
دمشق فی سنه ۱۸۸۱

(صورت قبض رسید)

۲۵

بیست و پنج لیرای فرانس تمام

از مطلوب حسابم در تاریخ فلان مبلغ مرقوم بالا که
عبارت از بیست و پنج لیره فرانس باشد از فلان
خواجه رسید و این چند کلمات از برای بیان نوشته
کردید . فی سنه ۱۸۸۳

(صورت برات و یا تحویل)

۱۰۰۰

هزار فرنک بی زیاد

در پارس بمجناب فلان خواجه

پس از اطلاع جناب بر این برات امید دارم که مبلغ
مرقوم بالا را که عبارت از هزار فرنک باشد در مدت پنج روز
بفلان خواجه کارسازی نماید و قیمت آن را در دفتر
حسابات منوید و برات را که مشعر بر وصول است
از دور یافت نماید . فی سنه ۸۴

(سند صورتی)

۱۰۰

یا لکزیوز عدد مجیدی پلیراسید

حین طلبیده اعطا و لنتی اوزر به بالاده مذکور پیوست
عدد عثمانی لیراسی فلان هواجه دن اخذ
ایلدیکمی مبین اشبوسند ترقیم قلندی
شام ۵ تشرین ثانی سنه ۱۸۸۱

(وصل صورتی)

۲۵

یا لکزی بکری بش عدد فرانس لیراسیدر

اشبوسندک یوم تأریخی مطلوبه محسوب با روجه
بالا یکری بش عدد فرانس لیراسی فلان هواجه
جانبندن بد مزه و اصل اولدیغنی مبین اشبو وصل
سندی ترقیم قلندی ۵ تشرین ثانی سنه ۸۴

(پوایچه و یا خود تحویل صورتی)

۱۰۰۰

یا لکزی بیگ فرانقدر

پارسیه مقیم فلان هواجه جناب لری

اشبو پوایچه مزی کوردیک کرده قبول ایدوب
بروجه بالا ناطق اولدیغنی بیگ فرانقی بش کون
ظرفنده فلان هواجه به اعطا و قیمتی حسابزه قید
ایله وصولنی مشعر پوایچه مزی اخذ ایده . فی
سنه ۸۴

﴿ في سير الملوك ﴾

حكاية

حكى ان ملكا من ملوك العجم خلع ربة العدل
واكتسى الجور فيما حكم * وأطال يد التطاول على
مال الرعية * واخترع اقتناصهم بالظلم والاذية *
فتشتت نظام الخلق من مكايده في الدنيا * وتولوا
طرق الغربية اذا استولى عليهم كرب جوهره بغيا * فلما
نقصت الرعية قبلت الولاية النقصان * وخت
الخزائن من الجواهر والعقبان * وهجمت الاعداء
بالمصائب * من كل جانب

﴿ قطعه ﴾

اذا رمت الاستنجاد يوم مصيبة *

* فبادر يذل الجود في زمن البشر

وان الرقيق الوعد حيث ظلمته *

* يفتر وبالا حسان تملك للعسر

فاتفق يوما في مجلس هذا الملك المغبون * ان
صارت قراءة الكتاب شاهنامة في زوال مملكة
(الضحاك) ووصول العهد (الفريدون) فقال
الوزير للملك ان فريدون ما كان له ملك ولا خزينة
ولا حشم * فبماذا تقرزله الملك وانتظم * فاجابه

Sur la conduite des rois.

H

On fait l'histoire qu'un certain roi de Perse avait étendu la main de la tyrannie sur la propriété de ses sujets, et qu'il avait commencé (à exercer) la violence et la vexation. Les gens s'en allèrent par le monde, à cause des embûches de son oppression, et prirent le chemin de l'émigration à cause du malheur de sa violence. Lorsque les sujets furent diminués, le revenu des provinces éprouva un dommage, et le trésor demeura vide, et les ennemis apportèrent la violence de toutes parts.

K.

Quiconque voudra du secours au jour du malheur,

Dis (-lui): Occupe-toi (travaille) de générosité dans les jours de prospérité.

Si tu ne traites pas avec douceur l'esclave (ayant) l'anneau à l'oreille, il s'en ira.

Exerce la bonté, la bonté (te dis-je), afin que l'étranger devienne l'anneau à l'oreille.

Un jour, dans sa société, on lisait le livre du Châh-nâmeh sur la chute de l'empire de Dhohâq et sur siècle de Féridoun. Le vizir interrogea le roi (en lui disant) : Féridoun n'avait ni trésor, ni domaine, ni serviteurs; com-

(در سیرت پادشاهان)

(حکایت)

یکی از ملوک عجم حکایت کنند که دست تعدی بمال ریست
در از کرده بود و جو را ذیت آغاز خلق از یکایک نظم
در جهان برفتند و از کربت جو رشت راه غربت
گرفتند و چون ریست کم شد ارتفاع ولایت نقصان
پذیرفت و خزینه تهی ماند و دشمنان از هر طرف زور
آوردند

(قطعه)

هر که فریاد رسمی روز مصیبت خواهد *

* کودر ایام سلامت بجوای فردی کوش

بنده حلقه بکوش از نوازی برود *

* لطف کن لطف که یگانه شود حلقه بکوش

روزی در مجلس او کتاب شهبانم همی خواندند در زوال
ملکت ضحاک و عهد فریدون و وزیر ملک را گفت
فریدون کنج و ملک دشمن نداشت پادشاهی برو چه کونه
مقرر شد گفت انچه تا کنون شنیدی خلقی برده تعصب کرد

(پادشاهان عادات و اخلاقی بیاندرد)

(حکایت)

عجم شاه لرندن برین حکایت ایدر لکه خلق مالنه
تعدی و ظلم الی اوزاتمش * و جو رو جفایه
باشلامش ایدی * مملکت انتظامی بوزلدی *
ورعایانک اکثری انک ظلمدن غربت اختیار
ایدوب ترک وطن ایتدیلر * و قلت رعیت علی ایله
محصولات و واردات مملکت نقصان بولدی *
و عسکره و فایده جنگ خزینه حاصل اولما مغله
هر طرفدن دشمن هجوم ایتکه باشلادی

(قطعه)

کیمکه بر محنت کوشیده است به فریاد رس *

* سویله ایتسون خلقه ایام سلامتده سخا

عبد ملوک کوز تیز سانی قویوب کیدر *

* لطف ایت کم لطفله بیگانه قول اولور سکا

بر کون اول پادشاه ستمکار که مجلسنده شهنامه
کتابی او قورلردی * و اوقسان محل ضحاک تخت
و سلطنتی و مال و مملکتی لندن کیدوب پرینه
(فریدون) پادشاه اولدیغنه دائر ایدی * وزیر
پادشاه دیدی فریدونک خزینه و ملک و سلطنتی

كما سمعت أنت ان جناعة من الخلق تعصوا له
وأيدوه * وبذلك نال الملك بما قلده * فقال
وحيث ما تعلم ان اجتماع الخلق يوجب الملك *
فلماذا شئت شملهم من هذا الملك * فاذا كانوا
ما عندك للملك رغبة * ولأنت من زواله في رهبة

(مفرد)

* وبالروح رب الجنان كنت حازما

* فما عظم السلطان الا بجنده

فقال الملك ما هو السبب في اجتماع العسكر
والرعيه * وتأليف قلوبهم على شاكسة مرضيه *
فقال يجب العدل على السلطان * حتى يجمعوا
اليه من كل مكان * وعند ذلك يجب عليه نشر
خيمة رحته * حتى يجلسوا آمنين في ظل دولته *
وأنت من هذين الوصفين خالي * في شيم المعالي

(نظم)

* لم يستقم ملك والجور ضنعه

* اذ لا يصح ذئاب السوء رعيانا

* وكل من يتنى بالظلم دولته

* يجترأ الاس منها كيف ما كانا

ment l'empire lui fut-il assuré ? Il répondit de la manière que tu l'as entendu. Un peuple se réunit autour de lui avec empressement et lui prêta main-forte, de sorte qu'il obtint la royauté. Le vizir dit : Puisque le concours du peuple est une cause de la royauté, toi, pourquoi disperses-tu le peuple ? Peut-être n'as-tu pas le désir de la royauté ?

B.

Même, il vaut mieux que tu prennes soin de l'armée aux dépens de ta vie (avec ta vie).

Parce que c'est avec l'armée que le sultan exerce le commandement.

(Le roi) dit : La cause du concours de l'armée et des sujets, quelle est-elle ? (Le vizir) répondit : La justice est nécessaire au roi, afin qu'ils se réunissent autour de lui; et la clémence, afin qu'ils reposent tranquilles à l'ombre de sa puissance. Et toi, tu n'as pas chacune de ces deux (*qualités*).

M.

Le métier de la violence ne fait pas la souveraineté;

Parce que ce n'est pas du loup que vient le métier de berger.

Un monarque qui jette le fondement de l'oppression creuse le pied du mur de son royaume.

آمد و تقویت کردند پادشاهی یافت وزیر گفت چون
کرد آمدن خلق موجب پادشاهیست تو خلق را
چرا پریشان میکنی مگر سر پادشاهی نداری

(بیت)

همان به که لشکر بجان پروری *

* که سلطان بشکر کند سروری

گفت موجب کردادن سپاه در جنت چیست گفت
پادشاه را اهل باید تا برو کرد آیند در محنت
تا در سایه دولتش ایمن نشینند و ترا این هر دو نیست

(مثنوی)

* کند ظلم بیشه سلطان

* که نیاید ز کرک چوبان

* پادشاهی که طرح ظلم افکند

* پای دیوار ملک خویش بکند

یو غیدی ضحاک کبی عظیم الشان پادشاهه نوجمله
غالب اولوب پادشاه خلق آکا مقرر اولدی دیو
پادشاهدن سوال ایلد کده مسموع اولدی
وجمله برجاعت طرفدارلق ایله فریدونک باشنه
جمع اولوب تقویت ویردیلر پادشاه اولدی وزیر
دیددی مادامکه خلق جمع اولمسی پادشاهلغه
سببدرسن نیچون خلقی طاغدوب پریشان اید یور
سین پادشاهلغه میل وهوسک یوقی

(بیت)

رعایا ایله جند و عسکره قیسل اهل پرورلک *

* که عسکرله ایدر سلطان اولان عالمده سرورلک

پادشاه عسکر و رعایانک سبب اجتماع و اتحادی ندر
دیو صور دقده وزیر دیددی پادشاهه عدالت
و مرجع و شفقت لازم تا که خلق آنک باشنه
طوبیلانه و سایه عدالت وایه شاهانه رنده کمال امن
و آسایش له او طوره لرو سنده یونک ایکسیسیده
موجود دکلدر

(مثنوی)

پیشه سی جور و اولان ایتمز عالمه سلطانلقی *

* چون بیلور سین قورددن کلز قیون چوبانلقی

* پادشاه کم خقه ظلم ایدر بیلور میسن نیدر *

* دولتی دیوار ینک بنیادنی ویران ایدر

فأوافقت نصيحة الوزير طبع الملك * وأمر
باعتقاله في السجن زاعماً أنه موفّق * فلم تمضي
مدّة حتى قام أبناء عم السلطان المنازعة * وربّوا
العسكر للمقاومة والمقارعة * فاجتمع عليهم القوم
الذين كانوا ينسوا منه وتشتتوا من يد تطاوله *
وقوّوهم حتى أخرجوا الملك من تصرفه وتقرّر عليهم
بعد تخييب مأمّله بتناوله

﴿قطعة﴾

من يستنج ظلم الرعايا يلقي *

* يؤسّاه صاحبه عدوّاً غلباً

فأقم باصلاح الرعية آمناً *

* حرب العدى فهم العساكر والطبي

﴿حكاية﴾

روى أن نوشروان العادل صنعوا له مرة في الصيد
كباباً ولم يجدوا ملحاً * فأرسلوا غلاماً مقرباً كي يأتي
باليسير منه منخاً * فقال بل ابتاعه بقميته حتى لا يكون
رسماً * ولا أَرْضِي أن يحدث خراباً وظلماً * فقالوا
وما الخلل * في غير جمل * فقال بناء الظلم في الدنيا
يكون أو لا قليلاً * ثم كل آت يزيد عليه حتى يعود
أخذاً وبيلاً

Le conseil du vizir bien intentionné ne fut point agréé du roi. Il donna l'ordre de le lier, et il l'envoya en prison. Il ne se passa pas beaucoup (*de temps avant*) que les enfants de l'oncle du sultan (*c'est-à-dire* ses cousins) se levassent pour la révolte, et réclamassent le royaume de leur père. Des gens (un peuple) qui avaient été réduits aux abois et dispersés par la main de sa tyrannie, vinrent les joindre et les renforcèrent ; en sorte que le royaume sortit de sa possession et fut affermi sur eux.

K.

Un monarque qui se permet l'injustice sur le sujet,

Son ami, au jour de la détresse, devient son ennemi puissant.

Entretiens la paix avec tes sujets, et reste en sécurité contre l'attaque de ton adversaire,

Parce que les sujets, sont une armée pour l'empereur juste.

H

On a rapporté que, dans un lieu de chasse, on faisait rôtir une pièce de gibier pour Nouchirévan le juste. Il n'y avait pas de sel. On envoya un jeune esclave au village, afin qu'il apportât du sel. Nouchirévan (*lui*) dit : Prends du sel en le payant, afin que (*cela*) ne devienne pas une coutume et que le village ne soit pas dévasté. On lui dit: De cette quantité (*de sel*), quel dommage en naîtra-t-il? Il répondit: La base de l'injustice, dans le monde, a été d'abord peu (*de chose*); et chacun, qui est venu, y a ajouté, jusqu'à ce qu'elle fût arrivée à cet excès (*où nous la voyons*).

ملک را پند و زیر ناصح موافق طبع نیامد بنشد فرمود
و بترند انش فرستاد بسی بر نیامد که بنی عم سلطان بمنازعت
بر خاستند و بمقاومت لشکر آراستند و ملک پدر خواستند
قومی که از دست قتل اول او بجان آمده بودند و پیریشان
شده برایشان گرد آمده و تقویت کردند تا ملک از قبضه
تصرفش بدر رفت و بر آنان مقرر شد

(قطعه)

پادشاهی کور و اداریستم بر زیر دست *
دوست دارش روز سختی دشمن زور آور است *
بارعت صلح کن و ز جنگ خصم ایمن نشین *
ز آنکه شاهنشاه عادل را راجت لشکر است *

(حکایت)

آورده اند که (نوشیروان) عادل را در نیکار گاهی
صیدی کباب کردند و نمک بود ظلمی بر دستا فرستادند
تا نمک آورد و نوشیروان فرمود نمک را بقیمت بستان تا رسمی
نکرد و دود خراب نشود گفتند ازین قدر چه خلل زاید
گفت بنیاد ظلم در جهان اول اندک بود و هر که آه
بر دوزید کرد تا بدین غایت رسید

وزیر هوشمندك صبح و پسنی اول پادشاه خود
پسنده خوش کلمیوب قید و بند و حبس له معذب
ایلدی بو حال اوزره جوق زمان کچمدی که اول
پادشاه ظالمك عم زاده لری نزاعه قیلم ایله حرب
متصدی اولدیلر و پدر لری ملکنی استدیلا آنك
ظلم و آزاریدن بزار و پیریشان خاطر و دلفکار اولوب
ترک دار و دیار ایدن آهالی و رعایا انلره متابعت
ایدنجه قوتلندیلر و ملک پادشاهك یداد اواره سندن
چمقوب انلره مقرر اولدی

(قطعه)

پادشاه چونکه کوره ظلی رعایا بپروا *
دوست اولان طارلق کونده دشمن بر زور اولور *
جنگ دشمندن امین اولوق دیلرسك عدل قیلم *
عدل ایدن شاهه رعیت عسکر منصور اولور *

(حکایت)

روایت ایدر لکه عدل و داد ایله مشهور بلاد اولان
(نوشیروان) بر کون صید و شکارده ایکن حضور
نده بر صید کباب ایدر لرایدی حاضر طوز بو لنما مغله
کوبیدن طوز کتور مک ایچون بر خدمتکار کوندر
دیلر نوشیروان اول خدمتکاره تنبیه شدید ایدوب
طوزی به ساسیله آل تا که من بعد بو بدعت عادت
و قانون قائمیه و کوی خراب اولمه * دیدیلر پادشاهم
بو قدر جزئی تکلفندن نه زیان کلور * دیدی ظلمك
غلی دنیا ده اول آزایدی و هر کیم کلدی آنک اوزرینه
زیاد ایتدی بورا ده یواردی

﴿قطعة﴾

إذا اقتطف السلطان في الروض زهرة * (تفاخا)
 * لبعض الرعايا أهلك الحرث تابعه
 وإن يستج في نفسه غضب بيضة *
 * فكل دجاج الكون فاجأ مصرعه

﴿مفرد﴾

الظالم الباغى يدمر الردى *
 * واللعن يعقبه بوقف خالد

﴿حكاية﴾

سمعت أن عاملاً كان يخرب منازل الرعية * ليعمر
 خزائن السلطان بالأذية * ولم يكن خبيراً بقول
 الحكماء * فيما أوصوا قسداً * كل ما تسبب في
 تحريك غضب الواحد القهار * بتسلطه على
 قلوب خلقه بالأضرار * فالله تعالى يسلط عليه
 جميع خلقه حتى يدمروه * ومن الوجود يهزرو

﴿مفرد﴾

نار السعير إذا ذكت في حرمل *
 * لم تستعمر كدخان قلب السائل
 (حكمة) يقولون أن الأسد لجميع الوحوش
 رئيس * وأدناء كافة الحيوانات الحمار الخسيس
 وباتفاق العقلاء أن الحمار في رفعه الأجل *
 خير من الريال في تمزيقه الرجال

K.

Si le roi mange une pomme du jardin
 de ses sujets,
 Ses esclaves arracheront l'arbre de la
 racine.
 Pour cinq œufs que le sultan se per-
 mettra d'injustice,
 Ses soldats mettront mille poules à la
 broche.

B.

L'injuste, de méchante vie, ne restera
 pas (*toujours*),
 La malédiction éternelle demeurera sur
 lui.

H

J'ai entendu dire qu'un collecteur
 désolait la maison de sujets, afin de
 faire prospérer le trésor du sultan.
 (*Il était*) sans connaissance de la parole
 des sages qui ont dit : Quiconque vexe
 les créatures de Dieu très-haut, pour
 gagner le cœur d'une créature, Dieu,
 qu'il soit élevé ! suscitera contre lui la
 même créature pour arracher la racine
 de son existence.

B.

La feu ardent ne fait pas sur (avec)
 la rue
 Ce que fait la fumée d'un cœur affligé.

Plaisanterie. On dit : Le chef de
 tous les animaux, c'est le lion; et la
 pire des bêtes, c'est l'âne. Mais, du
 commun accord des sages, l'âne por-
 tant le fardeau vaut mieux que le lion
 déchirant les hommes.

(قطعه)

اگر ز باغ ریخت ملک خورد سببی *
 * بر آوردند ظلمان او درخت از بیخ
 به پنج بیضه که سلطان ستم روا دارد *
 * زند شکر یانش هزار مرغ بسج

(میت)

نماند ستمکار بد روز کار * بماند بر ولعت پادار

(حکایت)

عالمی را شنیدم که خانه ریخت خراب کردی تاخرینه
 سلطان آبادان کند بی خبر از قول حکما که گفته اند هر که
 خلقی خدای عزوجل را یازارد * تادل خلقی بدست
 آورد * اینزد تعالی همان خلق را بروی گارد * تا دمار از
 روز کارش برآرد

(میت)

آتش سوزان نمکند با سبند *
 * آنچه کند دود دل مستمند
 گویند سر جملة حیوانات شیر است و کمترین جانوران غر
 و با اتفاق خرد مندان خبر بار بر به از شیر مردم در

(قطعه)

اگر باغ رعیتدن قو پاروب شاه برالما *
 * کو کندن قالدیر لر اول درختی قولری آنک
 اگر شاه بش دانه میور طه آلسه جو ورو ظلم الیه *
 کباب ایچون اور ریگ مرغی شیشه عسکری آنک

(میت)

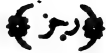
او کیم ظلم ایلیه فالمز بو عالمدن ایدر رحلت *
 * ولکن تا قیامت خلق ایدر اول ظالمه لعنت

(حکایت)

بر مأموری ایستدم که پادشاهک خزینه سنی طولد
 یه جغم دیوتبعه و رعایانک خانما نلرین خراب
 و انواع عذاب ایلر ایدی اول غافل جاهل تیره دل
 حکمانک قولندن غافل ایدی که دیشلرد هر که
 بر خلق رضا سیچون خدای عز و جله مغایر حرکت
 ایدر سه اول کیمسه نک وجود بی دنیادن
 قالدیر می ایچون حق سبحانه و تعالی همان خلقی
 انک اوز ریشه مسلط ایدر .

(میت)

ظالمه مظلومک آهی ایتدیکی حالتلری *
 * آتش سوزان سبند ایلک ممکن دکل
 دیر لر که جله حیواناتک سروری ارسلاندر و ادنا
 و الجاعی اشکدر و عاقل لرک اتفاقله یولک کو تو رچی
 مرکب آدم پر تچی ارسلاندر ایودر

- نعم وهي الجمر عن التميز *
- لكنها بالجمال في تعزير *
- الهم في نقل الجول خير *
- من بطل يهيج منه الضير *
- فعل السلطان طرفا من أخلاقه بقرائن الاحوال
- واجري تعزيره وأهلكه بانواع العقوبة في الحال

- هيات ذلك من مليك قلبه *
- مادام خاطر عبده مكسورا *
- ان رمت من كرم للمهين نعمة *
- فاصنع جيلا في الوري مأثورا *
- واتفق انه مر عليه أحد مظالمه فقال

- ماكل من يشتد ساعد عزمه *
- بالمك ييطش في الرعية ظلفه *
- فعظيم صلب العظم بعد وصوله *
- خلق امرئ في البطن يظهر حقه *

M.

Quoique le pauvre âne soit sans discernement,
Il est précieux, puisqu'il traîne le fardeau.
Les bœufs et les ânes portant le fardeau
Valent mieux que les humains tourmentant.
Un partie des vices de ses mœurs fut connue du roi, il le mit à la torture, et le fit mourir par diverses espèces de tourments.

K.

L'agrément du sultan ne te sera point acquis,
Tant que tu ne chercheras pas (à gagner) l'affection de ses sujets (de ses esclaves).
Veux-tu que Dieu soit généreux pour toi ?
Fais du bien aux créatures de Dieu.
Un de ceux qui avaient éprouvé son injustice, passa près de lui, et dit :

K.

Quiconque a la force du bras et une charge administrative,
Ne mange pas impunément au moyen de (avec) son autorité, le bien des hommes.
On peut avaler dans le gosier un os dur;
Mais il déchirera le ventre, l'orsqu'il prendra (séjour) sous le nombril.

(قطعه)

مسکین خاگر چه بی تمیز است *
 * چون بار همی کشد عزیز است
 * کادان و خران بار بردار *
 * به ز آدمیسان مردم آزار *
 * ملک را طر فی از دمایم اخلاقی براین معلوم گشت
 * و بشکجه کشیدش دبا انواع عقوبت بگشت

(قطعه)

حاصل شود رضای سلطان *
 * تا خاطر بندگان نجوبی
 * خواهی که خدای بر تو بخشد *
 * با خلق خدای کن نمویی
 * یکی از مستمیدگان بر و بگذشت و گفت

(مننوی)

نه هر که قوت باز و منصبی دارد *
 * سلطنت بخورد مال مردمان بگذراف
 * توان بکلن فرد بردن استخوان درشت *
 * ولی شکم بر در دهن بگیر داند و تاف

(قطعه)

کرچه بی ادراک بدر بیچاره خر *
 * بولک کو تورد و کیچون اولور معتبر
 * یکدر رپولک قالدان کا وایله خر *
 * شول کشیدن کادمه ایله ضرر
 * عاقبت اول نظام بد اخلاق بی اشفاقک بعض
 * مظالمته پادشاه مطلع اولوب آتی آشکجه به چکدی
 * و انواع عقوبت و عذاب ایله اولدردی

(قطعه)

حاصل اولز رضای شاه تا کم *
 * قوللرک خاطرینی صورمیه سین
 * دیلر ایسک حق ایله سا که کرم *
 * ایلاک ایتمکده خلقه طورمیه سین
 * اول عامل ظالمک الندن ظلم و ستم کورن مظلوملردن
 * بریسی انک یاتندن کچدی دیدی

(مننوی)

دکلدر اوایله که هر کی که جاه و قوتی وار *
 * کوچیله مالنی خلقک ییوبده قاله خرم
 * بوغازدن اشغی پوتسک اولور ایری کلک *
 * ولپک قرنکی برتر کو بکده طور دینی دم

(في فوائد الصمت)

(حكاية)

قلت لأحد أجبائي في بعض الأيام * انه وقع
اختباري على حسم مادة الكلام * لما انه يتعاقب
الافقات التجدي * لابد ان يتنوع القول في
طيب وردي * والعدو الشاني * لا ينظر الا هذا
الثاني * فقال أيا أخى الافضل بالنسبة للعدو
المخيب * ان لا ينظر الطبيب

(مفرد)

الفضل في عين من عاداك منقصة *

* فوردك السلوكيا (سعدى) عند عدى

(مفرد)

وأخو العداوة لا يمر بصالح *

* الا ويلزه بكذاب أشر

(مفرد)

الشمس نور الكون بعض صفاتها *

* وينظنها الخفاش أقبح ما يرى

(حكاية)

سحبان وائل في الاوائل * انفرد بالفصاحة
في المحل * الذي يضرب به المثل * فكان اذا
تكلم بكلمة مستحسنه * لا يعيد لفظها في بحر
السنه * ومتى اضطر الى ذلك المعنى * جدد له
كسوة المبني * وهذا السلوك * مما تفردت به آداب
منادمة الملوك

Sur les avantages du silence.

H

Je dis à un de mes amis : j'ai fait choix du silence par le motif que la plupart du temps le bien et le mal ont lieu dans le discours par l'effet du hasard et que l'œil des ennemis ne tombe que sur le mal. Il dit : O frère ! il vaut mieux que l'ennemi ne voie pas le bien.

B.

La vertu est un très grand défaut aux yeux de l'inimitié.

Sâdi est une rose, et aux yeux de ses ennemis c'est une épine.

B.

Le frère de l'inimitié ne passe pas auprès de l'homme de bien,

Si ce n'est pour le traiter de menteur très méchant.

B.

La lumière qui éclaire le monde de la source du soleil

Est vile pour l'œil de la taupe.

H

On a regardé (on a placé) Sahbani-Vâil comme incomparable dans la pureté du langage, par le motif qu'il parlait toute une année en présence (élevé au-dessus) d'une assemblée, et qu'il ne répétait pas un mot (*deux fois*) ; et si, par hasard, la même pensée se présentait, il la disait avec d'autres expressions. (*Une*) de toutes les belles qualités des courtisans des rois est celle-là.

(در فواید خاموشی)
(حکایت)

یکی را از دوستان گفتم امتناع سخن گفتن باعث آن
انتخاب افتاده است که غالب اوقات در سخن
نیک و بد اتفاق افتد و دیده دشمنان جز بر بدی
نیاید و گفت ای برادر دشمن آن به که نیکی نیفتد

(بیت)

هنر پنجم عداوت بزرگتر حب است *
گلست (سعدی) و در چشم دشمنان خار است *

(بیت)

دشمن بد خواه بر مصالح جو بناید گذر *
کویدش از روی خشم و طعن کذاب اثر *

(مفرد)

زور کینتی خسرو ز چشمه خور *
زشت باشد پنجم مونس کور *

(حکایت)

سبحان وائل را در فصاحت بی تطبیق نهاده اند سالی
بر سر جمعی سخن گفتی و لفظی مکرر نکردی و اگر
همان معنی اتفاق افتادی ببارتی دیگر گفتی و از
جمله آداب نداه ملوک یکی اینست

(فوائد سکونند آثر)
(حکایت)

دوستلردن برینه دیدم سکونه ملازمت اوسیه
مبنی مختارم اولمشدر که اکثر زمان سوزده ابو فنا
واقع اولور * و دشمنلر کوزی فناک غیری بی
کورمز * دیدی ای قرنداش اوسی اوکد دشمن
ابولک کورمسون

(مفرد)

چون هنرا عدا کوزینه کورینور عیب عظیم *
کل کبیکن (سعدی) دشمنلر کوزینه خاردر *

(مفرد)

هیچ بر صالحه دشمن گذرا بتز کها کا *
طعن ایدوب بغض ایل کذاب اثر در دیمیه *

(مفرد)

چشمه خورشید نوری عالمه ویردی ضیا *
بویله ایکن پنجم موش کوره کلز خوشما *

(حکایت)

سبحان وائل فصاحت و بلاغته بی تطبیق عنوانی
ویرمشلردر * برسنه برجعیته سوزسویلردی
بر لفظی تکرار ایتزدی * فرضا او مضمونی
تکرار ادا ایتلک لازم کلیدی * دیگر عبارت ایل ایراد
ایلردی * ندمای ملوک جمله آداب ندن
بریده بود

(درجز)

* عذب الكلام يملك الجنانا

* ويقبل الصدق والاستحسانا

* لكن تحذر أن تعيد الكلمة

* فالخلو يكتفى مرة في الهمه

(حكاية)

سمعت أن حكيمًا كان يقول لا يقر أحد بجهله
المجهول * إلا الذي يكون غيره في وسط الكلام *
فيقطع عليه قوله ويتكلم قبل التمام

(درجز)

* إذا الحجي للقول بدء وانها

* ولم يخض في الوسط إلا السفها

* فالعاقـل المدبر الموفق

* ان لم يجد صمتًا فليس ينطق

(في تأثير التربية)

(حكاية)

كان أحد الفضلاء يضرب ابنه ملك في تعليمه على
الولاء ويزجره بغير حد أو مراعاة أحد * فعدمت
طاقة الولد * وشكا إلى أبيه قلة الجلد * ورفع
الثوب عن آلام الجسد * فغضب أبوه لملاذه *
ودعا باستأذه * وقال أنت لا تستسب اجراء قدر
هذا التوبيخ والجفا * بإنشاء اطراف الرعايا

M

Quoique le discours soit attachant et agréable,

Il doit être (il sera) digne de croyance et d'approbation.

Lorsque tu as dit une fois, ne répète pas ensuite;

Car, lorsqu'on a mangé une fois des confitures, c'est assez.

H

J'ai appris qu'un certain sage disait:
Jamais n'a avoué sa propre sottise, excepté celui qui se met à parler lorsqu'un autre, qui est à discourir, n'a pas encore fini.

M

Le discours a son commencement et sa fin, ô homme prudent,

Ne porte pas la parole au milieu du discours (d'un autre).

Celui qui est doué de prudence, et d'adresse, et d'intelligence.

Ne parlera pas tant qu'il ne verra pas le silence.

Sur l'effet de l'éducation.

H

Un certain docteur faisait l'éducation d'un fils de roi et le frappait sans ménagement, et lui faisait de dures corrections sans nombre. Un fois le fils, n'y pouvant plus tenir se plaint à son père et ôta sa robe de dessus son corps meurtri (plein de douleur) Le père en eut cœur serré. Il fit venir le maître et

(منوی)

- * سخن کر چه دلبنده شیرین بود
- * سزاوار تصدیق و تحسین بود
- * چو یکبار کفتی مگو باز بس
- * که حلو او چو یکسار خوردند و بس

(حکایت)

یکبار از حکما شنیدم که گفت هرگز کسی بجهل خود اقرار نکند مگر آن کس که چون دیگری در سخن باشد هنوز تمام ناکرده او سخن آغاز کند

(منوی)

- * سخره اسراست ای خردمند و بن
- * میاد سخن در میان سخن
- * خداوند فرہنگ دہدیرد ہوش
- * نکوید سخن تا نیند غموش

(در تاثیر تربیت)

(حکایت)

یکی از فضلا تعلیم ملک زاده کردی و ضربی محابازی و زجری قیاس کردی بسر ازل طافتی شکایت پیش پدر برد و جامہ از تن دردمند برداشت پدر را دل بہم برآمد استاد را بخواند و گفت بر سران احادریعت چندین حقا و قویج روا نمیداری کہ پسر مرا سبب

(منوی)

- * سوز کر چه اولہ پسندد و شیرین
- * شایان ثنا و داخی تحسین
- * شیرین سہدہ ایتہ آنی تکرار
- * بر طرزد یک کرلہ ایلہ تذکار

(حکایت)

حکما نک برندن ایشتم دیدی اصلا کسہ جہلن اقرار ایتز مکر او کسہ کغیری کسہ سویلر کن سوزیخی بترہ کسزین کندی سویلکہ باشلاہ

(منوی)

- * ہر سوزک اولی ہم آخری وارد ر قاتلان
- * ہری سوز سوزیلر ایکن آرادہ سوز سوزیلہ سن
- * عقل و تدبیر و ادب صاحبی اولان آدم
- * کور مدن غیری بی خاموش سوزہ اورمزد م

(تربیتک تاثیر بیانندہ در)

(حکایت)

فضلا دن بری بر شہزادہ بی تعلیم ایدردی و نادیدہ افراط ایدوب بی پروا اورردی و وحدن افزون جور و جفای روا کورردی شہزادہ فرخندہ زاد ناز و نغمہ معتاد اولغلہ نادیب استادہ طاقت کتور میوب پدرینہ عرض شکایت واثوابی چیمقاروب برہ لی وجودنی ارانہ ایلدکدہ پدرینک کوکلی

نوى الحقا * فما السبب المضى لاني فقال النطق
بالكلام بعد التفكير لائق * والحركة المقبولة
واجبة على جميع الخلائق * وهذا السلوك *
أشد اختصاصا بالملوك * لان كل ما صدر من يد
المك ولسانه * يكون في أفواه الوري فهرسة
عنوانه * وأما أقوال العوام * وأفعالهم فلا يعتبر
فيهما بذلك القدر حالهم

﴿نظم﴾

يخوض فقير الحال في ألف ذلة *
* وأقرانه لا يفتنون لواحد
وان ذل سلطان بفرد جنابة *
* تطير بها الاخبار بين الاما جد
فاذا يكون زيادة الاعتناء بتهديب أخلاق ابناء الملك
أنبتهم الله نبأنا حسنا * أحق بالاهتمام * وأولى
مما يليق في حق العوام

﴿نظم﴾

من لم ير التأديب في صغر الصبي *
* شمع الفلاح عليه في وقت الكبر
رطب الغصون كما اشتبهت عطفته *
* وييسه ان يستقيم فعلى سقر

lui dit : Tu ne te permets sur les enfants d'aucun de mes sujets autant de violence et correction que sur mon fils: quel est le motif? Il répondit : Parler avec réflexion et faire des actions louables est nécessaire à tout le monde, particulièrement aux monarques; parce que tout ce qui aura passé par la main et par la langue des rois, sera nécessairement dit par les bouches; et il n'y a pas autant d'importance dans (pour) la parole et l'action du vulgaire.

K

Quand même il proviendrait d'un pauvre cent (*actions*) blâmables,
Ses amis n'en connaîtront pas un de cent.
Et s'il en vient une blâmable du sultan,
On la fait parvenir de climat en climat.

C'est pourquoi, pour corriger les (*mauvaises*) qualités des enfants du prince, il faut faire plus d'effort qu'à l'égard des sujets.

K

Tout individu que l'on n'instruira pas bien dans son enfance,
Dans l'âge adulte le fellah (le paysan) sera au-dessus de lui.
Tords tant que tu voudras le batont vert;
Sec, il ne sera redressé que par le feu.

بیست گفت سخن باندیشم باید گفتن و حرکت
بسنیده باید کردن همه خلق را خاصه پادشاهانرا که هر چه
بر دست و زبان ملوک رفته شود هر آینه در افواه گفته
شود و قول و فعل عوام را چندان اعتبار نشود

(قطعه)

* اگر صد ناپسند آید ز درویش *
* رفیقانش یکی از صد ندانند *
* و کریک ناپسند آید ز سلطان *
* از اقلیمی با قلمی رسانند *
پس در تهذیب اخلاق خداوند زادگان (اقتضای
نما تا حسن) اجتهاد بیش آذان باید کرد که در حق عوام

(قطعه)

* هر که در خردیش ادب نکند *
* در بزرگی فلاح از و بر فاست *
* چوب تر را چنانکه خواهی بیج *
* نشود خشک جز با تش راست *

مکدر اولوب خواجیه بی جلب ایله افراد رعایانک
جو حقایقینه لایق وروا کور مدیکک جور و جفایی
او غلک حقننده اجرا به سبب ندر . دیدی سوزی
دو شنب سو یلک و حسن حرکت ایلک جمله خلقه
و علی الخصوص پادشاهلره لازمدر . زیر املوکک
الندن و دیلندن هر نه صادر اولور سه البته دیلدره
داستان اولور و اطراف و اکثافه نشر اولوب بین
العالم شیوع بولور . و لکن عوامک قول و فعلنه
اولقدر اعتبار یوتندر .

(قطعه)

* بر کدادن صادر اولور سه اگر یوز دور لو عیب *
* بلیه پولد اشلی جائز انک برین بیله *
پادشاهدن صادر اولور سه ولی بر ناپسند *
* داس-تان اولور کیدر دیلندن دیله ایلدن ایله *
بناء علیه جناب حق انلری حسن اخلاق و تربیت
ایله اراسته و حلیه فضل و کمال ایله پیراسته بیور
سون . افندی زاده لریمزک تعلیم و تربیه سینه سعی
واقدم * و دقت و اهتمام * عوامک حقننده
اولاندن زیاده اولمق لازمدر

(قطعه)

* شوکم طفل ایکن آنی کیمسه تادیب ایتماش اوله *
* یکتکک علند . آنی اصلاح ایلک اولمز *
نیجه - اترسلک اوله طوغریلور تازه جوق اما *
* افاج قوری اولنجه باقنه دن غیر بیله طوغریلز *

فأعجب الملك حسن تدبير الاستاذ المعلم * واستحسن
تقرير كلامه المفعم * ووهب من الخلع والنعم حد
الزيادة * ورفع رتبة منصبه على سابق العادة

﴿حكاية﴾

كان أحد الحكماء بالهمة الصحيحة * يئذل لاولاده
النصيحة * قائلاً ياروح أبيكم تعلموا المعرفة *
تستكملوا حسن الصفه * اذ لا يلدق الاعتماد على
دولة الدنيا * وملكة العليا * فالمنصب والزينة
لا يخرجان مع الشارد من المدينه * والدرهم
والدينار * معرضان للاخطار * اما أن يسرقهما
اللس مرة واحدة * أو يأكلهما المالك بالتفريق
على حسب الحالة الجاهده * وأما المعرفة فعين
نابعه * ودولة باقية واسعه * اذا زلت بصاحبها
في الدولة القدم * فلا يستولى عليه الغم والندم *
اذ هي في نفسها دوله * ومتى حل بها في مكان
يسكون له الصوله * فيلحظ بعظيم التدبر *
ويجلس في الصدر * وأما عديم العرفان * فذليل
بكل مكان * يلتقط كسر المعيشة بالرعيده *
ويكابد الشده

﴿مفرد﴾

وصعب نفوذ الحكم من بعده منصب *
* كجور على المأنوس في دولة النعم

La belle prudence de l'homme de lettres, et l'exposition de son discours, furent agréables à l'esprit du roi. Il lui donna un khilât et de l'argent, et il éleva son grade au-dessus de ce qu'il était.

H

Un sage donnait un conseil à ses enfants, (*en leur disant*) : Mes chers enfants (âmes de votre père) ! apprenez un talent, parce que la possession et la fortune mondaine ne conviennent pas à la confiance, et que les dignités ne vont pas (*avec vous*) par la grande porte (*de la ville*) ; et l'argent et l'or sont une occasion (un lieu) de danger en voyage; ou le voleur vous l'enlève tout d'un coup, ou le maître le mangera en détail; mais le talent est une source vive et une fortune durable. Et si un homme industrieux tombe de la fortune il n'y a point d'inquiétude (*à avoir*), parce que le talent est une fortune en lui-même. L'homme à talent voit l'estime pour lui partout où il va, et il s'assied à la première place; et l'homme sans talent ramasse la bouchée (il mendie) partout où il va, et il éprouve de la peine.

B.

Il est dur, après avoir été en dignité, d'être soumis au (de supporter le commandement,

(Et) de souffrir la violence des hommes après avoir vécu dans la mollesse

ملک را حسن تدبیر استاد و تقریر سخن او پسندیده آمد
خلعت و نعمت بخشید و پایگاهش از آنچه بود
برتر گردانید

(حکایت)

حکیمی پسران را پند می داد که جانان پدر هرگز آموزید که
ملک دولت دنیا اعتماد را نشاید و جاه از دروازه پدر
نزد و سیم دور در محل خطر است یادزد بیکبار برود
و یا خواجراتغارق بخورد اما هر چه چشمه زاینده است
و دولت باینده اگر هرگز مندازد دولت بیفتد غم نباشد
که هرگز نفس خود دولتست هر جا که رود قدر بیند
و بر صدر نشیند و بی هر جا که رود تقوی بیند و سختی بیند

(بیت)

سختت پس از جاه تحکم بردن *

* خورده بنار و جور مردم بردن *

استاد ادیبك حسن تدبیرینی و تقریر کلام
دلپذیرینی پادشاه نماینده پسند و استعسان ایدوب
خلعت و نعمت اعطا و نائل اولدینغی رتبه بی ترفیع
و اعلا ایلدی

(حکایت)

بر حکیم اوغللرینه نصیحت و پروردی که ای پدر
کزک جاتبار لری هنر و معرفت او کز کز دنیا ناک
مال و دولتنه کوه نلر. و جاه و منصب قبولدن طیش و
چیمیز. و التون و کش مخاطره دن سالم دکل
یاخسز طویدن الور کیدر و یاخود صاحبی الوب
بر بر رخ ایدر. اما هنر اقیبی بر چشمه و دولت
دائمه در. و اگر ارباب علم و هنر دولتدن دوشتر سه
غم دکل زیر اهنر کندی نفسنده دولتدر. هنری
هنر زیه کیدر سه عزت و حرمت کور و ب صدر
مجلسده او تورر. و هنر سز نه محله کیدر سه دینلور.
و محنت و مشقت کورر

(بیت)

حاکم ایکن خیلی مشکلد رکشی محکوم اوله *

* نازه معتاد اولمشیکن خلقدن ذلت بوله

﴿أبيات﴾

- وقعت بأرض الشام جرة قسنة *
 * فتفرقت من خوفها السكان
 فسرى بأبناء المعارف عقلهم *
 * لوزارة يزهو بها السلطان
 وبجهل أبناء الوزير تكفؤا *
 * أهل القرى وعلاهم الحرمان

﴿مفرد﴾

- متى رمت اربث الاصل فارق لعلمه *
 * فبما قليل ماله منك ينقذ

﴿في آداب العصبه﴾

- المال لاجل راحة العمر ينال * وليس العمر لاجل
 جمع المال * سألو أقالا صاحب يكاسه * عن
 مبارك الطالع وطالع النخاسه * فقال الحسن
 الطالع * ذاك الذي أكل ماهوزارع *
 والردى الطالع من هلك * وعنده من موجود
 ماملك

﴿مفرد﴾

- ولا تصل على من لم يطع عملا *
 * وأزهق العمر في جمع الذي تركه
 نصيحة موسى عليه السلام * نصيح قارون
 باهتمام * اذ قال وأحسن كما أحسن الله إليك فما
 سمع * وقال سمعت عاقبة اذ لم يطع

K.

Une fois un trouble survint en Syrie
 Chacun s'en alla de son coin.
 Des fils de paysans instruits
 Parvinrent au vizirat (à la dignité de
 vizir) du monarque.
 Les fils du vizir, ayant une raison dé-
 fectueuse.
 Allèrent dans les villages pour mendier.

B.

Veux-tu l'héritage de ton père ? ap-
 prends la science de ton père;
 Parce qu'on peut dépenser l'argent de
 son père en dix jours.

Sur les convenances.

S. La richesse est pour la tranquillité
 de la vie. Pour amasser de la richesse,
 on demanda à un sage : Quel est celui
 qui est heureux, et quel est le mal-
 heureux ? Il répondit : L'heureux est
 celui qui a mangé et semé, et le mal-
 heureux est celui qui est mort et qui
 a laissé.

B.

Ne prie pas pour cette personne de
 rien qui n'a rien fait,

Parce qu'elle a vécu dans le désir
 d'acquérir de la richesse et qu'elle n'a
 pas consommé.

Monseigneur Moïse, la paix soit sur
 lui ! conseilla Karoun (*en lui disant*) :
*Fais du bien comme Dieu t'a fait du
 bien.* Il ne l'écouta point; et tu as
 appris sa fin.

(قطعه)

وقتی افتاد قفسه در شام * هر کس از گوشه فرار قفسه *
 روستا زادگان دانشمند * بوزیری پادشاه رفتند *
 بزرگان و وزیر ناقص عقل * بکدامی بر دستار نشاند *

(بیت)

میراث پدر خواهی علم پدر آموز * کاین مال پدر خرج توان کرده روز *

(در آداب محبت)

حلمت * مال از بهر آسایش عمرست نه عمر
 از بهر کرد کردن مال مافقی را پرسیدند نیک بخت کیست
 و بد بخت که گفت نیک بخت آنکه خور دو گشت
 و بد بخت آنکه مرد و دهنست

(بیت)

مگر ناز بر آن مسیح کس که مسیح نکرد * که عمر در سر تحصیل مال کرد و نخورد *

نشد * حضرت موسی علیه السلام قارون را
 نصیحت کرد که (احسن کا احسن الله البک) تشدید
 و ماقبش شنیدی

(قطعه)

شامده واقع اولی قفسه بر زمان * ابتدا بذر بر گوشه دهن هر کس قرار *
 عالم او غلام بجز قلمی اول کو یلک * اولی منظور شه صاحب وقار *
 جاهل و زادن انسانی وزیر * کو یلره طاغلدیلربی اعتبار *

(بیت)

میراث پدر با بستر ایسک علمی او کرن * مالی پدرک اون کونکن مصرفی اولمز *

(حجتک آدابی یا تنده در)

حکمت * دنیله مال و دولت عمر عزیزی خوش
 کچروب حضور و آسایش له یانه مق ایچوندر . عمر
 مال جمع ایتم ایچون دکلدنر . بر عاقله عالمده
 ایو طالعلی کیم و فنا طالعلی کیمدر دیه سوال
 ابتدا کورنده ایو طالعلی اول کیمسه درکه بدی .
 و اکدی و فنا طالعلی اول کیمسه درکه اولدی .
 و براقدی . دیدی

(بیت)

نمازین قبله هیچ خیر ایتمیان برنا کسک سماقین * که عمرن ماله صرف ایتدی ولکن کورمدی نفعین *

نصیحت * حضرت موسی علیه السلام خزانیه
 مالک قارونه نصیحت ایلدیکه جناب حق سکا
 احسان ایلدیکی مثللو سنده احسان ایلد .
 دکلدی . و انک عاقبتی ایشندک .

﴿تظم﴾

- ان الذى جمع الدراهم ثم لم *
 * يربح بها خير اتسبى عواقبه
 ان رمت فى نعم الوجود تمتعا *
 * فهب الورى بنى الاله مواهبه
- والعرب تقول جدولا تمنى فان الفائدة لك عائده *
 هب الناس ولا تذقهم منا * لان فائدة ذلك
 عائده اليك بالمضاعفة والثناء

﴿تظم﴾

- شجر المكرم ان تمتد أصله *
 * بسمو السماء علوق ما يتفرع
- ان رمت تحظى بالثمار فلا تضع *
 * منشار من فى الاصول يقطع

﴿غيره﴾

- لشكر فالزم حيث كنت موقفا *
 * والله لم ينعمك دائم نعمته
- واحذر تمنى على المليك بخدمة *
 * فله التفضل اذ قبلت لخدمته

K.

Cette personne qui n'a pas amassé du bien (*spirituel*) avec son or et son argent (avec dinar et direm),
 A mis le terme de son sort futur dans l'amour de l'or et de l'argent.

Veux-tu jouir du bien de ce monde ?

Exerce la générosité envers (avec) les créatures, comme Dieu l'a exercé envers toi.

L'Arabe dit : *Fais du bien , et ne le reproche pas ; et certes l'utilité t'en reviendra*. C'est-à-dire (*en persan*) : Sois généreux , et fais des dons ; et n'en fais pas de reproche , parce que l'utilité t'en reviendra.

K.

En chaque lieu où l'arbre de la générosité a pris racine,

Ses rameaux et sa tige ont passé au-delà du ciel.

Si tu as l'espérance d'en manger du fruit,

Ne mets pas avec reproche la scie à son pied.

K.

Rends grâce à Dieu, parce que tu as été secondé (*par lui*) pour (*faire*) le bien

Il ne t'a point laissé dépourvu des bienfaits de sa bonté.

Ne fais pas de reproche de ce que tu fais le service du sultan,

Regarde comme une faveur de sa part, qu'il te tienne (qu'il t'a eu) à son service.

(قطعه)

- * انکس که بدینار و درم خیریند وخت *
- * سرعاقبت اندر مردینار و درم کرد *
- * خواهی متمتع شوی از نعمت دنیا *
- * با خلق کرم کن که خدا با تو کرم کرد *
- * عرب گوید (جد و لا تمن فان الغامه الیک غامه) یعنی
- بجشن وخت منه که غامه آن بتو باز کرد

(قطعه)

- * درخت کرم هر کجا بخ کرد *
- * که نشست از فلک شاخ و بالای او *
- * کرامید داری کرد بر خوری *
- * بمنزله ابره بر با س او *

(قطعه)

- * شکر خدای کن که موفق شدی بخیر *
- * زانعام فضل او نه منطل که داشت *
- * فتنه که خدمت سلطان همی کنی *
- * فتنه شناس ازو که خدمت بد داشت *

(قطعه)

- * درهم و دینار ایله خبر ایتماندلر عاقبت *
- * مال سودا سیله سردن کج دی خسران ایلدی *
- * ثروت و سامان دینان اواردلر سودمند *
- * لطفله خلق جهانه هر دم احسان ایلدی *
- * عرب سوزیلر کرم و احسان ایله منت کو سترمه
- تا که او احسانک فائده نی سکاعاند و راجع اوله
- دیک استرکه ویرملی منت ایله ابطال ایلمه لی

(قطعه)

- * نخل احسان و کرم هر یرده کیم کولک باغلبه *
- * شاخ و بالاسن آتوب چرخ معالان کچر *
- * میوه سه نندن بهره استرک قو وضع منقی *
- * کیم دیندن آتی منت دسه توره کبی بچر *

(قطعه)

- * سنی خیره موفق ایلان مولایه شکر ایله *
- * کمال فضل وجود نندن سنی کیم ایتدی تعطیل *
- * صقیر سلطان خدمت ایتک ایله ایلمه منت *
- * او اکه امر خدمت ایتدو یکنی بلکه منت ییل *

(حكمة) المملكة تكسب من العقلاء الجمال *
 ومن الزهاد الكمال * والملوك * أشد احتياجا إلى
 نصيحة العقلاء في حسن السلوك * من احتياج
 العقلاء إلى تقرب الملوك

﴿نظم﴾

ملك الوري ان شئت فاقبل نصيحتي *
 * فأفضل منها لم تحز كتب الفصل
 عديم النهي لا تعطه عـ لاوان *
 * يكن مثله يأت في عـل العقل
 (حكمة) كل سر تملكه * فع الصديق لا تهتكه *
 اذا ما يدريك ان يدور الزمان * ويصير عدو وامع
 الدوران * وكل ضرر تقدر عليه فلا توصله الى
 العدو * فربما صادقك في وقت الهدوء * ما زمت
 اخفاؤه لا تظهر عليه أحدا * وان كان معتمدا *
 فليس يوجد أوفى من اسبال سترك * على مكنون
 سرك

﴿نظم﴾

كن صامتا عن هذين سر النهي *
 * ولا تخجل الخجل فيه يجول
 من ياسليم العيين من رأسها *
 * اذ صدك الانهار شرح بطول

S. Le royaume tient son lustre des hommes sages, et la religion tire son éclat des hommes vertueux. Les monarques ont plus besoin du bon conseil des sages, que les sages de la faveur des monarques.

K.

Si tu écoutes mon conseil, ô pâdichâh !

Dans tout livre il n'est pas de meilleur conseil que celui-ci :

Ne confie l'emploi qu'au sage,

Quoique l'emploi ne soit point l'affaire du sage.

S. N'expose pas à ton ami tout secret que tu as. Que sais-tu s'il ne deviendra pas ton ennemi un jour ? Et tout mal que tu peux faire à ton ennemi, ne le fais pas ; il peut arriver qu'un jour il devienne ton ami. Un secret que tu veux tenir (que tu veux qui reste) caché, ne l'expose pas à une personne, quoiqu'elle soit digne de confiance, parce que personne n'aura plus de soin que toi de ton secret.

K.

Le silence vaut mieux que de dire la pensée de son cœur

A une personne, et de lui dire (*ensuite*) : ne le dis pas.

O homme probe ! arrête l'eau à l'ouverture de sa source,

Parce que, lorsqu'elle est devenue abondante, on ne peut pas arrêter le fleuve.

حکمت * ملک از خردمندان جمال گیرد و دین
از برهیز کاران گال یابد پادشاهان نصیحت
خردمندان محتاج ترند که خردمندان بتقرب پادشاهان

(قطعه)

پندم اگر بشنوی ای پادشاه *
در همه دفتر ازین پند نیست *
جز بجزد مندر مفرما عمل *
کز چه عمل کار خردمند نیست *
حکمت * هران ستری که داری بادوست در میان
منده دانی که وقتی دشمن گردد و هرگز ندی که توانی
به دشمن مرسان باشد که وقتی دوست گردد و رازی
که خواهی نهان ماند با کسی در میان منه اگر چه معتد بود
که هیچ کس بر سر ترازو مشفق تر نباشد

(قطعه)

خاموشی به که ضمیر دل خویش *
با کسی گفتن و گفتن که مکوی *
ای حلیم آب زمر چشمه بیند *
که جو برشد تیران بستن جوی *

حکمت * عقلانک رای عالم اراسیله رخساره
ملک حسن و جمال . و صلهانک انوار زهد
و تقواسیله دین کمال بولور . پادشاهلرک عقلانک
نصیحتنه احتیاجی عقلانک پادشاهلره تقریه اولان
احتیاجلرندن زیادددر .

(قطعه)

دکرایسک پندی ای پادشاه کامیاب *
بوندن اعلانصع و پندی یازم شد بر کتاب *
منصبی نادانه تفویض ایتمه هب دانا یه ویر *
عاقل اولان کرچه کیم منصبدن ایلر اجتناب *
حکمت * حقه سربسته سرتور از نهانکی
دوستکه ییله آنچه نه ییلورسن که بروقت دشمن
اولور . و هر مقتدر اولدیغ ضرری دشمنه ایقاع
ایتمه . احتمال که بروقت دوست اولور . بر سرتی
کیز لو قالمق استرایسک اگر چه معتمد اولسه ده
کیمسه یه افشایتمه زیرا هیچ کیمسه سنک سرکه
سندن زیادد مشفق اولمز

(قطعه)

ایسم اولق یسکدر رازی نهانی یارکه *
کشف ایدوب اغیاره فاشر ایتمه دیورنما یتمدن *
آبی تاسر چشمه دن سدایده کورای صاف دل *
یوخسه طاشقین سیل اولدقده قالور بندایتمدن *

﴿مفرد﴾

- لا ينبغي لك كلمة مخفية *
 * ان لم تكن حسنا بين المحفل
 تحذير * قبول النصيحة من العدو خطا يعاب *
 ولكن سمعها واجب لتعمل بخلافها وذلك عيب
 الصواب

﴿رجز﴾

- لا تقرب ما اختاره رأى العدو *
 * فتضرب الكفين في غبن الهدى
 اذا أراك النهج كالسهم القويم *
 * فاعطف الى الميسرة يا ذا العلم
 (حكمة) يليق الملك الممتد * مادام في هذا الحد
 وهو أن لا يسوق الغضب على الأعداء * ولا يعتمد
 على الأصدقاء * لان نار الغضب تعلق بصاحبها
 في الاول * وبعد ذلك يتصل شررها بالخصم
 أو لا يتوصل

﴿رجز﴾

- لا ينبغي للزهر وهو ابن الثرى *
 * يطغى هوى وحدته وكبرا
 يامن تناهى حدة واستعصى *
 * لست تريا أنت نارا تقضى

B.

Il ne faut pas dire en secret une parole
 Qu'il ne convient pas de dire dans toute
 assemblée

Accepter le conseil de ton ennemi
 est une faute; mais il est convenable
 de l'écouter, afin que tu agisses con-
 trairement à ce conseil, parce que cela
 est l'essence de la rectitude.

M.

Garde-toi de ce que ton ennemi te dira
 (*en te disant*) : Fais cela ;

Parce que (*si tu le fais*), tu frapperas
 sur ton genou la main de la frustra-
 tion.

S'il te montre un chemin droit comme
 la flèche,

Détourne-t'en; et prends le chemin de
 la main gauche.

S. Il ne faut pas que le pādichâh
 pousse la colère sur ses ennemis au
 point qu'il ne reste plus de confiance
 à ses amis, parce que le feu de la co-
 lère tombe d'abord sur celui qui en
 est possédé : alors l'étincelle arrive
 sur l'adversaire, ou n'a arrive pas

M.

Il ne convient pas que le fils d'Adam,
 né de la poussière,

Se mette dans la tête orgueil, et vio-
 lence, et vanité.

Avec une telle chaleur et une telle
 opiniâtreté,

Je ne te crois pas (*né*) de la poussière.
 Oh ! tu es (*né*) du feu.

(بیٔ)

* سخن در نهان نباید گفت *

* که بهر انجن نباید گفت *

* تخذیر * نصیحت از دشمن پذیرفتن خطاست ولیکن

شنیدن رواست تا بخلاف آن کار کنی و آن عین

صواب است

(منشوی)

* حذر کن ز آنچه دشمن گوید آن کن *

* که بر زانوی دست نغاب *

* کرت راهی نماید راست چون تیر *

* ازاو بر کرد راه دست چپ گیر *

* حکمت * پادشاه باید که تا بجای بردنشان خشم

نراند که دوستانرا اعتماد نماند که آتش خشم اول خداوند

خشم را افتد آنکه زبانه بخصم رسد یا نرسد

(منشوی)

* شاید بنی آدم خاک زاد *

* که در سر کشد بگردندی و باد *

* ترا با چنین گرمی و سرکشی *

* ندانم که از خاک باز آتشی *

(بیٔ)

* شوسوز کیم اشکاره سویلک جائز دکل آتی *

* نهانی کیمسه به آچه کدری افاش اولور خلغه *

* تنبیه * دشمن بدخواهک نصیح و پندینی قبول

ایتمک خطادر واکن خلافتده حرکت ایتمک

ایچون ایتمک روادد واول خلاف عین صوابدر

(منشوی)

* هر نه دیر سه طوقه اویمه دشمن خونریز که *

* پوخسه حسرت دستی صکره ادر رسین دیز که *

* صاعکه طوغری برری اوق کبی کیت دیر سه اگر *

* سن همان دون صولکه صاعقلک استرسک اگر *

* حکمت * پادشاه اردو تملک کلیا امنیتنی سلب

ایده جنگ هر تبه قدر دشمنلر حقنده اجرای خشم

و غضب ای تماملیدر زبر آتش غضب اول صاحبنی

یا قرصکره شراره و علوی دشمنه یا اریشور یا اریشمز

(منشوی)

* خاکدن خلق ایلدی کیم آدمی رب غفور *

* خاکدن مخلوق ایکن انسانه لایقی غرور *

* بویله کر میثله سرکشاک که سسندده واردر *

* خاکدن صاعم سنی شیطان وش اصلاک ناردر *

﴿نظم﴾

- * حبتنى النوى فى بيلقان بعباد
- * فقلت بماء النعح طهر من الجهل
- * فقال تحمل كالتراب وان تكن
- * فقيها والافادفن العلم فى الوحل
- * مطايه * ان الشرير موقوف فى يد عدو طول مدته *
- * ايتا توجه لا يلقى خلاصا من مخالب عقوبته

﴿مفرد﴾

- * اذا صعد الافلاك من خشية البلا
- * ليم فلا ينجو لخبث طباعه
- (حكمة) ليس كل حسن فى الصورة * صافيا
- فى السريره * لان العمل باللب لا بالقشر * عند
- تفتن السعرا

﴿نظم﴾

- * وتجاوز معرفة السمائل فى الفتى
- * مهما يكون يفرد يوم واحد
- لكن تحذره لا تغتر
- * اذ خبت باطنه خفى مراصد

K,

J'arrivai dans le pays (dans la terre) de Beilakan, auprès d'un dévot.
Je lui dis : Purifie-moi de l'ignorance par l'instruction.
Il répondit: Va, sois patient comme la terre, ô docteur !
Ou tout ce que tu as appris (tu as lu) mets-le totalement sous terre.

S. L'homme de mauvais caractère est captif dans la main d'un ennemi, parce que, dans quelque lieu qu'il aille, il ne trouve pas délivrance de la griffe de son tourment.

B.

Quand l'homme d'un mauvais caractère irait au-dessus du ciel, hors (de l'atteinte) de la main du malheur.
Il serait (il sera) dans le malheur par la main de son méchant caractère.

S. Il n'y a pas de belles mœurs dans toute personne qui est bonne en apparence, parce que c'est l'intérieur, non la peau, qui constitue (qui a) la conduite.

K.

On peut connaître en un seul jour, aux signes extérieurs de l'homme.

Jusqu'où est parvenu le degré de ses connaissances.

Mais ne sois pas en sécurité sur son intérieur, et ne sois pas séduit,

Parce que la corruption de l'âme ne devient pas connue en plusieurs années.

(قطعه)

در خاک بیلقان برسیدم بجای *
 * کفتم مرا بریت از جهل پاک کن
 * گفتار و چو خاک تحمل کن ای فقیه *
 * یا هر چه خوانده‌ام در زیر خاک کن
 * مطایبه * بدخوی در دست دشمنی گرفتارست
 * هر کجا که رود از جنگ عقوبت او خلاصی نیابد

(بیت)

اگر ز دست بلا بر فلک رود بدخوی *
 * ز دست خوی بد خویش در بلا باشد
 * حکمت * نه هر که بصورت نیکوست سیرت زیبا
 * در پادشاه کار اندرون دارد نه پوست

(قطعه)

توان شناخت یک روز در شامل مرد *
 * که تا بجاش رسیده است پایگاه علوم
 * دلی ز باطنش این مباحث و غره مشو *
 * که خست نفس نگردد ببالها محسوم

(قطعه)

بیلقان خاک کننده بر پیری زیارت ایلوب *
 * دیدم اکابریتله جهلدن پاک ایت بنی
 * دیدی وارایله تحمل خاک مانند ای فقیه *
 * یو خسه هب بلد کلر کم ایت که کم ایلر سنی
 * مطایبه * کو تو خویلی ادم بردشمن انه گرفتار
 * در که هر نر به کیدر سه انک پنجه عقوبت
 * و و خامتندن خلاص ورها بوله من .

(بیت)

قجوب دست بلادن کو کاره چیقسه اگر بدخو *
 * ینه شین بلا ایچره اولور خوی بدنن او
 * (حکمت) هر کس که صورتی کوزل اولمغله سیرتی
 * محبوب . و ظاهری مقبول اولمغله باطنی مرغوب
 * اولمز . مدار اعتبار صورت نغزد کل همان معنی
 * و مغز در .

(قطعه)

ظاهر نندمی بر کونده فهم ایتک اولور *
 * تانه حده بالغ اولدی علم و فضل و دانشی
 * باطنندن لیک غافل اولمه زیرا کیم انک *
 * نیچه ییلارده ییلمز خبث نفس سرکشی

(لطيفه) عديم الفهم لا يقوى على نظر صاحب
العرفان * كلاب الدوق متى رأت كلب صيد
نهضت لحر به بالعيان * ومع ذلك تكثر الصباح
بالنباح * ولا تقدر على قربه لاجل الكتماح
(تحذير) السفلى اذ لم تمكنه مقابله أحبا لمقاتله *
يقع بنخبته في البغاة وأنواع المخاتله

﴿مفرد﴾

وغاية ما يبدى الحواسد غيبة *

* مع الضعف حتى لو أروك القاع ذبا

(حكمة) الجوهر نفيس ولو وقع في النجاسة *
والغبار وان وصل الى الفلك لم يزل في الخساسة *
والاستعداد من غير تربي خسارة واقعه * وتربية
غير المستعد آمال ضايعة * والرماد وان علانسه
لان جوهر النار علوى * حيث لم يسم بنفسه فهو
بالتراب مستوى * وقمة السكر ليست من القصب
* بل خاصيته هي السبب

﴿رجز﴾

اذ لم يكن كنعان ذا فتوة *

* لم تسمه بنوة النبوة

* فابد آداب ودع ذا الجوهر

* الورد من شوك كابد آذرا

S. Les gens sans vertu ne peuvent pas voir les personnes vertueuses. De même les chiens du marché, lorsqu'il voient le chien de chasse, font du tapage et n'osent pas avancer.

Adage. Lorsque l'homme vil ne l'emporte pas sur (avec) quelqu'un par le mérite, il lui tombe sur la peau avec méchanceté.

B.

Il fait nécessairement la critique de l'absent, l'envieux au court moyen (l'envieux a la main courte),

Parce que la langue de la parole est muette en (sa) présence.

S. Si la perle tombe dans la boue, elle est tout de même précieuse ; et la poussière, si elle s'élève au ciel (*c'est-à-dire*, quoiqu'elle s'élève au ciel), elle est vile tout de même. L'aptitude sans éducation, c'est dommage : et l'éducation d'un incapable est perdue. Quoique la cendre ait une origine élevée, parce que le feu est une substance supérieure, cependant, comme elle n'a pas une vertu par elle-même, elle est égale à de la terre.

La valeur du sucre ne vient point de la canne à sucre, parce que cela même vient de sa qualité particulière.

M.

Comme le caractère de Canaan était sans vertu.

Sa naissance d'un prophète n'augmenta pas son prix.

Montre de la vertu, si tu en as, non ton origine.

La rose vient de l'épine, et Abraham d'Azer.

لطیفه * بی هنر از هنرمندان توان دیدن همچو
سکان بازاری سگ شکار برآیند و منظر برآند و پیش
آه نیاوند
تخذیر * سفل چون هنر با کسی بر نیاید بخشش
در بوستین افتد

(ییت)

کند هر آینه غیبت حدود کوه دست *

* که در مقابل کنش بود زبان مقال

حکمت * جوهر اگر در غلاب افتد همچنان
نقیس است و غبار اگر بر فلک رسد هنوز خیس *
استعدادی تربیت در نیست و تربیت نامستعدان
ضایع خاکستر اگر چه نسب عالی دارد که آتش جوهر
حلویت ولیکن چون نفس خود هنری ندارد با خاک
برابر است قیمت شکر نه ازنی است که آن خاصیت
وینست

(مثنوی)

چو کهانرا طبیعت بی هنر بود *

* پیمبر زادی قدرش نیفزود

* هنر بنمای اگر داری نه کوهر *

* کل از غارت و ابراهیم از آزر *

(لطیفه) هنر سز هنر لوی کوروب سوبلشمکه
قادر در زقاق کو بکاری آو کو بکری
کوردر . و کورلتی قوباردر . و اوکنه کلکه
قادر اولزدر

(تخذیر) دنی و الحاق هنر ده بر کیسه به غلبه اید
مینجه اول کیسه نک خباثت له علیم نه قیام ایدر

(ییت)

حسودی هنر البته غیبت ایتمکه باشلر *

* سنکله روبرا دقده لکن طوتیلور نطقی

(حکمت) جوهر نایاب چرکبه دوشر سه ینه
نقیس و عزیزدر . و غبار بی اعتبار افلاک
چیقار سه ینه خیس و ناچیزدر . تربیتسز
استعداده یازق . و قابلیتسزه تربیت ضایع و غیر
لایقدر . کولک اصلی عالی ایسه ده که آتش
جوهر در ولکن کندی نفسنده بز هنری
اولدیغندن طهراقله برابردر . شکر ک قیمتی
قامشدن دکلددر . بلکه کندی ذاتنک خاصیتی
ولازمه ماهیتی در .

(مثنوی)

هنردن چونکه خالی اولمشیدی طبعی کنعانک *

* پیمبر زاده لکدن قدری عالی اولدی آنک

* نسیمله افتخار ایتمه هنر کو ستر همان امدی *

* که ابراهیم اردن طوغوب کل خاردن کلدی *

(لطيفه) المسك ما فاحت رائحة من الاشهار *
 لا ما يجد نك عنه العطار * العالم كعلبة العطار
 ساكت تلغ منه المعرفة * والجاهل كطبل الحرب
 على الصوت فارغ القلب في الصفه

(نظم)

ذوالعلم بين الجاهلين لوضفه *
 ضرب الاحبة لطف الامثال *
 بدرأىء الذى عى أو معصف *
 في بيت زنديق خبيث الحال *

Bon mot. Le musc est cela même qui sent le muse, et non cela que le parfumeur dit (*en être*). Le savant est comme le plateau du parfumeur: silencieux, et montrant son mérite, Et l'ignorant ressemble au tambour du guerrier: voix haute et intérieur vide, et disant des choses vaines.

R.

Le savant au milieu des ignorants,
 Les docteurs en ont fait un proverbe :
 C'est une belle au milieu des aveugles,
 C'est un Koran dans la maison des impies.

بمحمد مولى النعم وعيم الاحسان والكرم تم طبع هذا الكتاب البديع حسن الوضع والصنيع
 الجامع من لطائف اللغات أحسنها المحقق من رقائق براعات العبارات العربية والاجنبية أتقنها
 المسمى (بالحفة العباسية) للمدرسة العلية التوفيقية المؤلف برسم ولّى عهد الحضرة الخديوية تأليف
 العلم الفريد ذى الرأى السيد الذى جواد فطنته في مضار الذكاء ما يجرى حضرة محمد افندى مهري
 في ظل الحضرة الخديوية وعهد الطلعة الدوارية حضرة من عم الانام منه وفضله وأنام الاعين مطمئنة
 انصافه وعدله عزيز الديار المصرية وحامى حى حوزتها النبيلة ولّى نعمتنا على التحقيق حضرة
 أفندينا محمد توفيق لازالت الايام مسفرة بشمس علاه واللىالى مضئته بيد رحلاه بالمطبعة
 العاصمة بيولا ق مصر القاهرة لمخووظا بنظر حضرة ناظرها الجنا ب الامجد الهام
 الاسعد الراقي فى مرافى العلال الى الاوج الوحيد الذى فاق بفطنته كل فوج
 من عليه أخلاقه باللف تنى سعادة حسين باشا حسنى ونظر
 حضرة وكيله السالك جادة سبيله من أجابة المعالى بليك
 حضرة محمد حسنى بك وكان هذا الطبع الجليل
 والشكل الجميل فى أوائل رمضان المعظم
 من هجرته صلى الله عليه وعلى آله
 وصحبه وسلم مالا ح بدر تمام
 وفاح مسك ختام

لطیفه * منک آنست که بپویند آنکه عطار بگوید
دانا چون طبله عطار است خاموش و هنر نمای نادان
چون طبل فاز است بلند آواز در میان تن

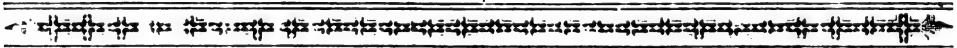
(قطعه)

عالم اندر میان جا بلرا *
منلی گفته اند صدیقان *
شایدی در میان کور آنست *
معنی در میان زندیقان *

(لطیفه) مسک اودر که مشای رایحه الیه معطر
ایده یو خسه تعریف و توصیف عطار ایله دکل عالمده
عالم و دانا مسکچینک طبله سی کبیدر سسی یوق
و هنر عمار . اما جاهل نادان غازی طاوولی کبی
سی چوق ولیکن هنردن تهی و پوشدر

(قطعه)

اغل علمت کیم اله اطرافنی ارباب جهل *
دیدیلر خفته بر زیاسمثل صدیقار *
بر جوانک چوره سین المش اوتور مش کورلر *
یا که المش معیندت اطرافنی زندیقار *

حلیه کل ودانش الیه آراسته وجواهر زواهر ذکا و فطانت الیه پیراسته محمد مهری افندی نیک
ولی عهد خدیو اخمی عباس بک افندی حضرت تلی نیک نام نامیلرینه اولدرق السنه اربعه نیک سهواتله
تعلم و تحصیله مدار اولور بر طرز بهین و طریق کزین اوزره ترتیب و تالیف ایلش ازلدیغی اشبو
(تحفة العباسیه) نام کتاب فوائد نصاب رونق افزای کاشانه عز و دولت و پیرایه بخشای ملک داد
و عدالت باعث امن و رفاه اناام مورث رونق و بهجت ایام منبع زلال فیض و افضال معدن بر و نوال
عزیز دیاره صرخدیو اعظم (محمد توفیق) انجم ادام الله اجلاله و عم نواله افندی عز حضرت تلی نیک
عصر معارف حصر خدیوانه لرنده مشهور افاق اولان بولاق مطبعه عامره سنده

سعاد تلوحسین حسنی پاشانک حسن نظارت و عز تلو محمد حسنی بک افندی نیک

و کالت دقت غایتلری و طباعتخانه مذکوره ترجانی یعقوب افندیله

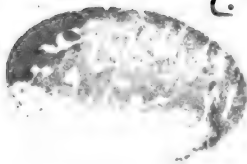
مصمم ترکیسی انطاکیه لی محمد نجیبک تصحیح

و دقتلریله بیک اوچیوز بر سنه سی رمضان

مبارک کنک اوائلنده طبع

و تمبیلی حسن ختام

بولمشدر

02

WIDENER

HN CEBQ H

